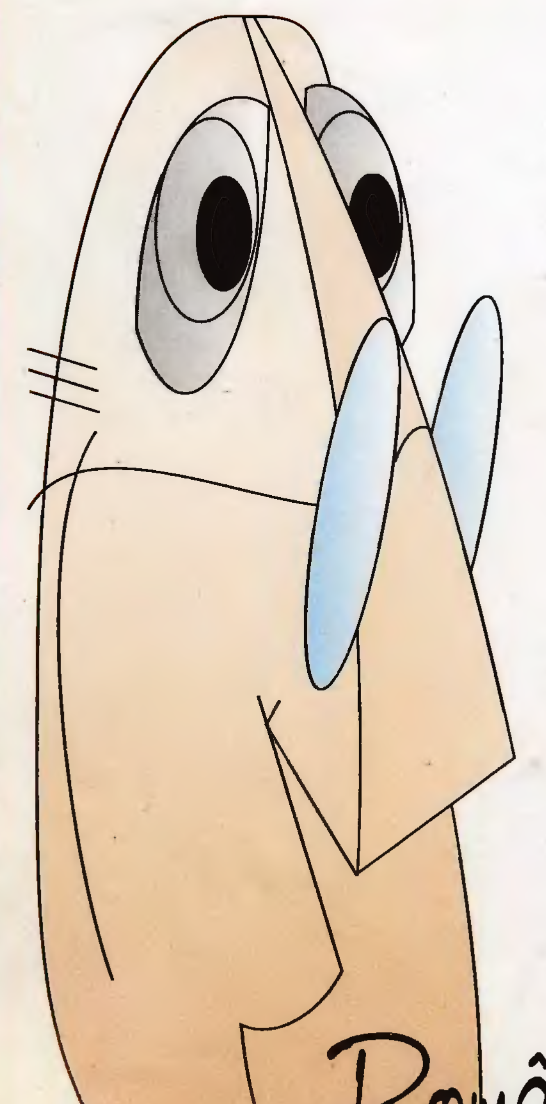
LIANA POP

РУМЫНСКИЙ ЯЗЫК
С ПРЕПОДАВАТЕЛЕМ
ИЛИ БЕЗ

ROMANIAN
WITH OR WITHOUT
A TEACHER

Româna cu sau fără profesor

STUDIUM
MANUALE * DICȚIONARE * ENCICLOPEDII

STUDIUM

O nouă formulă de a învăța româna, care vă oferă printr-o punere în pagină de tip „oglindă“, o prezentare simultană a expresiilor utile, a textelor, a gramaticii și a exercițiilor, iar la sfîrșitul cărții, certitudinea de a vorbi românește în mod curent și de a citi cu ușurință.

O ilustrație bogată și ingenioasă vă ajută să înțelegeți și să învățați mai ușor.

Новая формула обучения ромынскому языку:

• предоставляя - специальной вёрсткой- глобальное представление как выражений и текстов так и лек-сики, грамматики и упраженений;

• обеспечивая - в конце книги - высокую степень формирования речевых навыков и умений и уверенный доступ к письменным текстам.

Богатый иллюстративный материал способствует пониманию и обучению.

A new way of learning Romanian:

• *This integrated course offers the student the opportunity of coming into contact both with texts, vocabulary, phrases and with grammar structures accompanied by adequate exercises.*

• *At the end of the thirty-two lessons, the course will enable the student to use the language and to have direct acces to written texts.*

The ample illustration of the book makes understanding and learning easier and more attractive.

ISBN 973-9114-83-5

Colecţia STUDIUM
este coordonată de LIANA POP

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale
Pop, Liana
Româna cu sau fără profesor / Liana Pop, – Ed. a IV-a.
Cluj-Napoca: Echinox, 2000.
352 p. ; 24cm. – (Studium).

ISBN 973-9114-83-5

811.135.1(075.4)

Editura ECHINOX
C.P. 80; Of. 1; 3400 Cluj

ISBN 973-9114-83-5

Liana Pop

Româna Cu sau Fără Profesor

Румынский язык с преподавателем или без

Romanian With or Without a Teacher

Ediţia a IV-a revăzută şi adăugită

EDITURA ECHINOX
CLUJ, 2000

Traducerea: Letiția Becherescu (rusă)
Maria și Horea Bucșa, Monica Mărășescu (engleză)

Coperta și ilustrațiile: Octavian Bour

Lector: Victoria Moldovan

Apărut: 2000. Bun de tipar: 25 II. 2000
Format: 70x100/16. Coli de tipar: 22

Culegere și tehnoredactare: Horváth Sándor

Tiparul executat la Imprimeria „ARDEALUL" Cluj
B-dul 21 Decembrie nr. 146
Comanda nr. 00019

Cuprins

Cuprins

Manualul „**ROMÂNA CU SAU FĂRĂ PROFESOR**“ se adresează unui public larg, putînd fi folosit atît de către *turistul* care vrea să învețe rapid limba română (cu vocabularul și structurile sale de bază), cît și de *„studentul“*, dirijat sau nu de un profesor, în clasă sau în afara ei.

Cartea cuprinde 32 de lecții, prezentîndu-se fiecare cu:

1) *structuri „de vorbire“* utile, tipice limbii române

2) *texte scurte*

3) *vocabular* (pe aceeași pagină cu textul)

4) *expresii* și *exerciții gramaticale* (pe pagina pereche, astfel încît problematica *lexicală, gramaticală* și *discursivă* să apară simultan, ca „în oglindă“).

Lexicul a fost explicat în limbile franceză și engleză, prin echivalențe contextuale, iar discursul gramatical a fost conceput foarte schematic, în intenția de a fi mai întîi de toate „văzut“. Cîteva dintre lecții, zise „de recapitulare“, încearcă de fapt să fixeze structuri gramaticale insuficient abordate în lecțiile anterioare.

Deși „facil“ ca prezentare, manualul este suficient de riguros în partea sa gramaticală, nedepășind însă minimul de noțiuni necesare folosirii corecte a românei. Am introdus elemente de civilizație și cultură românească prin cele cîteva *proverbe, snoave, poezii populare* și *texte diverse* (unele în capitolul suplimentar destinat „lecturii“); astfel, *textul scurt de ziar, textul istoric* sau din „Ghidul turistic“, *„cugetarea“*, *povestea sau legenda, schița* și *poezia* vor pune „studentul“ în situația de a le descifra și îi vor da bucuria de a le înțelege!

Un ghid pentru orice străin care vrea să învețe limba română. Sînt aici primii 32 de pași...

Liana Pop

Самоучитель румынского языка предназначен для широкой публики, его может использовать и турист, желающий быстро выучить румынский язык (его лексику и основные структуры), и студент с помощью преподавателя или без него, в классе или самостоятельно.

Книга содержит 32 урока и каждый из них включает:

1. необходимые "речевые" структуры, типичные для румынского языка
2. короткие тексты
3. словарь (на той же странице, где текст)
4. выражения и грамматические упражнения (на противоположной странице) и таким образом вся проблематика – лексическая, грамматическая и речевая – выступает одновременно, "как в зеркале".

Лексику мы объясним на французском, английском и русском языках с помощью контекстных эквивалентов, а грамматика задумана была очень схематически с ясной целью, чтобы её прежде всего "увидеть". В части уроков названных "повторительными" на самом деле закрепляются грамматические структуры, недостаточно выясненные в предыдущих уроках.

Учебник выглядит "лёгким", однако он строго научный в грамматической части и не переходит тот минимум понятий, необходимых для правильного использования румынского языка. Мы ввели и элементы румынской культуры и цивилизации с помощью пословиц, анекдотов, народных стихотворений и разных текстов (особенно в дополнительной главе, предназначенной "чтению"); таким образом, короткий газетный текст, исторический текст или из "Туристического путеводителя", "суждение", сказка или легенда, очерк и стихотворение поставят "студента" перед необходимостью разобраться и доставят ему радость открытия !

Это пособие для любого иностранца, желающего выучить румынский язык. Всего 32 шага ...

Liana Pop

"ROMANIAN WITH OR WITHOUT A TEACHER" is designed for a wide readership. It can be used by the *tourist* who wishes to learn the Romanian language quickly (with its basic vocabulary and structures), as well as by the *student* with the assistance of a teacher, or by self-study.

The book contains thirty–two lessons, each including:

1) useful and typical Romanian *speech patterns;*

2) *short texts;*

3) *a word list* (on the same page with the text);

4) *explanations and grammar exercises* on the facing page, so that the lexical, grammatical and speech problems are presented simultaneously.

The vocabulary is explained in French and English by means of contextual equivalents, and the grammar discourse is devised schematically so that it can be "seen". Several review lessons practise grammar structures not considered thoroughly in previous lessons.

Although "easy" at first sight, the book is rigorous in its grammar section, presenting the structures necessary to the correct use of Romanian. I have introduced elements of Romanian culture and civilization by means of *proverbs, jokes, folk poems,* and various texts. Some of them are included in the additional chapter, for "reading" purposes; thus, *the short newspaper text*, or the text of the "guide book", "*the thought*", *the story or the legend, the sketch,* and *the poem* will encourage the student to decode them, providing the satisfaction of understanding them.

This is an effective guide for any foreigner who wants to learn Romanian. Here are the first thiry-two steps...

Liana Pop

Sînt recunoscătoare celor care s–au aplecat asupra acestei cărţi, aducînd corecturi şi sugestii pentru ediţiile succesive; în special doamnelor MAUREEN MICHOTTE, ILEANA MUREŞANU, VICTORIA MOLDOVAN, MONICA MĂRĂŞESCU şi MARILENA ALDEA, dar în egală măsură domnilor JACQUES LAPLANTE, EMILE VAN BALBERGHE, WALT PATTERSON, VIRGIL STANCIU, GRANT HARRIS şi MIHAI NASTA.

Abrevieri şi simboluri

Сокращення и символы. *Abbreviations and symbols.*

a.c.	=	anul curent
Ac	=	acuzativ
adj.	=	adjectiv, adjectival
adv.	=	adverb, adverbial
art.	=	articol
conj.	=	conjuncţie, conjuncţional
Conj.	=	conjunctiv
cons.	=	consoană
D	=	dativ
d.Cr.	=	după Cristos
etc.	=	etcetera
Ex.	=	exemplu
expr.	=	expresie
f.	=	feminin
G	=	genitiv
hot.	=	hotărît
imps.	=	impersonal
interj.	=	interjecţie
î.Cr.	=	înainte de Cristos
L	=	lecţie
loc.	=	locuţiune
m.	=	masculin
N	=	nominativ
n.	=	neutru
ner.	=	neregulat
num.	=	numeral
perf.	=	perfect
pers.	=	personal
pl.	=	plural
prep.	=	prepoziţie, prepoziţional
pron.	=	pronume
refl.	=	reflexiv
s, subst.	=	substantiv
sg.	=	singular
ş.a.	=	şi altele
ş.a.m.d.	=	şi aşa mai departe
V	=	vocativ
v.	=	vezi
vb.	=	verb, verbal
ϕ	=	terminaţia zero
I	=	persoana I
II	=	persoana a II-a
III	=	persoana a III-a

Lecția zero. [lektsia zero] Нулевой урок. *Lesson zero*

PUȚINĂ FONETICĂ...

[putsinə fonetikə]

Немного фонетики. *A Little Phonetics*

A a [a]: **an, Ana, apa, rac, sac**
[an, ana, apa, rak, sak]

Ă ă [ə]: **apă, sapă, zarvă, zăpadă, ăsta**
[apə, sapə, zarvə, zəpadə, əsta]

Â â [î]: **România, român, românesc, românește**
[romînia, romîn, romînesk, romîneʃte]

B b [b]: **ban, bere, bun, bunic, ibric, snob**
[ban, bere, bun, bunik, ibrik snob]

C c [k]: **carte, parcă, cît, copil, cu**
[karte, parkə, kît, kopil, ku]

[tʃ] c+e: **ce?, ace, acesta, ceas, zice, zece, face**
[tʃe, atʃe, atʃesta, tʃas, zitʃe, zetʃe, fatʃe]
c+i: **cine?, cinci, aici, bicicletă, zici, arici**
[tʃine, tʃintʃ', aitʃ', bitʃikletə, zitʃ', aritʃ']

[k'] che: **cher, chestie, ureche**
[ek'er, k'estie, urek'e]
chi: **chip, chin, China, echipă, chiuvetă, unchi**
[k'ip, k'in, K'ina, ek'ipə, k'iuvetə, unk']

D d [d]: **da, de, din, despre, drag, ud, ogradă**
[da, de, din, despre, drag, ud, ogradə]

E e [e]: **elev,elefant, perete, Elena**
[elev, elefant, perete, Elena]

[e̯]: **deal, ceară, curea, perdea**
[de̯al, tʃe̯arə, kure̯a, perde̯a]

[i̯e]: **el, ea, ei, ele, ești, este, e, eram, erai, era, erați, erau**
[i̯el, i̯a, i̯ei, i̯ele, i̯eʃt', i̯este, i̯e, i̯eram, i̯erai̯, i̯era, i̯erats', i̯erau̯]*

F f [f]: **face, fum, fier, fiecare, foarte, foc**
[fatʃe, fum, fi̯er, fiekare, fo̯arte, fok]

G g [g] **gard, dragă, gît, gol, gumă, fugă, aleargă**
[gard, dragə, gît, gol, gumə, fugə, ale̯argə]

[dʒ] g+e: ger, ager, minge, ninge
[dʒer, adʒer, mindʒe, nindʒe]
g+i: gimnastică, frigider, mingi, fugi
[dʒimnastikə, fridʒider, mindʒ', fudʒ']

[g'] ghe: ghem, gheară, ungher, stingher
[g'em, g'earə, ung'er, sting'er]
ghi: ghips, unghi, unghie, ghicitoare
[g'ips, ung' ung'ie, g'itʃito̯are]

H h [h]: hartă, hai, horă, homar, patriarh, haină, ah!
[hartə, hai, horə, homar, patriarh, hainə, ah]

* Recenta reformă ortografică prevede ca [î] să se scrie la începutul și la sfîrșitul cuvintelor î, iar în interior â.

Последняя орфографическая реформа рекомендует писать î в начале и в конце слов, а в середине â.

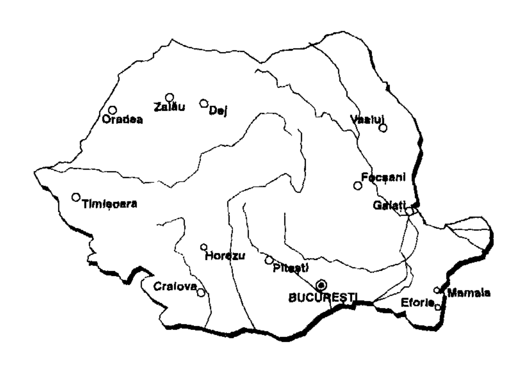
The new orthographic reform establishes that the sound [î] should be represented by the letter î at the beginning and the end of the word, and by â in the interior of the word.

*[e̯ i̯ o̯ u̯] sînt semivocale.
Это полугласные.
are semivowels.

I i	[i]:	**intrare, inimă, zi, insist, pomii, anii, intri**
		[intrare, inimə, zi, insist pomi, ani, intri]
	[i̯]:	**iar, iarbă, ieri, Ion, iute, aiurea, doi, doină**
		[i̯ar, i̯arbə, i̯er', i̯on, i̯ute, ai̯urea, doi̯, doi̯nə]
	[ʲ]:	**pomi, meri, marți, cinci**
		[pomʲ, merʲ, martsʲ, tʃintʃʲ]
Î î	[î]:	**în, cînd, vînd, vînzînd, trecînd, zicînd, întîi**
		[în, kînd, vînd, vînzînd, trekînd, zikînd, întîi̯]
J j	[ʒ]:	**joc, jar, coajă, decalaj**
		[ʒoc, ʒar, koaʒə, dekalaʒ]
K k	[k]:	**kilogram, kilometru**
		[kilogram, kilometru]
L l	[l]:	**la, lac, lamă, alb, bal, sală**
		[la, lak, lamə, alb, bal, salə]
M m	[m]:	**masă, mac, măr, amar, umbră, salam**
		[masə, mak, mər, amar, umbrə, salam]
N n	[n]:	**nu, nas, cană, bon, bun, bună, an**
		[nu, nas, kanə, bon, bun, bunə, an]
O o	[o]:	**om, pom, rom, radio, os, osos**
		[om, pom, rom, radio, os, osos]
	[o̯]:	**doare, soare, oare**
		[do̯are, so̯are, o̯are]
P p	[p]:	**pe, prin, prind, oprit, dop**
		[pe, prin, prind, oprit, dop]
Q q	[k]:	**Quebec**
		[kebek]
R r	[r]:	**român, România, roman, arde, sare, bar**
		[romîn, romînia, roman, arde, sare, bar]
S s	[s]:	**să, sac, soră, masă, ies, urs**
		[sə, sak, sorə, masə, ies, urs]
Ș ș	[S]:	**și, vișină, șir, așa, șah, ușor, ieșii, urși**
		[ʃi, viʃinə, ʃir, aʃa, ʃab, uʃor, ieʃʲ, urʃʲ]
T t	[t]:	**tată, tren, atent, student, rupt, martie**
		[tatə, tren, atent, student, rupt, martie]
Ț ț	[ts]:	**țară, ață, băț, atenți, studenți, rupți, marți**
		[tsarə, atsə, bəts, atentsʲ, studentsʲ, ruptsʲ, martsʲ]
U u	[u]:	**un, unu, unt, curent, patru**
		[un, unu, unt, kurent, patru]
	[u̯]:	**au, dau, ou, bou, două, plouă**
		[au̯, dau̯, ou̯, bou̯, dou̯ə, plou̯ə]
V v	[v]:	**vă, var, vară, vis, voce, tavă, mov**
		[və, var, varə, vis, votʃe, tavə, mov]
W w	[u̯]:	**wat, Washington**
		[u̯at, u̯aʃingtən]
X x	[ks]:	**xilofon, xerox, ax, axă, pix, fix, Alexandru**
		[ksilofon, kseroks, aks, aksə, piks, fiks, aleksandru]
	[gz]:	**examen, exerciții, exemplu**
		[egzamen, egzertʃitsi, egzemplu]
Y y	[i]:	**hobby**
		[hobi]
	[i̯]:	**Yalta, yoga**
		[i̯alta, i̯oga]
Z z	[z]:	**zi, ziar, ziarist, azi, astăzi, priză, caz**
		[zi, ziar, ziarist, azʲ, astəzʲ, prizə, kaz]

LITERĂ DE LITERĂ: *По буквам: Spell:*

A	[a]	a de la Ana
B	[be]	b^{i} de la București
C	[tʃe]	c^{i} de la Craiova
D	[de]	d^{i} de la Dej
E	[e]	e de la Eforie
F	[fe, ef]	f^{i} de la Focșani
G	[dʒe]	g^{i} de la Galați
H	[haʃ]	h^{i} de la Horezu
I	[i]	i de la Ileana
J	[ʒe]	j^{i} de la Jiu
K	[ka]	ka de la kilogram
L	[le, el]	l^{i} de la Londra
M	[me, em]	m^{i} de la Mamaia
N	[ne, en]	n^{i} de la Nelu
O	[o]	o de la Oradea
P	[pe]	p^{i} de la Pitești
R	[er]	r^{i} de la Radu
S	[se]	s^{i} de la Sandu
Ș	[ʃe]	$ș^{i}$ de la șmecher
T	[te]	t^{i} de la Timișoara
Ț	[tse]	$ț^{i}$ de la țăran
U	[u]	u de la universitate
V	[ve]	v^{i} de la Vaslui
W	[dublu ve]	de la Washington
X	[iks]	x^{i} de la xilofon
Z	[ze]	z^{i} de la Zalău

1. Citiţi numele pe litere

Прочитайте имена по буквам: *Spell these names:*

Ana Drăgan	[a, en, a, de, er, ə, dʒe, a en]
Ion Stănescu	[i, o, en, es, te, ə, en, e, es, tʃe, u]
John Wine	[ʒe, o, haʃ, en, dublu ve, i, en, e]
Khalid Mohamed	[ka, haʃ, a, el, i, de, em, o, haʃ, a, em, e, de]

2. Citiţi dialogul: Прочитайте диалог: *Read the fallowing dialogue*

- Numele dumneavoastră, vă rog!
- John Wine. [ʒe, o, haʃ, en; dublu ve, i, en, e]
- Cum? N-am înţeles.
- J de la Jiu
  O de la Oradea
  H de la Horezu
  N de la Nelu
  W de la Washington
  I de la Ileana
  N de la Nelu
  E de la Eforie

3. Citiţi: Прочитайте: *Read:*

Agenţia C. F. R.	[tʃe, fe, re]
Agenţia Tarom	[tarom]
Ambasada S. U. A.	[sua]

4. Citiţi! Прочитайте: *Read!*

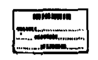

a. **Ana, Anica, Anuţa, Dan, Dana, George, Georgina, Gheorghe**
[ana, anika, anutsa, dan, dana, dʒordʒe, dʒordʒina, g'org'e]
Ion, Ioana, Radu, Rodica, Mircea, Horea etc.
[ion, joana, radu, rodika, mirtʃa, horea, ettʃetera]

b. **Ion Ionescu, Marian Marinescu, Petre Petrescu, Mircea Mircescu**
[ion jonesku, marian marinesku, petre petresku, mirtʃa mirtʃesku]
Dinu Dinescu, Dan Dănescu, Petre Petrean, Radu Moldovan
[dinu dinesku, dan dənesku, petre petrean, radu moldovan]
Mihai Munteanu, Ştefan Mureşan, Maria Olteanu
[mihai munteanu, ʃtefan mureʃan, maria olteanu]

5. Citiți: Прочитайте: *Read:*

un bilet, un tichet [un bilet, un tiket]	**un formular** [un formular]	**un creion** [un krejon]	**un pix** [un piks]

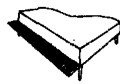

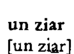

o franzelă [o franzelə]	**o înghețată** [o îng'etsatə]	**o prăjitură** [o prəʒiturə]	**o pîine** [o pîjne]	**o cafea** [o kafea]

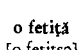

un ziar [un ziar]	**un pian** [un pian]	**un doctor** [un doktor]	**un chelner, un ospătar** [un kelner, un ospətar]

o fată [o fatə]	**o fetiță** [o fetitsə]	**un băiat** [un bəjat]	**o femeie, un bărbat** [o femeie, un bərbat]

Să numărăm! Давайте посчитаем! *Let's count!*

1 ***unu***	[unu]	11 ***unsprezece*** [unsprezetʃe]	= ***unșpe*** [unʃpe]
2 ***doi***	[doi̯]	12 ***doisprezece*** [doi̯sprezetʃe]	= ***doișpe*** [doi̯ʃpe]
3 ***trei***	[trei̯]	13 ***treisprezece*** [trei̯sprezetʃe]	= ***treișpe*** [trei̯ʃpe]
4 ***patru***	[patru]	14 ***paisprezece*** [pai̯sprezetʃe]	= ***paișpe*** [pai̯ʃpe]
5 ***cinci***	[tʃintʃʲ]	15 ***cincisprezece*** [tʃintʃprezetʃe]	= ***cinșpe*** [tʃinʃpe]
6 ***șase***	[ʃase]	16 ***șaisprezece*** [ʃai̯sprezetʃe]	= ***șaișpe*** [ʃai̯ʃpe]
7 ***șapte***	[ʃapte]	17 ***șaptesprezece*** [ʃaptesprezetʃe]	= ***șapteșpe*** [ʃapteʃpe]
8 ***opt***	[opt]	18 ***optsprezece*** [optsprezetʃe]	= ***optșpe*** [optʃpe]
9 ***nouă***	[nou̯ə]	19 ***nouăsprezece*** [nou̯əsprezetʃe]	= ***nouășpe*** [nou̯əʃpe]
10 ***zece***	[zetʃe]	20 ***douăzeci*** [dou̯əzetʃʲ]	

---

20 ***douăzeci***	21 ***douăzeci și unu***	22 ***douăzeci și doi...***
30 ***treizeci***	31 ***treizeci și unu***	32 ***treizeci și doi...***
40 ***patruzeci***	41 ***patruzeci și unu***	42 ***patruzeci și doi...***
50 ***cincizeci***	55 ______	58 ______
60 ***șaizeci***	63 ______	66 ______
70 ***șaptezeci***	72 ______	77 ______
80 ***optzeci***	84 ______	88 ______
90 ***nouăzeci***	96 ______	97 ______
100 ***o sută***	101 ***o sută unu***	102 ***o sută doi***
200 ***două sute***	201 ***două sute unu***	202 ***două sute doi***
300 ***trei sute***	320 ______	333 ______
400 ***patru sute***	410 ______	425 ______
500 ***cinci sute***	570 ______	585 ______
600 ***șase sute***	606 ______	666 ______
700 ***șapte sute***	716 ______	790 ______
800 ***opt sute***	889 ______	899 ______
900 ***nouă sute***	936 ______	963 ______
1000 ***o mie***	1001 ***o mie unu***	1002 ***o mie doi***

2000 ***două mii***	2320	730.000
3000 ***trei mii***	3782	111.000
4000	4050	370.500
5000	5164	1.350.000
		2.000.000
		3.010.000

1000000 ***un milion*** — 1.000.000.000 ***un miliard***

2000000 ***două milioane*** — 2.000.000.000 ***două miliarde***

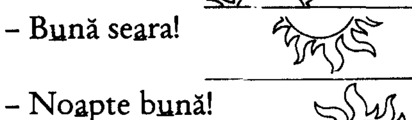
Lecţia întîi

Cum salutăm?

Как приветствовать?
Greetings

– Bună dimineaţa!

– Bună ziua!

– Bună seara!

– Noapte bună!

–La revedere!

–Pe curînd!

–Pe mîine!

Cum cerem ceva?

Как просить чего-нибудь?
Asking for something

Cum mulţumim?

Как благодарить?
Thanking

– Un bilet, *vă rog.*
– *Poftiţi.*
– *Mulţumesc.*
– *Cu plăcere.*

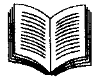

Lexic. Expresii

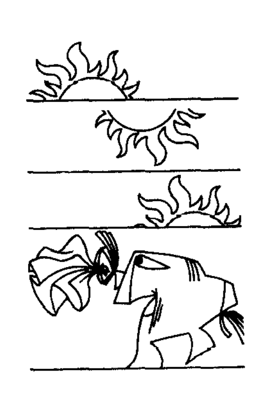
Слова и выражения
New words. Phrases

cum	–	как; *how*
a saluta	–	приветствовать *to greet*
bun, bună	–	хороший; *good*
dimineaţă	–	утро; *morning*
zi	–	день; *day*
seară	–	вечер; *evening*
noapte	–	ночь; *night*
La revedere!	–	До свидания! *Good bye*!
Pe curînd!	–	Пока! *See you soon*!
Pe mîine!	–	До завтра! *See you tomorrow*!
Vă rog!	–	Прошу вас! *Please*!
Poftiţi!	–	Пожалуйста!*Here you are*!
Mulţumesc!	–	Спасибо! *Thank you!*
Cu plăcere!	–	С удовольствием *You're welcome.*
la culcare	–	пора спать *when you go to bed*
la plecare	–	при уходе *when leaving*
a citi	–	читать; *to read*
a spune	–	сказать; *to say*
a cere	–	просить; *to ask for*
ceva	–	что-нибудь *something*
a mulţumi	–	благодарить *to thank*
el	–	он; *he*
bilet	–	билет; *ticket*
pix	–	ручка *ball-point pen*
formular	–	бланк *form*
creion	–	карандаш; *pencil*
timbru	–	марка; *stamp*

1. Citiţi!

Прочитайте! *Read*!

Dimineaţa, salutăm cu „Bună dimineaţa!"
Ziua, salutăm cu "Bună ziua!"
Seara, salutăm cu "Bună seara!"
La culcare, spunem "Noapte bună!"
La plecare, spunem "La revedere!"
sau "Pe curînd!"
sau "Pe mîine!"

2. Repetaţi modelul:

Повторите образец:
Repeat according to the model:

–Vă rog ***un*** bilet.
El cere un bilet.

un bilet; ***un*** tichet;
un formular; ***un*** timbru
un creion; ***un*** pix

– Poftiţi bilet***ul!***
– Mulţumesc.
– Cu plăcere.

bilet***ul***; tichet***ul***;
pix***ul***; formular***ul***;
timbr***ul***; creion***ul***

A. *Substantive masculine la singular*

Существительные м. р. в ед. ч.
Masculine nouns in the singular

bil*et*, pix, formul*ar*, crei*on*, timbru

Articolul nehotărît

Неопределённый артикль. *Indefinite article*

un...

Articolul hotărît

Определённый артикль. *Definite article*

-(u)l

Exemple: ***un*** bilet
bilet***ul***
un timbru
timbr***ul***

Cum întrebăm ceva?

Как спрашивать о чём-нибудь?

Asking questions:

- *Ce* doriţi?
- O franzelă. *Cît* costă?
- Două mii de lei.

Cît costă o cafea?

- Bună ziua!
- Bună ziua.
- Ce doriţi?
- O cafea. Cît costă?
- 4000 de lei. Poftiţi...
- Mulţumesc.
- Cu plăcere.

Lexic. Expresii

a întreba	-	спрашивать *to ask (a question)*
ce	-	что *what*
a dori	-	хотеть *to wish, want*
Ce doriţi?	-	Чего вы хотите? *What do you want?*
cameră	-	комната *room*
doi(m), două(f)	-	два, две *two*
cît?	-	сколько? *How much?*
Cît costă?	-	Сколько стоит? *How much is it?*
franzelă	-	батон *white loaf, French bread*
îngheţată	-	мороженое *ice cream*
prăjitură	-	пирожное *cake*
pîine	-	хлеб *bread*
cafea	-	кофе *coffee*
felie	-	кусок *slice*
a număra	-	считать *to count*
cifră	-	цифра *number*

4.

– Ce doriți?
– O franzelă!

o franzel*ă*
o înghețat*ă*
o pîin*e*
o cafe*a*
o feli*e* de tort

5.

– Cît costă franzel*a*?
– O mie patru sute de lei.

franzel*a*	o mie patru sute de lei
înghețat*a*	o mie trei sute de lei
prăjitur*a*	o mie cinci sute de lei
pîine*a*	două mii de lei
cafeau*a*	trei mii de lei
feli*a* de tort	două mii de lei

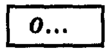
B. ***Substantive feminine la singular***

Существительные ж. р. в ед. ч.

Feminine nouns in the singular

Articolul nehotărît

Неопределённый артикль *Indefinite article*

Articolul hotărît

Определённый артикль *Definite article*

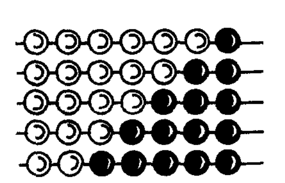
-(u)a

o franzelă franzel*a*	-ă *-a*
o pîine pîine*a*	-e -e*a*
o felie feli*a*	-ie -i*a*
o cafea cafea*ua*	-ea -ea*ua*

6. Citiți cifrele:

Прочитайте цифры: *Read the numbers:*

1: 11, 100, 101, 111, 1000, 1010, 1100, 1110, 1111
2: 12, 20, 22, 200, 202, 220, 222, 2000, 2222
3: 13, 30, 33, 300, 330, 333, 3000, 3033
4: 14, 40, 44, 400, 404, 440, 444, 4004, 4444

37, 73, 302, 574, 105, 150, 115, 82, 28,
18, 882, 733, 684, 864, 1996, 20.000,
200.000, 2.000.000, 2.222.000, 4.500.000,
10.000.000, 1.075.000

Informații la telefon

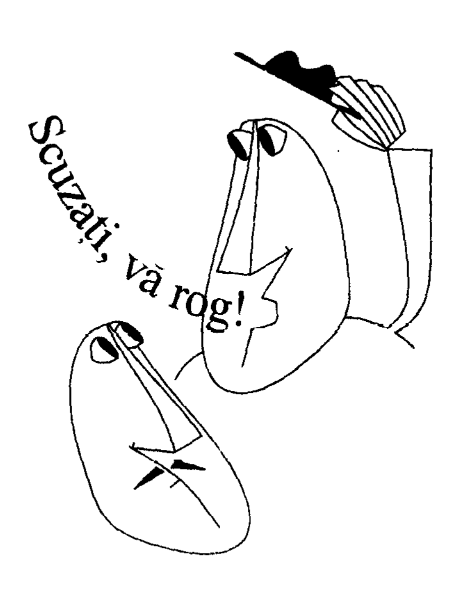
- Alo?
- Informațiile. Bună ziua.
- Bună ziua. Familia Popescu, pe Strada Gării 31, vă rog.
- 503. 75. 214
- Cît? Repetați, vă rog, mai rar.
- Cinci sute trei. Șaptezeci și cinci. Două sute paișpe.
- Mulțumesc. La revedere.
- Cu plăcere. La revedere.

Lexic. Expresii

mai rar	-	более медленно *more slowly*
a cere scuze	-	извиняться *to apologize*
Scuzați, vă rog!	-	Извините, пожалуйста! *Excuse me, please!*
Nu face nimic!	-	Ничего! *That's all right!*

Cum cerem scuze?

- *Scuzați, vă rog!*
- *Nu face nimic!*

7.

- Alo! 73. 37. 307?
- Nu. E greșeală!
- Scuzați, vă rog!
- Nu face nimic!

73. 37. 307	19. 18. 17
20. 31. 524	42. 06. 15
11. 79. 81	56. 09. 80

8.

- Alo! Familia Popescu?
- Nu. E greșeală.
- Nu-i 27. 37. 47?
- Nu.
- Scuzați, vă rog.
- Nu face nimic.

Familia Popescu /27. 37. 47
Familia Ionescu /45. 05. 752
Librăria „Eminescu" /231. 111. 101
Farmacia Centrală /561. 234
Gara /097
Salvarea /098
Spitalul de urgență /11. 11. 111
Pompierii /10. 10. 100

Telefoane utile

Cluj

Ag. CFR intern	432.001
Ag. CFR extern	134.009
Autogara 1	142.426
Autogara 2	435.278
ACR	432.111
Cardiologie	191.941
Chirurgie	192.771
Direcția sanitară	198.467
Direcția poștă	193.487
Deranjamente tel.	**921**
Deranjamente gaz	**928**
DMPS	197.125
Gardieni publici	432.615
Informații CFR	**952**
Informații abonați	**931**
Informații aeroport	**416.702/ 956**
Ora exactă	**958**
Ortopedie	192.618
Pediatrie	197.706
Poliție	**432.872 / 955**
Pompieri	**193.874 / 981**
Prefectură	196.416
Primărie	196.030
Protecția consum.	431.367
RAJAC	196.302
RATUC	430.874
RENEL (deranj.)	134.333
Regia termoficare	198.748
Romgaz	433.424
Salprest	195.153
Salvare	**432.526 / 961**
Stomatologie	195.033
Tarom	130.116

Lecția a doua

I. Cine sînteți dumneavoastră?

– Bună ziua.

– Bună ziua.

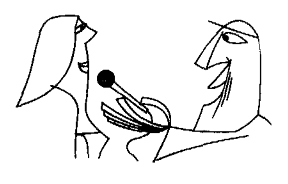
– ***Eu sînt*** Radu Suciu. ***Sînt*** ziarist. Dumneavoastră?

– ***Eu? Sînt*** Maria Dinescu... pianistă.

– Îmi pare bine.

– Ce doriți?

– Un interviu, evident!

II. – Ce sînteți?*

– ***Ce*** sînteți?*

– Student.

– ***De unde*** sînteți?*

– ***Din*** Brașov.

– Vorbiți englezește?

– Așa și așa.

* sînteți sau sînteți

Lexic. Expresii

cine	-	Кто? *who?*
a fi (ner.)	-	быть; *to be*
eu	-	я; *I*
tu	-	ты; *you*
el	-	он; *he*
ea	-	она; *she*
noi	-	мы; *we*
voi	-	вы; *you*
ei	-	они (м.р.); *they (m)*
ele	-	они (ж. р.); *they (f)*
ziarist (m) ști	-	журналист (м. р.) *journalist*
dumneavoastră	-	вы (вежл. ф.) *you (polite form)*
pianist (m) ști	-	пианист (м. р.) *pianist*
Îmi pare bine!	-	Очень приятно! *Glad to meet you!*
interviu, -ri (n)	-	интервью
evident	-	явно *of course*
student (m) ți	-	студент (м. р.) *student*
studentă (f) e	-	студентка (ж. р.) *student (f)*
de unde?	-	откуда? *where from?*
din	-	из; *from*
a vorbi	-	говорить; *to speak*
englezește	-	по-английски *in English*
așa și așa	-	так и сяк *so so*
inginer, -i (m)	-	инженер; *engineer*
elev, -i (m)	-	ученик; *school-boy, pupil*
profesor, -i (m)	-	преподаватель; *teacher*
tehnician (m) ieni	-	техник *technician*
funcționar, -i (m)	-	служащий; *clerk*
chimist (m) ști	-	химик *chemist*
vînzător, -i (m)	-	продавец *shop assistant*
muncitor, -i (m)	-	рабочий; *worker*
doctor, -i (m)	-	врач; *doctor*
pictor, -i (m)	-	художник; *painter*
chelner, -i (m)	-	официант *waiter*

A. *Pronumele personal*

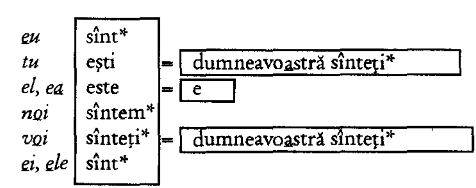
Личное местоимение

Personal pronoun

Verbul A FI

Глагол БЫТЬ

The verb TO BE

eu	sînt*		
tu	ești	=	dumneavoastră sînteți*
el, ea	este	=	e
noi	sîntem*		
voi	sînteți*	=	dumneavoastră sînteți*
ei, ele	sînt*		

1.

El este student.
Ea este studentă.

student	student*ă*
inginer	inginer*ă*
elev	elev*ă*
profesor**	profesoar*ă*
tehnician	tehnician*ă*
funcționar	funcționar*ă*
chimist	chimist*ă*
ziarist	ziarist*ă*
pianist	pianist*ă*
vînzător	vînzăt*oare*
muncitor	muncit*oare*
doctor	doctor*iță*
pictor	pictor*iță*
chelner	chelner*iță*

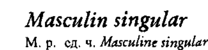
B. ***Substantiv m.*** Сущ. м. р. *Masc. noun*	***Substantiv f.*** Сущ. ж. р. *Feminine noun*
consoană	*-ă*
-or	*-oare*
-or	*-iță*
-er	*-iță*

* sînt	sau	sunt	**profesor sau profesor
sîntem, sîntem	ou	suntem, suntem	ou
sînteți, sînteți	*or*	sunteți, sunteți	*or*

Citiți!

De *unde* ești?		Ce ești?
Sînt *din* România.	→	Sînt român.
Sînt *din* Grecia.	→	Sînt grec.
Sînt *din* Anglia.	→	Sînt englez.
Sînt *din* Franța.	→	Sînt francez.
Sînt *din* Germania.	→	Sînt german (neamț).
Sînt *din* China.	→	Sînt chinez.
Sînt *din* Ungaria.	→	Sînt maghiar (ungur).
Sînt *din* Turcia.	→	Sînt turc.
Sînt *din* Spania.	→	Sînt spaniol.
Sînt *din* Italia.	→	Sînt italian.
Sînt *din* Danemarca.	→	Sînt danez.
Sînt *din* Suedia.	→	Sînt suedez.
Sînt *din* Coreea.	→	Sînt coreean.

Gramatică:

Masculin plural
М. р. мн. ч. *Masculine plural*

Masculin singular
М. р. сд. ч. *Masculine singular*

Ei sînt suedez*i*	*-i*	cons.	El e	suedez
danez*i*				danez
maghiar*i*				maghiar
englez*i*				englez
grec*i*				grec
francez*i*				francez
chinez*i*	*-i*	*-ez*		chinez
turc*i*				turc
ruș*i*				rus
spaniol*i*				spaniol
român*i*				român
Ei sînt ital*ieni*	*-(ien)i*	*-ian*		itali*an*
elveț*ieni*				elveți*an*
Ei sînt bucurești*eni*	*-(en)i*	*-ean*		bucurește*an*
moldov*eni*				moldove*an*
core*eni*				coree*an*

Ce *limbă* vorbești?		**Cum vorbești?**
Vorbesc limba *română*.	→	Vorbesc *românește*.
Vorbesc limba *greacă*.	→	Vorbesc *grecește*.
Vorbesc limba *engleză*.	→	Vorbesc *englezește*.
Vorbesc limba *franceză*.	→	Vorbesc *franțuzește*.
Vorbesc limba *germană*.	→	Vorbesc *nemțește*.
Vorbesc limba *chineză*.	→	Vorbesc *chinezește*.
Vorbesc limba *maghiară*	→	Vorbesc *ungurește*.
Vorbesc limba *turcă*.	→	Vorbesc turcește.
Vorbesc limba *spaniolă*	→	Vorbesc în limba *spaniolă*
Vorbesc limba *italiană*	→	Vorbesc *italienește*.
Vorbesc limba *daneză*	→	Vorbesc în limba *daneză*.
Vorbesc limba *suedeză*.	→	Vorbesc în limba suedeză.
Vorbesc limba *coreeană*.	→	Vorbesc în limba *coreeană*.

Feminin singular

Ж. р. ед. ч. *Feminine singular*

Feminin plural

Ж. р. мн. ч. *Feminine plural*

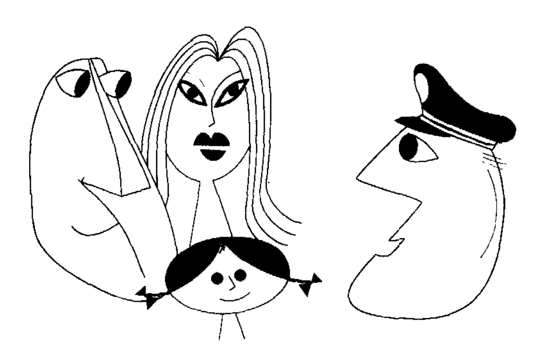
Ea	e	suede*ză* dane*ză* maghiar*ă*	*-ă*	*-e*	Ele sînt	suede*ze* dane*ze* maghiar*e*
Ea	e	englez*oaică* grec*oaică* franțuz*oaică* chinez*oaică* turc*oaică* rus*oaică* spaniol*oaică*	*-oaică*	*-oaice*	Ele sînt	englez*oaice* grec*oaice* franțuz*oaice* chinez*oaice* turc*oaice* rus*oaice* spaniol*oaice*
Ea	e	român*că*	*-că*	*-ce*	Ele sînt	român*ce*
Ea	e	ital*iancă* elveț*iancă*	*-iancă*	*-ience*		ital*ience* elveț*ience*
Ea	e	bucureșt*eancă* moldov*eancă* core*eancă*	*-eancă*	*-ence*		bucureșt*ence* moldov*ence* core*ence*

III. La frontieră

- Bună ziua.
- Bună ziua.
- Sînteţi francez?
- Da. Sînt francez.
- Sînteţi singur?
- Nu. Sînt cu soţia şi fetiţa.
- Paşapoartele, vă rog.
- Poftiţi.
- Mulţumesc. Unde mergeţi?
- *La* Cluj, apoi *în* Maramureş.
- ***Drum bun***. La revedere.
- La revedere.

Lexic. Expresii

frontieră (f) e	-	граница *border*
singur, -ă, -i, -e	-	один, сам *alone*
cu	-	с; *with*
soţie (f) i	-	жена *wife*
fetiţă (f) e	-	девочка *little girl*
paşaport (n) oa e	-	паспорт *passport*
a merge	-	ходить; *to go*
Drum bun!	-	Доброго пути! *Have a good trip!*
soţ, -i (m)	-	муж; *husband*
băiat (m) eţi	-	мальчик *boy*
mamă (f) e	-	мама *mother*
tată (m) ţi	-	отец *father*
socru (m) i	-	свёкр; тесть *father in law*
soacră (f) e	-	свекровь; тёща *mother in law*
familie (f) i	-	семья *family*

2.

– Unde este Petre acum?
– *În* România, *la* București.

În România, *la* București.
În Anglia, *la* Londra.
În Polonia, *la* Varșovia.
În Grecia, *la* Atena.
În Japonia, *la* Tokio.

3.

– *De unde* ești?
– *Din* Brașov.

din Brașov
din România
din Constanța
din Franța
din Maramureș

A. *Prepoziții*

Предлоги
Prepositions

în + nume de continente, țări, regiuni
имена континентов, стран, областей
names of countries

la/în + nume de orașe
имена городов
names of towns

de+în = *din*
de+la = *de la*

4.

– Unde mergeți?
– *În* Franța, *la* Paris.

În Franța, *la* Paris.
În România, *la* București.
În Ungaria, *la* Budapesta.
În Cehia, *la* Praga.
În Spania, *la* Barcelona.
În Maramureș, *la* Botiza.
În China, *la* Beijing.
În Republica Moldova, la Chișinău.

5.

– *De unde* veniți?
– *Din* România, *de la* București.

Din România, *de la* București.
Din Austria, *de la* Viena.
Din Italia, *de la* Veneția.
Din Ungaria, *de la* Budapesta.
Din Anglia, *de la* Londra.
Din Irak, *de la* Bagdad.
Din Republica Moldova, de la Chișinău.

6.

Nu sînt singur (ă). Sînt *cu* soț*ia*.

cu soția (mea)
cu fetița (mea)
cu mama (mea)
cu soacra (mea)
cu familia (mea)

cu soțul (meu)
cu băiatul (meu)
cu tatăl (meu)/*cu* tata
cu socrul (meu)

cu + substantiv articulat + сущ. с артиклем + *noun with article*

Merg cu mașin*a*.
Scriu cu creion*ul*.
Plec *cu un* coleg.

cu creion*ul*

E fetiță?

– Ce este? Fetiță?
– Nu, băiat.
– *Să vă trăiască!*

– Ce sînt? Băieți?
– Nu, fetițe.
– *Să vă trăiască!*

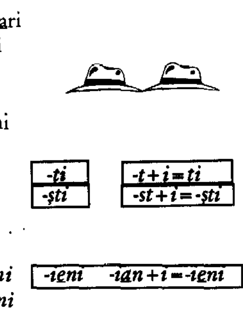
Lexic. Expresii

fată (f)	–	девушка
e e		*girl*
fetiță	–	девушка
e		*little girl*
băiat (m)	–	мальчик
eți		*boy*
Să vă trăiască!	–	Здоровья ему!
		Long may he/she/they live!

C. Pluralul substantivelor masculine

Множественное число сущ. м. р.
The plural of masculine nouns

	m. sg.	*m.pl.*		
cons.	profesor	profesori	*-i*	
	inginer	ingineri		
	funcţionar	funcţionari		
	vînzător	vînzători		
	doctor	doctori		
	elev	elevi		
	american	americani		
	vameş	vameşi		
-t	student	studenţi	*-ţi*	*-t+i=ţi*
-st	chimist	chimişti	*-şti*	*-st+i=-şti*
	ziarist	ziarişti		
	pianist	pianişti		
-ian	tehnic*ian*	tehnic*ieni*	*-ieni*	*-ian+i=-ieni*
	politic*ian*	politic*ieni*		
Atenţie!	băi*at*	bă*ieţ*i		

7. Puneţi la plural:

Поставьте во мн ч.
Make these plural:

a). (Eu) sînt tehnician. → (Noi) sîntem tehnicieni.
b). (El) este inginer. → ______________________
c). (El) este elev. → ______________________
d). (Tu) eşti student? → ______________________
e). (Tu) eşti ziarist? → ______________________
f). Eşti chimist? → ______________________
g). Sînt muncitor. → ______________________
h). Nu sînt funcţionar. → ______________________
i). E vînzător. → ______________________
j). E vînzătoare. → ______________________
k). Sînt chimistă. → ______________________
l). Nu sînt studentă. → ______________________
m). Eşti ziaristă? → ______________________

Lecţia a treia

I. Cît e ceasul?

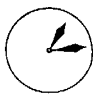
– *Cît e ceasul?*
– E unu *fix*.

– Cît e ora?
– 11 *şi 10 (minute)*.

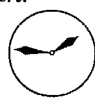
– *Ce oră e?*
– Unu *şi un sfert*.

– Vă rog să-mi spuneţi
cît e ceasul?
– Unu *şi jumătate*.

– Spuneţi-mi, vă rog,
cît e ora?
– Două *fără un sfert*.

Lexic. Expresii

Cît e ceasul? Ce oră e? Cît e ora?	– Который час? – *What time is it?*
fix	– точно *sharp*
minut, -e (n)	– минута
oră (f) -e	– час *hour*
sfert,-uri (n)	– четверть *quarter*
jumătate (f) ăţi	– половина *half*
fără	– без *(without), to*
a pleca	– уходить *to leave*
tren, -uri (n)	– поезд; *train*
autobuz, -e (n)	– автобус *bus*
avion (n) oane	– самолёт *plane*
vapor (n) oare	– пароход *ship*
maşină (f) i	– машина *car*
cînd	– когда *when*
a începe	– начинать *to begin*
film, -e (n)	– фильм
tîrziu	– поздно *late*
piesă (f) e	– пьеса *play*
teatru (n) e	– театр *theatre*
concert, -e (n)	– концерт
meci, -uri (n)	– матч; *match*
conferinţă (f) e	– конференция *lecture*
examen, -e (n)	– экзамен *exam*

1. Cît e ceasul?

12:00 12:15 06:05 14:45 17:30 04:30 07:00

07:50 12:45 10:25 13:15 01:35 03:03 03:12

24:00 04:55

2.

– *La ce oră* pleacă trenul?
– *La* șapte fără un sfert.

trenul
avionul
autobuzul
vaporul
mașina

3.

– *Cînd* începe filmul?
– *La ora* 9. E tîrziu?
– Nu, nu-i tîrziu.

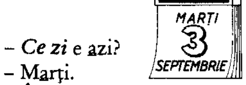
filmul
concertul
meciul

conferința
piesa de teatru
examenul

nu este
nu e
nu-i

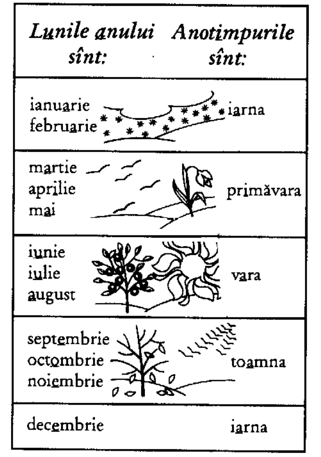
II. Ce dată e astăzi?

– *Ce dată* e astăzi?
– *Azi e* 3 septembrie.

– *Ce zi* e azi?
– Marți.
– *În ce dată* sîntem azi?
– Astăzi sîntem *în* 15 martie 2000.

III.

Lunile anului sînt:	*Anotimpurile sînt:*
ianuarie februarie	iarna
martie aprilie mai	primăvara
iunie iulie august	vara
septembrie octombrie noiembrie	toamna
decembrie	iarna

Lexic. Expresii

dată (f) e	–	число; *date*
astăzi (azi)	–	сегодня *today*
lună (f) i	–	месяц *month*
an, -i (m)	–	год *year*
anotimp, -uri (n)	–	время года *season*
primăvară (f) eri	–	весна *spring*
vară (f) veri	–	лето *summer*
toamnă (f) e	–	осень *autumm*
iarnă (f) ierni	–	зима *winter*
în	–	в; *in*
săptămînă (f) i	–	неделя *week*
zi (sg), zile (pl)	–	день *day*

Într-o săptămînă sînt 7 zile:

luni
marți
miercuri
joi
vineri
sîmbătă
duminică

în + o = într-o

în + un = într-un

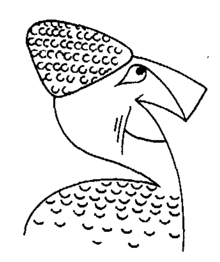
4. Astăzi este:

luni 3 iulie 1989	joi 13 februarie 1990	duminică 4 octombrie 1975

miercuri 30 mai 1996	sîmbătă 24 aprilie 1980	marți 15 ianuarie 1983	vineri 8 iunie 2000

5. Ce zi e azi?
Ce dată?
În ce an sîntem?
În ce lună sîntem?
În ce dată sîntem?
E primăvară?

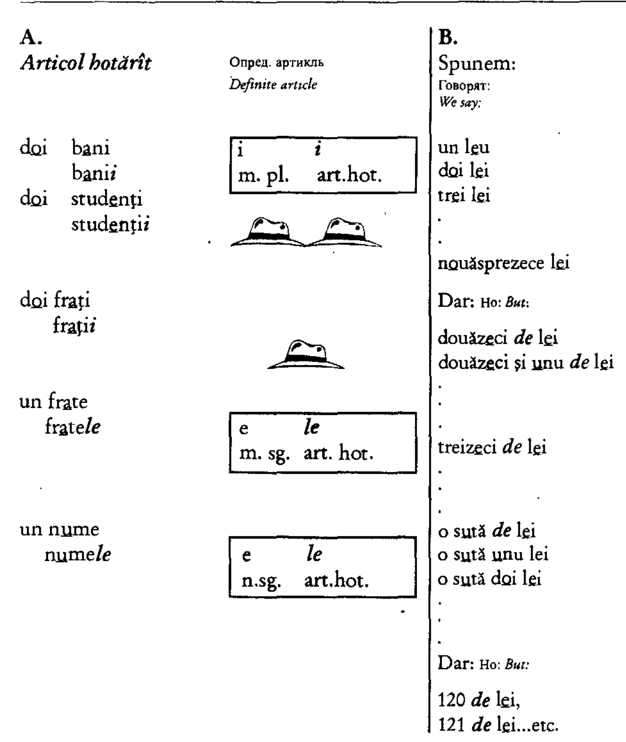
Un bilet, vă rog!

- Bună ziua!
- Bună ziua! Ce doriți?
- Un bilet Cluj-București, vă rog.
- Pentru cînd?
- Pentru mîine dimineață la 9.
- Numele dumneavoastră?
- Ionescu Ion.
- Buletinul, vă rog!
- Poftiți. Cît costă biletul?
- 1.500.000 *de* lei. Poftiți.
- Mulțumesc. Poftiți banii. La ce oră pleacă autobuzul la aeroport?
- La 8.
- Mulțumesc. Bună ziua!
- La revedere!

Lexic. Expresii

pentru	-	для *for*
mîine	-	завтра *tomorrow*
nume (n)	-	имя *name*
buletin, -e (n)	-	паспорт *identity card*
Poftiți!	-	Пожалуйста! *Here you are!*
Mulțumesc.	-	Спасибо. *Thank you.*
călător, -i (m)	-	путешественник *traveller*

A.

Articol hotărît — Опред. артикль — *Definite article*

doi bani
banii

doi studenți
studenții

i	*i*
m. pl.	art.hot.

doi frați
frații

un frate
frate*le*

e	*le*
m. sg.	art. hot.

un nume
nume*le*

e	*le*
n.sg.	art.hot.

B.

Spunem:
Говорят:
We say:

un leu
doi lei
trei lei
.
.
nouăsprezece lei

Dar: Но: *But:*

douăzeci ***de*** lei
douăzeci și unu ***de*** lei
.
.
.
treizeci ***de*** lei
.
.
.
o sută ***de*** lei
o sută unu lei
o sută doi lei
.
.
.

Dar: Но: *But:*

120 ***de*** lei,
121 ***de*** lei...etc.

Întrebări: (Răspundeți scurt!)

Вопросы· (Ответьте кратко!) *Questions. Give short answers:*

- Pentru cînd vrea călătorul bilet?
- Ce bilet vrea? De tren? De autobuz? De avion?
- La ce oră pleacă avionul? Dar autobuzul?

La biroul de schimb

- Bună ziua.
- Bună ziua. Cît e azi un dolar?
- 19.000 de lei.
- La vînzare sau la cumpărare?
- La vînzare.
- Vă rog lei pentru 100 de dolari.
- 1.900.000 de lei. Poftiți.
- Mulțumesc. La revedere.
- La revedere.

Lexic. Expresii

azi	-	сегодня *today*
dolar, -i (n)	-	доллар; *dollar*
leu (m) i	-	румынская денежная единица *the Romanian currency*
vînzare (f)	-	продажа; *sale*
cumpărare (f)	-	купля; *purchase*
birou de schimb	-	обмен валюты *change office*
dacă	-	если; *if*

Curs mediu BNR
28 iulie 1999

Dolar SUA	15.962 lei
Marca germană	8.675 lei
Șiling Austria	1.233 lei
100 lire italiene	877 lei
Lira sterlină	25.396 lei
Euro	16.967 lei
Franc francez	2.587 lei
Franc elvețian	10.598 lei
1 gr. aur	130.452 lei

Cursul valutar la Cluj Joi, 22 iulie 1999

Casa de schimb	USD	DM	ATS	LIT
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Cambio tel. 196.391 Str. Memorandumului nr. 14	15.870/15.950	8.400/8.500	1.120/1.170	8,20/8,30
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Shaker tel. 194.711 Str. I. Maniu nr. 10	15.870/15.990	8.40/8.500	1.150/1.190	8,20/8,50

Notă: *prima valoare-prețul de cumpărare, a doua valoare-prețul de vânzare*

6. Problemă de matematică

Dacă azi dolarul e 17.000 de lei,
lira sterlină - 25.000 de lei,
marca germană - 8.500 de lei,
francul francez - 2.600 de lei,
francul elvețian - 10.500 de lei,

Cîți lei sînt 15 dolari?

15 dolari; 150 de dolari;
100 de lire sterline; 1.000 de lire sterline;
75 de mărci germane; 750 de mărci germane;
200 de franci francezi; 1.000 de de franci francezi.

7. **Cît costă?** Răspundeți?

Cît costă taxiul?

- în Franța (în franci)
- în România (în lei)
- la București (în lei)
- la Cluj (în lei)
- la New-York (în dolari)

8.

Cît costă autobuzul la Cluj?

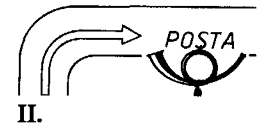
tramvaiul la Timișoara?
metroul la București?
avionul de la București la Atena, în Grecia?

un bilet *de* autobuz	un drum *cu* taxiul
un bilet de metrou	cu metro***ul***
un bilet de tramvai	cu tramvai***ul***
un bilet de avion	cu avion***ul***
	cu mașin***a***

Lecţia a patra

I. Unde mergem? Unde este...?

– Spuneţi-mi, vă rog, ***unde este*** poşta?
– Mergeţi ***înainte***, apoi ***la dreapta***.
– Mulţumesc.
– Cu plăcere.

II.

– Unde ***eşti?***
– ***La*** facultate.

III.

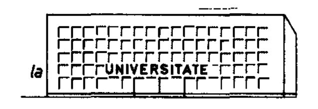
– ***Mergi*** undeva?
– ***La*** facultate.

IV.

– Unde studiaţi?
– La Universitate, la Facultat*ea* de Litere.

Lexic. Expresii

unde	–	где *where*
poştă (f) e	–	почта *post office*
a merge	–	ходить *to go*
(tot) înainte	–	(прямо) вперёд *straight ahead*
apoi	–	потом *then*
cu plăcere	–	с удовольствием *you're welcome*
central	–	центральный; *central*
cofetărie (f) i	–	кондитерская *confectioner's*
librărie (f) i	–	книжный магазин *bookshop*
florărie (f) i	–	цветочный магазин *flower shop*
staţie (f) i	–	станция, остановка *station, stop*
hotel, -uri (n)	–	гостиница *hotel*
restaurant, -e (n)	–	ресторан; *restaurant*
magazin, -e (n)	–	магазин *shop*
cinematograf, -e (n)	–	кинотеатр *cinema*
bar, -uri (n)	–	бар; *bar*
acum	–	сейчас *now*
la	–	в, на *at*
ţară (f) ţări	–	страна *country*
oraş, -e (n)	–	город *town*

1.

> – Unde este o poștă, vă rog?
> – Poșt*a* centrală e foarte aproape:
> mergeți tot înainte.

o poștă / poșt*a* centrală
o cofetărie / cofetări*a* „Trandafirul"
o librărie / librări*a* „Mihai Eminescu"
o florărie / florări*a* „Codlea"
o stație de autobuz / stați*a* „Bucegi"
un hotel / hotel***ul*** „Continental"
un restaurant / restaurant***ul*** „Dunărea"
un magazin / magazin***ul*** „Central"
un cinematograf / cinematograf***ul*** „Arta"
un bar / bar***ul*** „Carpați"

2.

> – Unde ***ești?***
> – *La* universitate.

la universitate
la facultate
la secretariat
la hotel
la restaurant
la poștă

3.

> – Unde ***mergi?***
> – *La* universitate.

la universitate
la facultate
la cofetărie
la poștă
la hotel

A. ***Regulă***

Правило *Rule*

a.

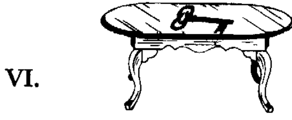
> **prepoziție + substantiv nearticulat**
> предлог + сущ. без артикля
> *preposition + noun without article*

la facultate
la hotel
la restaurant
la poștă
în cameră
în sală

> ***în* sală**

V.

– Unde locuiți?
– *Pe* strada Păcii,
la numărul 127.

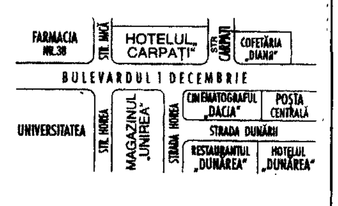
VI.

– Unde e cheia?
– *Pe* masă.

VII.

– *De unde* vii?
– *Din* Grecia, *de la* Atena.

Lexic. Expresii

a locui	-	жить; *to live*
pe	-	на; *on*
pașaport (n)	-	паспорт
oarte		*passport*
masă, mese (f)	-	стол; *table*
lîngă	-	возле; *near*
acolo	-	там; *there*
birou, -ri (n)	-	письменный стол; *desk*
aici	-	здесь; *here*
sub	-	под; *under*
carte (f)	-	книга
cărți		*book*
domn, -i (m)	-	господин
		Mr. sir, gentleman
doamnă (f)	-	госпожа, дама
e		*madam, Mrs., lady*
secretar, -i (m)	-	секретарь
secretară, (f)	-	*secretary*
e		
a veni	-	приходить; *to come*
din, de la	-	из, с; *from*
universitate (f)	-	университет
ăți		*university*
facultate (f)	-	факультет
ăți		*faculty*
secretariat, -e (n)	-	секретариат;
		secretariat
literă (f)	-	буква
e		*letter, literature*
undeva	-	где-нибудь
		somewhere
a studia	-	изучать; *to study*
cameră (f)	-	комната
e		*room*
sală (f) de curs	-	аудитория
săli		*lecture room*
plecare (f)	-	уход, отъезд
ări		*departure*
gară (f)	-	вокзал
gări		*railway station*
așteptare (f)	-	ожидание
ări		*waitig*
etaj, -e (n)	-	этаж; *floor, storey*

4.

El este *la* hotel, *în* cameră.

la hotel, *în* cameră
la facultate, *într-o* sală de curs
la aeroport, *în* sala de plecare
la gară, *în* sala de așteptare
la poștă, *la* ghișeul 7
la Universitate, *la* Facultatea de Litere
la hotelul „Continental"
în camera 502, la etajul 5

b.

prepoziție + substantiv cu articol hotărît предлог + сущ. с опред. артиклем *preposition + noun with definite article*

în sal*a* 20
în camer*a* 502
la Facultate*a* de Litere
la poșt*a* centrală
la hotel*ul* „Sport"
la etaj*ul* 5

în sal*a* 20

5.

– Unde locuiți? – *Pe* strada Păcii, *la* numărul 23.

pe strada Păcii, *la* numărul 23
pe strada Libertății, *la* numărul 1
pe bulevardul Eroilor, *la* numărul 7
pe aleea Tineretului, *la* numărul 90
pe calea Turzii, *la* numărul 13

pe **stradă**

6.

– Unde e cheia? – *Pe* masă, *lîngă* telefon.

pe masă, *lîngă* telefon
acolo, *pe* birou
aici, *sub* carte
la doamna secretară
la domnul Popescu

pe **masă**

sub **masă**

lîngă **telefon**

7.

Spuneți-mi, vă rog, unde este poșta? Pe ce stradă?

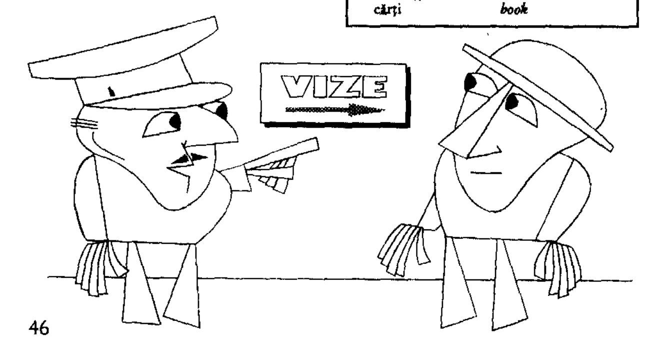
unde este restaurantul „Dunărea"?
unde este cofetăria „Diana"?
unde este Universitatea?
unde este magazinul „Unirea"?
unde este o farmacie?
unde este cinematograful „Dacia"?
unde este hotelul „Carpați"?
unde este hotelul „Dunărea"?

La vamă

- Bună ziua.
  Aveți ceva de declarat?
- Bună ziua. N-avem.
- Alcool aveți?
- N-avem.
- Droguri aveți?
- N-avem.
- Arme aveți?
- N-avem.
- Aparate electronice aveți?
- N-avem.
- Ce aveți?
- Numai două valize.
- Mulțumesc. La revedere.
  Și drum bun!
- La revedere. Ah! Dar n-avem
  nici viză!
- Biroul de vize e în față.
- Mulțumesc!

Lexic. Expresii

vamă (f)	=	таможня; *customs*
a avea (ner.)	=	иметь; *to have*
a declara	=	заявлять; *to declare*
alcool, -uri (n)	=	алкоголь; *alcohol*
drog, -uri (n)	=	наркотик; *drug*
armă (f) e	=	оружие; *weapon*
aparat, -e (n)	=	аппарат; *equipment*
electronic, -ă,-i,-e	=	электронный *electronic*
numai	=	только *only*
valiză (f) e	=	чемодан *suitcase*
nici	=	ни; *nor*
viză (f) e	=	виза; *visa*
a repara	=	ремонтировать *to repair, to mend*
a căuta	=	искать *to look for*
a spăla	=	мыть, стирать *fo wash*
a schimba	=	менять *to change*
a scrie	=	писать *to write*
sticlă (f) e	=	бутылка *bottle*
adresă (f) e	=	адрес *address*
carte (f) cărți	=	книга *book*

B. *Verbul neregulat A AVEA*

Неправильный глагол ИМЕТЬ *The irregular verb TO HAVE*

(eu)	***am***	nu am	=	n-am
(tu)	***ai***	nu ai	=	n-ai
(el, ea)	***are***	nu are	=	n-are
(noi)	***avem***	nu avem	=	n-avem
(voi)	***aveți***	nu aveți	=	n-aveți
(ei, ele)	***au***	nu au	=	n-au

8.

– ***Aveți*** ceva de declarat?
– *N*-avem ***nimic*** de declarat.

ceva de declarat
ceva de reparat
ceva de căutat
ceva de spălat
ceva de scris
dolari de schimbat

ceva ≠ nu... nimic

9.

– Cîte valize aveți?
– ***Una***. Numai una. O valiză.

valize /una/ o valiză
sticle /una/ o sticlă
adrese /una/ o adresă
vize /una/ o viză
cărți /una/ o carte

Articol nebotărît Неопред. артикль *Indefinite article*	***Pronume*** Местоимение *Pronoun*
un	***unul***
un	***unul***
o	***una***

10.

– Cîte aparate aveți?
– ***Unul***. Numai unul. *Un* aparat.

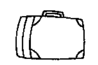
aparate /unul/ un aparat
pașapoarte /unul/ un pașaport
documente /unul/ un document

Lecția a cincea

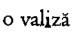
Citiți:

Прочитайте:

Read:

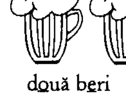
o valiză — două valize

o bancă — două bănci

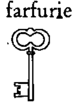

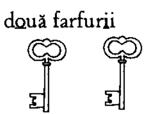
o bere — două beri

o carte — două cărți

o farfurie — două farfurii

o cheie — două chei

o cafea — două cafele

Lexic. Expresii

valiză (f) e	-	чемодан *suitcase*
bancă ă i	-	парта, скамейка *desk, bench*
farfurie (f) i	-	тарелка *plate*
cheie, chei (f)	-	ключv *key*
dați-mi	-	дайте мне *give me*
a da	-	давать *to give*
bere (f) i	-	пиво *beer*
pîine (f) i	-	хлеб *bread*
informație (f) i	-	справка *information*
pat, -uri (n)	-	кровать *bed*
bec,-uri (n)	-	лампочка *bulb*
dulap, -uri (n)	-	шкаф *cupboard*
veioză (f) e	-	ночник *table lamp*
mult, ă, -i, -e	-	много *much, many*
dicționar, -e (n)	-	словарь *dictionary*
ziar, -e (n)	-	газета *newspaper*
bilet, -e (n)	-	билат *ticket*
plic, -uri (n)	-	конверт *envelop*

1. Dați-mi o cameră, vă rog!

o cameră	două camere
o valiză	două valize
o bere	două beri
o pîine	două pîini
o carte	două cărți
o vedere	două vederi
o informație	două informații
o cheie	două chei

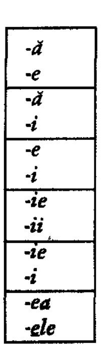
2. – Aveți o cameră cu două locuri?
– Numai cu un loc.

o cameră cu	două locuri
	un loc
o cameră cu	două paturi
	un pat
o veioză cu	două becuri
	un bec
o cameră cu	două dulapuri
	un dulap

3. Ai multe dicționare?
Am numai unul.

multe dicționare
multe ziare
multe bilete
multe timbre
multe plicuri

A. ***Pluralul substantivelor feminine***
Мн. ч. существительных ж. р.
The plural of feminine nouns

o cameră	-ă
două camere	-e
o bancă	-ă
două bănci	-i
o bere	-e
două beri	-i
o informație	-ie
două informații	-ii
o cheie	-ie
două chei	-i
o cafea	-ea
două cafele	-ele

B. ***Pluralul substantivelor neutre***
Мн. ч. существительных ср. р.
The plural of neuter nouns

un loc	
două locuri	-uri
un pahar	
două pahare	-e

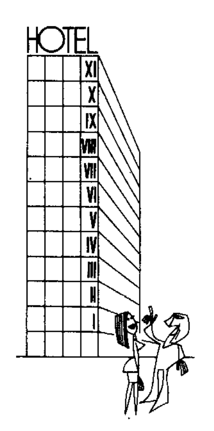
În limba română, substantivele neutre sînt masculine la singular și feminine la plural.

В румынском языке, сущ. ср. р. имеют форму сущ. м. р. в ед. числе, а во мн. числе имеют форму ж. р.

In Romanian neuter nouns are masculine in the singular and feminine in the plural.

La hotel

– Aveţi camere libere?
– Numai la etajul 10.
– N-are importanţă.
– Pentru cîte persoane?
– Pentru două.
– Aveţi camera 1003.
– Poftiţi cheia.
– Mulţumesc.
– N-aveţi pentru ce.

Lexic. Expresii

liber, -ă, -i, -e	=	свободный *free, available*
numai	=	только *only*
N-are importanţă.	=	Не имеет значения. *(It) doesn't matter.*
pentru	=	для; *for*
cîţi, cîte	=	сколько *how many*
persoană (f) e	=	лицо *person*
N-aveţi pentru ce.	=	Не за что. *Not at all.*
Îmi pare rău.	=	Мне жаль. *I'm sorry.*
loc, -uri (n)	=	место; *place*
bun, -ă, -i, -e	=	хороший *good*
băutură (f) i	=	напиток *drink*
suc, -uri (n)	=	сок *juice*
proaspăt, -ă proaspeţi, proaspete	=	свежий *fresh*
lucru, -ri (n)	=	вещь *thing*
frumos, frumoasă, frumoşi, frumoase	=	красивый *beautiful*
pahar, -e (n)	=	стакан *glass*
curat, -ă, curaţi, curate	=	чистый *clean*
vedere (f) i	=	открытка *picture postcard*
puţin, -ă, -i, -e	=	мало *few, (a) little*
timp (n)	=	время, погода *time*
răbdare (f)	=	терпение; *patience*
apă (f) e	=	вода *water*
acru, -ă, -i, -e	=	кислый; *aigre*

4.

– Aveți camere libere?
– Îmi pare rău. N-avem.

camer*e* liber*e*
loc*uri* liber*e*
camer*e* bun*e*
loc*uri* bun*e*
băutur*i* bun*e*
vin*uri* bun*e*
suc*uri* proaspet*e*
lucr*uri* frumoas*e*
pahar*e* curat*e*
veder*i* frumoas*e* (ieftine)

5.

– Aveți puțin timp?

puțin timp
puțin loc
puțin*ă* răbdar*e*
puțin*ă* ap*ă*

C. *Adjective cu 4 forme*

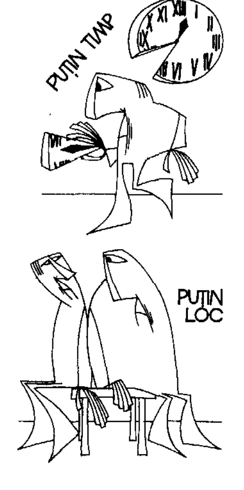
Прилагательные с четырьмя формами
Four-form adjectives

m.sg.	liber	apartament liber
f.sg.	liber*ă*	cameră liberă
m.pl.	liber*i*	oameni liberi
f.pl.	liber*e*	camere libere

m. sg. f.sg. m.pl. f.sg.

cons.,	***-ă,***	***-i,***	***-e,***
-u			

bun,	-ă,	-i,	-e
acru,	-ă,	-i,	-e

Citiți textul:

Прочитайте текст:

Read the text:

– Spuneți-mi, vă rog, unde e hotelul „Astoria"?

Pe stradă

Alin și Sanda Mărgineanu sînt din Brașov. Acum ei sînt la București și caută hotelul „Astoria".

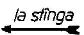
– Spuneți-mi, vă, rog, unde e hotelul „Astoria"?
– Mergeți înainte. Apoi la dreapta.
– Mulțumesc.
– Cu plăcere.

la dreapta

înainte

La hotelul „Astoria"

– Bună ziua!
– Bună ziua!
– Vă rog o cameră pentru două persoane.
– Îmi pare rău. N-avem. Încercați la hotelul „Continental".
– Unde este hotelul „Continental"? Departe?
– Nu, aproape, la stînga.
– Mulțumesc.
– N-aveți pentru ce.

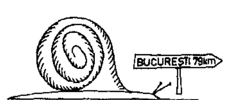
La hotelul „Continental"

– Aveți camere libere?
– Da, la etajul doi.
– Dați-mi, vă rog, o cameră cu două paturi.
– Aveți camera numărul 23. Poftiți cheia.
– Aveți bagaje multe?
– Nu. Avem numai două valize.
– Băiatul merge cu dumneavoastră.
– Vă mulțumesc. Sînteți foarte amabil.

Lexic. Expresii

a căuta (ф)	-	искать *to look for*
înainte	-	вперёд *straight ahead/on*
la dreapta	-	направо *to/on the right*
la stînga	-	налево *to/on the left*
a cere	-	просить *to ask*
a încerca (ф)	-	пробовать *to try*
departe	-	далеко *far*
aproape	-	близко *near*
proverb, -e (n)	-	пословица *proverb*
a găsi (esc)	-	находить *to find*
a greși (esc)	-	ошибаться *to make a mistake*
încet	-	медленно *slowly*
a ajunge	-	приходить, доходить *to arrive*
bagaj, -e (n)	-	багаж *luggage*
foarte	-	очень *very*
amabil, -ă, -i, -e	-	любезный *kind*

6. Completați textul:

Заполните текст:
Fill in the blanks:

Domnul și .... Mărgineanu sînt....... Brașov. Acum ei.........la București și .... hotelul „Astoria". .... stradă, ... Mărgineanu întreabă unde este hotelul. Ei merg..........., apoi la .... Domnul Mărgineanu cere o cameră pentru două ...., dar nu sînt camere .... Ei merg .... hotelul „Continental". Acolo sînt .... libere la etajul doi. Ei .... camera numărul 23. Băiatul merge cu .... Ei ....-au .... bagaje, au numai două................

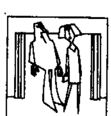
7. Citiți proverbele:

Прочитайте пословицы:
Read the proverbs:

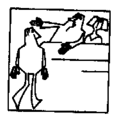
Cine caută găsește.
Cine întreabă nu greșește.
Cine merge încet departe ajunge.

Lecţia a şasea

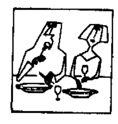
Ce facem la restaurant?

Intrăm şi *căutăm* o masă liberă.

Stăm la masă, *chemăm* ospătarul şi *comandăm* mîncarea şi băutura.

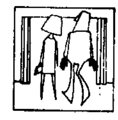
Apoi *mîncăm* şi *bem*. Dacă sîntem amatori de dulciuri, *mîncăm* şi ceva dulce.

După aceea, *bem* o cafea, iar dacă sîntem fumători, *fumăm*.

Cînd *terminăm*, *chemăm* din nou ospătarul, *cerem* nota de plată şi *plătim*.

După ce *plătim*, *ieşim* din restaurant.

Lexic. Expresii

a face (φ)	-	делать *to do*
a intra (u)	-	входить *to enter*
a sta (u) (ner.)	-	сидеть *to stay*
a chema (φ)	-	звать *to call*
ospătar, -i (m)	-	официант *waiter*
a comanda (φ)	-	заказывать *to order*
mîncare (f) ăruri	-	еда *food*
băutură (f) i	-	напиток *drink*
apoi	-	потом *then*
a mînca (ner.)	-	кушать *to eat*
a bea (ner.)	-	пить *to drink*
amator, -i (m)	-	любитель *fond of*
dulce	-	сладкий *sweet*
dulciuri (n)	-	сладости *sweets*
după aceea	-	потом *then*
fumător, -i (m)	-	курильщик *smoker*
a fuma (ez)	-	курить *to smoke*
cînd	-	когда *when*
a termina (φ)	-	кончать *to finish*
din nou	-	снова *again*
notă de plată	-	счёт; *bill*
a plăti (esc)	-	платить; *to pay*
a ieşi (φ)	-	выходить *to go out*
a lucra (ez)	-	работать *to work*
a şti (ner.)	-	знать; *to know*
a dormi (φ)	-	спать *to sleep*

În limba română sînt verbe care se termină la infinitiv în:

В румынском языке, глаголы в инфинитиве оканчиваются на:
In Romanian there are verbs ending in the infinitive in:

-a	:	*a căuta*; a chema; a comanda; a termina; a intra; a fuma; a lucra; a sta; a mînca etc.
-e	:	*a face*; a cere; a merge etc.
-i	:	*a ieși*; a dormi; a pregăti

A. *Indicativul prezent*

Настоящее время изъявительного наклонения

Pentru verbe în *-a*: Для глаголов на *-a*: *For verbs ending in -a:*

	a termina (ф)		*a intra* (*u*)		*a fuma* (*ez*)	
eu	termin	ф	intru	*u*	fumez	*ez*
tu	termini	*i*	intri	*i*	fumezi	*ezi*
el, ea	termină	*ă*	intră	*ă*	fumează	*ează*
noi	terminăm	*ăm*	intrăm	*ăm*	fumăm	*ăm*
voi	terminați	*ați*	intrați	*ați*	fumați	*ați*
ei, ele	termină	*ă*	intră	*ă*	fumează	*ează*

Pentru verbe în *-e*:

Для глаголов на *-e*: *For verbs ending in -e:*

a cere	*a face*	*a merge*	
cer	fac	merg	ф
ceri	faci	mergi	*i*
cere	face	merge	*e*
cerem	facem	mergem	*em*
cereți	faceți	mergeți	*eți*
cer	fac	merg	ф

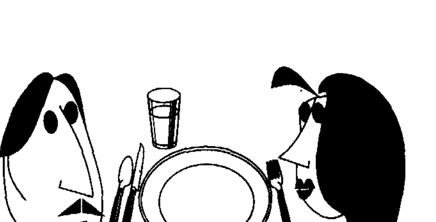
Ce spunem la restaurant?

- *Aveți* locuri libere pe terasă?
- *Faceți* mîncăruri românești?
- *Vorbiți* limba engleză?
- *Înțelegeți* limba japoneză?
- Dumneavoastră *serviți* aici?
- *Chemați* șeful, vă rog!
- *Aduceți* desertul, vă rog!
- *Aduceți* nota, vă rugăm.
- *Poftiți* sarea.
- *Păstrați* restul.
- *Veniți* la masa noastră.
- *Veniți* să mîncați cu noi.
- Cînd *închideți*?
- *Fumați*?
- *Nu fumați* la masa noastră vă, rugăm.
- *Plătiți* voi?

.
.
.

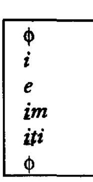
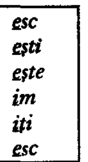
Lexic

a înțelege	-	понимать *to understand*
a servi (esc)	-	обслуживать *to serve*
a păstra (ez)	-	оставлять себе *to keep*
terasă (f) e	-	терраса *terrace*

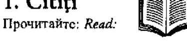
Pentru verbe în *-i:*

Для глаголов на *-i*. *For verbs ending in -i:*

a dormi (φ)		***a plăti*** (esc)	
dorm	φ	plăt*esc*	*esc*
dorm*i*	*i*	plăt*ești*	*ești*
doarm*e*	*e*	plăt*ește*	*ește*
dorm*im*	*im*	plăt*im*	*im*
dorm*iți*	*iți*	plăt*iți*	*iți*
dorm	φ	plăt*esc*	*esc*

1. Citiți

Прочитайте: *Read:*

a. Eu fac mîncare. Tu ce fac*i*?
b. Eu merg la restaurant. Tu unde merg*i*?
c. Eu comand vin roșu. Tu ce comanz*i*?
d. Eu caut ieșirea. Tu ce cauț*i*?
e. Eu ies pe aici. Tu pe unde ieș*i*?
f. Azi plătesc eu. Tu plăt*ești* mîine.

2. Puneți la plural propozițiile de la 1.

Поставьте предложения во мн. ч. в первом упражнении: *Turn the sentences in exercise 1 into the plural.*

3. Citiți:

Прочитайте: *Read:*

a. El ch*ea*mă ospătarul ac*u*m.
Tu cînd chemi ospătarul?
b. El fum*ea*ză 10 țigări pe zi.
Tu cîte fumezi?
c. El d*oa*rme.
Tu nu dormi?
d. Noi c*ă*utăm camera 103.
Tu ce cameră c*a*uți?

4. Conjugați:

Проспрягайте: *Conjugate:*

a. (Eu) fac mîncare.
b. (Eu) mănînc mult.
c. (Eu) caut o carte bună.
d. (Eu) intru în restaurant.
e. (Eu) ies din restaurant.
f. (Eu) lucrez și duminica.
g. (Eu) stau la masă.

5. În textul „Ce facem la restaurant“, schimbați persoana.

Поменяйте лицо в тексте "Что мы делаем в ресторане":

Change the person in the text "What do we do at the restaurant?"

6. Citiți proverbele:

Прочитайте пословицы: *Read the proverbs:*

> Cine vorbește multe face puține.
> Cine nu lucrează nu mănîncă.

Dacă sîntem singuri, dăm anunț la ziar, la rubrica... „Matrimoniale:“ și ne prezentăm:

MATRIMONIALE

• Italian serios, 50 de ani, 1,89/78 kg, doresc urgent femeie serioasă, 35-40 ani, fără obligații, pentru căsătorie. Rog foto și adresă. Tel. 094–167.424

• Tînăr, 30/178, sincer, cu bun simț, doresc cunoștință cu tînără. Aștept scrisori la OP 1, CP 1003.

• Intelectual, 45/167/67, doresc cunoștință cu d-nă, d-ră 40-45 ani, pentru petrecerea timpului liber într-un mod cît mai plăcut. Scrieți-mi la următoarea adresă: Horea Pană, str. H. Coandă nr. 2, ap. 24, eventual și cu numărul de telefon.

• Tânăr, 30/178, sincer, cu bun simț, doresc cunoștință cu tânără. Aștept scrisori la OP 1, CP 1003.

• Intelectual, 45/167/67, doresc cunoștință cu d-nă, d-ră 40-45 ani, pentru petrecerea timpului liber într-un mod cât mai plăcut. Scrieți-mi la următoarea adresă: Tăgșorean Mircea, str. H. Coandă nr. 2, ap. 24, eventual și cu numărul de telefon.

• Italian serios, 50 de ani, 1,80/78 kg, doresc urgent femeie serioasă, 35-40 de ani, fără obligații, pentru căsătorie. Rog foto și adresă. Tel. 094–167.424

Lexic. Expresii

serios, -ă, -i, -e	-	серьёзный; *serious*
urgent	-	срочный *urgently*
fără	-	без; *without*
obligație (f)	-	обязанность *obligation*
căsătorie (f)	-	брак *marriage*
tînăr, -ă, -i, -e	-	молодой человек *joung*
sincer, -ă, -i, -e	-	искренний *sincere*
bun simț (m)	-	здравый смысл
cunoștință (f)	-	знакомство *acquaintance*
scrisoare (f)	-	письмо *letter*
fotografie (f)	-	фотография; *photo*
mod, -uri (n)	-	образ, манера *manner*
plăcut, -ă, -i, -e	-	приятный; *pleasant*
următor, -e, -i	-	следующий *following*
eventual	-	возможно *if possible*

Prescurtări

Сокращения
Abbreviations

50 de ani	-	de 50 de ani
1,80	-	de 1 metru 80 de cm.
78 kg	-	de 78 de kilograme
foto	-	fotografie
OP	-	Oficiul poștal
CP	-	Căsuța poștală
d-nă	-	doamnă
d-ră	-	domnișoară
str.	-	strada
nr.	-	număr(ul)
ap.	-	apartament(ul)
tel.	-	telefon
pt.	-	pentru

B. Terminația *i* antrenează mai multe *alternanțe consonantice:*

Окончание *i* порождает несколько чередований согласных:
The ending i involves several consonant gradations:

eu dau
tu dai
el dă

c/ci	eu fac, tu faci	simpatic, simpatici
g/gi	eu merg, tu mergi	eu rog, tu rogi
d/zi	eu comand, tu comanzi	blond, blonzi; verde, verzi
t/ți	eu caut, tu cauți	eu aștept, tu aștepți
s/și	eu ies, tu ieși	serios, serioși
sc/ști	eu plătesc, tu plătești	eu întîlnesc, tu întîlnești

Alternanțe vocalice sînt:

Чередования гласных: *Vowel gradations:*

a căuta		*a chema*		*a ruga*	*a dormi*	
caut		chem		rog	dorm	
cauți		chemi		rogi	dormi	
caută	*a/ă*	cheamă	*e/ea*	roagă	doarme	*o/oa*
căutăm		chemăm		rugăm	dormim	
căutați		chemați		rugați	dormiți	
caută		cheamă		roagă	dorm	

C. *Verbe neregulate*

Неправильные глаголы *Irregular verbs*

a mînca	*a bea*	*a sta*	*a da*	*a lua*	*a ști*
mănînc	beau	stau	dau	iau	știu
mănînci	bei	stai	dai	iei	știi
mănîncă	bea	stă	dă	ia	știe
mîncăm	bem	stăm	dăm	luăm	știm
mîncați	beți	stați	dați	luați	științi
mănîncă	beau	stau	dau	iau	știu

Lecția a șaptea

Îți place sau nu-ți place?

Vinul e bun. Îmi place.

Supa nu e bună. Nu-mi place.

Cartofii prăjiți sînt buni. Îmi plac.

Mîncărurile românești nu-s bune. Nu-mi plac.

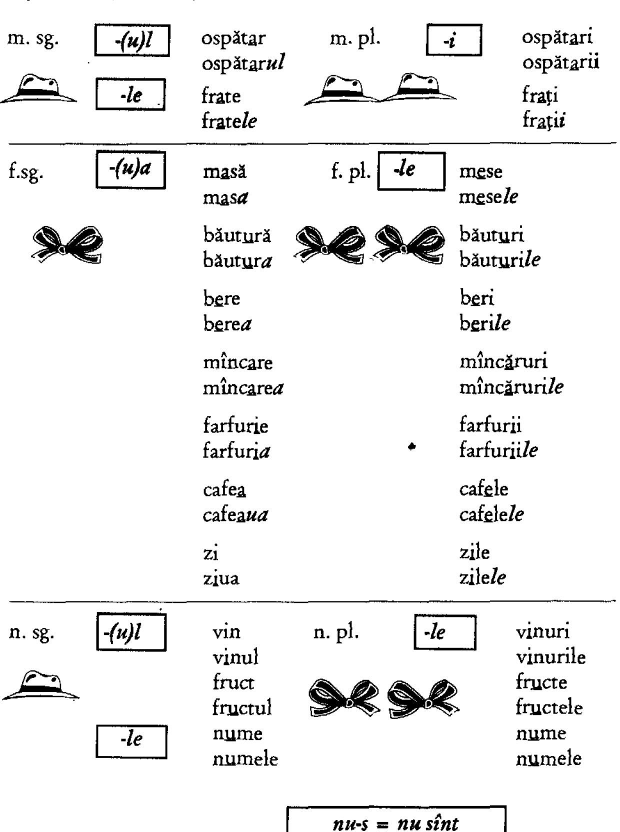
Lexic. Expresii

Îmi place.	-	Мне нравится. *I like it.*
a-i plăcea	-	нравиться *to like*
supă (f) e	-	суп *soup*
vin, -uri (n)	-	вино *wine*
cartof, -i (m)	-	картофель *potato*
a prăji (esc)	-	жарить *to fry*
românesc românească românești	-	румынский *Romanian*
mîncare (f) ă uri	-	еда *food*

A. *Articolul hotărît*

Определённый артикль *The definite article*

m. sg.	*-(u)l*	ospătar ospătar*ul*	m. pl.	*-i*	ospătari ospătari*i*
	-le	frate frate*le*			frați frați*i*
f.sg.	*-(u)a*	masă mas*a*	f. pl.	*-le*	mese mese*le*
		băutură băutur*a*			băuturi băuturi*le*
		bere bere*a*			beri beri*le*
		mîncare mîncare*a*			mîncăruri mîncăruri*le*
		farfurie farfuri*a*			farfurii farfurii*le*
		cafea cafea*ua*			cafele cafele*le*
		zi ziua			zile zile*le*
n. sg.	*-(u)l*	vin vinul fruct fructul	n. pl.	*-le*	vinuri vinurile fructe fructele
	-le	nume numele			nume numele

nu-s = nu sînt

Exerciții

1.

a.

– Vă place sup*a* de legume?
– Da, ***îmi place***. E bună.

sup*a* de legume
băutur*a*
bere*a* blondă
mîncare*a* românească
cafea*ua* turcească

b.

– Vă place vin*ul* roșu?
– ***Nu-mi place***. Nu-i bun.

vin*ul* roșu/nu-i bun
ospătar*ul*/ nu-i politicos
restaurant*ul* „Continental"/
e prea departe
nume*le* meu/e prea lung

c.

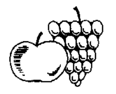
– Vă plac fructe*le*?
– ***Îmi plac***. Sînt bune.

fructe*le*/bune
băuturi*le*/foarte bune
mîncăruri*le* românești/interesante
zile*le* de august/plăcute

d.

–Îți plac cartof*ii* prăjiți?
– ***Nu-mi plac.***

cartof*ii* prăjiți
castraveț*ii* murați
ospătar*ii* nepoliticoși
bărbaț*ii* blonzi

Lexic. Expresii

legumă (f) e	–	овощи *vegetable*
roșu, roșie, roșii	–	красный *red*
fruct, -e (n)	–	фрукты; *fruit*
frate (m) ți	–	брат *brother*
blond, -ă, -i, -e	–	светлый; *blond*
turcesc, turcească turcești	–	турецкий *Turkish*
prea	–	слишком *too*
lung, -ă, -i	–	длинный; *long*
plăcut, -ă, -i, -e	–	приятный *pleasant*
castravete (m) ți	–	огурец *cucumber*
murat, -ă, -i, -e	–	солёный *pickled*
politicos, -ă,-i,-e	–	вежливый *polite*
bărbat (m) ți	–	мужчина *man*

e.

> ***Îmi plac*** fructe*le*, dar
> ***nu-mi place*** bere*a*.

fructe*le* / bere*a*
legume*le* / pîine*a*
roșii*le* / băutur*a*
mere*le* / lapte*le*
pere*le* / carne*a*
nuci*le* / varz*a*
banane*le* / fasole*a*

f.

> – Nu-ți plac cartofi*i*?
> – Ba da, îmi plac.

cartofi*i*
ardei*i*
struguri*i*
castraveți*i*
morcovi*i*
copii*i*

eu dau
tu dai
el dă

2. Conjugați:

Проспрягайте: *Conjugate.*

1. Îmi place ciocolata.
2. Îmi place înghețata.
3. Nu-mi place mîncarea.
4. Îmi plac prăjiturile.
5. Îmi plac dulciurile.
6. Nu-mi plac macaroanele.
7. Îmi place la voi.
8. Nu-mi place limba română.
9. Îmi place aici.
10. Îmi place în România.

Lexic

pîine (f)	–	хлеб
i		*bread*
roșie (f)	–	помидоры
i		*tomato*
măr (n)	–	яблоко
e e		*apple*
lapte (m)	–	молоко
		milk
pară (f)	–	груша
e e		*pear*
carne (f)	–	мясо
cărnuri		*meat*
nucă (f)	–	грецкий орех
i		*nut*
banană (f)	–	банан
e		*banana*
fasole (f)	–	фасоль
		bean
ardei (m)	–	стручковый перец
ardei		*green pepper*
strugure (m)	–	виноград
i		*grape*
morcov, -i (m)	–	морковь
		carrot
copil (m)	–	ребёнок
copii		*child*
ciocolată (f)	–	шоколад
e		*chocolate*
înghețată (f)	–	мороженое
e		*ice-cream*
macaroană (f)	–	макароны; *macaroni*
e		
întrebare (f)	–	вопрос; *question*
ă i		
răspuns, -uri (n)	–	ответ
		answer

Mîncați acasă sau în oraș?

Dacă vă place să mîncați la restaurant, puteți să alegeți între *mai multe* „formule“:

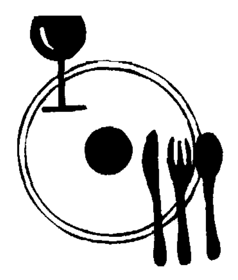
- restaurantul de lux
- restaurantul „popular“
- o terasă
- o pizzerie etc.

La restaurantele românești, puteți mînca mîncăruri românești: sarmale, mămăligă, mici, vinete.

La pizzerie mîncați, evident, mîncăruri italienești. Restaurantele cu autoservire sînt, desigur, mai ieftine. Dacă ***vă place*** mîncarea americană, mergeți la un „fast-food“... E foarte practic!
Dar, oricum, dacă mîncați acasă, „ieșiți“ *cel mai ieftin*.

Lexic

a alege	-	выбирать; *to choose*
între	-	среди, из; *between*
formulă (f) e	-	формула; *formule*
popular, -ă, -i, -e	-	народный *popular*
terasă (f) e	-	терраса *terrace*
sarma, le (f)	-	голубец *stuffed cabbage*
mămăligă (f)	-	мамалыга; *polenta*
mic, -i (m)	-	маленькая колбаска *little sausage*
vînătă, vinete (f)	-	баклажан; *aubergine*
evident	-	очевиднov *of course*
autoservire (f)	-	самообслуживанис *self-service*
desigur	-	конечно; *of course*
mai	-	ещё *more*
ieftin, -ă, -i, -e	-	дешёвый; *cheap*
foarte	-	очень *very*
oricum	-	как бы ни было *anyway*

B. Unele verbe se conjugă cu un pronume personal în cazul dativ care, desigur, nu este subiect.

Некоторые глаголы спрягаются с личным местоимением в дательном падеже, которое, конечно, не является подлежащим.

Certain verbs are conjugated with a personal pronoun in the Dative, which is not a subject.

a-i plăcea

III sg.	
îmi	*place* berea
îți	*place* berea
îi	*place* berea
ne	*place* berea
vă	*place* berea
le	*place* berea
	(subiect)

sujet, *subject*

III pl.	
îmi	*plac* fructele
îți	*plac* fructele
îi	*plac* fructele
ne	*plac* fructele
vă	*plac* fructele
le	*plac* fructele
	(subiect)

sujet *subject*

Forma negativă

Отрицательная форма *Negative form*

nu ***îmi***	plac(e) =	nu-*mi*	plac(e)
nu ***îți***	plac(e) =	nu-*ți*	plac(e)
nu ***îi***	plac(e) =	nu-*i*	plac(e)
nu ***ne***	plac(e)		
nu ***vă***	plac(e)		
nu ***le***	plac(e)		

C. *Întrebarea:*

Вопрос: *The question:*

– Cui îi place?

Răspunsul:
Ответ: *Answer:*

Mie
Ție
Lui
Ei
Nouă
Vouă
Lor

pron. personal forma tonică

ударная форма личного местоимения

personal pronoun, stressed form

3. Citiți

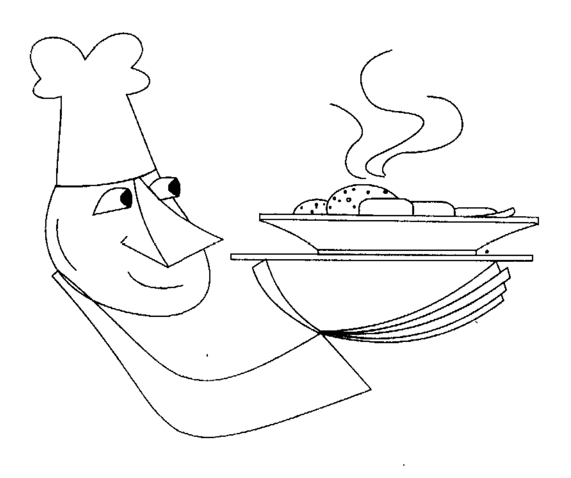
Прочитайте· *Read:*

a. – ***Cui*** îi place înghețata? – ***Mie***.
b. – ***Ție*** nu-ți place? – ***Mie***, nu.
c. – ***Vouă*** vă plac merele? – ***Nouă***, nu.
d. – ***Lor*** le place afară? – ***Lui***, da. ***Ei***, nu.
e. – ***Cui*** nu-i plac exercițiile? ***Ție?*** – Ba, ***mie*** îmi plac, dar ***lor*** nu le plac.

Listă de bucate

Ţuică
Salată de vinete cu roşii
Ciorbă ţărănească
Tocană cu mămăliguţă
Salată de varză
Papanaşi
Vin de Tîrnave
Cafea turcească

Poftă bună !

D. *Comparaţia adjectivelor*

Сравнение прилагательных *The Comparison of Adjectives*

foarte ieftin

cel mai ieftin (dintre...)

mai ieftin (decît...)

ieftin

4. Completaţi:

Заполните: *Complete:*

Să mănînci la restaurant nu e ieftin, e destul de scump. Dar, oricum, la un restaurant popular e .... decît la un restaurant de lux. La pizzerie e .... Iar la un „fast-food" e .... !

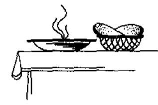
5. Citiţi lista de bucate de la pagina 66.

Spuneţi ce vă place şi ce nu de pe lista de bucate de la stînga.

Прочитайте меню на 66 странице:
Скажите, что вы любите и чего вы не любите.
Read the menu on page 66.
Say what you like and what you don't like.

Lecția a opta

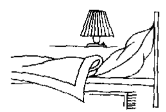
Mi-e foame!

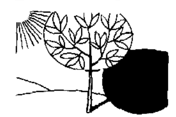
Mi-e foame: vreau să mănînc ceva.

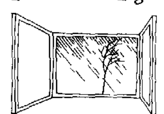
Mi-e sete: vreau să beau.

Mi-e somn: vreau să dorm.

Mi-e cald: să mergem la umbră.

Mi-e frig: să închidem fereastra!

Lexic Expresii

a-i fi foame	-	быть голоден *to be hungry*
a vrea (ner.)	-	хотеть *to want*
a-i fi sete	-	испытывать жажду *to be thirsty*
a-i fi somn	-	мне хочется спать *to be sleepy*
a dormi (ф)	-	спать *to sleep*
a-i fi rău	-	чувствовать себя плохо *to be sick*
a-i fi bine	-	чувствовать себя хорошо; *to be fine*
a-i fi lene	-	мне, тебе... лень *to be idle*
a-i fi cald	-	мне, тебе... жарко *to be warm*
a-i fi suficient	-	мне, тебе... достаточно
a-i ajunge a-i fi de ajuns	-	*to be / have enough*
Să mergem!	-	Пошли! *Let's go!*
a-i fi frig	-	мне, тебе... холодно *to be cold*
a închide	-	закрывать *to close*
fereastră (f) e e	-	окно *window*
Să închidem!	-	Давайте закрыть! *Let's close (it)!*

A. *A-i fi foame, se conjugă și ele cu pronume personal în cazul dativ. Exemple:*

тоже спрягаются с личным местоимением в дат. п.. Примеры:

are cojugated with a personal pronoun in the Dative. Examples:

a-i fi sete,
a-i fi somn,
a-i fi cald,
a-i fi frig
etc.

a-i fi foame

(Mie)	***îmi*** este foame	=	***mi-e*** foame
(Ție)	***îți*** este foame	=	***ți-e*** foame
(Lui) (Ei)	***îi*** este foame	=	***'i-e*** foame
(Nouă)	***ne*** este foame	=	***ne e*** foame
(Vouă)	***vă*** este foame	=	***vă e*** foame
(Lor)	***le*** este foame	=	***le e*** foame
	(subiect)		

eu dau
tu dai
el dă

1.
> – *Ți-e sete?*
> – *Nu mi-e sete . Mi-e foame.*

sete/foame; frig/cald;
rău/bine; lene/somn

2.
> – *Vă e suficientă* mîncarea?
> – Da. ***Îmi ajunge.***

a. Vă e suficientă/Da. Îmi ajunge.
b. Vă ajunge/Da. Îmi ajunge.
c. Vă e de ajuns/Da. Mi-e de ajuns.
d. Vă e de ajuns/Nu. Mi-e insufi cientă.

3.
> – ***Îți ajung*** banii?
> – Da. ***Îmi ajung.***

a. îți ajung
b. îți sînt de ajuns
c. îți sînt suficienți

B. În limba română, *modul conjunctiv* (conjuncția *să*+verb) se folosește:
a. după verbe ca: ***a vrea, a dori, a putea, a trebui, a-i plăcea***
(ex.: ***vreau să*** mănînc; ***îmi place să*** dorm) și
b. ca imperativ (*să* mergem!)

В румынском языке сослагательное наклонение (союз *să* + глагол) употребляется:
а. после глаголов как: *a vrea, a dori, a putea, a trebui, a-i plăcea,* (напр.: *vreau să mănînc, îmi place să dorm)* и
в. как императив (să mergem!)

In Romanian the Subjunctive ("conjuctive") (conjunction să + verb) is used:
a. after such verbs as: a vrea, a dori, a putea, a trebui, a-i plăcea (ex.: ***vreau să mănînc; îmi place să dorm****) and*
b. as an Imperative (să mergem!)

Nu-mi place vinul roşu!

Lucia, Alina şi Mihai sînt colegi. Acum sînt în vacanţă şi mănîncă la un restaurant.

Ce mîncăm şi ce bem?

Ospătarul: – Ce doriţi?
Mihai: – Daţi-mi, vă rog, lista cu meniul!
Ospătarul: – Poftiţi!
Mihai: – Să vedem ce mîncăm şi ce bem...
Lucia: – Eu doresc o friptură.
Alina: – Şi eu. Tu ce vrei, Mihai?
Mihai: – Tot o friptură.
Alina: – Şi ce bem?
Lucia: – Eu beau vin roşu. Îmi place.
Mihai: – Tu ce bei, Alina?
Alina: – Beau şi eu vin.
Mihai: – Eu prefer o bere. Nu-mi place vinul roşu.
Lucia: – Poţi să bei vin alb!
Mihai: – Acum nu vreau vin. Mi-e sete şi beau bere.

Poftă bună!

Ospătarul: – Ce doriţi?
Mihai: – Trei fripturi, două pahare cu vin roşu şi o sticlă de bere, vă rog.
Ospătarul: – Imediat.
Ospătarul aduce mîncarea şi băutura.
Ospătarul: – Poftă bună!
Mihai : – Mulţumim.
Lucia: – Mi-e foame. Hai să mîncăm! Hm! Friptura e foarte bună!

Lexic. Expresii

coleg, -i (m)	-	коллега *school mate*
vacanță, -i (f)	-	каникулы *holiday*
a dori (esc)	-	желать *to wish, want*
listă (f) e	-	список *list*
meniu, -ri (n)	-	меню; *menu*
Să vedem!	-	Увидим! *Let's see!*
friptură (f) i	-	жаркое *roast*
a prefera (ф)	-	предпочитать *to prefer*
alb, -ă, -i, -e	-	белый *white*
Poftă bună!	-	Приятного аппетита! *Enjoy your meal!*
pahar, -e (n)	-	стакан *glass*
a aduce	-	приносить *to bring*
a mulțumi (esc)	-	благодарить *tho thank*
(Hai) să mîncăm!	-	Давайте поесть! *Let'seat*
foarte	-	очень *very*
alt, -ă, -alți, -alte,	-	другой *another, other*

C. Verbul neregulat A VREA

Неправильный глагол ХОТЕТЬ

The irregular verb TO WANT

vreau
vrei
vrea
vrem
vreți
vor

4. Transformați ca în model:

Переделайте по образцу:

Change according to the model:

(Eu) vreau să plec.
(Tu) vrei să pleci?

(Noi) vrem să plecăm.
(Voi) vreți să plecați?

a. Eu vreau să plec.
b. Vreau să dorm.
c. Vreau să mănînc.
d. Vreau să stau.
e. Nu vreau să stau.
f. Vreau să vorbesc.
g. Nu vreau să tac.
h. Eu vreau să fumez.

5. Cereți alt pahar, altă farfurie, alte sticle de bere, alți cartofi...

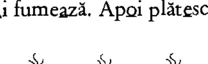
Попросите другой стакан, другую тарелку, другие бутылки пива, другой сорт картофеля..

Ask for another glass, another plate, other (some more) bottles of beer, some more potatoes...

La mulţi ani!

Mihai: – Hai să bem! Noroc!
Alina: – La mulţi ani!
Lucia: – Noroc!
Alina: – Vinul e bun.
Mihai: – Şi berea e bună!
Lucia: – Voi mai doriţi ceva? Eu vreau ceva dulce.
Alina: – O îngheţată. Vreţi?
Mihai: – Foarte bine. Dar să cerem şi cafea.
Ospătarul: – Mai doriţi ceva?
Lucia: – Trei îngheţate, trei cafele şi ... nota, vă rugăm.

Ei mănîncă îngheţata, beau cafelele, iar Mihai fumează. Apoi plătesc şi ies din restaurant.

Lexic. Expresii

La mulţi ani!	=	Многие лета! *Cheers! or Many happy returns!*
(Hai) să bem!	=	Давайте выпить! *Let's drink!*
Noroc!	=	На здоровье! *Cheers!*
mai	=	ещё *more*
Să cerem!	=	Давайте заказать! *Let's ask!*
notă (f) e	=	счёт *bill*
a folosi (esc)	=	употреблять *to use*
client (m) ţi	=	клиент *customer*
a discuta (ф)	=	разговаривать *to discuss*
între	=	между *between*
pentu că	=	потому что *because*

Dialog:

1. Ce expresii folosește ospătarul?
Какие выражения употребляет официант?
What expressions does the waiter use?

2. Ce expresii folosesc clienții?
Какие выражения употребляют клиенты?
What expressions do the customers use?

3. Ce discută clienții între ei?
О чём разговаривают клиенты между собой?
What do customers talk about?

4. Ce discută ospătarii între ei?
О чём разговаривают официанты между собой?
What do waiters talk about?

6. Completați:

Заполните: *Fill in:*

Lucia, Alina și Mihai........colegi. Într-o zi,....vacanță, ei...........la restaurant. Pentru că ....place friptura, toți..........friptură. Ei........vin roșu și bere. Apoi mănîncă ...., beau ...., iar Mihai .... După ce plătesc, ies ...... restaurant.

Proverb:

Ce ție nu-ți place, altuia nu face!

Lecția a noua

Să mîncăm cu Eugen Ionescu...

(Folosiți un dicționar!)

La restaurant

Personaje: *Clientul, Ospătarul*

C: – Ospătar!
O: – Da, domnule. Ce doriți?
C: – ***Aș vrea*** să iau masa.
O: – Prînzul sau cina?
C: – Stai puțin. Să mă uit la ceas. E ora unu. ***Adică*** treisprezece. ***Deci***, o să mănînc de prînz.
O: – Ce doriți să mîncați?
C: – Ceva, dar nu știu ce.
O: – Poftiți lista și alegeți.
C: – ***Ca*** antreu, salată de vinete, o omletă cu slănină și mici; apoi o ciorbă de burtă, iar ***ca*** fel principal, mămăligă cu brînză, musaca de vinete, sarmale, dovlecei umpluți ... Ba nu, dovleceii pentru deseară.
O: – Ce doriți ***ca*** desert?
C: – ***Aș încerca*** păpănașii cu brînză, clătitele cu gem, o înghețată de vanilie, o înghețată de ciocolată, fructe...
O: – Ce fructe?
C: – Pere, mere, piersici, prune, căpșuni, zmeură, cireșe...
O: – ***Nu*** mai avem ***decît*** prune...
C: – ***Atunci***, prune...

....

O: – Scuzați, văd că nu mai avem nimic din ce ați comandat. Vă putem servi mazăre cu pîine uscată.
C: – Nu-mi place mazărea, și ***nici*** pîinea uscată.
O: – ***Atunci*** fasole verde cu pîine uscată.
C: – Nu-mi place nici fasolea și nici pîinea uscată.
O: – Atunci salată de frunze uscate. E singurul lucru pe care-l mai avem.
C: – Bun. Salată de frunze uscate, ***deci***, cu o sticlă de Murfatlar, una de Cotnari și una de Jidvei.
O: – Dar nu mai avem ***nici*** vin, domnule.
C: – ***Atunci*** un suc de muștar. .
O: (*către bucătar*): – O salată de frunze uscate și un suc de muștar pentru domnul.
C: – Salata – cu mult zahăr. Fără ulei și oțet, și cu o felie groasă de pîine.
O: – (*către client*): – Se spune: „cu o felie groasă de pîine, vă rog".
C: – Cu o felie groasă de pîine, vă rog.
O: – ***Sigur***, domnule, îndată... (după Eugen Ionescu)

A. ***Forme politicoase*** Вежливые формы *Polite forms*

pentru	*Vreau*	→	*Aș vrea ...*	(a vrea)
для/*for*	*Încerc*	→	*Aș încerca ...*	(a încerca)

1. Încercați și voi: Попробуйте и вы: *Try it yourselves:*

pentru *mănînc*	→	....	(a mînca)
beau	→	....	(a bea)
chem	→	....	(a chema)
cer	→	....	(a cere)
plătesc	→	....	(a plăti)
fumez	→	....	(a fuma)

B. ***Cum ne corectăm?*** Как исправить ошибки? *Correcting ourselves*

2. ora unu, ***adică*** treisprezece
ora două, ***adică*** ....
ora trei, ***adică*** ....
ora șapte, ***adică*** ....
ora nouă, ***adică*** ....

C. ***Concluzia*** Вывод *Conclusions*

E ora 13. *Deci*, mîncăm de	prînz.
....	mic dejun.
....	cină.

D. ***Negații*** Отрицания *Negations*

a. ***Negația restrictivă:***
Ограничительное отрицание
Restrictive negation

> ***nu ... decît...*** = numai ...
> doar ...

Nu mănînc *decît* salată.	= Mănînc *numai* salată.
Nu avem *decît* prune.	= Avem *numai* prune.

3.

– *Nu* avem *decît* bere. – Atunci bere, vă rog.

bere; prune; apă de la robinet; pîine neagră; ulei de măsline; fructe uscate; lapte praf; ficat de gîscă.

b. ***Negația exclusivă*** Исключительное отрицание
Exclusive negation

nu ... nici .... (și) nici....

4.

Nu-mi place *nici* fasolea (și) *nici* pîinea uscată.

fasolea și pîinea uscată
mămăliga și sarmalele
micii și vinetele
musacaua și zacusca

5. Transformați ca în model:
Переделайте по образцу:
Change according to the model:

m.

student, student*ul*, studenț*i*, studenț*ii*
bărbat, ...
profesor, ...
inginer, ...
muncitor, ...
băiat, ... băieț*i*, ...

unchi, unchi*ul*, unch*i*, unch*ii*
ochi, ...
pui, ...

frate, frate*le*, fraț*i*, fraț*ii*
munte, ...
dinte, ...
castravete, ...

f.

studentă, student*a*, student*e*, student*ele* ....
profesoară, ...
ingineră, ...
muncitoare, ... muncitoare, ...
casă, ...
masă, ... mese, ...
fată, ... fete, ...

băutură, băutur*a*, băutur*i*, băutur*ile* ....
friptură, ...
sală, ... săl*i*, ...

bere, bere*a*, ber*i*, ber*ile* ....
carte, ... cărț*i*, ...
parte, ... părț*i* ....

mîncare, mîncare*a*, mîncăr***uri***, mîncăr***urile*** ....
sare, ... săr***uri***, ...
carne,............ cărn***uri***, ...
brînză,..............brînzet***uri***, ...
pînză,.............. pînzet***uri***, ...

farfurie, farfuria, farfuri*i*, farfuri*ile* ....
librărie, ...
tutungerie, ...
florărie, ...

lecție, ...
familie, ...

femeie, femeia, feme*i*, feme*ile* ....
cheie, ...
baie, ... băi, ...
ploaie, ... ploi, ...

cafea, cafea*ua*, caf*ele*, caf*elele* ....
măsea, ...
perdea, ...
stea, ...
pijama, ... pijamale, ...
sarma, ...
zi, ...

n.

vin, vin*ul*, vin*uri*, vin*urile* ....
pix, ...
radio, radio*ul*, radio*uri*, radio*urile* ....

fruct, fruct*ul*, fruct*e*, fruct*ele* ....
caiet, ...
timbru, ...
pașaport, ... pașapoart*e*, ...

ghișeu, ghișe*ul*, ghișe*e* ghișe*ele* ....
muzeu, ...

nume, nume*le*, nume, nume*le* ....

6. Completați cu verbe:

Заполните глаголами:
Put in the missing verbs:

a. Dacă dai, n-..........
b. Ce ție nu-.........., altuia nu face!
c. Noi .... studenți. .... ore în fiecare zi de la 8 pînă la 12. .... limba română. Nu ne .... pentru că .... grea. Acum .... pauză, nu mai .... exerciții.

7. Răspundeți afirmativ și negativ, după model:

Ответьте утвердительно и отрицательно, по образцу:
Answer in the affirmative or negative, according to the model:

a.	– Înțelegi?	– Da, înțeleg.
	– Mergi la București?	– Da, ...
	– Faci sport?	– Da, ...
	– Ce faci? Întrebi ceva?	– Da, ...
	– Ce faci? Ceri o informație?	– Da, ...
b.	– Vorbești românește?	– Nu, nu vorbesc.
	– Citești englezește?	– Nu, nu ....
	– Dorești ceva?	– Nu, nu ....
	– Plătești tu?	– Nu, eu nu ....

c. – Vrei să vorbești românește?
– Da, vreau să vorbesc.
– Vrei să citești franțuzește?
– Da, ...
– Vrei să găsești un loc liber?
– Da, ...
– Vrei să plătești?
– Da, ...
– Vrei să dai un telefon?
– Da, ...
– Vrei să stai aici?
– Da, ...
– Vrei să ai mașină?
– Da, ...

Lexic. Expresii

în fiecare zi	–	каждый день *every day*
pauză (f) e	–	перерыв *break*
a înțelege	–	понимать *to understand*

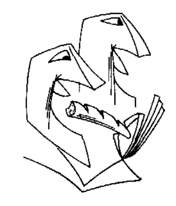
8. Atenție la model și întrebați:

Спросите по образцу:

Follow the model to ask similar questions:

Noi mîncăm. Voi nu mîncați?

Noi dorim ceva dulce.
Voi nu ....?
Noi bem ceva rece.
Voi nu ....?
Noi vrem cafea.
Voi nu ....?
Noi dorim ceai.
Voi nu ....?
Noi plecăm.
Voi nu ....?

Lexic

ceai, -uri (n) – чай *tea*
școală (f) – школа *school*
o, i
dacă – если *if*

9. Transformați dialogul ca în model:

Переделайте диалог по образцу:

Change the dialogue according to the model:

a. – ***Eu*** vreau un ceai. – ***Noi*** nu vrem.
El vrea un ceai, dar ***ei*** nu vor.

b. – Eu beau un suc. – Noi nu bem.

....

c. – Eu stau lîngă fereastră. – Noi nu stăm acolo.

....

d. – Eu merg la școală. – Noi nu mergem.

....

e. – Eu înțeleg. – Noi nu înțelegem.

....

f. – Eu fac sport. – Noi nu facem.

....

g. – Eu mănînc ceva. – Noi nu mîncăm.

....

h. – Eu intru la secretariat. – Noi nu intrăm.

....

i. – Eu vorbesc englezește. – Noi nu vorbim.

....

j. – Eu citesc chinezește. – Noi nu citim.

....

k. – Eu doresc o cafea. – Noi nu dorim.

....

l. – Eu lucrez aici. – Noi nu lucrăm aici.

....

m. – Eu fumez. – Noi nu fumăm.

....

n. – Îmi place. – Nouă nu ne place.

10. Transformați întrebarea ca în model:

Переделайте вопрос по образцу:
Change the question according to the model:

a. *Ioana:* – Ce vrei să faci?
Ioana *întreabă ce* vreau să fac.

b. *Prietenul meu:* – ***Unde*** vrei să mergi?
....

c. *Secretara:* – *Ce* doriți?
....

d. *Portarul:* – ***Unde*** vreți să mergeți?
....

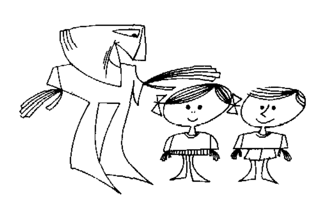
e. *Chelnerul:* – *Ce* doriți să mîncați?
....

f. *Profesorul:* – ***Cine*** sînteți dumneavoastră?
....

g. *Clientul:* – **Cît** costă?
....

h. *Ion:* – ***Cînd*** mergi la film?
....

i. *Maria:* – Îți plac copiii?
.... ***dacă***...

11. Conjugați:

Проспрягайте:
Conjugate:

eu dau
tu dai
el dă

a. Îmi place ceaiul cald, dar nu-mi place rece.
b. Îmi place berea, dar nu-mi place vinul roșu.
c. Nu-mi plac prăjiturile, dar îmi place înghețata.
d. Nu-mi place cafeaua, dar îmi plac bomboanele.
e. Nu-mi ajung banii, dar mîncarea îmi ajunge.
f. Nu-mi place fumul de țigară. Nu fumez.

12. Completați:

Заполните:
Fill in:

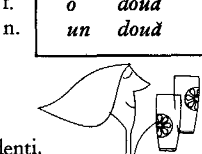
a. Vrei să mănînci ceva? ....-e foame?
b. Vreți să beți ceva? .... e sete?
c. Vrei să dormi? Ți-e .... ?
d. Vreți să plecați? .... e rău?
e. Vreau să deschid fereastra .... cald.
f. Nu vrem să ieșim .... frig.

13. Completați cu *doi* sau *două*:

Заполните словами *doi* или *două*:
Fill in with doi *or* două:

	sg.	pl.
m.	***un***	***doi***
f.	***o***	***două***
n.	***un***	***două***

a. Mănînc .... prăjituri.
b. E ora .... și un sfert.
c. Stau la etajul ....
d. Am .... prieteni buni.
e. Maria are .... frați.
f. Stăm .... în cameră.
g. În sală sînt .... studente și .... studenți.
h. Vreau să beau .... sucuri.
i. Îmi plac .... fete.

1. Răspundeți!
Ответьте:
Answer!

a. – *Cine* învață limba română?
b. – *Cui* îi place limba română?
c. – *Cine* ești?
d. – *Ce* ești?
e. – *De unde* ești?
f. – *Unde* ești acum?
g. – *Ce* faci?
h. – *Cînd* înveți?
i. – *Ce* limbă vorbești?
j. – *Ce* limbă îți place?
k. – *La ce oră* mănînci?
l. – *Cît costă* o noapte la hotel?

Lexic

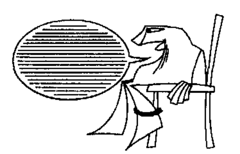
prieten, -i (m)	–	друг *friend*
dușman, -i (m)	–	враг *enemy*
leneș, -ă, -i, -e	–	ленивый *lazy*
mai mult	–	больше *more*
a alerga (ф)	–	бегать *to run*

2. Puneți la plural:
Поставьте во множественном числе:
Turn into the plural:

a. Sînt student. → Sîntem studenți............................
b. Vrei să înveți românește? ....
c. Ea bea o cafea. ....
d. El bea o bere. ....
e. Cafeaua e bună. ....
f. Vinul roșu e bun. ....
g. Lui nu-i place cartea. ....
h. Ei îi e foame. ....

3. Comentați proverbele:
Прокомментируйте пословицы:
Comment on the proverbs:

a. Ai carte, ai parte.
b. Ai bani, ai prieteni și dușmani.
c. Cine vorbește multe face puține.
d. Leneșul mai mult aleargă.

1. Citiți! Unde este posibil, conjugați alte verbe!

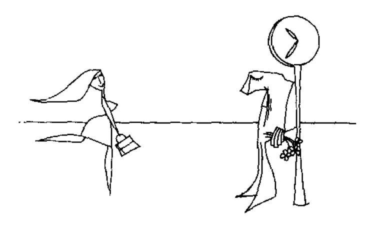
Прочитайте! Там, где возможно, проспрягайте другие глаголы!
Read! Wherever possible, conjugate other verbs!

a alerga	*a lăsa*	*a cumpăra*	*a învăța*	*a ruga*
alerg	las	cumpăr	învăț	rog
alergi (g/gi)	lași (s/și)	cumperi	înveți	rogi (g/gi)
aleargă	lasă	cumpără	învață	roagă
alergăm	lăsăm	cumpărăm	învățăm	rugăm
alergați	lăsați	cumpărați	învățați	rugați
aleargă	lasă	cumpără	învață	roagă
e/ea	***a/ă***	***ă/e***	***ă/e/a***	***o/oa/u***
a pleca (c/ci)	a îmbrăca (c/ci)	a curăța	a spăla	a purta(t/ți)
a întreba	a împăca (c/ci)		a apăsa	a putea(t/ți)
a aștepta (t/ți)	a băga (g/gi)		a vărsa(s/și)	
a încerca (c/ci)	a căsca (sc/ști)			
a lega (g/gi)	a căuta (t/ți)			
	a sări			
	a apărea			
	a cădea (d/zi)			

a cunoaște	*a vinde*	*a veni*	*a dormi*	*a coborî*
cunosc	vînd	vin	dorm	cobor
cunoști (sc/ști)	vinzi (d/zi)	vii	dormi	cobori
cunoaște	vinde	vine	doarme	coboară
cunoaștem	vindem	venim	dormim	coborîm
cunoașteți	vindeți	veniți	dormiți	coborîți
cunosc	vînd	vin	dorm	coboară
o/oa	***î/i***	***i/e***	***o/oa***	***o/oa***
a întoarce		eu dau tu dai el dă	a mirosi	a omorî
a stoarce				

Lexic

a pleca(ф)	-	уходить, уезжать *to leave*	a spăla (ф)	-	стирать, мыть *to wash*
a aștepta(ф)	-	ждать *to wait*	a apăsa (ф)	-	нажимать *to press*
a lega (ф)	-	связывать *to tie*	a vărsa (ф)	-	проливать *to thorw off, spill*
a lăsa (ф)	-	оставлять *to leave*	a ruga (ф)	-	просить *to ask, to pray*
a îmbrăca (ф)	-	одевать *to dress*	a putea (ф)	-	мочь *to be able*
a împăca (ф)	-	примирять *to conciliate*	a purta (ф)	-	носить *to wear, to carry*
a băga (ф)	-	вкладывать *to introduce*	a cunoaște	-	знать, познавать *to know*
a căsca (ф)	-	зевать *to yawn*	a întoarce	-	возвращать *to come back*
a sări (ф)	-	прыгать *to jump*	a stoarce	-	выжимать *to wring*
a apărea	-	появляться *to appear*	a vinde	-	продавать *to sell*
a cădea	-	падать *to fall*	a veni (ф)	-	приходить, приезжать *to come*
a cumpăra (ф)	-	покупать *to buy*	a coborî (ф)	-	спускаться *to get down*
a curăța (ф)	-	чистить *to clean*	a omorî (ф)	-	убивать *to kill*
a învăța (ф)	-	учить *to learn*	a mirosi (ф)	-	пахнуть *to smell*

Lecţia a zecea

I. Cu ce călătorim?

Lexic. Expresii		
cu	-	на чём *with, by*
a călători (esc)	-	ездить *to travel*
maşină (f) i	-	машина *car*
autobuz, -e (n)	-	автобус *bus*
tramvai, -e (n)	-	трамвай *tramway*
troleibuz, -e (n)	-	троллейбус *trolleybus*
tren, -uri (n)	-	поезд; *train*
avion (n) oa e	-	самолёт *plane*
vapor (n) oa e	-	пароход *ship*
bicicletă (f) e	-	велосипед *bicycle*
motocicletă (f) e	-	мотоцикл *motorcycle*
pe jos	-	пешком *on foot*
a şedea	-	сидеть *to sit*
a sta în picioare	-	стоять *to stand*

- *Cu* maşin*a*.

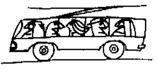
- *Cu* autobuz*ul*.

- *Cu* tramvai*ul*.

- *Cu* troleibuz*ul*.

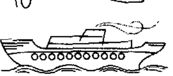

- *Cu* tren*ul*.

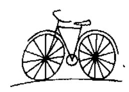
- *Cu* avion*ul*.

- *Cu* vapor*ul*.

sau mergem *cu* biciclet*a*,
cu motocicleta, sau ... *pe jos*.

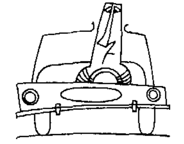

II. De ce?

- *De ce* îţi place să mergi cu maşina?

- *Pentru că* e mai comod.

A. Spunem:
Говорят:
We say:

călătoresc	***cu*** mașin***a*** sau
	cu o mașină
călătoresc	***cu*** autobuz***ul*** sau
	cu un autobuz
merg	***cu*** biciclet***a***
	cu o bicicletă
	etc.

1. Completați:
Заполните:
Complete:

> – Îți place să mergi cu mașin*a*?
> – Prefer cu tren***ul***.

cu mașin***a*** / cu tren***ul***
cu autobuz***ul*** / ____________
cu tramvai***ul*** / ____________
cu avion***ul*** / ____________
cu biciclet***a*** / ____________

B. Întrebarea și răspunsul | ***– De ce?*** ***– Pentu că...*** | au sens ***cauzal.***
Вопрос и ответ ... имеют причинное значение.
The question and the answer ... have a causal meaning.

– ***De ce*** îți place să mergi cu trenul?
– ***Pentru că*** pot să șed sau să stau în picioare cînd vreau.

C. Verbul ***a ședea*** are terminația -***ea*** la infinitiv.
Глагол ... имеет окончание ... в инфинитиве.
The verb ... has the ending ... in the infinitive.

Se conjugă:
Спрягается так:
It is conjugated as follows:

eu dau
tu dai
el dă

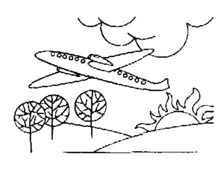
șed	***ф***
șezi	***i***
șade	***e***
ședem	***em***
ședeți	***eți***
șed	***ф***

d/z	***e/a***

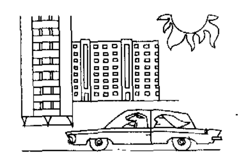
Text

Cînd mergem pe jos, vedem multe, dar ajungem încet.

Cînd mergem cu avionul, ajungem repede, dar nu vedem nimic. Orașele și satele, munții și apele apar o clipă și dispar.

Dacă, însă, mergem cu mașina, ***putem să vedem*** ce vrem. Putem ***opri*** și ***coborî*** unde ne place, ***să stăm*** în natură sau ***să facem*** cumpărături într-un oraș. Unde hotărîm...

Lexic. Expresii

repede	-	быстро *quickly*
nimic	-	ничто *nothing*
sat, -e (n)	-	деревня *village*
munte (m) ţi	-	гора *mountain*
clipă (f) e	-	момент, миг *instant*
însă	-	но *but*
a opri (esc)	-	останавливаться *to stop*
natură (f)	-	природа *nature*
a face cumpărături	-	делать покупки *to shop*
a hotărî (ăsc)	-	решать *to decide*
a apărea	-	появляться *to appear*
a dispărea	-	исчезать *to disappear*
a cădea	-	падать *to fall (down)*
a vedea	-	видеть *to see*

Alte verbe terminate cu *-ea:*
Другие глаголы с окончанием
Other verbs ending in

a apărea / a dispărea	a cădea		a vedea		a putea	
apar	cad	d/zi	văd	d/zi	pot	t/ți
apari	cazi		vezi		poți	
apare	cade		vede		poate	
apărem	cădem		vedem		putem	
apăreți	cădeți		vedeți		puteți	
apar	cad		văd		pot	
a/ă	a/ă		ă/e		o/oa/u	

D. *a putea* + verb ***Conjunctiv*** = ***a putea*** + verb ***Infinitiv***

Pot să stau.	=	Pot sta.	(a sta)
Pot să văd.	=	Pot vedea.	(vedea)
Pot să opresc.	=	Pot opri.	(a opri)
Pot să ajung.	=	Pot ajunge.	(a ajunge)
Pot să fumez.	=	Pot fuma.	(a fuma)

E. Verbele cu terminația *-î* la ***infinitiv*** se conjugă astfel:
Глаголы с окончанием -*î* в инфинитиве спрягаются так.
The verbs ending in -î in the infinitive are conjugated as follows:

a coborî (ϕ)		*a hotărî (ăsc)*	
cobor	-ϕ	hotărăsc	-ăsc
cobori	-i	hotărăști	-ăști
coboară	-ă	hotărăște	-ăște
coborîm	-îm	hotărîm	-îm
coborîți	-îți	hotărîți	-îți
coboară	-ă	hotărăsc	-ăsc
o/oa			

Comparați cu verbele terminate în *i*, p. 57.
(Сравните с глаголами, оканчивающимися на *i*, стр. 57.)
(Compare with the verbs ending in -i, p. 57.)

Ce tren preferați?
De ce?

Curse CFR

TRENURI RAPIDE

Cluj-București:	14.16(p) - 22.35(s)
	21.39(p) - 06.08(s)
Tarif:	85.000 lei
Cluj-Oradea:	05.20(p) - 08.02(s)
Cluj-Timișoara:	13.33(p) - 23.09(s)
Cluj-Galați:	11.27(p) - 21.54(s)
Cluj-Iași:	21.20(p) - 06.17(s)
Cluj-Budapesta.	05.30(p) - 11.02(s)
	07.44(p) - 16.12(s)

Tarif: Clasa I (dus) 400.000 lei
(dus-întors) 433.000 lei
Clasa II (dus) 280.000 lei
(dus-întors) 304.000 lei

TRENURI ACCELERATE

Cluj-București:	09.45(p) - 18.01(s)
	23.36(p) - 07.55(s)
Tarif:	51.300 lei
Cluj-Oradea:	20.46(p) - 23.46(s)
Cluj-Timișoara:	23.18(p) - 05.56(s)
Cluj-Iași:	09.09(p) - 18.02(s)
Iași-Galați:	18.22(p) - 22.58(s)

Ce taxi preferați?
De ce?

 Taxi

Tarif: **1.890 lei/ km**
Diesel: 193.042,195.232, 193.542
Tariful de pornire: 1.500 lei.

Tarif: **1.950 lei/ km**
Terra-Fan: 414.141, 152.727, 199.999
Tariful de pornire: 1.950 lei.

Tarif: **2.150 lei/ km**
Unix Taxi: 198.888, 196.666, 197.766
Tariful de pornire: 1.500 lei.

Tarif: **2.190 lei/ km**
Taxi Club: 197.732, 197.733, 953
Tariful de pornire: 1.500 lei.

Tarif: **2.350 lei/ km**
City Taxi: 166.666, 166.866, 165.175
Tariful de pornire: 1.500 lei.

Tarif: **2.390 lei/ km**
Mesagerul: 433.322; 433.344, 434.444
Pritax: 197.351, 192.727. 190.909
Someș Taxi: 191.144, 191.145, 199.393
Tariful de pornire: 1.500 lei.

Lexic

a urî (ăsc)	–	ненавидеть *to hate*
a lăsa (φ)	–	оставлять *to let, postpone*
a tăcea	–	молчать; *to be quiet*
trebuie	–	надо *it is necessary*
singur, -ă, -i, -e	–	сам, один; *alone*
chiar	–	даже; *even*
picior (n) oa e	–	нога *foot*
țuică (f) i	–	самогон из слив *plum brandy*

eu dau
tu dai
el dă

1. Conjugați verbele: *a urî (ăsc), a omorî (φ).*

Проспрягайте глаголы:

Conjugate the verbs:

2. Răspundeți: Ответьте: *Answer:*

a. – Îți place să mergi pe jos?
   – De ce?
   ....

b. – Ți-e rău cînd călătorești cu avionul?
   ....

c. – Poți să faci 400 de kilometri pe zi?
   – Cu ce?
   ....

d. – Poți face ceva pentru noi?
   – Nu, ...

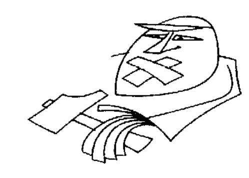
e. – Cine hotărăște la voi în familie?
   ....

3. Conjugați: Проспрягайте: *Conjugate:*

eu dau
tu dai
el dă

a. Pot sta cît trebuie.
b. Pot merge mulți kilometri pe jos.
c. Pot hotărî și singur.
d. Pot începe chiar acum.
e. Pot cădea dacă nu sînt atent.
f. Nu pot opri aici.
g. Nu pot sta mult în picioare.
h. Nu pot bea țuică.

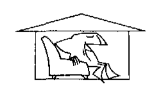

Tace și face.

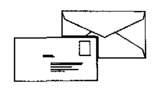
Lecția a unsprezecea

Ce ai făcut ieri?

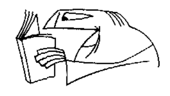
Am *stat* acasă.
Am *învățat*.
Am *lucrat* toată ziua.

Am *văzut* un film.
N-am *făcut* nimic.
Am *scris* scrisori.

Am *dormit* toată ziua.
Am *citit*.

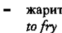

Am *fost* la munte.
Am *avut* musafiri.

Lexic

acasă	–	дома *at home*
a scrie (u)	–	писать *to write*
a citi (esc)	–	читать *to read*
a înțelege	–	понимать *to understand*
a rupe	–	рвать *to break, to tear*
a sparge	–	разбивать *to break*
a frige	–	жарить *to fry*

A. *Modul participiu* are formele:

Причастие имеет формы:
The Participle has the forms:

eu dau
tu dai
el dă

Infinitiv Инфинитив *Infinitive*		→	*Participiu* Причастие *Participle*	
I.	a sta a învăța a lucra	→	st***at*** învăț***at*** lucr***at***	***-at***
II.	a putea a (-i) plăcea	→	put***ut*** plăc***ut***	***-ut***
III.	a face a trece	→	făc***ut*** trec***ut***	***-ut***
	a merge a scrie a spune a înțelege		mer*s* scri*s* spu*s* înțele*s*	***-s***
	a rupe a sparge a frige		rup*t* spar*t* frip*t*	***-(p)t***
IV.	a dormi a citi	→	dorm***it*** cit***it***	***-it***
	a hotărî a coborî		hotăr***ît*** cobor***ît***	***-ît***

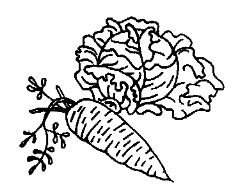
Verbele neregulate Неправильные глаголы *The irregular verbs*		au participiile: имеют причастия *have the participle forms:*	
	a fi		***fost***
	a avea		***avut***
	a bea		***băut***
	a vrea		***vrut***
	a ști		***știut***

La piață

Ieri, Corina și Dan *au mers* la piață.

Au cumpărat multe legume și fructe. Întîi *au luat* legume: salată verde, varză, morcovi și conopidă. După aceea *au cumpărat* cîteva fructe: mere, pere și struguri. *Corinei* îi plac strugurii. *Lui Dan*, merele.

Au cheltuit în total 87500 de lei. Fructele *au fost* mai scumpe decît legumele.

Lexic. Expresii

ca	–	как
		as
aprovizionare (f)	–	снабжение
		supply
piață (f)	–	рынок
e e		*market*
a face piața	–	закупать провизию
		to go to the market
a lua	–	брать
		to take
varză (f)	–	капуста
e e		*cabbage*
morcov, -i (m)	–	морковь
		carrot
conopidă (f)	–	цветная капуста
e		*cauliflower*
cîțiva, cîteva	–	несколько
		some
măr (n)	–	яблоко
e e		*apple*
pară (f)	–	груша
e e		*pear*
strugure (m)	–	виноград
i		*grapes*
a cheltui (esc)	–	тратить
		to spend
scump, -ă, -i, -e	–	дорогой
		expensive
a compune	–	сочинять
		to compose

B. Timpul ***perfect compus***, ca timp trecut, este compus din:

Сложное прошедшее время, как прошедшее время, состоит из:
The "Perfect Compus" Tense, as a past tense, is composed of:

a avea + Participiu

verb auxiliar
вспомогательного глагола + причастие
auxiliary verb *(Past) Participle*

a sta:

am stat
ai stat
a stat
am stat
ați stat
au stat

Forma negativă:
отрицательная форма:
The negative form:

nu am stat = ***n-am stat***
nu ai stat = ***n-ai stat***
etc.

1. Ieri ***am cumpărat ceva.***
Ieri ***n-am cumpărat nimic.***

am; ai; a; am; ați; au.

2. – Ce ***ai făcut*** dimineață?
– Mîncare.
Ea ***a făcut*** mîncare.

eu dau
tu dai
el dă

mîncare
cumpărături
aprovizionarea
piața
o vizită

C. La ***numele proprii, dativul*** se formează astfel:

Дательный падеж собственных существительных образуется так:
The Dative of proper nouns is formed as follows:

f.	Corina	→	Cori*nei*	m.	Dan	→	***lui*** Dan
	Maria	→	Mariei		Ion	→	***lui*** Ion
	Rodica	→	Rodic*ăi*		Radu	→	***lui*** Radu
	Olga	→	Olg*ăi*		Mircea	→	***lui*** Mircea
	Carmen	→	***lui*** Carmen				

D. ***Adjectivul*** și ***adverbul*** au forma ***comparativă:***

Имя прилагательное и наречие имеют сравнительную форму:
The adjective and adverb have the following comparative forms:

– de superioritate: = более ... чем ...
– превосходства ***mai ... decît...*** *more ... than ...*
– *of superiority:*

Ex. Fructele au fost ***mai*** scumpe ***decît*** legumele.

– de inferioritate: = менее... чем ...
– низкого уровня ***mai puțin ... decît...*** *less ... than ...*
– of inferiority:

Ex. Fructele au fost ***mai puțin*** ieftine ***decît*** legumele.

– de egalitate: = такой же... как ...
– равенства: ***tot atît de ... ca (și)...*** *as ... as ...*
– *of equality:* ***la fel de ... ca (și)...***

Ex. Fructele sînt ***tot atît de*** scumpe ***ca (și)*** legumele.

Ce aţi pierdut?
Ce aţi găsit?

PIERDERI

● Pierdut paşaport pe numele Vinczi Sandor. Îl declar nul.

● Pierdut câine Baset, negru-alb-maro, scund, cu labe groase, coada luxată, zgardă roşie cu medalion, ofer recompensă. Str. Ady Endre nr. 38, telefon 147.330, 094-786.688

● Pierdut buletin de identitate, carnet de student, legitimaţii de călătorie, carte de creditt, pe numele Daniela Berinde. Le declar nule.

● Găsit parafă medicală pe numele de Brătilă Cornelia Prahova şi ştampilă rotundă a Dispensarului Medical Valea Doftanei. Tel. 142.705

Lexic

a pierde	-	терять *to lose*
pierdere (f) i	-	потеря *loss*
a declara (ϕ)	-	заявлять *to declare*
nul, -ă, -i, -e	-	нулевой; *null, invalid*
carnet, -e (n)	-	блокнот; *card, licence*
legitimaţie (f) i	-	документ *card, licence*
călătorie (f) i	-	путешествие *trip*
cîine (m) i	-	собака *dog*
negru, -ă, -i, -e	-	чёрный *black*
alb, -ă, -i, -e	-	белый *white*
maro	-	коричневый *brown*
scund, -ă, -i, -e	-	низкий; *short*
labă (f) e	-	лапа *paw*
gros, -ă, -i, -e	-	толстый; *thick*
coadă, cozi (f)	-	хвост; *queue*
zgardă, zgărzi (f)	-	ошейник; *collar*
roşu, roşie, roşii	-	красный *red*
a oferi (ϕ)	-	предлагать *to offer*
recompensă (f) e	-	награда *reward*
a găsi (esc)	-	находить *to find*
parafă (f) e	-	параф *stamp*
ştampilă (f) e	-	штемпель *stamp*
rotund, -ă, -i, -e	-	круглый *round*

3. Repetați modelele:

Повторите образцы:
Repeat according to the models:

a.

– Ai plătit *deja?* – Nu, *n*-am plătit ***încă***. El *n*-a plătit ***încă***.

plătit; citit; vorbit; dormit; gătit

b.

– Ați mers și voi? – Nu, noi n-am mers. Ei n-au mers.

mers; scris; înțeles; spus; rămas; promis

Lexic. Expresii		
pînă	–	до *until, till*
deja	–	уже *already*
nu ... încă	–	ещё не... *not yet*
a găti (esc)	–	готовить *to cook*
a rămîne	–	оставаться *to remain*
a promite	–	обещать *to promise*

4. Puneți la perfect compus:

Поставьте в сложном прошедшем времени:
Turn into the Compound Perfect:

a. Învăț românește. . . . .
b. Vreau să cumpăr ceva. . . . .
c. El cere mere. . . . .
d. Ea întreabă ceva. . . . .
e. Ești cu ei? . . . .
f. Nu stai aici? . . . .
g. Fumați? . . . .
h. Lucrăm mult. . . . .
i. Nu mîncăm încă. . . . .
î. Nu mănînc încă. . . . .
j. Beau o bere. . . . .
k. Pot sta pînă la ora 8. . . . .
l. Fac ce pot. . . . .
m. Facem ce putem. . . . .
n. Nu spuneți nimic? . . . .

Citiţi cu un dicţionar:

Прочитайте со словарём:
Read with the help of a dictionary:

Ce-a fost în lume în 23 iulie

• În 1586, Sir Thomas Harriot a adus primii cartofi din Columbia în Anglia.

• În 1588, flota engleză a distrus cea mai mare parte a navelor de luptă spaniole ancorate în portul Calais.

• În 1914, Austro-Ungaria a declarat război Serbiei după ce, la 28 iunie, Arhiducele Franz Ferdinand fusese asasinat la Sarajevo.

• În 1945, un bombardier B-25 pierdut în ceaţă a intrat într-o parte a Empire State Building, omorând 14 persoane.

• În 1941, în cel de-al doilea război mondial, 30.000 de japonezi au invadat Indochina franceză.

• În 1821, Peru şi-a declarat independenţa faţă de Spania.

o. Nu spui nimic? . . . .
p. Nu înţeleg. . . . .
r. Cine hotărăşte? . . . .
s. Cîte ore dormiţi? . . . .
ş. Vorbeşte româneşte. . . . .
t. Vorbesc englezeşte. . . . .
ţ. Ce citeşti? . . . .
u. Unde eşti? . . . .
v. Ce ai? . . . .
x. Ana are maşină. . . . .
z. Ion bea ţuică. . . . .

5. Completaţi cu dative:

Заполните дательным падежом:
Fill in with the suitable Dative form:

(Ion) . . . . îi place ţuica.
(Maria) . . . . nu-i place ţuica.
(Eu) . . . . îmi plac merele.
(Tu) . . . . îţi plac strugurii.
(El) . . . . îi place Clujul.
(Ea) . . . . îi place Timişoara.
(Noi) . . . . ne place sportul.
(Voi) . . . . vă place limba spaniolă.
(Ei) . . . . le plac fetele.
(Ele) . . . . le plac magazinele.

6. Completaţi cu adjective:

Заполните прилагательными:
Complete with adjectives:

a. Merele sînt ***mai*** . . . . ***decît*** perele.
b. Ion este ***mai*** . . . . ***decît*** Radu.
c. Supa a fost ***mai*** . . . . ***decît*** felul doi.
d. Lecţia a 11-a a fost ***mai*** . . . . ***decît*** lecţia a 10-a.

Lecția a douăsprezecea

Ce *ai făcut* ieri? Ce *ai de făcut* mîine?

LUNI Lundi Monday Montag — 22 MAI	MARȚI Marti Tuesday Dienstag — 23 MAI
IMPORTANT	IMPORTANT dentist bibliotecă
7	7
30	30 dentist
8 cursuri (8–12)	8
30	30
9	9
30	30
10	10 cursuri (10–13)
30 cursuri	30
11	11
30	30 cursuri
12	12
30 pizzerie, Alma	30
13	13
30	30
14 Internet (14–15.30)	14 bibliotecă (14–20)
30 Internet	30
15	15
30 Bunica	30
16	16
30	30 bibliotecă
17	17
30	30
18	18
30	30
19	19
30	30
20	20
30	30
21	21

1.

a. Ce scrie în agenda lui Radu?
Что написано в записной книжке Раду?
What is written is Radu's notebook?

Ce ***a făcut*** luni? Ce ***are de făcut*** marți?
Luni dimineața la 8 ***a avut*** cursuri, pînă la ora 12. La 12,30 ***a mîncat*** cu Alma la o pizzerie. De la 14 la 15 ***a navigat*** pe Internet, iar la ora 4 după masa ***a fost*** la bunica.

Marți, are de mers la dentist la ora 8. Apoi, de la 10 la 13 are cursuri. După-masă, de la două (14.00) la opt (20.00) merge la bibliotecă, unde ***are de citit*** ceva pentru miercuri.

b. Ce are important de făcut marți?
. . . .
. . . .
Ce a avut important de făcut luni?
. . . .
. . . .

- Ce ai de făcut mîine?

Am ***de învățat***.

Am ***de scris*** scrisori.

Am ***de făcut*** cumpărături.

Am ***de citit*** ceva.

Am ***de terminat*** o lucrare.

Am ***de căutat*** ceva pe Internet.

Am ***de răspuns*** la un mesaj e-mail.

N-am nimic ***de făcut***.

N-am nimic important ***de făcut***.

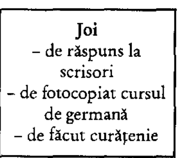
Am ceva foarte important ***de făcut***.

Am ***de făcut*** ceva foarte important.

Lexic. Expresii

lucrare (f) ă i	-	работа *work*
a trebui	-	нуждаться *to have to*
a explica (ф)	-	объяснять *to explain*
a traduce	-	переводить *to translate*
a corecta (ez)	-	исправлять *to correct*
lecție (f) i	-	урок *lesson*
de obicei	-	обычно *usually*
ordonat, -ă, -i, -e	-	аккуратный *tidy, organised*
în fiecare zi	-	каждый день *every day*
bilețel, -e (n)	-	записочка *little sheet of paper*
a doua zi	-	на второй день *the next day*
și	-	тоже *also*
cumpărături (f.pl.)	-	покупки *shoppings*
a fotocopia (ez)	-	фотокопировать *to photocopy*
curs, -uri (n)	-	занятия; *course*
a face curățenie	-	делать уборку *to do the cleaning*
piață (f) e e	-	рынок *market*
telemea (f)	-	болгарская брынза *cottage cheese*
ceapă, cepe (f)	-	лук; *onion*
teatru (n) e	-	театр; *theatre*
a ține minte	-	помнить; *to remember*

1. Ioana e ordonată: scrie în fiecare zi pe un bilețel ce are de făcut a doua zi. Are și o listă de cumpărături:

Joi
– de răspuns la scrisori
– de fotocopiat cursul de germană
– de făcut curățenie

De cumpărat
de la piață:
ardei, telemea, ceapă
de la farmacie:
aspirină
bilete de teatru

a. Spuneți ce are de făcut joi?
b. Citiți ce are de cumpărat?
c. Ești și tu ordonat? Ai listă cu ce trebuie să faci și să cumperi?
d. Cum faci cînd ai de ținut minte ceva?

A. *Modul supin*

Супин *The Supine mood*

a avea de + Participiu = должен + инфинитив *to have to + infinitive*

Причастие
Participle

a învăța

am	*de învățat*
ai	*de învățat*
are	*de învățat*
avem	*de învățat*
aveți	*de învățat*
au	*de învățat*

eu dau
tu dai
el dă

Comparați:
Сравните:
Compare:

	cu	
am făcut		*am de făcut*
ai făcut		*ai de făcut*
a făcut		*are de făcut*
am făcut		*avem de făcut*
ați făcut		*aveți de făcut*
au făcut		*au de făcut*

(= perfect compus)
сложное прошедшее время
compound past

(= trebuie să fac
trebuie să faci
etc.)

– Aveți de întrebat ceva?

Cînd încep lecția, profesorii întreabă de obicei:

„Ce *am învățat* ieri?“

Cînd termină lecția, spun:

„Pentru mîine *aveți de învățat ...*“

Profesorii mai spun sau mai întreabă:

„Ați înțeles?

„Ce înseamnă ...?

„Cum traducem ...?

„Cum zicem în limba română ...?

„Repetați, vă rog!

„Citiți încă o dată!

„Ascultați!

„Atenție, vă rog!

„Facem exercițiul 10.

„Facem pauză ...“ etc.

Lexic. Expresii

Ce înseamnă?	–	Что значит? *What's the meaning of?*
a traduce	–	переводить *to translate*
a zice	–	говорить *to say*
a repeta (φ)	–	повторять *to repeat*
încă o dată	–	ещё раз *once again*
a asculta (φ)	–	слушать *to listen to*
atenție (f)	–	внимание; *attention*
exercițiu (n)	–	упражнение *exercise*
a zbura (φ)	–	летать *to fly*
timp, -uri (n)	–	время *time*

2. Repetați modelul:

Повторите образец:
Repeat according to the model:

> Ieri am învățat lecția 11.
> Pentru mîine avem de învățat lecția 12.

învățat	corectat
citit	terminat
explicat	făcut
tradus	

3. Răspundeți la întrebări:

Ответьте на вопросы:
Answer the questions:

a. Ce ***ai de citit*** pentru mîine?
b. *Ce* ***aveți de învățat*** pentru mîine?
c. Ce ***ai de scris*** pentru mîine?
d. Ce ***aveți de cumpărat*** de la piață?
e. ***Aveți de întrebat*** ceva?
f. Unde ***aveți de mers***?
g. Ce ***aveți de discutat***?
h. ***Aveți*** ceva ***de comentat***?
i. Nu ***e*** nimic ***de rîs***! ***E de plîns***!

B. *Cum zicem?* = *Cum se zice?* = Как говорят? *How do we say?*

4. Transformați:

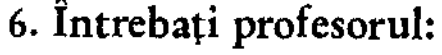
Переделайте: *Change:*

Cum se zice?	=	Cum zicem?
Cum se spune?	=	....
Cum se scrie?	=	....
Cum se traduce	=	....
Cum se citește	=	....
Cum se face?	=	....
Cum se cere?	=	....
Cum se întreabă?	=	....
Cum se răspunde?	=	....
Cum se salută?	=	....

5. Comentați proverbul:

Прокомментируйте пословицу: *Comment upon the proverb:*

> Nu tot ce zboară se mănîncă!

6. Întrebați profesorul:

Спросите преподавателя: *Ask the teacher:*

a. Ce ***avem de învățat*** pentru mîine?
b. Ce ***avem de scris*** pentru mîine?
c. Ce ***avem de tradus***?
d. Ce verbe ***avem de conjugat***?
La ce timpuri?

Lecția a treisprezecea

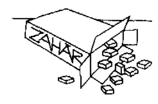
– Ce îți trebuie de la magazin?

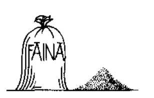
Îmi trebuie pîine.

Îmi trebuie lapte.

Îmi trebuie zahăr.

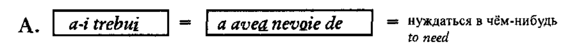

Îmi trebuie făină.

Nu-mi trebuie nimic.

Lexic. Expresii

a-i trebui	–	нуждаться *to need*
magazin, -e (n)	–	магазин *store*
a avea nevoie de	–	нуждаться *to need*
pîine (f) i	–	хлеб *bread*
lapte (m)	–	молоко *milk*
zahăr (n)	–	сахар *sugar*
făină (f)	–	мука *flour*
tutungerie (f) i	–	табачный киоск *tobacconist's*
țigară (f) ă i	–	сигарета; *cigarette*
chibrit, -uri (n)	–	спички *matches*
vedere (f) i	–	открытка *post card*
hîrtie (f) i	–	бумага *paper*
caiet, -e (n)	–	тетрадь *copy book*
hartă (f) ă ți	–	карта *map*
ghid, -uri (n)	–	разговорник *guide book*
conversație (f) i	–	разговор; *conversation*
mezel, -uri (n)	–	колбасные изделия *sausages*
lactate (f.pl.)	–	молочные продукты *dairy produce*
unt (n)	–	масло *butter*
floare (f) o i	–	цветок *flower*
artizanat, -e (n)	–	магазин кустарных изделий *handicraftware shop*
tradițional,-ă,-i,-e	–	традиционный *traditional*

A. *a-i trebui* = *a avea nevoie de* = нуждаться в чём-нибудь *to need*

Indicativ prezent

(Mie)	***îmi trebuie*** o carte	=	(Eu)	***am nevoie*** de o carte
(Ție)	***îți trebuie*** o carte	=	(Tu)	***ai nevoie*** de o carte
(Lui/Ei)	***îi trebuie*** o carte	=	(El/Ea)	***are nevoie*** de o carte
(Nouă)	***ne trebuie*** o carte	=	(Noi)	***avem nevoie*** de o carte
(Vouă)	***vă trebuie*** o carte	=	(Voi)	***aveți nevoie*** de o carte
(Lor)	***le trebuie*** o carte	=	(Ei/Ele)	***au nevoie*** de o carte

1. – *Ce-ți trebuie* de la librărie?
   – Niște caiete.

niște

eu dau
tu dai
el dă

este articol nehotărît pentru plural
неопред. арт. мн. числа
is the plural form of the indefinite article

niște caiete
niște cărți
hîrtie
o hartă
un ghid de conversație

niște dischete
niște vederi
hîrtie de scris

2. Corina: – Ce *îți trebuie* de la tutungerie?
   Dan: – *Îmi trebuie* țigări.
   Lui Dan *îi trebuie* țigări.

țigări
chibrituri
o brichetă

3. – Ce *vă trebuie* de la magazinul alimentar?
   – *Ne trebuie* mezeluri.
   Lor *le trebuie* mezeluri.

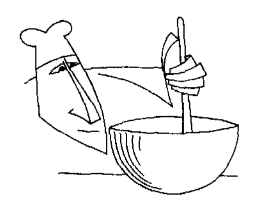
de la magazinul alimentar / mezeluri
de la lactate / unt
de la florărie / niște flori frumoase
de la artizanat / ceva tradițional

a-i trebui + subst./pron.
сущ./местоимение
noun/ pronoun
= нуждаться в чём-нибудь; *to need*

a trebui să + verb
= надо + глагол; *to have to*

Vreau să gătesc ceva

- Vreau să fac mămăligă.
- Ai tot ce ***îți trebuie***?
- ***Nu***-mi trebuie ***decît*** mălai... Am destul.
- Cum *se face*?
- Fierbi apă, pui mălai și sare și amesteci 10 minute.
- Nu mai trebuie nimic?
- ***Se servește*** ca garnitură, sau cu brînză și smîntînă.

Lexic. Expresii

mămăligă (f)	=	мамалыга; *polenta*
mălai (n)	=	кукурузная мука *maize flour*
destul, -ă, destui, destule	=	достаточный *enough*
a fierbe	=	кипятить *to boil*
a pune	=	класть *to put*
sare	=	соль *salt*
a amesteca (ф)	=	мешать *to mix*
garnitură (f)	=	гарнир *garnish*
brînză, brînzeturi (f)	=	сыр *cheese*
smîntînă (f)	=	сметана *fresh / sour cream*
sarma, -le (f)	=	голубец *stuffed cabbage*
dicționar, -e (n)	=	словарь *dictionary*
gimnastică (f)	=	гимнастика *gymnastics*

Întrebări
Questions

1. Cum *se face* un ceai?
2. Cum *se face* o supă?
3. Ce ***îți trebuie*** pentru sarmale?
4. Cum *se fac* cartofii prăjiți?

4. Transformați cu verbele *a trebui sau a-i trebui:*
Переделайте, употребляя глаголы „a trebui" или „a-i trebui":
Change using "a trebui" or "a-i trebui":

a. Am nevoie de dicționar. . . . .
b. Radu n-are nevoie de nimic. . . . .
c. De ce ai nevoie? . . . .
d. Ce ai de făcut? . . . .
e. N-am de făcut nimic. . . . .
f. Ai de învățat ceva? . . . .

B. ***nu ... decît ...*** = ***numai*** = только

no {*thing* / *body* / *where* / etc.} *... but* = *only*

5. a. ***Nu*** mănînc ***decît*** dimineața.
= Mănînc ***numai*** dimineața.
b. ***Nu*** gătesc ***decît*** acasă.
. . . .
c. **Nu** fac ***decît*** gimnastică.
. . . .
d. ***Nu***-mi trebuie ***decît*** 10 minute.
. . . .
e. ***Nu*** se vede ***decît*** ea.
. . . .

C. ***a pune*** se conjugă ca ***a spune***, la fel compușii: ***a compune, a transpune, a repune*** etc.
спрягается как — производные глаголы так же:
is conjugated as — *similarly the compounds:*

a spune	*a pune*	Tot așa:	*a rămîne*	și	*a veni*
spun	pun	Так же:	rămîn		vin
spui	***pui***	*Similarly:*	***rămîi***		***vii***
spune	pune		rămîne		vine
spunem	punem		rămînem		venim
spuneți	puneți		rămîneți		veniți
spun	pun		rămîn		vin

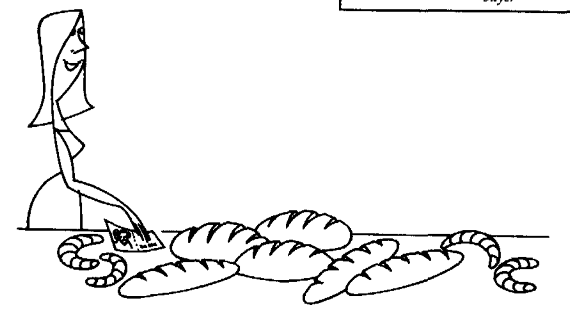
Microconversații

I. La pîine

– Spuneți-mi, vă rog, e proaspătă pîinea?
– Franzela e mai proaspătă.
– Atunci o frazelă, vă rog.
Și două cornuri... Cît plătesc?
– Franzela 4000, cornurile 1500 de lei, în total 5500.
Mai doriți ceva?
– Nu. Poftiți 10.000.
– N-aveți mărunt?
– Îmi pare rău. N-am.

Lexic. Expresii

franzelă (f) e	батон	*white loaf, French bread*
corn, -uri (n)	рожок	*horn shaped roll*
covrig, -i (m)	бублик	*pretzel*
chiflă (f) e	булочка	*roll*
mare, mari	большой	*big*
mic, -ă, -i	маленький	*small*
dulce, dulci	сладкий	*sweet*
mărunt, -ă, -i, -e	мелочь	*change, small money*
lung, -ă, -i	длинный; *long*	
larg, -ă, -i	широкий	*broad, wide*
tare, tari	твёрдый	*hard*
verde, verzi	зелённый	*green*
vînzător, -i (m)	продавец	*shop assistant*
cumpărător,-i (m)	покупатель	*buyer*

6. *Vînzătorul:* – Ce luați?
Cumpărătorul: O pîine.

o pîine	4 covrigi
o franzelă	două chifle
3 cornuri	o pizza

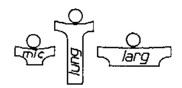
7. Cornurile sînt mai proaspete decît covrigii.

proaspete	mici
ieftine	bune
scumpe	dulci
mari	tari

D. *Adjective cu 3 forme*

Прилагательные с тремя формами *Three-form adjectives*

m.sg.	f.sg.	pl.
mic	***mică***	***mici***
lung	***lungă***	***lungi***
larg	***largă***	***largi***

E. *Adjective cu 2 forme*

Прилагательные с двумя формами *Two-form adjectives*

sg.	pl.
mare	***mari***
tare	***tari***
verde	***verzi***
dulce	***dulci***

m.sg	f.sg.	pl.
vechi	***veche***	***vechi***

F. *Adjective cu o formă*

Прилагательные с одной формой

One-form adjectives

bej, bordo, crem, gri, maro, mov, roz

 L13

II. Cît trebuie să plătesc?

– Vă rog, să-mi dați o conservă de pește.
– Poftiți.
– Cît trebuie să plătesc?
– 17.850 de lei.

o conservă de pește / 17.850 de lei
o cutie de biscuiți / 15.300 de lei
o sticlă de vin / 27.500 de lei
un borcan cu compot /6700 de lei
un kilogram de telemea / 58.200 de lei
un litru de lapte / 6000 de lei
200 de grame de unt / 9000 de lei

III. Mai doriți ceva?

– Mai doriți ceva?
– Da, niște carne de vită.
– Cît?
– Un kilogram.

carne de vită / un kilogram
carne de porc / o jumătate de kg.
carne de pasăre / 2 pui
cîrnați / 500 de grame
șuncă / un sfert de kg.

Lexic. Expresii

conservă (f) e	–	консервы *tin*
pește (m) i	–	рыба *fish*
cutie (f) i	–	коробка *box*
biscuit (m) ți	–	бисквит; *biscuit*
sticlă (f) e	–	бутылка *bottle*
borcan, -e (n)	–	банка *jar*
telemea (f)	–	болгарская брынза *cottage cheese*
gram, -e (n)	–	грамм; *gramme*
vită (f) e	–	корова *beef*
porc, -i (m)	–	свинья *pork*
pasăre (f) ă i	–	птица *poultry*
pui, pui (m)	–	цыплёнок *chicken*
cîrnat (m) ți	–	колбаса *sausage*
șuncă (f) i	–	ветчина *bacon*
raion (n) oa e	–	отдел *department*
bucătărie (f) i	–	кухня *kitchen*
întîi	–	вначале *first (of all)*
marfă (f) ă uri	–	товар *merchandise, goods*

8. Imaginați un dialog:

Придумайте диалог: *Imagine a dialogue:*

a. la raionul de lactate
b. la raionul de mezeluri
c. la raionul de pîine
d. la tutungerie
e. la restaurant
f. în bucătărie

9. Completați cu formele lui *a da* sau *a lua*:

Заполните формами глаголов *a da* или *a lua*
Fill in with the correct form of *a da* *or* *a lua*

Cînd cumpărăm, întîi .... marfa și apoi .... banii.
Cînd vindem, invers: întîi .... marfa și apoi .... banii.
Așa știm că se face.

Acum schimbați persoana la verbe (eu, tu el, voi,ei).

Измените лицо глаголов.
And now, change the person.

10. Citiți cu dicționarul:

Прочитайте со словарём:
Read with your dictionary:

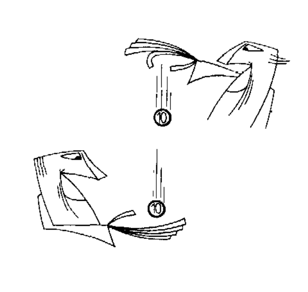
REȚETA ZILEI

Tocana sârbească

Ingrediente (4 persoane):
2 cepe mari, 2 ardei grași, 2 roșii, piper, sare, ulei, pătrunjel verde, vegeta, orez Kresto cu bobul lung, 250 gr.

Se taie ceapa mărunt și ardeii cubulețe și se călesc în ulei, la foc mic. Se pun două căni și jumătate de apă, se adaugă orezul, roșiile tăiate cubulețe, piperul, sarea, pătrunjelul tocat mărunt și vegeta, după care se lasă 20 de minute la cuptor. Se pot adăuga, după preferințe, și alte legume: morcovi, pătrunjel rădăcină, date prin răzătoare. Se servește ca și garnitură, sau simplu.

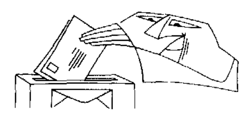
POFTA BUNĂ

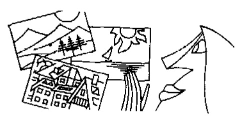
Lecţia a paisprezecea

Ce facem la poştă?

Trimitem scrisori.

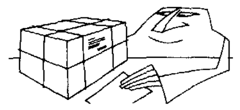
Trimitem vederi.

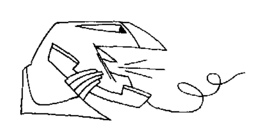
Expediem telegrame.

Expediem şi *primim* pachete.

Telefonăm.

Lexic. Expresii

poştă (f)	-	почта *post office*
a trimite	-	отправлять *to send*
a expedia (ez)	-	посылать *to post / mail*
verişor, -i (m)	-	двоюродный брат *cousin*
nepot (m) ţi	-	внук *nephew, grandson*
telegramă (f) e	-	телеграмма *telegram*
a primi (esc)	-	получать *to receive*
a telefona (ez)	-	звонить по телефону *to phone*
a studia (ez)	-	изучать *to study*
a fotografia (ez)	-	фотографировать

A. *Dativul.* Датсльный падеж.. *The Dative*

În general, verbele „de comunicare" cer un complement ***în cazul dativ*** (D) (= destinație), care răspunde la întrebarea „***Cui?***"

Вообще, глаголы "сообщения" требуют дополнения в дат. падеже (=назначение), которое отвечает на вопрос "Cui?" (=кому?)

„Communication" verbs are generally used with an indirect object in the Dative (D) (= destination) which answer the question „Cui?" (= To whom?)

1.

- *Cui* telefonezi?
- ***Unui*** prieten.

unui prieten
unui coleg
unui verișor
unui băiat
unui nepot

2.

- Scrii ***unui*** prieten?
- Nu, ***unei*** prietene.

unui prieten
unei prietene
unui coleg
unei colege
unui verișor
unei verișoare
unui băiat
unei fete
unui nepot
unei nepoate

a. *Substantivul la dativ* Имя существительное в дат. падеже
The noun in the D

N un prieten	niște prieteni
D ***unui*** prieten	***unor*** prieteni
N o prietenă	niște prietene
D ***unei*** prietene	***unor*** prietene

formă de plural, sens de singular!

Форма мн. числа, значение ед. числа!
plural form, singular meaning

N prietenul	prietenii
D prietenu***lui***	prieteni***lor***
N prietena	prietenele
D prieten***ei***	prietene***lor***

formă de pl. + *i*

Форма мн. числа + i
plural form + i

Excepție: -ie -*i* familie → famili***ei***
Исключение:
Exception:

3. Puneți propozițiile de la exercițiul 2 la plural.

Преобразуйте второе упражнение, ставя во мн. числе.
Put the sentences in exercise 2 into the plural.

eu dau
tu dai
el dă

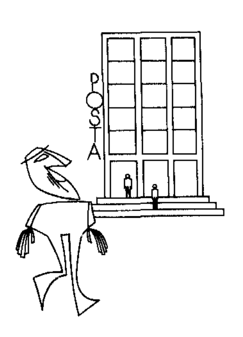
B. *Verbele*

a scrie	*a expedia (ez)*
scriu	expediez
scrii	expediezi
scrie	expediază
scriem	expediem
scrieți	expediați
scriu	expediază

La fel se conjugă: *a studia*, *a fotografia*
Так же спрягаются:
Similarly:

Trebuie să merg la poştă

(Eu) Trebuie ***să merg*** la poştă ***să cumpăr*** hîrtie de scris, plic şi timbre. Vreau ***să scriu*** familiei, acasă. Am de trimis şi cîteva vederi în străinătate, unde am mulţi prieteni. Mai nou, însă, corespondez şi prin e-mail. E mult mai rapid!

Lexic. Expresii

meu, mea, mei, mele	–	мой, моя, моё, мои *my*
unchi, unchi (m)	–	дядя *uncle*
cumnat (m) ţi	–	шурин *brother-in-law*
fiu (m) i	–	сын *son*
a da telefon	–	звонить по телефону *to phone*
fiică (f) e	–	дочь *daughter*
soră, surori (f)	–	сестра *sister*
la ţară	–	в деревне *in the country*
rudă (f) e	–	родственник *relative*
des	–	часто *often*
acum o săptămînă	–	неделю назад *a week ago*
tată (m) ţi	–	отец *father*

Temă:
Задание
Task:

Transformaţi textul folosind persoana I pl. (noi).
Переделайте текст, употребляя Ie лицо мн. числа (*noi*).
Change the text using the 1st person plural (noi).

4.
- Ai scris *cuiva?*
- Frate*lui* meu de la Iași.

N cine?	cineva
D *cui?*	*cuiva*

Им. падеж	Кто?
Дат. падеж	Кому?
N *who?*	*somebody*
D *to whom*	*to somebody*

frate*lui* meu
verișoru*lui* meu
unchiu*lui* meu
nepotu*lui* meu
cumnatu*lui* meu
fiu*lui* meu

5. Transformați ex. 4 la plural.

Поставьте предложения во мн. числе во 2-ом упражнении.
Change exercise 4 into the plural.

6.
- Pot să dau un telefon?
- *Cui?*
- Colege*lor* mele de cameră.

7. Transformați ex. 6 la singular.

Поставьте предложения в ед. числе во 6-ом упражнении.
Put exercise 6 into the singular.

colege*lor* mele de cameră → colege*i* *mele* de cameră
fiicelor mele, acasă → . . . .
surori*lor* mele, la țară → . . . .
nepoate*lor* mele, în sat → . . . .
unor rude, la Cluj → . . . .

A. b. *Pronumele personal la dativ:*

Личное местонмение в дат. п.
The personal pronoun in the Dative:

N	eu	tu	el, ea	noi	voi	ei, ele
D	***îmi***	***îți***	***îi***	***(-) ne (-)***	***(-) vă***	***(-) le (-)***
	(-)mi(-)	***(-)ți(-)***	***(-)i(-)***		***v(-)***	

8. Radu îmi scrie des.

îmi; îți; îi; ne; vă; le.

9. Radu ***mi-***a scris acum o săptămînă.

mi-; ți-; i-; ne-; v-; le-.

pron. + vb. Prezent
D Perf. compus

La ghişeu

Maria: – Vă rog să-mi daţi un plic cu hîrtie de scris şi timbre.

Funcţionara: – Ce fel? De 1400 de lei.

Maria: – Nu, nu vreau o scrisoare simplă.

Funcţionara: – Vreţi recomandată?

Maria: – Nu. E urgent. Vreau să fie par avion.

Funcţionara: – Poftiţi timbrele şi plicul.

Maria: – Vă mai rog trei vederi cu timbre pentru străinătate. Cît trebuie să vă plătesc?

Funcţionara: – Un moment... plicul şi timbrele, 1800 de lei, vederile timbrate, 36.000... în total, 37.800. Aveţi bani potriviţi?

Maria: – Cred că am... Ba nu... Vă dau 50.000.

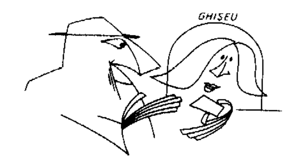
Funcţionara: – Poftiţi restul. Mulţumesc.

Maria: – Era să uit... Şi o cartelă telefonică, vă rog. De 50.000.

Funcţionara: – Poftiţi.

Lexic. Expresii

ghişeu (n) e	–	окошко *window, counter, wicket*
funcţionar, -i (m)	–	служащий *clerk*
funcţionară (f) e	–	служащая *clerk*
Ce fel de?	–	Какой? *What kind of?*
simplu, -ă, -i, -e	–	простой; *simple*
scrisoare (f) o i	–	письмо *letter*
recomandat, -ă, -i, -e	–	заказной *registered (letter)*
urgent, -ă, -i, -e	–	срочный; *urgent*
străin, -ă, -i, -e	–	иностранный *foreign*
străinătate (f)	–	заграница *foreign countries*
a timbra (ez)	–	клеить марку *to stamp*
în total	–	всего *in all*
bani potriviţi	–	мелкие деньги *change*
a crede	–	думать *to believe*
convorbire (f) i	–	разговор *call*
telefonic, -ă, -i, -e	–	телефонный *telephonic*
interurban, -ă, i, -e	–	междугородный *trunk (call)*
felicitare (f) ă i	–	поздравление *greeting (card)*
era să uit	–	чуть не забыл *I nearly forgot*

10. Radu ***îmi*** poate scrie cînd vrea.
îți
îi
ne
vă
le

11.
– Ce fel de scrisoare doriți?
– Simplă.

scrisoare / simplă
scrisoare / recomandată
scrisoare / par avion
telegramă / simplă
telegramă / lux
telegramă / fulger
convorbire telefonică / interurbană
convorbire / internațională
timbre / de 5500 de lei
vederi / din București
felicitare / de iarnă

C. *Verbul A FI la conjunctiv:*

Глагол БЫТЬ в сослагательном наклонении:
The verb TO BE in the „cojunctive" (subjunctive):

vreau	***să fiu***
vrei	***să fii***
vrea	***să fie***
vrem	***să fim***
vreți	***să fiți***
vor	***să fie***

12. Conversație:

Разговор
Conversation:

a. Ce vrei să fii? De ce?
b. Ce nu vrei să fii? De ce?

Lecția a cincisprezecea

Cînd poți să-mi telefonezi?

La (ora) 3.

Pe la ora 3.

Deseară.

Mîine seară.

Poimîine.

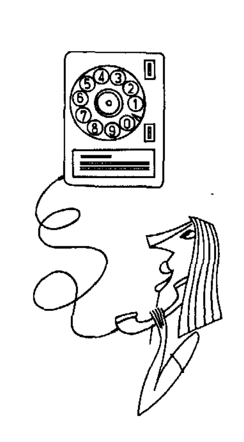
Peste cîteva zile.

Săptămîna *viitoare*.

Săptămîna *care vine*.

Lexic. Expresii

pe la	–	к *at about, around*
deseară	–	сегодня вечером *this evening, tonight*
poimîine	–	послезавтра *the day after tomorrow*
peste cîteva zile	–	через несколько дней *after/in a few days*
viitor, viitoare, viitori, viitoare	–	будущий *next, future*
atunci	–	тогда *then*

1\.
- Cînd ***vine*** Radu?
- La ora 4.
- Mircea nu poate ***să vină*** atunci.

A. *Modul indicativ* *Modul conjuctiv*

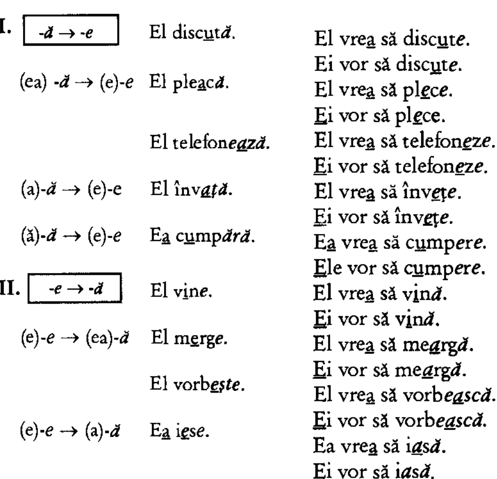
eu dau
tu dai
el dă

Изъявительное наклонение *Indicative*	Сослагательное наклонение *Subjunctive Mood*
vin	pot să vin
vii	poţi să vii
vine	poate ***să vină***
venim	putem să venim
veniţi	puteţi să veniţi
vin	pot ***să vină***

Persoana a III-a indicativ şi persoana a III-a conjunctiv nu sînt identice.

3-е лицо изъявительного наклонения и 3-е лицо сослагательного неклонения не идентичны.

The 3rd person of the Indicative is not identical with the 3rd person of the Subjunctive.

Reguli de transformare:

Правила преобразования: *Transformation rules:*

I. -*ă* → -*e*

El discut*ă*. — El vrea să discut*e*. Ei vor să discut*e*.

(ea) -*ă* → (e)-*e* El plea*că*. — El vrea să ple*ce*. Ei vor să ple*ce*.

El telefon*ează*. — El vrea să telefon*eze*. Ei vor să telefon*eze*.

(a)-*ă* → (e)-e El înv*aţă*. — El vrea să înv*eţe*. Ei vor să înv*eţe*.

(ă)-*ă* → (e)-*e* Ea cump*ără*. — Ea vrea să cump*ere*. Ele vor să cump*ere*.

II. -*e* → -*ă*

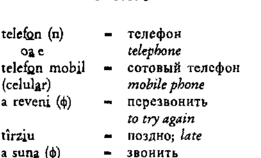
El vin*e*. — El vrea să vin*ă*. Ei vor să vin*ă*.

(e)-*e* → (ea)-*ă* El m*erge*. — El vrea să me*argă*. Ei vor să me*argă*.

El vorb*eşte*. — El vrea să vorb*ească*. Ei vor să vorb*ească*.

(e)-*e* → (a)-*ă* Ea i*ese*. — Ea vrea să i*asă*. Ei vor să i*asă*.

– Reveniți mai tîrziu, vă rog!

Lexic

telefon (n) oa e	–	телефон *telephone*
telefon mobil (celular)	–	сотовый телефон *mobile phone*
a reveni (ф)	–	перезвонить *to try again*
tîrziu	–	поздно; *late*
a suna (ф)	–	звонить *to call*
a comunica (ф)	–	сообщать *to communicate*
veste (f) ști	–	весть *news*

– Alo?

– Alo? Bună seara. Radu Socaciu la telefon. Doresc să vorbesc cu Anca.

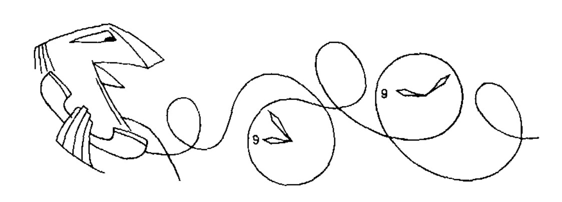
– Nu-i acasă. Reveniți mai tîrziu, vă rog.

– Pe la ce oră?

– Pe la 9 va fi acasă.

– Vă mulțumesc. Am să sun din nou la 9... Bună seara.

– Bună seara.

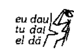
Răspundeți:
Ответьте:
Answer:

a. Cine telefonează? Cui?
b. De ce trebuie să revină Radu?
c. Cînd va fi acasă Anca?
d. Anca are telefon mobil?

Sinonime

a telefona (ez) – a da telefon – a suna (ф)

B. *Timpul viitor* se formează astfel:

Образование будущего времени
The future tense is formed as follows:

am să vin	=	***o*** să vin	=	***voi*** veni
ai să vii		***o*** să vii		***vei*** veni
are să vină		***o*** să vină		***va*** veni
avem să venim		***o*** să venim		***vom*** veni
aveți să veniți		***o*** să veniți		***veți*** veni
au să vină		***o*** să vină		***vor*** veni
a avea + Conjuctiv	sau	o + Conjuctiv		a voi + Infinitiv

viitor „popular"
"народное" будущее
colloquial "future"

viitor „literar"
"литературное" будущее
"literary" future

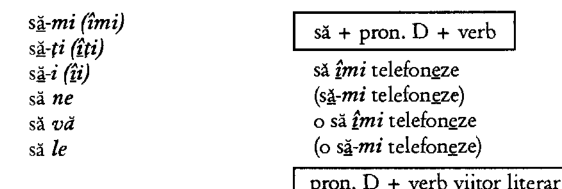
2. Conjugați la viitor verbele:

Проспрягайте глаголы в будущем времени:
Conjugate the verbs in the future:

a fuma (ez); a lucra (ez); a studia (ez); a suna (ф);
a termina (ф); a tăcea; a cădea; a vedea; a putea; a merge;
a face; a scrie; a citi (esc); a vorbi (esc); a dormi (ф);
a ieși(ф); a hotărî (ăsc); a coborî (ф).

3.

Cînd poate Radu să-mi telefoneze?
Cînd o să-mi telefoneze?
Cînd îmi va telefona?

să-*mi (îmi)*
să-*ți (îți)*
să-*i (îi)*
să *ne*
să *vă*
să *le*

să + pron. D + verb

să ***îmi*** telefoneze
(să-***mi*** telefoneze)
o să ***îmi*** telefoneze
(o să-***mi*** telefoneze)

pron. D + verb viitor literar

îmi va telefona

Telegrame...

a. Sosit cu bine. Toți sănătoși. Ghiță.
b. Primit pachetul. Mulțumesc. Trimit banii. Sorin.
c. Totul bine. Cheltuit toți banii. Trimiteți 1.000.000. Ana.

Lexic. Expresii

a sosi – приезжать *to arrive*
sănătos, sănătoasă, sănătoși, sănătoase – здоровый *healthy*
nimeni – никто *nobody*

Sinonime

a sosi (esc) – a ajunge
a trimite – a expedia (ez)

Temă:
Задание
Task:

În telegramele *a*, *b* și *c* înlocuiți formele telegrafice prin forme „netelegrafice“:
В телеграммах a, в, и c замените телеграфные формы "нетелеграфными":
Replace the telegraphic forms in telegrams a, b and c, by "nontelegraphic" ones:

a.

. . . .

b.

. . . .

. . . .

. . . .

c.

. . . .

. . . .

4. Transformați:

Переделайте:

Change:

a. Ea o să-mi telefoneze deseară. → Ea îmi va telefona.
b. Ei o să-ți explice tot. → ....
c. Maria o să vă comunice adresa. → ....
d. Petre o să ne aducă vești. → ....
e. O să-i dau banii. → ....
f. O să le trimiți cartea? → ....
g. N-o să vină nimeni. → ....
h. N-o să-ți dau nimic. → ....

Indicativ Изъявительное наклонение *Indicative*				*Conjunctiv* Сослагательное наклонение *Subjunctive*
a da	:	el dă	→	el vrea ***să dea*** ei vor ***să dea***
a sta	:	el stă	→	el vrea ***să stea*** ei vor ***să stea***
a lua	:	el ia	→	el vrea ***să ia*** ei vor ***să ia***
a bea	:	el bea	→	el vrea ***să bea*** ei vor ***să bea***
a scrie	:	el scrie	→	el vrea ***să scrie*** ei vor ***să scrie***
a ști	:	el știe	→	el vrea ***să știe*** ei vor ***să știe***
a avea	:	el are	→	el vrea ***să aibă*** ei vor ***să aibă***

eu dau
tu dai
el dă

C. *Formarea cuvintelor*

Образование слов

Word formation

re- = din nou

a telefona	a ***re***telefona
a veni	a ***re***veni
a trimite	a ***re***trimite
a scrie	a ***re***scrie

5. Transformați după model:

Переделайте по образцу:

Transform according to the model:

a. Dan ***a venit*** ieri la noi și ***revine*** astăzi.
Dan ***a venit*** ieri la noi și ***vine din nou*** astăzi.

b. Radu ***a telefonat*** deja și ***retelefonează*** la 8.

....

c. ***Am scris*** un exercițiu, dar e plin de greșeli. Trebuie ***să-l rescriu.***

....

Lecția a șaisprezecea

Să recapitulăm... conjunctivul!

Повторение сослагательного наклонения.
Let's repeat... the subjunctive!

1. Completați cu forma corectă: Atenție la model!

Заполните правильной формой: Внимание на образец!
Complete with the appropriate form:. Pay attention to the model!

a. Ea trebuie să mănînce, dar nu mănîncă.
Ea trebuie să discute cu profesorul, dar nu . . . .
Ea vrea să continue, dar nu . . . .
Ea trebuie să continue, dar nu . . . .
Ea poate să repete, dar nu . . . .

b. El nu trebuie să fumeze, dar fumează.
El nu trebuie să lucreze acum, dar . . . .
El nu trebuie să telefoneze acum, dar . . . .
El nu trebuie să traverseze acum, dar . . . .
El nu trebuie să studieze acum, dar studiază.
El nu știe să fotografieze, dar . . . .

c. Ele trebuie să plece, dar nu pleacă.
Ele trebuie să . . . ., dar nu așteaptă.
Ele trebuie să . . . ., dar nu întreabă.
Ele trebuie să . . . ., dar nu încearcă.

d. Ei pot să învețe, dar nu învață.
Ei trebuie să . . . ., dar nu învață.
Ei au timp să învețe, dar nu . . . .
Ei știu să spele, dar nu . . . .
Ei trebuie să . . . ., dar nu spală.

e. Ea trebuie să cumpere timbre. Și cumpără.
El vrea să . . . . vederi. Și cumpără.
Ei vor să cumpere felicitări. Și . . . .
Ele n-au timp să . . . . pîine, dar cumpără ei.

f. Radu nu poate să răspundă și răspunde Ion.

Andrei nu poate să . . . . și atunci spun*e* Dan.
Victor nu poate să . . . . și atunci zic*e* Gheorghe.
Sandu nu poate să . . . . și atunci fac*e* Liviu.
Petre nu poate să . . . . și atunci vin*e* Ștefan.

g. Ion mer*ge*, dar vrea și Maria să m*ea*r*gă*.
Ion înțele*ge*, dar trebuie și Maria să . . . .
Ion price*pe*, dar vrea și Maria să . . . .
Ion cre*de*, dar trebuie și Maria să . . . .
Ion ce*re*, dar poate și Maria să . . . .

h. Ioana munc*ește*, dar Ion nu vrea să munc*ească*.
Dana cit*ește*, dar Dan nu dorește să . . . .
Sanda vorb*ește*, dar lui Sandu nu-i place să . . . .
Andreea călător*ește*, dar lui Andrei nu-i place să . . . .
Mariana plăt*ește*, deși nu ea trebuie să . . . .
Eugenia mulțum*ește*, dar Eugen nu știe să . . . .

2. Transformați la conjunctiv, folosind verbele:
Переделайте текст, употребляя глаголы в сослагательном наклонении:
Change into subjunctive, using the verbs:

a trebui, a vrea, a putea, a dori, a-i plăcea, a merge, a ști.

a. Sînt student. → Vreau *să* . . . .
b. Sîntem acasă. → Trebuie *să* . . . .
c. Avem răbdare. → Trebuie *să* . . . .
d. Fratele meu face sport. → Fratele meu dorește *să* . . . .
e. Fratele meu învață limbi străine. → Fratelui meu îi place *să* . . . .
f. Îi telefonez imediat. → Merg *să* . . . .
g. Părinții îmi telefonează în fiecare zi. → Părinții pot *să* . . . .
h. Radu vorbește franțuzește. → Radu știe *să* . . . .
i. Maria doarme la hotel. → Mariei nu-i place *să* . . . .
j. Ei beau ceai. → Ei trebuie *să* . . . .
k. Andrei știe românește. → Andrei vrea *să* . . . .

Să recapitulăm... timpul!

Давайте повторим... время!
Let's revise... the time expressions!

3. Înlocuiţi „ieri" prin:

Вместо "ieri" употребите:
Replace „ieri" by:

alaltăieri
acum 10 zile
acum două săptămîni
săptămîna *trecută*
aseară
azi dimineaţă

– N-ai fost acasă?
– Nu. Mi-ai telefonat?
– Da. *Ieri.*

4. Înlocuiţi „mîine" prin:

Вместо "mâine" употребите:
Replace „mîine" by:

poimîine
luni
marţi
joi
joia *viitoare*
săptămîna *viitoare*
peste o săptămînă
deseară

– Cînd poţi să vii?
– O să vin *mîine.*

Lexic. Expresii

a înlocui (esc)	–	заменять *to replace*
alaltăieri	–	позавчера *the day before yesterday*
acum două săptămîni	–	две недели назад *two weeks ago*
săptămîna trecută	–	на прошлой неделе *last week*
aseară	–	вчера вечером *last night*
poimîine	–	послезавтра *the day after tomorrow*
joia viitoare	–	в следующий четверг *next Thursday*
peste o săptămînă	–	через неделю *a week from now* *in a week*
de cînd?	–	с каких пор? *how long?*
cît timp?	–	сколько времени? *how long?*
pentru cît timp?	–	на сколько времени? *how long?*
în cît timp?	–	за сколько времени? *how long? (will it take to finish it?)*

5. Puneţi la viitor literar:

Поставьте в будущем "литературном":
Turn into "literary" Future:

a. O să vin mîine. . . . .
b. Am să-ţi scriu. . . . .

c. O să vă scriem. . . . .
d. N-are să știe nimeni nimic. . . . .
e. O să vedeți un film bun. . . . .
f. Familia Popescu o să aibă musafiri deseară. . . . .
g. N-o să-ți dau nimic. . . . .
h. N-o să-ți dea nimic. . . . .

6. Răspundeți după model:
Ответьте на образцу·
Answer according to the model:

a. *De cînd* înveți românește?
De două luni.

b. *De cînd* faci sport?
. . . .
c. *De cînd* aștepți?
. . . .
d. *De cînd* ți-e rău?
. . . .
e. *De cînd* știi?
. . . .

f. – Cît timp stai în România?
– Două luni.

g. – Cît timp ai stat la poștă?
. . . .
h. – Cît timp vei sta la munte?
. . . .

i. – *Pentru* cît timp pleci?
– *Pentru* două săptămîni.

j. – *Pentru* cît timp ai venit acasă?

k. – *În* cît timp termini?
– *În* cîteva minute.

l. – *În* cît timp ai terminat?

. . . .

m. – *În* cît timp vei termina?

. . . .

Lexic. Expresii

parte (f) ă ţi	–	часть *part, share*
egal, -ă, -i, -e	–	равный *equal*
om, oameni (m)	–	человек, люди *man, people*
moş, -i (m)	–	старик *old man*
a trece	–	идти *pass*
mînă, mîini (f)	–	рука *hand*
babă (f) e	–	бабка *old woman*
la fund	–	на дне *at the bottom*

Citiţi acum două snoave*:
Прочитайте два анекдота:
Now read two jokes:

Părţi egale

Un jandarm vede un moş că trece cu o sticlă în mînă.
– Ce ai în mînă?
– O sticlă.
– Şi ce-i în sticlă?
– Vin.
– Pentru cine?
– Jumătate pentru mine, jumătate pentru baba mea.
– ***Dă-mi mie*** jumătatea babei dumitale.
– Nu se poate, domnule jandarm, partea babei e la fundul sticlei.

Sinonime

moş (m)	–	bătrîn (m)
babă (f)	–	bătrînă (f)
se poate	–	e posibil
a zice	–	a spune

* Snoava este o scurtă anecdotă populară.

Lexic. Expresii

tare	=	громко *loud(ly)*
a auzi(ф)	=	слышать *to hear*
încet	=	тихо *quiet(ly)*
ovăz	=	овёс *oats*
aşa	=	так *so*
secret, -e (n)	=	секрет; *secret*
ţăran, -i (m)	=	крестьянин *countryman*
car, -e (n)	=	телега *cart*
plin, -ă, -i, -e	=	полный *full*
sac, -i (m)	=	мешок *sack*
a trage	=	тянуть *to pull*
cal, cai (m)	=	конь *horse*
slab, -ă, -i, -e	=	худой *weak, thin*
obosit, -ă, -i, -e	=	усталый *tired*
drum, -uri (n)	=	дорога *road, trip*
ureche (f) i	=	ухо *ear*
şi mai aproape	=	ближе *even closer*

Antonime

plin, -ă, -i, -e	≠	gol, goală, goi, goale
slab, -ă, -i, -e	≠	gras, -ă, -i, -e
încet	≠	repede
încet	≠	tare

Secret

Un ţăran, cu un car plin cu saci, tras de nişte cai slabi şi obosiţi de drum, ajunge la piaţă.

- Ce-ai în saci? întreabă cineva.

Ţăranul vine mai aproape şi-i spune ceva la ureche.

- Mai tare, că n-aud, zice omul.

Ţăranul vine şi mai aproape şi-i spune tot încet:

- Am ovăz, domnule!
- Şi de ce spui aşa încet?
- Ca să nu m-audă caii.

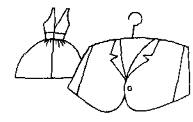

Lecţia a şaptesprezecea

– Ce vrei să-ţi cumperi?

Vreau *să-mi cumpăr* pantofi.

Vreau *să-mi cumpăr* haine.

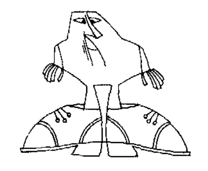
Nu vreau *să-mi cumpăr* nimic.

Lexic. Expresii

pantof, -i (m)	–	туфля *shoe*
haină (f) e	–	одежда *clothes, clothing*
confecţie (f) i	–	готовое платье *ready-to-wear clothes*
încălţăminte (f)	–	обувь *footwear*
picior (n) oa e	–	нога *foot*
destul de mare	–	достаточно большой *big enough*
a purta (port)	–	носить *to wear*
număr (n) e e	–	номер *number, size*
măsură (f) i	–	размер *size*
lume (f) i	–	народ *world, people*
a trăi (esc)	–	жить *to live*
a(-şi) cumpăra (ф)	–	покупать (себе) *to buy (oneself)*
a(-şi) face	–	делать (себе) *to have sth. done*
a(-şi) găsi (esc)	–	находить (себе) *to find*
a(-şi) lua	–	брать (для себя) *to buy (oneself)*
a(-şi) dori (esc)	–	желать (себе) *to want (for oneself)*

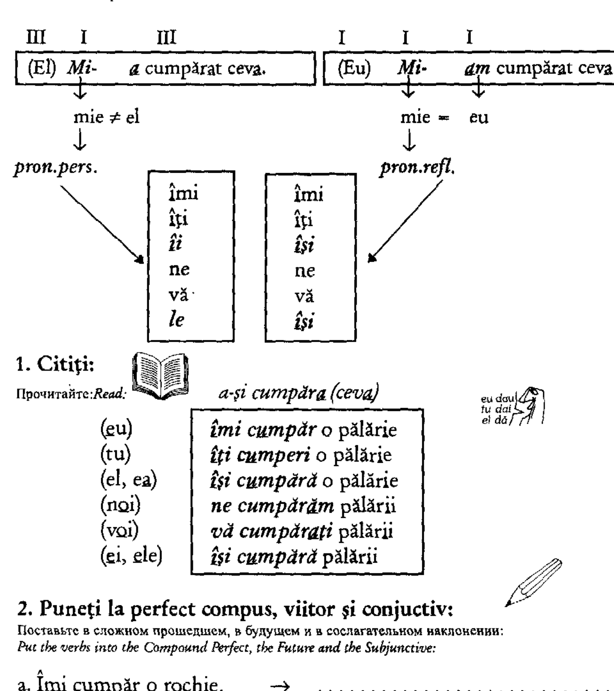
Trăiesc pe picior mare!

Cînd îmi trebuie ceva, merg să fac cumpărături: haine ***îmi cumpăr*** de la confecţii, dar încălţăminte trebuie ***să-mi fac*** la comandă pentru că am un picior destul de mare. Port numărul 45 şi ***nu-mi găsesc*** pantofi pe măsură.
Toată lumea îmi spune că „trăiesc pe picior mare"!

A. *Pronumele personal în D și pronumele reflexiv în D nu au toate formele identice. Comparați:*

Не все формы дат. падежа личных и возвратных местоимений одинаковы.
Сравните:
Not all the forms of the personal pronoun in the Dative are identical with those of the reflexive pronoun in the Dative. Compare:

1. Citiți:

Прочитайте:*Read:*

a-și cumpăra (ceva)

(eu)	***îmi cumpăr*** o pălărie
(tu)	***îți cumperi*** o pălărie
(el, ea)	***își cumpără*** o pălărie
(noi)	***ne cumpărăm*** pălării
(voi)	***vă cumpărați*** pălării
(ei, ele)	***își cumpără*** pălării

2. Puneți la perfect compus, viitor și conjuctiv:

Поставьте в сложном прошедшем, в будущем и в сослагательном наклонении:
Put the verbs into the Compound Perfect, the Future and the Subjunctive:

a. Îmi cumpăr o rochie. → ....
b. Îmi iau un palton. → ....
c. Îmi doresc o mașină. → ....
d. Nu-mi doresc nimic. → ....

Nu haina face pe om!

În limba română se spune:

haină

Nu haina face pe om!
Își dă și haina de pe el!

cămașă

I-a luat și cămașa de pe el.
N-are pe unde să scoată cămașa.

căciulă

La așa cap, așa căciulă.
E cu musca pe căciulă.
Asta-i altă căciulă.

cojoc

Am ac de cojocul lui!

papuc

a fi sub papuc
a da papucii cuiva

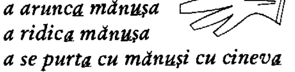

cizmă

Prost ca o cizmă.

mănușă

a arunca mănușa
a ridica mănușa
a se purta cu mănuși cu cineva

Lexic. Expresii

a-și aminti (esc), a-și aduce aminte	– вспоминать *to remember*
a-și imagina(ez), a-și închipui (ф)	– воображать; *to imagine*
cămașă (f) ăși	– рубашка *shirt*
a scoate	– снимать; *to take off*
cap, capete (n)	– голова; *head*
căciulă (f) i	– шапка *(fur) cap*
muscă (f) ște	– муха *fly*
gură (f) i	– рот *mouth*
fustă (f) e	– юбка *skirt*
cojoc (n) oa e	– дублёнка *sheepskin coat*
ac, -e (n)	– игла; *needle*
cizmă (f) e	– сапог *boot*
prost, proastă, proști, proaste	– дурак; *stupid*
mănușă (f) i	– перчатка *glove*
a arunca (ф)	– бросать; *to throw*
a ridica (ф)	– поднимать; *to raise*
a se purta (ф)	– вести себя; *to behave*
a pierde	– терять; *to lose*
vreme (f) uri	– время *time*
fular, -e (n)	– шарф; *scarf*
temă (f) e	– задание *homework, topic*

Antonime

a pierde	≠ a găsi (esc)
a arunca (ф)	≠ a ridica (ф)
prost, -ă, -i, -e	≠ inteligent, -ă, -i, -e

B. Verbe ca: ***a-și aminti(esc), a-și aduce aminte, a-și imagina(ez), a-și închipui* (ф) *ș.a.***
Глаголы как.
Verbs such as:

„se conjugă" cu pronume reflexiv în cazul D. Încercați singuri!
"спрягаются" с возвратным местоимением в дат. падеже. Попробуйте сами!
are "conjugated" using a reflexive pronoun in the D. Try to do it yourselves!

3. Puneți la perfect compus:
Поставьте в сложном прошедшем времени:
Put into the Compound Perfect:

a. Nu-mi amintesc nimic. . . . .
b. Ce-ți închipui, că plec? . . . .
c. Nu ne cumpărăm nimic de aici. . . . .
d. Nu vă amintiți de Ion? . . . .
e. Maria nu-și aduce aminte de voi. . . . .
f. Ei nu-și imaginează ce frumos e aici. . . . .
g. Cum vă închipuiți România? . . . .

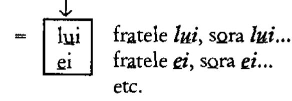
C. Pronumele (personale sau reflexive) în ***dativ*** au uneori ***sens posesiv.***

Местоимения (личные и возвратные) в дат. падеже имеют иногда притяжательное значение.
The pronouns (personal or reflexive) in the D sometimes have a possessive meaning.

(refl.) ***Își*** dă și ***haina*** de pe el. (= haina lui)
(pers.) ***I***-a luat și ***cămașa*** de pe el. (= cămașa lui)

D. ***Adjectivul posesiv*** are formele:
Притяжательное прилагательное имеет формы:
The possessive adjective has the following forms:

fratele	meu	tău	său	nostru	vostru	lor
sora	mea	ta	sa	noastră	voastră	lor
frații	mei	tăi	săi	noștri	voștri	lor
surorile	mele	tale	sale	noastre	voastre	lor

= lui — fratele ***lui***, sora ***lui***...
ei — fratele ***ei***, sora ***ei***...
etc.

V-ați pierdut ceva?

Dacă ne pierdem ceva (un obiect personal) spunem:

- *Mi-am pierdut* / *Nu mi-am găsit* — portmoneul, cartela telefonică, banii, un cercel / cercelul, un inel / inelul, un colier / colierul

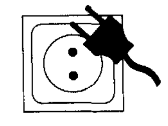

Dacă e ceva defect, rupt, spart, spunem:

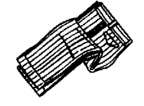
- *Mi-e defect* (=îmi este defect) — telefonul, frigiderul, calculatorul, interfonul, aragazul, WC-ul

- *Mi-e defectă* (=îmi este defect) — soneria, discheta, priza
- *Mi-s stricate* (=îmi sînt sticate) — toate dischetele, toate prizele

- *Mi-s rupți* (=îmi sînt rupți) — pantalonii, ciorapii!

Atenție, însă:
Nu vă pierdeți capul!

Sinonime

defect, -ă, -i, -e = stricat, -ă, -i, -e

Omonime

temă = задание; *homework*
temă = тема; *topic*

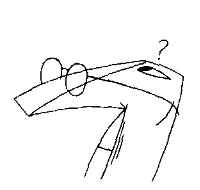
4. Completați:
Заполните: *Complete:*

(eu) ***Îmi*** spăl cămașa.	=	(cămașa ***mea***)
(tu) .... cămașa.		(cămașa ***ta***)
(el) .... cămașa		(cămașa ***sa***, cămașa ***lui***)
(noi) .... cămășile.		(cămășile ***noastre***)
(voi) .... cămășile.		(cămășile ***voastre***)
(ei) .... cămășile.		(cămășile ***lor***)

5. Explicați:
Объясните: *Explain:*

a. ***Îți*** spăl ***cămașa***. ....
b. ***Îmi*** speli ***cămașa***? ....
c. ***Mi***-am pierdut o ***mănușă***. ....
d. ***V***-ați găsit ***ochelarii***? ....
e. Maria ***își*** caută ***papucii***. ....
f. Maria ***îmi*** caută ***papucii***. ....

6. Conjugați:
Проспрягайте· *Conjugate:*

a. Îmi place să merg singur prin oraș.
b. Îmi fac singur cumpărăturile.
c. Nu-mi permit să pierd vremea.
d. Îmi place să-mi spăl singură lucrurile.
e. Vreau să-mi cumpăr ceva.
f. Mi-am pierdut fularul.
g. Nu mi-am făcut tema.
h. De obicei, cînd îmi caut ochelarii, sînt .... pe nas!

7. Faceți o compunere pe tema:
Сделайте сочинение на тему:
Write a composition on one of the following topics:

a. Ți-ai cumpărat ceva astăzi? Ce? De unde?
b. Cine îți face temele de obicei?

Lecția a optsprezecea

- Ce aștepți?

Aștept *un autobuz*.

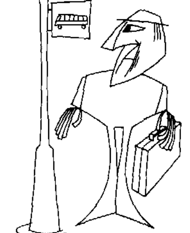
Aștept *autobuzul*.

Aștept *să vină Ana*.

Nu aștept *nimic*.

Lexic. Expresii

a aștepta (ф)	-	ждать *to wait for*
secretar, -i (m) secretară (f) e	-	секретарь *secretary*

- Pe cine aștepți?

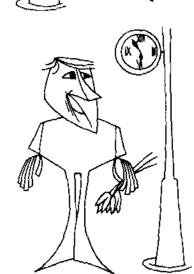
Aștept *un prieten*.

Îl aștept *pe prietenul meu*.

Aștept *o prietenă*.

O aștept *pe prietena mea*.

Nu aștept *pe nimeni*.

A. *Acuzativul.* Винительный падеж. *The Accusative*

În limba română, ***acuzativul*** se folosește după verbe ca:

В румынском языке вин. п. употреблчется после глаголов как:

In Romanian, the Accusative is used after such verbs as:

a aștepta, a căuta, a găsi, a invita, a chema, a vedea, a ruga, a întreba etc.

Substantivele nu au formă specială pentru acuzativ. Excepție: cînd substantivul este ***o persoană*** anume (precizată), el va fi precedat de prepoziția ***pe*** și dublat de pronume (***Îl*** aștept ***pe*** Mihai).

Существительные не имеют специальной формы вин. падежа. Исключение: когда существительное обозначает определённое лицо, ему предшествует предлог *pe* и дублируется местоимением. (*Îl* aștept *pe* Mihai).

Nouns have no special form for the Accusative. Exception: when the noun denotes a certain (defined) person, it is preceded by the preposition pe and doubled by a pronoun. (Îl aștept pe Mihai).

1.
- *Ce* aștepți?
- ***Autobuzul?***

El așteaptă ***autobuzul.***

autobuzul, tramvaiul, taxiul, metroul, troleibuzul, trenul

2. – Aștepți ***un prieten?*** – Nu, *o* ***prietenă.***

un prieten / o prietenă
un băiat / o fată
un bărbat / o femeie
niște prieteni / niște prietene

3.
- ***Pe cine*** aștepți?
- ***Pe*** Mihai?

El ***îl*** așteaptă pe ***Mihai.***

pe Mihai; pe Radu;
pe profesorul de română;
pe secretar; pe tata; pe fratele său

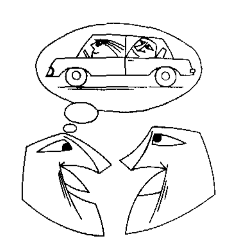
4.
- Aștepți ***pe cineva?***
- Da, ***pe Irina.***

El ***o*** așteaptă ***pe Irina.***

pe Irina; pe Rodica;
pe profesoara de română;
pe secretară; pe mama;
pe sora sa.

Nu-mi place să aştept... şi totuşi...

X – Aşteptaţi pe cineva?
Y – Aştept pe cineva.
X – E... secret?
Y – Nu,... secretară.
X – Ah! Secretara noastră!
Y – Mda...
X – De cînd...?
Y – De cîteva minute.
X – Nu te întreb de cînd o aştepţi, ci de cînd o iubeşti...
Y – N-o iubesc. Şi nici nu-mi place să aştept femei sau autobuze.
X – Atunci de ce mai stai?
Y – Ghici!
X – A! Te duce cu maşina ei...!

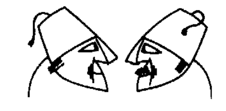
Lexic. Expresii

totuşi	–	всё-таки *still; nevertheless*
de cînd?	–	с каких пор *how long? since when?*
ci	–	но *but*
a iubi (esc)	–	любить *to love*
nici	–	ни *nor*
ghici!	–	догадайся! *guess!*
a duce	–	везти *to carry*
a conduce	–	вести, провожать *to accompany, drive*
atunci	–	тогда *then*
interes, -e (n)	–	интерес *interest*
fes, -uri (n)	–	феска; *cap*

Antonime

a iubi (esc)	≠	a urî (ăsc)
a duce	≠	a aduce
interes (n)	≠	dezinteres (n)

Proverb:

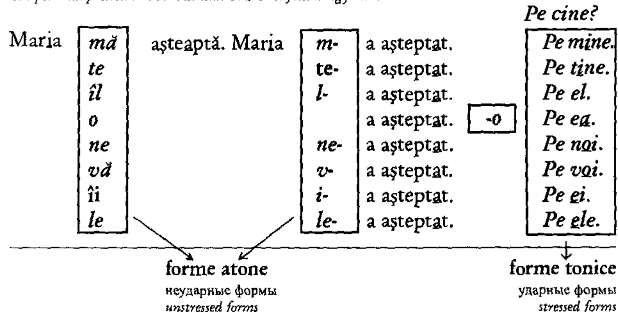

Interesul poartă fesul!

B. *Pronumele personal la acuzativ* are formele:

Формы личного местоимения в вин. п.

The personal pronoun in the Accussative has the following forms:

5. *Pe mine* mă așteaptă, nu *pe Radu.*

pe mine/ mă
pe tine / te
pe el/ îl
pe ea/ o
pe noi/ ne
pe voi/ vă
pe ei/ îi
pe ele/ le

6. Transformați după model:

Передайте по образцу:

Change according to the model:

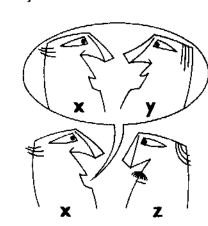
C. *a putea + conjunctiv = a putea + infinitiv*

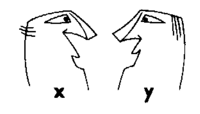
a. Poți să *mă* conduci? → *Mă* poți conduce?
b. Poți să *mă* aștepți? → . . . .
c. Poți să *mă* cauți? → . . . .
d. Poți să *mă* chemi? → . . . .
e. Nu poți să *mă* întrebi? → . . . .
f. Poți să *mă* duci cu mașina? → . . . .

Puneţi textul în discurs indirect. Folosiţi:

Замените прямую речь косвенной. Употребите:
Put the text into the indirect speech. Use:

a întreba, a ruga + Ac
a spune, a zice } + D
a răspunde
a explica

X îl întreabă *pe Y* dacă aşteaptă pe cineva. *Y îi* răspunde că. . . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .

Lexic

dacă	–	если *if*
că	–	что *that*

7. Completați:

Заполните.

Fill in:

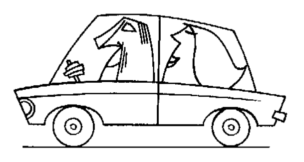
(*Ea*) mă duce cu mașina *ei*.
(El) mă duce cu mașina . . . .
(Ele) mă duc cu mașina . . . .
(Ei) mă duc cu mașina . . . .
(Eu) te duc cu mașina. . . . .
(Tu) mă duci cu mașina. . . . .
(Noi) îi ducem cu mașina . . . .
(Voi) le duceți cu mașina . . . .

8. Răspundeți:

Ответьте:

Answer:

Pe cine vă place să duceți cu mașina și pe cine nu?

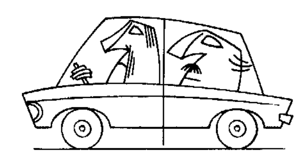
9. Puneți în discurs direct:

Замените косвенной речью:

Change into direct speech:

... Jandarmul l-a întrebat pe moș ce are în mînă. Moșul i-a răspuns că are o sticlă. Jandarmul l-a întrebat apoi ce este în sticlă, iar moșul i-a răspuns că e vin. Jandarmul a vrut să știe pentru cine este vinul, moșul i-a explicat că jumătate este pentru el, iar cealaltă jumătate pentru baba lui. Atunci jandarmul i-a cerut moșului să-i dea lui jumătatea babei, dar moșul i-a zis că nu se poate, pentru că partea babei e la fundul sticlei.

(v. *Părți egale*, p. 130.)

Să călătorim ca... Eugen Ionescu:

Agenția de voiaj

Clientul, Funcționarul, Soția

C: Bună ziua, domnule. Aș vrea două bilete de tren, ***unu*** pentru mine, și ***unu*** pentru soția mea.

F: Sigur, domnule. ***Vă pot vinde*** sute și sute de bilete de tren. Clasa ***întîi***? Clasa ***a doua***? Cușete? Sau să vă rezerv două bilete la vagon de dormit?

C: Clasa întîi, da, la vagon de dormit. Vrem să mergem la Cannes, cu expresul de poimîine.

F: A! Pentru Cannes! Știți, în general pot să vă dau bilete, oricîte vreți, pentru orice direcție. Dar dacă precizați destinația, data și ***trenul pe care doriți să-l luați***, lucrurile se complică.

C: Mă surprinde ce spuneți, domnule. Doar sînt trenuri destule în Franța. Este ***unul*** și pentru Cannes. L-am luat chiar eu.

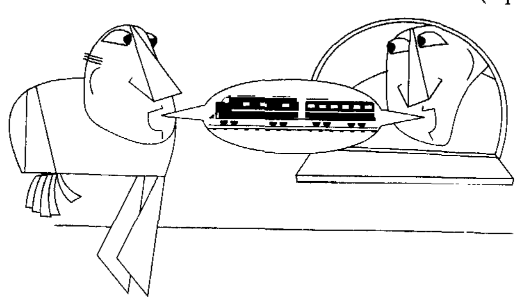
F: Poate că l-ați luat acum douăzeci sau treizeci de ani, în tinerețe. Eu ***nu*** zic că nu sînt trenuri, ***ci*** că sînt pline, că nu mai avem locuri.

C: Pot pleca săptămîna viitoare.

F: Totul e ocupat.

C: Cum se poate? Peste trei săptămîni, atunci...

(v. p. 146)

C. *Numeralul ordinal* Порядковое числительное *The ordinal number*

m.	f.
întîi	întîi
al doi*lea*	*a* dou*a*
al trei*lea*	*a* trei*a*...
...*al* zece*lea*	*a* zece*a*

Ex.: Am ocupat locul ***întîi***, nu ***al doilea.***
Vă rog un bilet clasa ***întîi***, nu ***a doua.***

D. Reluarea complementului direct

Дублирование прямого дополнения *Repetition of direct object*

Ex. Trenul *pe care* doriți să-*l* luați e plin.
Femeia *pe care* o duceți e soția dv.?
Munții *pe care* îi traversați sînt Munții Făgăraș?
Locurile *pe care le* avem sînt la fereastră.

10. Completați cu pronumele potrivit:

Заполните подходящим местоимением:
Complete with the suitable pronoun:

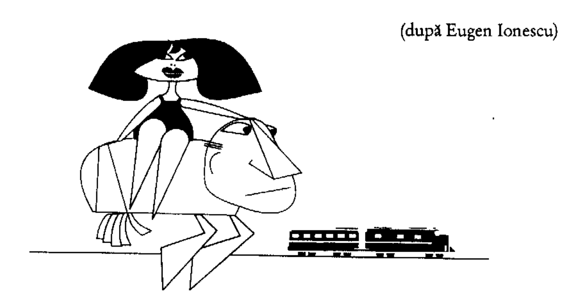
a. Care e trenul *pe care* . . . . luăm?
b. Unde e cabana *pe care* . . . . căutăm?
c. Aceasta e domnișoara *pe care* . . . . iubesc.
d. Acesta e taxiul *pe care* . . . . așteptăm.
e. Biletele *pe care* vreau să . . . . cumpăr sînt ieftine.
f. Orașele *pe care* . . . . vom vizita sînt Craiova și Iași?
g. *Pe care* struguri . . . . doriți?
h. *Pe care* tren . . . . luați?

E. | *tot, toată, toți, toate,* + subst. art. hot. |

Ex.: tot autocar*ul*
toată călători*a*
toți călători*i*
toate bilete*le*

F: Totul e ocupat.
C: Peste șase săptămîni.
F: Totul e ocupat.
C: Da' ce? ***Toată lumea*** se duce la Nisa?
F: Nu neapărat.
C: Nu-i nimic. Dați-mi atunci două bilete pentru Bayonne.
F: Totul e ocupat, pînă anul viitor. Vedeți, deci, domnule, că nu toată lumea merge la Nisa.
C: Atunci dați-mi două bilete pentru trenul care merge la Chamonix...
F: Nu ***mai*** avem locuri pînă în anul 2008.
C: Pentru Strasbourg, atunci...
F: Ocupat.
C: Pentru Orléans, Lyon, Toulouse, Avignon, Lille...
F: ***Toate locurile sînt vîndute*** pe 10 ani înainte.
C: Dați-mi atunci două bilete de avion.
F: ***Nu*** mai avem ***nici un*** loc pentru ***nici un*** avion.
C: Atunci pot închiria o mașină, cu sau fără șofer?
F: Toate permisele de conducere ***au fost anulate***, ***pentru a evita*** aglomerația pe șosele.
C: Atunci dați-mi împrumut doi cai.
F: Nu ***mai*** avem cai.
C, ***soției sale:*** Vrei să mergem pe jos pînă la Nisa?
S: Sigur, dragă. Cînd eu voi fi obosită, tu mă vei lua pe umeri. Și invers.
C: Da. Dați-mi, vă rog, domnule, două bilete de mers pe jos pînă la Nisa...

(după Eugen Ionescu)

F. *Diateza pasivă*

Страдательный залог

The passive voice

verbul *a fi* + Participiu acordat + *de (către)*...

Ex.: Toate locurile ***sînt vîndute*** pe 10 ani înainte.
Totul ***e ocupat***.

11. | Toate locurile ***sînt*** vîndute. |
|---|

sînt; au fost; vor fi; pot fi; trebuie să fie.

12. | ***Toate permisele*** au fost ***anulate***. |
|---|

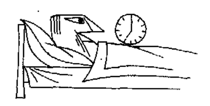
toate permisele / anulate
toate biletele / plătite
toți călătorii / anunțați
toți caii / împrumutați
toate mașinile / închiriate

13. | *Nici* ***un*** bilet ***nu*** a fost eliberat.
Nici o legitimație ***nu*** a fost eliberată. |
|---|

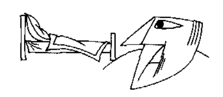
.... străin nu a fost dezamăgit.
.... mașină nu a fost închiriată.
.... șofer nu a fost angajat.
.... doamnă nu a fost invitată.

14. a. ***Pentru a evita*** aglomerația, permisele au fost anulate.
b. ***Pentru*** .... în România, putem lua trenul sau mașina mică, dar e preferabil cu autocarul.
c. Ce tren trebuie să iau ***pentru*** .... la Constanța?

Lecția a nouăsprezecea

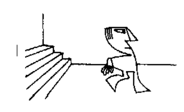
La ce oră *te trezești* dimineața?

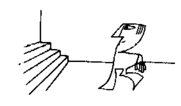
Cînd *te scoli* din pat?

Te speli, te piepteni, te îmbraci, și *te încalți* imediat?

La ce oră *te duci* la serviciu?

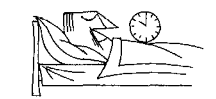
La ce oră *te întorci?*

Lexic. Expresii

a se trezi (esc)	–	просыпаться *to wake up*
a se scula (ф)	–	вставать *to get up*
a se spăla (ф)	–	мыться *to wash oneself*
a se pieptăna (ф)	–	причёсываться *to comb*
a se îmbrăca (ф)	–	одеваться *to get dressed*
a se încălța (ф)	–	обуваться *to put on one's shoes*
a se duce	–	идти *to go*
a se așeza (ф)	–	садиться *to sit down*
a se întoarce	–	возвращаться *to come back*
a se culca (ф)	–	ложиться спать *to go to bed*
a se grăbi (esc)	–	торопиться *to (be in a) hurry*
a se gîndi (esc)	–	думать *to think*
a se consulta cu	–	советоваться *to consult with smb.*

Antonime

a se trezi (esc)	≠	a adormi (ф)
a se scula (ф)	≠	a se culca (ф)
a se îmbrăca (ф)	≠	a se dezbrăca (ф)
a se așeza (ф)	≠	a se ridica (ф)
a pleca (ф)	≠	a se întoarce

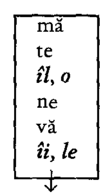

La ce oră *te culci* seara?

A. ***Pronumele personale în acuzativ și pronumele reflexive*** în acuzativ nu au toate formele identice:

Не все формы личных и возвратных местоимений в вин. падеже совпадают:

Not all the forms of the personal pronoun in the Accusative are identical with the reflexive pronouns in the Accusative:

pronume personal
личное местоимение
personal pronoun

mă
te
se
ne
vă
se

pronume reflexiv
возвратное местоимение
reflexive pronoun

Comparați:

Сравните: *Compare:*

Pe mine mă trezește ceasul. (***pron. pers. Ac.***)
Eu mă trezesc singur. (***pron. refl. Ac.***)

eu dau
tu dai
el dă

a se trezi

eu	mă trezesc	m-	am trezit	o să	mă	trezesc	mă	voi trezi
tu	te trezești	te-	ai trezit	o să	te	trezești	te	vei trezi
el, ea	se trezește	s-	a trezit	o să	se	trezească	se	va trezi
noi	ne trezim	ne-	am trezit	o să	ne	trezim	ne	vom trezi
voi	vă treziți	v-	ați trezit	o să	vă	treziți	vă	veți trezi
ei, ele	se trezesc	s-	au trezit	o să	se	trezească	se	vor trezi

1. Conjugați la prezent, perfect compus și viitor verbele:

Проспрягайте глаголы в настоящем времени, в сложном прошедшем и в будущем:

Conjugate the verbs in the Present Tense, the Compound Perfect and the Future:

a se scula, a se spăla, a se pieptăna, a se îmbrăca, a se încălța, a se așeza, a se duce, a se întoarce, a se culca.

2. Conjugați:

Проспрягайте: *Conjugate:*

a. Nu-mi place să mă grăbesc.
b. Vreau să mă gîndesc puțin.
c. Trebuie să mă duc undeva.
d. Am vrut să mă culc, dar n-am putut.
e. Doresc să mă consult cu cineva.
f. Mă voi așeza la masa de lîngă fereastră.
g. O să mă îmbrac pentru teatru.

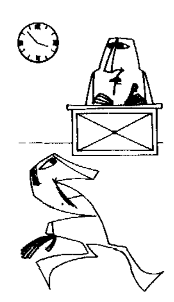
Îmi încep ziua cu o cafea

Dimineaţa mă trezeşte deşteptătorul. Trebuie să sune mai mult şi foarte aproape de mine ca să-l aud. Sînt un mare somnoros.

După ce în sfîrşit mă scol, întîi îmi beau cafeaua ca să mă trezesc de tot, mănînc, şi numai ***după aceea*** mă duc în baie să mă spăl şi să mă îmbrac.

Cînd maşina mi-e stricată şi trebuie să merg pe jos sau cu metroul, întîrzii totdeauna. Dar nu îmi mai spune nimeni nimic. S-au plictisit de mine.

S-a plictisit şi şeful!

Lexic. Expresii

deşteptător (n) oa e	-	будильник *alarm clock*
ca să	-	чтобы *so that, so as*
somnoros, -ă, -i, -e	-	сонный *sleepy*
după ce	-	после того как *after*
în sfîrşit	-	наконец *at last*
întîi	-	сначала *first (of all)*
de tot	-	совсем, окончательно *completely*
numai	-	только *only*
după aceea	-	потом *after that*
baie, băi (f)	-	ванная *bath (room)*
stricat, -ă, -i, -e	-	сломанный *out of order, broken down*
a întîrzia (i)	-	опаздывать *to be late*
(în)totdeauna	-	всегда *always*
a (se) cunoaşte	-	знакомиться *to know (each other)*
a se plictisi (esc)	-	скучать *to be bored*
şef, -i (m)	-	начальник *chief*

Temă:

Задание *Task:*

Puneţi textul la alte persoane:

Поменяйте лицо в тексте:

Use other personal pronouns in he text:

(el, ea, ei, tu, voi, noi)

B. **|*după*|** + ***substantiv, pronume*** Ex. |După| ***mîncare*** mă culc.

существительное, местоимение
noun, pronoun

|***după ce***| + ***verb***$_1$ + ***verb***$_2$ — |După ce| ***mănînc***, mă culc.

verb$_1$, |***după aceea***| ***verb***$_2$ — Întîi ***mănînc*** și |după aceea| ***mă culc.***

C. *Infinitivul lung*

Полная неопределённая форма глагола
The long infinitive

a mînca	mînca*re*	a se închide	închide*re*
a pleca	pleca*re*	a traduce	traduce*re*
a dicta	dicta*re*	a veni	veni*re*
a întreba	întreba*re*	a sosi	sosi*re*
a intra	intra*re*	a ieși	ieși*re*
a cădea	căd*ere*	a (se) pregăti	pregăti*re*

C.

înainte de mîncare	≠ ***după*** mîncare
înainte de cină	≠ ***după*** cină

4. Răspundeți la întrebări:

Ответьте на вопросы:
Answer the questions:

a. Ce faci dimineața înainte de plecare?
b. Cînd beau românii țuica: înainte de mîncare sau după mîncare?
c. Ce beau francezii ca digestiv, după mîncare?
d. Ce obișnuiți să faceți după cină?

D. *Verbe cu particularități fonetice:*

eu dau
tu dai
el dă

Глаголы с фонетическими особенностями:
Verbs with phonetic peculiarities:

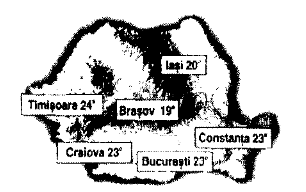
a întîrzia (i)	*a tăia* (ϕ)	*a sui* (ϕ)	*a se bîlbîi* (ϕ)
întîrzii	tai	sui	mă bîlbîi
întîrzii	tai	sui	te bîlbîi
întîrzie	taie	suie	se bîlbîie
întîrziem	tăiem	suim	ne bîlbîim
întîrziați	tăiați	suiți	vă bîlbîiți
întîrzie	taie	suie	se bîlbîie
a se apropia	a încuia	a turui	a cîrîi
	a descuia	a hurui	a hîrîi
	a înmuia	a bubui	a mîrîi

Cum va fi vremea?

METEO

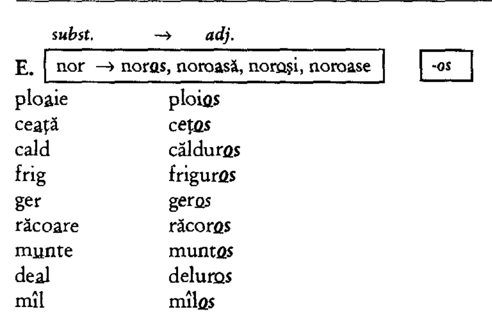
Vremea va fi răcoroasă. Cerul va prezenta înnorări accentuate în centrul, sudul și estul țării, unde vor cădea ploi locale ce pot avea și caracter de aversa. În celelalte regiuni, cerul va fi variabil, iar ploile cu totul izolate. Vântul va sufla slab la moderat, cu unele intensificări la munte și pe Litoral. Temperaturile maxime vor fi cuprinse între 16° și 26° C, cele mai ridicate în vest, iar cele minime, între 6° și 16° C. Dimineața în zonele joase și la munte, vor fi condiții de ceata.

Vremea va fi răcoroasa. Cerul va fi mai mult noros și, temporar, se vor semnala averse de ploaie. Vântul va sufla slab până la moderat. Temperatura maxima va fi în jur de 23° C, iar cea minima, între 13° și 14° C

Lexic, expresii

vreme (f)	=	погода
		weather
răcoare (f)	=	прохлада; *coolness*
răcoros, -ă, -i, -e	=	прохладный
		cool, chilly
cer (n)	=	небо; *sky*
a prezenta (prezint)	=	обнаруживать
		to present
nor, -i (m)	=	туча; *cloud*
înnorare (f)	=	облачность
ări		*overcast*
accentuat, -ă, -i, -e	=	усиленный
		heavy, heavily
sud	=	юг; *south*
est	=	восток; *east*
a cădea	=	падать
		to fall
ploaie, ploi (f)	=	дождь; *rain*
local, -ă, -i, -e	=	местный; *local*
aversă (f)	=	ливень
e		*shower*
celălalt, cealaltă ceilalți, celelalte	=	другой; *the other(s)*
regiune (f)	=	область; *region*
i		
variabil, -ă, -i, -e	=	переменчивый
		changing
cu totul	=	совсем; *completely*
izolat, -ă, -i, -e	=	изолированный
		isolated
vînt (n)	=	ветер; *wind*
a sufla (n)	=	дуть; *to blow*
slab	=	тихо
		slight(ly), weak(ly)
unii, unele	=	некоторые; *some*
intensificare (f)	=	усиление
ări		*intensification*
litoral, -uri (n)	=	побережье
		sea coast
temperatură (f)	=	температура
i		*temperature*
maxim, -ă, -i, -e	=	предельный; *maximum*
a cuprinde	=	охватывать
		to range between
°C = grad, -e (n)	=	градус; *Celsius degree*
ridicat, -ă, -i, -e	=	повышенный; *high*
zonă (f)	=	зона
e		*zone*
ceață (f)	=	туман; *fog*

subst. → *adj.*

E. nor → noros, noroasă, noroși, noroase | *-os*

ploaie	ploi*os*
ceață	cețos
cald	căldur*os*
frig	frigur*os*
ger	ger*os*
răcoare	răcor*os*
munte	munt*os*
deal	delur*os*
mîl	mîl*os*

F. *Verbe meteorologice*

Метеорологические глаголы

Meteorological verbs

subst., adj. → *verb*

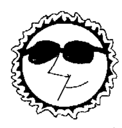
	nor → a (se) ***în***nora	***în*** -	***Se în***norează.
	senin	a (se) ***în***senina	***Se*** înseninează.
	seară	a (se) ***în***sera	***Se*** înserează.
	cald	a (se) ***în***călzi	***Se*** încălzește.
Dar:	frig	a se face frig	***Se*** face frig.
	noapte	a se face noapte	***Se*** face noapte.
	ceață	a se lăsa ceața	***Se*** lasă ceața.
		a se ridica ceața	***Se*** ridică ceața
	vară	a se face vară	***Se*** face vară.
	iarnă	a se face iarnă	***Se*** face iarnă.

Sau:	***Vin*** nori, ploi.	Plouă.
	Vine seara, frigul, vara, zăpada.	Ninge.
	Iese soarele, luna...	E soare.
	Ies stelele.	Sînt stele.
	Sînt 7 grade.	E frig.
	Sînt -10 grade. (= E minus 10)	E ger.
	Sînt 32 de grade.	E foarte cald. E caniculă.

Depinde de vreme...

– *Ce vă place să faceți în fiecare anotimp?*

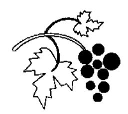
a. Vara, îmi place să merg la ștrand, să înot, să stau la soare, să joc fotbal, să merg cu bicicleta, ...

b. Iarna, cînd ninge, îmi place să merg la săniuș, îmi place să patinez, să schiez, să fac oameni de zăpadă, să mă bulgăresc, ...

c. Toamna, îmi place să stau în grădini, să culeg și să mănînc fructe...

d. Primăvara, îmi place să mă plimb, să văd cum înverzesc și înfloresc, pomii, să ascult cîntecul păsărilor...

Lexic, expresii

a merge la ștrand	–	идти на пляж *go to the swimming pool*
a înota (φ)	–	плавать; *to swim*
a juca (joc)	–	играть; *to play*
ninge	–	идёт снег; *it snows*
a merge la săniuș	–	идти на каток
a patina (ez)	–	кататься на санках *to skate*
a schia (ez)	–	ходить на лыжах *to go sledging*
om, oameni (m)	–	человек; *man*
om de zăpadă	–	снежная баба *snowman*
bulgăre (n) u i	–	ком снега, снежок *snowball*
a se bulgări (esc)	–	играть в снежки *to have a snowball fight*
grădină (f) ă i	–	сад; *garden*
a culege	–	собирать; *pick*
verde, verzi	–	зелённый; *green*
a înverzi (esc)	–	зеленеть; *to turn green*
floare, flori (f)	–	цветы; *flower*
a înflori (esc)	–	цвести; *to bloom*
cîntec, -e (n)	–	песня; *song*
pasăre (f) ă i	–	птица; *bird*

5. Să „traducem" buletinul meteo de la p. 152 în limbaj obișnuit:

Давайте "переведём" прогноз погоды на стр..., в разговорную речь:

Let's „translate" the weather forecast on page 152 into plain language.

Vremea va fi răcoroasă → Va fi răcoare.
Vremea va fi călduroasă → Va fi cald (căldură).
Vremea va fi friguroasă → ....
Vremea va fi cețoasă → ....
Vremea va fi geroasă → ....
Vremea va fi noroasă → Vor fi nori.
Vremea va fi ploioasă → ....
Cerul va prezenta înnorări → Se va înnora.
Vor cădea ploi → Va ploua.
Se vor semnala averse de ploaie. → Va ploua puțin.
Vîntul va sufla → Va fi puțin vînt.
slab la moderat,
cu unele intensificări. → Vîntul va sufla mai tare.
Temperaturile vor fi ridicate. → Va fi cald.
Temperaturile vor fi joase. → ....
Vor fi condiții de ceață. → Probabil. ....
Ploile vor fi izolate. → Va ploua pe ici pe colo.

G. ***Genitivul*** are forma identică cu Dativul, dar sens posesiv, în general.

Форма род. п. совпадает с формой дат. п., но с притяжательным значением, вообще.

The Genetive has the same form as the Dative, but its meaning is generaly possessive.

– în centrul (țara) → în centrul țării
– în sudul (Moldova) → ....
– în nordul (Transilvania) → ....
– în estul (Oltenia) → ....
– în vestul (Maramureșul) → ....

6. Citiți snoava: Прочитайте шутку: *Read the joke:*

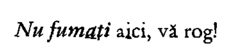
La doctor

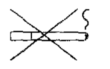
Un bîlbîit se îmbolnăvește și merge la doctor. Dar doctorul n-a înțeles ce vrea.

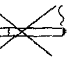
– Totdeauna te bîlbîi așa rău?

– Nu, domnule doctor, numai cînd vorbesc.

Lecția a douăzecea

Nu fumați aici, vă rog!

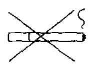

Fumați, dacă doriți!

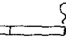

Nu fuma aici, te rog!

Fumează, dacă vrei!

A. La ***modul imperativ***, verbul are 4 forme: persoana a II-a singular (tu) şi plural (voi) afirmativ şi negativ.

В императиве глагол имеет 4 формы: утвердительную и отрицательную формы II-ого лица ед. ч. (*tu*) и мн. ч. (*voi*).

In the Imperative Mood the verb has four forms: the 2nd person singular (tu) and plural (voi) affirmative and negative.

a. *La plural* (voi) formele sînt identice cu cele de la indicativ prezent. Atenţie la locul pronumelui!

Во мн. ч. формы совпадают с формами изъявительного наклонения настоящего времени. Обратите внимание на место местоимения!

In the plural (voi) the forms are identical with the Present Tense Indicative. Mind the place of the pronoun!

Indicativ prezent		*Imperativ (afirmativ)*		*Imperativ (negativ)*
voi intraţi	→	***Intraţi!***	→	Nu intraţi!
voi faceţi	→	***Faceţi!***	→	Nu faceţi!
voi îmi daţi	→	***Daţi***-mi!	→	Nu-***mi*** daţi!
voi îl aşteptaţi	→	***Aşteptaţi***-l!	→	Nu-***l*** aşteptaţi!
voi vă grăbiţi	→	***Grăbiţi***-vă!	→	Nu ***vă*** grăbiţi!
voi vă cumpăraţi	→	***Cumpăraţi***-vă!	→	Nu ***vă*** cumpăraţi!

b. la singular (tu), forma negativă = ***nu + infinitiv***

в ед. ч. (*tu*), отрицательная форма =

the negative singular form (tu) =

Infinitiv		*Imperativ*
a intra	→	***Nu intra!***
a tăcea	→	***Nu tăcea!***
a face	→	***Nu face!***
a dormi	→	***Nu dormi!***
a coborî	→	***Nu coborî!***

– cu pronume: / – avec pronom: / *– with pronoun:*

Nu	***mă***	aştepta!
Nu	***-mi***	scrie!
Nu	***te***	grăbi!
Nu	***-ţi***	cumpăra!

c. Forma afirmativă la singular (tu) este identică cu persoana a II-a (tu) sau cu persoana a III-a (el) de la indicativ prezent, astfel:

Отрицательная форма ед. ч. (tu) идентична форме II-ого (tu) или форме III-го лица настоящего времени изъявительного наклонения:

The affirmative form singular (tu) is identical with the 2nd person (tu) or with the 3rd person (el) in the Present Indicative, as follows:

ASTĂZI,
INFOrmați-vă
din pagina de
INFOrmatică
oferită de:
SISTEC
ISO 9002 CERTIFIED COMPANY

Decupează
«talonul norocos de mică publicitate»
care va apărea în **fiecare marți.**
Completează-l
cu anunțul și datele tale personale, depune-l până miercuri, la ora 11, și poți câștiga
1.000.000 de lei.
Câștigătorul milionului va apărea în numărul de joi.

Abonați-vă la Adevărul!

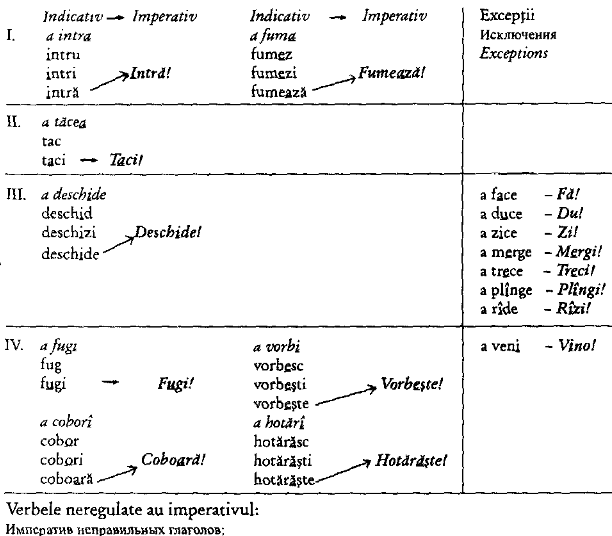

Concursul «Coșul abundenței»

Nume

Adresă

Telefon

	Indicativ → Imperativ	*Indicativ → Imperativ*	Excepții Исключения *Exceptions*
I.	*a intra* intru intri → ***Intră!*** intră	*a fuma* fumez fumezi → ***Fumează!*** fumează	
II.	*a tăcea* tac taci → ***Taci!***		
III.	*a deschide* deschid deschizi → ***Deschide!*** deschide		a face – ***Fă!*** a duce – ***Du!*** a zice – ***Zi!*** a merge – ***Mergi!*** a trece – ***Treci!*** a plînge – ***Plîngi!*** a rîde – ***Rîzi!***
IV.	*a fugi* fug fugi → ***Fugi!*** *a coborî* cobor cobori → ***Coboară!*** coboară	*a vorbi* vorbesc vorbești → ***Vorbește!*** vorbește *a hotărî* hotărăsc hotărăști → ***Hotărăște!*** hotărăște	a veni – ***Vino!***

Verbele neregulate au imperativul:

Императив неправильных глаголов;

The irregular verbs have the following imperative forms:

a fi	***Fii!***	***Nu fi!***	***Fiți!***	***Nu fiți!***
a avea	***Ai!***	***Nu avea!***	***Aveți!***	***Nu aveți!***
a bea	***Bea!***	***Nu bea!***	***Beți!***	***Nu beți!***
a sta	***Stai!***	***Nu sta!***	***Stați!***	***Nu stați!***
a da	***Dă!***	***Nu da!***	***Dați!***	***Nu dați!***
a lua	***Ia!***	***Nu lua!***	***Luați!***	***Nu luați!***
a mînca	***Mănîncă!***	***Nu mînca!***	***Mîncați!***	***Nu mîncați!***

Pentru celelalte persoane, se folosesc forme de conjunctiv cu valoare de imperativ:

Для остальных лиц употребляются формы сослагательного наклонения со значением императива:

For the other persons, subjunctive forms with imperative value are used:

Ex. (el, ea, ei, ele) ***Să meargă!***

(noi) ***Să mergem!***

Pentru persoana a II-a, conjunctivul reprezintă o formă imperativă atenuată:

Для II-ого лица, сослагательное наклонение имеет более смягчённый императивный оттенок:

For the 2nd person the subjunctive represents a weak imperative form:

Fă! – ***Să faci!*** Faceți! – ***Să faceți!***

Dă-mi! = ***Să-mi dai!*** Dați-mi! = ***Să-mi dați!***

Fumează mai puţin!

Fiica ***domnului*** şi ***a doamnei*** Ionescu n-a venit acasă. E 10 seara. Şi domnul şi doamna Ionescu sînt îngrijoraţi. Stau la masă şi aşteaptă:

Dna I. – ***Să mîncăm***, o să vină şi ea... ***Ia*** puţină salată... Şi peşte...

Dl. I. – ***Ia-ţi*** tu întîi! Abia mi-am început ţigara.

Dna. I. – ***Stinge-o*** şi ***mănîncă***, ai mai fumat vreo două. ***Fumează*** mai puţin!

Dl. I. – Mai ***taci!***

D-na I. – ***Dă-mi*** sarea şi piperul, te rog. ... Mersi.

Sună telefonul.

Dna. I. – ***Răspunde*** tu!

Dl. I. – Nu, ***du-te*** tu! Sau ***nu te duce!***

Sună soneria.

Dl. I – Mă duc eu... Bună seara... (*Vine înapoi.*) Mai ***pune***, dragă, un tacîm în plus... Nu e singură, e cu un oaspete!

Lexic. Expresii

îngrijorat, -ă, -i, -e	–	озабоченный *worried*
a stinge	–	тушить *to put out*
vreo	–	примерно; *about*
a răspunde	–	отвечать *to answer*
sonerie (f)	–	звонок *(door) bell*
tacîm, -uri (n)	–	прибор *cover*
oaspete (m)	–	гость *guest*
a munci (esc)	–	работать *to work*
a privi (esc)	–	смотреть *to watch*
a depăşi (esc)	–	перегонять, превосходить *to overtake*

Sinonime

puţin, -ă, -e, -i	–	un pic de
întîi	–	prima dată
mersi!	–	mulţumesc!
a se duce	–	a merge
a veni înapoi	–	a se întoarce
oaspete (m)	–	musafir (m)

1. Dați exemple, după modelele:

a. Dacă puteți să așteptați, ***așteptați,*** vă rog! (a aștepta, a sta, a tăcea, a face, a merge, a vorbi, a hotărî)

b. Dacă nu puteți să așteptați, ***nu așteptați!*** (a aștepta, a sta, a tăcea, a face, a merge, a vorbi, a coborî, a hotărî)

c. Dacă puteți să mă așteptați, ***așteptați-mă!*** (a aștepta, a ierta, a întreba, a căuta, a însoți, a crede)

d. Dacă nu mă puteți aștepta, ***nu mă așteptați!*** Dacă nu-mi puteți răspunde, ***nu-mi răspundeți!*** (a spune, a telefona, a promite, a crede, a chema, a explica, a duce)

e. ***Spălați-vă!*** → ***Nu vă spălați*** acum! (a se scula, a se îmbrăca, a se dezbrăca, a se așeza, a se culca, a se plimba, a se duce, a se gîndi, a se pregăti, a se întoarce, a se apropia)

f. ***Nu fumați!*** → ***Nu fuma!*** (a fuma, a mînca, a intra, a tăcea, a spune, a deschide, a citi, a coborî)

g. ***Nu mă așteptați!*** → ***Nu mă aștepta!*** (a aștepta, a scrie, a uita, a conduce, a contrazice, a privi, a urî)

h. ***Nu-mi telefonați!*** → ***Nu-mi telefona!*** (a telefona, a scrie, a spune, a zice, a cere, a explica, a da, a răspunde)

i. ***Nu vă duceți!*** →***Nu te duce!*** (a se duce, a se gîndi, a se pregăti, a se așeza, a se întoarce, a se scula)

j. Dacă poți să aștepți, ***așteaptă!*** (a aștepta, a căuta, a învăța, a intra, a repeta, a mînca, a urca, a încerca, a coborî)

Lexic

a pregăti (esc)	=	готовить *to prepare*
a se apropia (i)	=	приближаться, подходить *to approach*
a contrazice	=	противоречить *to contradict*
a urî (ăsc)	=	ненавидеть *to hate*
a urca (ф)	=	подниматься *to climb, to get on*
a tăia (ф)	=	резать; *to cut*
a sui	=	подниматься *to go up*
a încuia(ф)	=	запирать *to lock*
a descuia (ф)	=	отпирать *to unlock*

Sinonime

a sui	=	a urca (ф)
a se repezi	=	a se grăbi (esc)
a permite	=	a da voie

Antonime

rău, rea, răi, rele	≠	bun, -ă, -i, -e
bolnav, -ă, -i, -e	≠	sănătos, sănătoasă, sănătoși, sănătoase
tîrziu	≠	devreme

Sfaturi practice

- Ce poți face astăzi, ***nu lăsa*** pe mîine!
- Ce ție nu-ți place, altuia ***nu face!***
- ***Gîndește*** întîi, apoi vorbește!
- ***Vezi*** mama, apoi ***ia*** fata!
- ***Să-ți iei*** nevastă pe potriva ta!
- ***Spune-mi*** cu cine te însoțești, ca să-ți spun cine ești.
- ***Adună*** la tinerețe, ca să ai la bătrînețe.
- Cine n-are bătrîni, ***să-și cumpere!***
- ***Scoală-te*** de dimineață și ***culcă-te*** mai tîrziu.
- ***Mai bine*** mai tîrziu decît niciodată!

Lexic, expresii

pe	-	pentru
a aduna (ф)	-	экономить *to economize*
tinerețe (f)	-	молодость; *youth*
bătrînețe (f)	-	старость; *old-age*
a se însoți (esc)	-	общаться, дружить *to consort*
nevastă (f) e. e	-	жена *wife*
pe potriva ta (pop.)	-	подходящий *proper*

Familii de cuvinte

Гнёзда слов

Word families

tînăr, a întineri (esc), tinerețe
bătrîn, a îmbătrîni (esc), bătrînețe
soț, a se însoți (esc)

k. Vrei să fumezi? . . . . ***Fumează!***
(a fuma, a lucra, a nota, a corecta, a studia, a fotografia)
l. De ce nu spui? . . . . ***Spune!***
(a spune, a începe, a cere, a deschide, a trimite)
m. Dacă îți place să citești, ***citește!***
(a citi, a vorbi, a munci, a depăși, a găti, a călători)
n. Nu vrei să taci? . . . . ***Taci***, te rog!
(a tăcea, a dormi, a fugi, a ieși)

2. Citiți pur și simplu:

Прочитайте просто-напросто:
Read:

a. Dacă vrei să stai, ***stai!***
Dacă vrei să mergi, ***mergi!***
Dacă vrei să treci, ***treci!***
b. E bine să rîzi! . . . ***Rîzi!***
E bine să plîngi!. . . ***Plîngi!***
c. Dacă vrei să faci ceva, ***fă!***
Dacă vrei să desfaci pachetul, ***desfă***-l! Apoi ***refă***-l, dacă vrei!
Dacă vrei să zici ceva, ***zi!***
Dacă știi să prezici, ***prezi***-mi viitorul!
Dacă vrei să duci ceva, ***du!***
Dacă vrei să aduci ceva, ***adu!***
Dacă vrei să aduci cafeaua, ***adu***-o!
Dacă vrei să traduci ceva, ***tradu!***
Dacă vrei să mă conduci, ***condu***-mă!
Dacă vrei să vii, ***vino!***
Dacă poți să revii, ***revino!***
Dacă vrei să fii atent, ***fii!***

Lecția a douăzeci și una

A. Să recapitulăm *imperativul!*

Повторение императива

Let's revise the Imperative!

1. Puneți la plural, după modelul:

Поставьте во мн. ч по образцу:

Make these plural according to the model:

a. ***Dă-mi***, te rog! → ***Dați-mi***, vă rog!
b. ***Arată-mi***, te rog! → . . . .
c. ***Explică-mi***, te rog! → . . . .
d. ***Spune-mi***, te rog! → . . . .
e. ***Deschide-mi***, te rog! → . . . .
f. ***Răspunde-mi***, te rog! → . . . .
g. ***Trimite-mi***, te rog! → . . . .
h. ***Promite-mi***, te rog! → . . . .
i. P***ovestește-mi***, te rog! → . . . .
j. ***Citește-mi***, te rog! → . . . .

2. Puneți la singular, apoi la forma negativă:

Поставьте в ед. ч., потом в отрицательной форме:

Make these singular, then negative:

a.

– Așteptați-***mă!***	– Așteaptă-***mă!***
– Nu ***mă*** așteptați!	– Nu ***mă*** aștepta!

b. – Întrebați-***mă!*** – – . . . .
– . . . . – . . . .
c. – Chemați-***mă!*** – – . . . .
– . . . . – . . . .
d. – Invitați-***mă!*** – . . . .
– . . . . – . . . .
c. – Căutați-***mă!*** – . . . .
– . . . . – . . . .

f. – Credeți-*mă!* – ....
   – .... – ....
g. – Priviți-*mă!* – ....
   – .... – ....

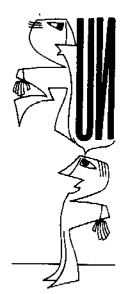
3. Puneți la plural, apoi la forma afirmativă:

Поставьте во мн. ч., потом в утвердительной форме:

Make these plural, then affirmative:

a. – Nu *te* scula!	– Nu *vă* sculați!
– Scoală-*te!*	– Sculați-*vă!*

b. – Nu *te* îmbrăca! – ....
   – .... – ....
c. – Nu *te* așeza! – ....
   – .... – ....
d. – Nu *te* plimba! – ....
   – .... – ....
e. – Nu *te* uita! – ....
   – .... – ....
f. – Nu *te* culca! – ....
   – .... – ....
g. – Nu *te* duce! – ....
   – .... – ....
h. – Nu *te* gîndi! – ....

Proverbe:

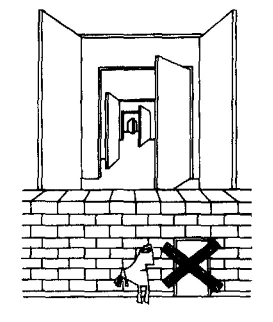

Lexic. Expresii

lacăt, -e (n)	-	замок *padlock*
a sări (ф)	-	прыгать *to jump*
a bate (la ușă)	-	стучать *to knock (at the door)*
vrabie (f) ă i	-	воробей *sparrow*
cioară (f) o i	-	ворона *crow*
gard, -uri (n)	-	забор *fence*
a da de	-	находить *to find*
oaie, oi (f)	-	овца *sheep*
pază (f)	-	охрана *guard*
lup, -i (m)	-	волк *wolf*

Nu vorbi neîntrebat!

a. Nu vorbi neîntrebat!
b. Nu vorbi peste măsură, ci pune-ți lacăt pe gură!
c. Nu zice hop! pînă n-ai sărit!
d. Bate și ți se va deschide!
e. Nu da vrabia din mînă pe cioara de pe gard!
f. Nu cheltui tot ce ai, mîine nu știi de ce dai!
g. Nu da oaia în paza lupului!

4. Puneți la forma corectă! Atenție la model!

Употребите правильную форму! Обратите внимание на образец!

Use the correct form! Mind the model:

a. Dă-mi ***paharul!***	Dă-mi-*l!*	Nu mi-*l* da!
b. Dă-mi ***biletul!***	. . . .	. . . .
c. Dă-mi ***cartea!***	. . . .	. . . .
d. Dă-mi ***bricheta!***	. . . .	. . . .
e. Dă-mi ***pantofii!***	. . . .	. . . .
f. Dă-mi ***ochelarii!***	. . . .	. . . .
g. Dă-mi ***scrisorile!***	. . . .	. . . .
h. Dă-mi ***ziarele!***	. . . .	. . . .

5. Puneți la forma corectă!

Употребите правильную форму!

Use the correct form:

a. (A face)	. . . .	un pachet și trimite-i-l!
b. (A desface)	. . . .	pachetul și vezi ce-i în el!
c. (A reface)	. . . .	exercițiul și recitește textul!
d. (A duce)	. . . .	pachetul la poștă și vino repede înapoi!
e. (A aduce)	. . . .	pachetul de la poștă!
f. (A conduce)	. . . . -l	pe tata la gară!
g. (A reduce)	. . . .	din cheltuieli dacă vrei să-ți cumperi mașină!
h. (A zice)	. . . .	ce vrei dar nu . . . . .! (a se contrazice)
i. (A veni)	. . . .	la noi cînd vrei!
j. Pleacă dar	. . . .	(a reveni) repede!

6. Transformați în imperativ, după model:

Переделайте в императив по образцу:

Change into imperative according to the model:

Soția mea mi-a spus...
Nevasta m-a rugat...

să cumpăr pîine	Cumpără pîine, te rog!
să curăț cartofii	. . . .
să curăț pantofii copiilor	. . . .
să spăl vasele	. . . .

să spăl geamurile	. . . .
să spăl mașina	. . . .
să mătur afară	. . . .
să urc în pod	. . . .
să sap grădina	. . . .
să termin discuția	. . . .
să consult un medic	. . . .
să uit discuția noastră	. . . .
să ascult concertul ăsta	. . . .
să telefonez la avocat	Telefonează la avocat!
să lucrez mai mult	. . . .
să fumez pe balcon	. . . .
să notez numărul vostru	. . . .
să apelez la un specialist	. . . .
să pun scrisorile la poștă	Pune scrisorile la poștă, te rog!
să scriu două felicitări	. . . .
să șterg praful	. . . .
să șterg vasele	. . . .
să deschid fereastra	. . . .
să frig carnea	. . . .
să gătesc mai des	Gătește mai des!
să vorbesc mai puțin	. . . .
să citesc asta	. . . .
să chiulesc de la cursuri	. . . .
să cuceresc și alte femei	. . . .
să încălzesc supa	. . . .
să prăjesc cartofii	. . . .
să merg la dentist	Mergi la dentist!
să tac	. . . .
să rîd mai încet	. . . .
să duc fetița la școală	Du...
să aduc fetița de la școală	Adu...
să duc gunoiul afară	Du...
să fac o salată	Fă...
să desfac pachetul	Desfă...

să vin acasă punctual	Vino...
să stau mai bine acasă	Stai...
să fiu mai atent	Fii...
să iau lucrurile așa cum sînt	Ia...
să mă uit la televizor	Uită-te la televizor!
să mă plimb puțin	....
să mă scol mai devreme	....
să mă pieptăn	....
să mă spăl repede	....
să mă îmbrac	....
să mă așez aici	....
să mă întorc la timp	....
să mă mai gîndesc puțin	Gîndește-te puțin!
să mă întîlnesc cu ei	....
să mă pregătesc mai bine	....
să-i spun ceva frumos	Spune-mi ceva frumos!
să-i spun altceva	....
să-i răspund	....
să-i mulțumesc	....
să-i explic asta	....
să-i arăt teatrul	....
să-i dau telefon	....
să-i dau ochelarii	....
să-i dau paltonul	....
să o ajut	Ajută-mă, te rog!
să o chem cînd e gata mîncarea	....
să o anunț cînd veniți	....
să o caut la serviciu	....
să o aștept cît trebuie	....
să o întreb rețeta	....
să o prezint directorului	....
să o sărut	....
să o iert	....
să o scuz	....
să o laud	....

B. *Formarea antonimelor*

Образование антонимов
Forming antonyms

ne-	întrebat	≠	*ne*întrebat	
	interesant	≠	*ne*interesant	
	bun	≠	*ne*bun	
in-	direct	≠	*in*direct	
im-	posibil	≠	*im*posibil	

contra-	a zice	≠	a *contra*zice
des-	a încălța	≠	a *des*călța
	a încuia	≠	a *des*cuia
dez-	interes		*dez*interes
	iluzie		*dez*iluzie
	a îmbrăca		a *dez*brăca

C.

7. – Cum e vremea?
– *Frumoasă.*

frumoasă; urîtă; noroasă; friguroasă; geroasă...

8. – Cum e cerul?
– *Frumos.*

frumos; senin; noros; gri; albastru...

9. - Azi *e* vreme bună. Ieri *a fost* vreme rea. Cum *va fi* mîine?

bună/rea; frumoasă/urîtă; călduroasă/friguroasă; stabilă/instabilă...

10. Vara e cald. *Îți place* sau *nu-ți place?*

vara/cald; primăvara/plăcut; toamna/răcoare; iarna/frig.

11. Vara îmi place pentru că *e cald.*

vara/cald
toamna/sînt fructe
iarna/ninge și e zăpadă
primăvara/vin păsărelele

12. Vara, cînd sînt 30 de grade, ***mi-e cald.***
Iarna, cînd sînt -10 grade . . . .
Primăvara, cînd sînt 15-20 de grade, ***mi-e bine: nu mi-e nici. . . . nici . . . . . Îmi place.***
Toamna, cînd plouă . . . .

13. Cum te îmbraci iarna? Cu ce te încalți?
Cum te îmbraci vara? Cu ce te încalți?

a. cu haine groase; cu palton; cu căciula/căciuliță; cu mănuși; cu fular; cu pantaloni groși; cu jerseu; cu pulovăr; cu cizme; cu ciorapi groși...

b. cu haine subțiri; cu pantaloni scurți; cu o cămașă subțire; cu șosete; cu sandale.../cu o fustă subțire; cu o rochiță subțire; cu o bluză/ bluziță subțire; cu o pălărie de soare...

14. Ce îți iei cînd plouă? / Ce vă luați...? Îmi iau.../ Ne luăm...
Ce îți iei cînd mergi la ștrand? / Ce vă luați...? Îmi iau.../ Ne luăm...
Ce îți iei cînd mergi la munte? / Ce vă luați...? Îmi iau/ Ne luăm...

șlapi; umbrelă; o lopățică; colac; slipul; rucsacul; haina de ploaie; costumul de baie; conserve; cizme de ploaie; un baston; o lanternă; un cort; nimic; un sac de dormit; un cearșaf; o saltea de apă; pantaloni scurți/șort; un cuțit...

15. Ce facem cînd ninge?
Ce facem cînd e caniculă?

stăm la umbră; facem un om de zăpadă; ne bulgărim; mergem la ștrand; măturăm zăpada; bem sucuri reci; intrăm în apă să facem baie; ne stropim cu apă; ne luăm cizmele...

Expresii

soare cu dinți
plouă cu găleata
vreme de cîine
să nu scoți cîinele din casă
mor de cald/de frig...

am făcut țurțuri de frig
tremur ca o frunză
scot limba de căldură
mă topesc de cald

(Căutați în dicționar sau întrebați profesorul ce înseamnă.)

Lecţia a douăzeci şi doua

• - Ce ţi-a spus X?

Mi-a spus | că |

Mi-a spus | să |

X: – Mi-e somn. Y: – Culcă-te!

X *i-a spus* lui Y *că* îi e somn.
Y *i-a spus să* se culce.

• - Ce te-a întrebat X?

M-a întrebat | dacă |

M-a întrebat | cînd / ce / cum | etc.

X: – Ţi-e somn? Cînd te culci? Acum?

X *m-a întrebat dacă* mi-e somn şi *cînd* mă culc. Dacă mă culc atunci.

• – Ce te-a rugat X?

M-a rugat | să |

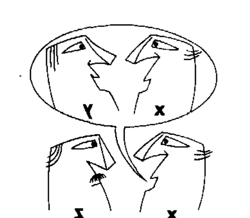
X: – Te rog să nu rîzi.

X *m-a rugat să* nu rîd.

• - Ce i-ai răspuns lui X?

I-am răspuns | că |

X: – Ce îţi place aici? Y: – Mie? Nimic.

X *l-a întrebat* pe Y *ce* îi place acolo. Y *i-a răspuns că* (lui) nu-i place nimic.

Discursul indirect

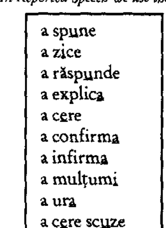
Косвенная речь

Reported (Indirect) Speech

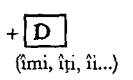
Pentru discursul indirect, folosim verbele:

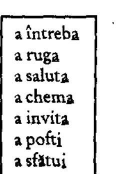
Для косвенной речи употребляются глаголы:

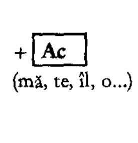
In Reported Speech we use the following verbs:

etc.

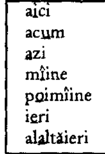

Adverbele:

Наречия

The adverbs

se transformă în:

переобразовывается в:

change into:

acolo
atunci
în ziua aceea
a doua zi
peste două zile
cu o zi înainte
cu două zile înainte

Demonstrativele:

Указательные местоимения: *The demonstratives:*

acest (a)
această/a
aceşti (a)
aceste (a)

se transformă în:

переобразовывается в:

change into:

acel (a)*
acea/aceea
acei (a)
acele (a)

*Atenţie! Spunem: Внимание! Говорят так: *Note! We say:*

acest băiat	sau	(băiatul) *acesta*	*acel* băiat	sau	(băiatul) *acela*
această fată		(fata) *aceasta*	*acea* fată		(fata) *aceea*
aceşti băieţi		(băieţii) *aceştia*	*acei* băieţi		(băieţii) *aceia*
aceste fete		(fetele) *acestea*	*acele* fete		(fetele) *acelea*

Citiți dialogul...

Прочитайте диалог...
Read the dialogue

La farmacie

Clientul: – Bună ziua!

Farmacista: – Bună ziua! Cu ce vă putem servi?

Clientul: – Aspirină calcică, vă rog, și picături de nas.

Farmacista: – Pentru copii sau pentru adulți?

Clientul: – Și, și.

Farmacista: – Pentru copii avem ceva nou.

Clientul: – Nu. Prefer să-mi faceți după rețetă. Poftiți...

Farmacista: – După-masă va fi gata. Celelalte vi le dau acum.

Clientul: – Cît trebuie să plătesc?

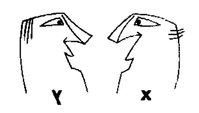
Farmacista: – Pentru rețetă, 14.400. Aspirina și picăturile pentru adulți 7500 de lei. În total, 21.900.

Clientul: – Poftiți 25.000.

Farmacista: – Poftiți restul. Veniți după-masă după picături.

Clientul: – Mulțumesc. La revedere.

Farmacista: – La revedere.

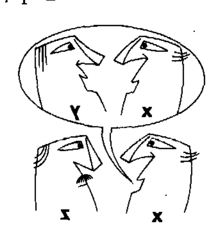

și relatarea lui:

и его изложение:
and its reported form:

Un client intră în farmacie și salută. Farmacista îl salută și ea și îl întreabă cu ce îl poate servi. Clientul cere aspirină calcică și picături de nas. Farmacista îl întreabă dacă vrea picături pentru copii sau pentru adulți. Clientul îi răspunde că vrea din amîndouă. Farmacista îi recomandă ceva nou pentru copii, dar clientul refuză, pentru că preferă să-i facă după rețetă. Îi dă farmacistei rețeta. Farmacista îi răspunde că picăturile vor fi gata în după-masa aceea, iar celelalte medicamente i le dă atunci.

Clientul o întreabă cît trebuie să plătească. Farmacista îi răspunde că pentru rețetă trebuie să plătească 14.400, că aspirina și picăturile costă 7500 de lei, deci că în total are de plătit 21.900. Clientul îi dă 25.000 de lei. Farmacista îi dă restul și îi spune să vină în după-masa aceea după picături. Clientul îi mulțumește, salută și pleacă.

Lexic. Expresii

farmacie (f) = аптека
i *chemist's (shop)*
a servi (esc) = обслуживать
to serve, wait on
aspirină calcică = кальцинированный аспирин
coated aspirin
picătură (f) = капля
i *drop*
nas (n) = нос; *nose*
copil (m) = ребёнок
i *child*
adult (m) = взрослый
ți *grown-up*
amîndoi, amîmdouă = оба; *both*
rețetă (f) = рецепт
e *prescription*
după-masă = после обеда
afternoon
gata = готовый
ready
celălalt, cealaltă, ceilalți, celelalte
= другой
the other(s)
a recomanda (ф) = рекомендовать
to recommend
a refuza (ф) = отказывать
to refuse
oricine = любой
anyone
pastilă (f) = таблетка
e *tablet*
fiolă (f) = ампула
e *phial*
pansament, -e (n) = повязка
dressing
steril, -ă, -i, -e = стерильный
sterile
leucoplast, -e (n) = пластырь
plaster
sirop de tuse = сироп от кашля
cough syrup
supozitor (n) = свеча
oa e *suppository*
injectabil, -ă, -i, -e = инъекционный
tabletă (f) = таблетка
e *tablet*
distilat, -ă, -i, -e = дистиллированный
distilled

1. Repetați modelul:

Повторите образец:
Repeat according to the model:

Clienta: – Aveți antinevralgic?
Farmacistul: – Îmi pare rău, n-avem! Încercați mîine.

Clienta ***îl întreabă*** pe farmacist ***dacă*** au antinevralgic. Farmacistul ***îi răspunde că*** îi pare rău, dar n-au și ***îi spune să*** încerce a doua zi.

- antinevralgic
- vitamina C, pastile
- fiole de vitamina C
- pansament steril
- leucoplast
- sirop de tuse
- supozitoare pentru copii
- penicilină injectabilă
- penicilină tablete
- apă distilată

Antonime

a refuza (ф) ≠ a accepta (ф)
a confirma (ф) ≠ a infirma (ф)
a aprinde ≠ a stinge
a cheltui (esc) ≠ a economisi (esc)
a se îmbolnăvi (esc) ≠ a se însănătoși (esc)
oricine ≠ nimeni

Snoavă

Împăcare

Un bețiv, ajuns pe patul de moarte, a chemat-o pe nevastă-sa și a rugat-o să-i dea un pahar cu apă. Nevasta i-a dat și l-a întrebat:

– Bărbate, cum de te-ai gîndit tocmai acum să bei apă?

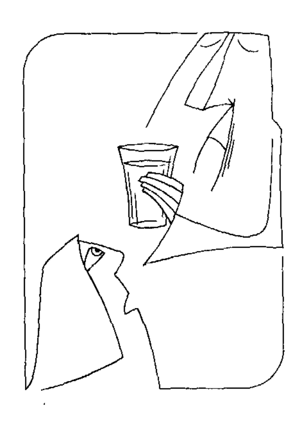
– Ce să fac, nevastă? Trebuie să mă împac cu dușmanii mei înainte de moarte...

Lexic. Expresii

împăcare (f)	–	примирение *reconciliation*
bețiv, -i (m)	–	пьяница *drunkard*
moarte (f)	–	смерть *death*
nevastă (f) e e	–	жена *wife*
cum de	–	как это *how come?*
tocmai	–	именно *just*
a se împăca (φ)	–	мириться *to reconcile*
înainte de	–	до *before*

Antonime

a se certa (φ)	≠	a se împăca (φ)
moarte (f)	≠	naștere (f)
înainte de	≠	după
a se gîndi (esc)	≠	a se răzgîndi (esc)
dușman (m)	≠	prieten (m)

Temă:

Povestiți snoava „Împăcare".

Перескажите шутку "Примирение"

Tell the anecdote „Împăcare".

2. Transformați după model:

Переделайте по образцу:
Change according to the model:

Ion ***îi spune*** Mariei: - Plec deseară. Ion ***i-a spus*** Mariei ***că*** pleacă în seara aceea.

a. – Plec deseară.
b. – Te aștept la mine.
c. – Ești frumoasă!
d. – Te iubesc.
e. – Întreabă la secretariat!
f. – Întreabă-l pe Dan!
g. – Așteaptă-mă!
h. – Vino mîine!
i. – Treci pe la mine!
j. – Scrie-mi pe adresa aceasta!
k. – Nu te duce acolo!
l. – Du-te unde vrei!

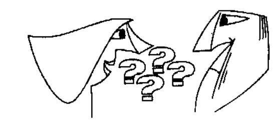

3. Transformați după model:

Переделайте по образцу:
Change according to the model:

Maria ***îl întreabă*** pe Ion: - E frig afară? Maria ***l-a întrebat*** pe Ion ***dacă*** e frig afară.

a. – E frig afară?
b. – Mănînci cartofi prăjiți?
c. – Unde ți-e mașina?
d. – Ești căsătorit?
e. – Îți plac copiii?
f. – De ce nu mai stai?
g. – Unde pleci?
h. – Unde te duci fără mine?
i. – Cînd te întorci?
j. – Mă mai iubești?
k. – O să-mi mai scrii?
l. – Cu cine te căsătorești?

Lecția a douăzeci și treia

– Spuneți ce vă supără?

- *Mă supără* stomacul.

- *Mă supără* urechile.

- *Mă doare* capul.

- *Mă dor* picioarele.

- *Mă ustură* pielea.

- *Mă ustură* ochii.

- Nu *mă doare* nimic.

- Nu *mă supără* nimic.

Lexic. Expresii

a-l supăra (pe cineva, ceva)	–	болеть, беспокоить *to trouble, to ache*
stomac (n)	–	желудок *stomach*
ureche (f) i	–	ухо *ear*
a-l durea	–	болеть *to hurt, to ache*
cap, -ete (n)	–	голова *head*
picior (n) oa e	–	нога *leg, foot*
a-l ustura	–	жечь, резать *to smart*
piele (f)	–	кожа *skin*
ochi, ochi (m)	–	глаза *eye*
a-l pișca	–	щипать *to sting*
a-l deranja	–	мешать *to trouble*
a-l chema	–	звать *to be called*
a-l interesa	–	интересоваться *to be interested in*
a-l pasiona	–	увлекаться *to be passionately fond of, be keen on*
muzică (f)	–	музыка *music*
roman, -e (n)	–	роман *novel*
polițist, -ă, -i, -e	–	полицейский *detective (adj.)*

A. Verbe ca:

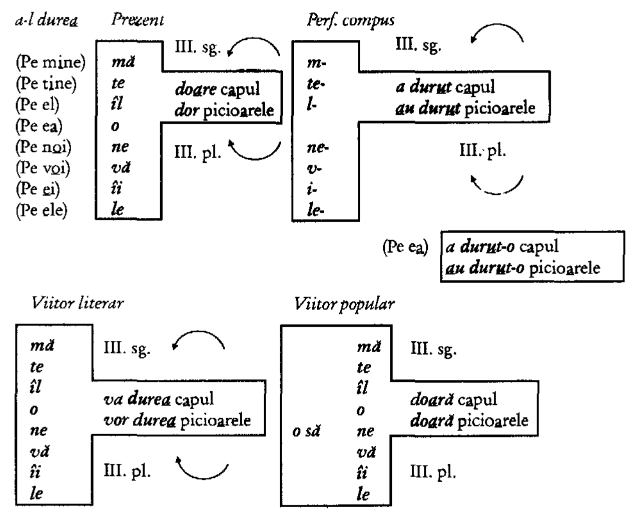
Глаголы как: *Verbs such as:*

a-l durea, a-l supăra, a-l ustura, a-l pișca, a-l deranja, a-l chema, a-l interesa, a-l pasiona etc.

"se conjugă cu pronume personal în cazul acuzativ, astfel:

"спрягаются" с личным местоимением в вин. п. так:

are conjugated with a personal pronoun in the Accusative, as follows:

1. Conjugați:

Проспрягайте: *Conjugate:*

a. Ieri ***m-a durut*** capul, dar azi nu ***mă*** mai ***doare***.
b. ***Sînt*** sănătos. Nu ***mă supără*** nimic.
c. ***Nu-mi place*** cînd ***mă ustură*** ochii.
d. ***Mă pasionează*** muzica.
e. (Pe mine) ***mă interesează*** fetele.
f. Pe mine nu ***mă interesează*** romanele polițiste.

Pe la medici...

Un proverb românesc spune:

*Decît înţelept oftic**o**s,*
mai bine măgar sănătos.

Perfect!
Dar, dacă nu ***eşti***... „măgar" sănătos, trebuie ***să umbli*** pe la doctori:
– dacă ***te dor*** dinţii, mergi la dentist (sau la stomatolog);
– dacă ***te ustură*** ochii, mergi la oftalmolog;
– dacă ***te dor*** oasele, ***te duci*** la reumatolog; iar
– dacă ***te supără*** inima, ***mergi*** la cardiolog.

Dacă, însă, Doamne fereşte! ***faci*** o criză de apendicită, n-***ai*** încotro şi ***te duci*** la chirurgie, la urgenţă...

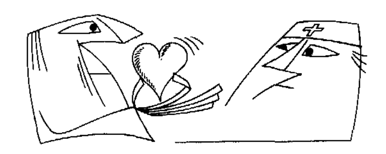
Ş.a.m.d.

Lexic. Expresii

înţelept (m) ţi	–	мудрый; *wise*
ofticos, -ă, -i, -e	–	чахоточный *consumptive*
măgar, -i (m)	–	осёл *donkey*
a umbla (u)	–	ходить *to walk*
dinte (m) ţi	–	зуб *tooth*
os, oase (n)	–	кость *bone*
inimă (f) i	–	сердце *heart*
însă	–	но *but*
Doamne fereşte!	–	Боже упаси! *God forbid!*
criză (f) e	–	кризис *crisis*
n-ai încotro	–	Нечего делать *you have no choice*
chirurgie (f)	–	хирургия *surgery*
ş.a.m.d.	–	и так далее *and so on*

Sinonime

a umbla	–	a merge
înţelept	–	savant
însă	–	dar
a se numi	–	a-l chema
a-l ustura	–	a-l pişca

Lexic. Expresii

a sufla (u)	дышать	*to blow*
înainte	раньше	*before*
a se numi (esc)	звать (зовут)	*to be called*
gît (n)	горло	*throat*
ficat (m)	печень	*liver*
burtă (f)	живот	*belly*
spate (m)	спина	*back*
deget, -e (n)	палец	*finger*
genunchi (m)	колено	*knee*
a se simţi (ф)	чувствовать себя	*to feel*
altă dată	другой раз	*another time*
simptom, -e (n)	симптом	*symptom*
a ameţi (esc)	быть подверженным головокружениям	*to be giddy*
a-i fi greaţă	испытывать тошноту	*to feel sick*
a-l mînca pielea	чесаться	*to itch*

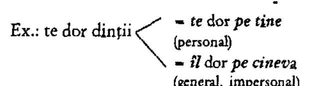
g. Cînd înot cu capul sub apă, mă ustură ochii.
h. Pun alcool. Dacă mă pişcă, suflu.
i. Lumina puternică m-a deranjat totdeauna.
j. Pe mine mă cheamă Dana Ionescu. Înainte m-a chemat Popescu.
k. Numele meu e Andreescu. Mă numesc Andreescu.

2. Faceţi propoziţii cu verbele:
Составьте предложения с глаголами:
Make up sentences with the following verbs:
a-l durea, a-l supăra, a-l ustura, a-l pişca

şi cu substantivele:
и с существительными:
and the nouns:
ochi, nas, gît, ureche, piele, mîna stîngă, ficat, burtă, spate, deget, genunchi.

B. Persoana a II-a singular (tu) poate avea şi sens ***impersonal***, general.

Второе лицо ед. ч. (tu) может иметь и "безличное", общее значение.
The 2nd person singular (tu) may have an „impersonal", general meaning.

3. În textul *„Pe la medici"*, transformaţi persoana a II-a singular în persoana I plural.
В тексте "У врачей", замените II-ое лицо ед. ч. I-ым лицом мн. ч.
Change the 2nd person singular into the 1st person plural.

Anecdote

Între prieteni

– Doctore, de ce îi întrebi întotdeauna pe pacienții dumitale ce mănîncă? Vrei să le stabilești diagnosticul după pofta de mîncare? Sau vrei să-ți faci o idee despre meniuri?
– Nici una nici alta. Vreau să-mi dau seama de onorariul ***pe care îl*** pot cere!

Temă:
Задание
Task:

Puneți snoava în discurs indirect.
Поставьте анекдот в прямой речи
Turn the joke into reported speech:

Mortul... vindecat

La patul unui grav bolnav, medicii specialiști discută.
– Inima îi bate perfect.
– Rinichii îi funcționează impecabil.
– Respirația îi este normală.
– Stomacul îi este sănătos.
– Dacă înțeleg bine, intervine ***bolnavul***, înseamnă că mor vindecat!

Lexic. Expresii

a stabili (esc)	–	поставить *to establish*
diagnostic, -e (n)	–	диагноз; *diagnosis*
a-și face o idee	–	составить себе представление *to get an idea of*
despre	–	о; *about*
a-și da seama	–	отдавать себе отчёт *to realize*
onorariu (n)	–	гонорар *fee*
care	–	который *which*
boală (f)	–	болезнь *illness*
medicament, -e (n)	–	лекарство *medicine*
grav, -ă, -i, -e	–	тяжёлый *serious*
inimă (f)	–	сердце *heart*
rinichi, rinichi (m)	–	почка *kidney*
a funcționa (ez)	–	работать *to function*
impecabil	–	безупрёчно *faultless*
respirație (f)	–	дыхание *breathing*
a interveni (ϕ)	–	вмешиваться *to intervene*
înseamnă că	–	это значит, что *that means (that)*
a se vindeca	–	вылечиваться *to cure; to be cured*
a muri (mor)	–	умирать *to die*

Antonime

a se vindeca	≠	a se îmbolnăvi
a muri	≠	a se naște
normal, -ă, -i, -e	≠	anormal, -ă, -i, -e

4. Medicul vă întreabă... Răspundeți!

Врач спрашивает вас... . Ответьте!

The doctor asks... You answer!

a. – Cum vă simțiți? . . . .
b. – Ce vă doare? . . . .
c. – Vă doare cînd apăs aici? . . . .
d. – V-a mai durut aici și altă dată? . . . .
e. – Ce alte simptome aveți? . . . .

. . . .

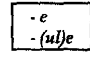
– Amețiți?. . . . .
– Vă e greață?. . . . .
– Vă mănîncă pielea?. . . . .

C. La *cazul vocativ*, substantivele au următoarele forme:

Формы существительных в звательном падеже:

In the Vocative case nouns have the following forms:

m. sg.

Ioane!	doctore!	copile!	băiete!
Radu*le*!	fi*ule*!	bunic*ule*!	băiat*ule*!
domn*ule*!			

Excepție: tată!

f. sg.

– formă identică cu nominativul:

форма совпадает с им. падежом.

which are identical with the Nominative:

Mamă!
Doamnă!
Mătușă!

– numele proprii pot lua forme diferite:

собственные имена имеют разные формы:

Proper nouns can vary:

Maria!	Marie!	Mario!
An*a*!	An*ă*!	Ano!

La plural, formele sînt identice cu nominativul plural (m):

Во мн. числе, формы совпадают с формами им. п. мн. ч. (т.):

The plural forms are identical with the Nominative plural (m):

băieți!
copii!

sau cu genitiv-dativul plural (m,f):

или с формами род.- дат. падежей мн. числа (ш, f):

or with the Genitive-Dative plural ones (m,f):

băieți*lor*!
copii*lor*!
fete*lor*!

În adresarea curentă, folosim forme ca:

В разговорной речи употребляются формы:

In colloquial speech we use such forms as:

– domnule doctor!, domnule profesor!, domnule Popescu! etc.
– doamnă doctor, doamnă profesor / profesoară!, doamnă Popescu! etc.

Formulă: ***Doamnelor, domnișoarelor, și domnilor,...***

O consultaţie medicală cu... Eugen Ionescu: (Persoanele sensibile să nu citească!)

La doctor

Personaje: *Marie-Jeanne, Doctorul*

MJ: Bună ziua, doctore.
D: Bună ziua, domnişoară. Ce vă supără?
MJ: Nimic. Eu sînt o optimistă. Dar sînt şi ziaristă. Am venit pentru o anchetă. Ziarul meu mă roagă să vă întreb care sînt bolile ***cele mai frecvente*** pe care le trataţi. Pentru o statistică.
D: A! Depinde! Printre bolnavii care vin la mine, ***unii*** au inima rea, alţii o gaură în stomac, ***alţii*** şi-au luat picioarele la spinare. Unii sînt bătuţi în cap, în schimb alţii s-au spart ***de rîs***. Unii nu mai au inimă. ***Altora*** le-a sărit muştarul (sau ţandăra), le-a sărit o doagă ori li s-a sucit gîtul. Mulţi văd scîntei sau cai verzi pe pereţi. Alţii au nervii în pioneze; nu-s puţini ***cei*** cu limba de lemn. Unii, care vin în păr, vor să le tai firul în patru. Există şi maniaci care trag totul de păr. Unii, cu inima frîntă, vin la tine în genunchi. Nu pot face nimic cu ***cei care*** sînt rupţi, sau morţi de oboseală. Mulţi sînt umflaţi, ca să nu mai vorbim de ***cei*** putrezi şi corupţi. Unii se scoală cu stîngul, alţii pornesc totdeauna cu dreptul, şi trebuie să-i faci pe toţi să cadă în picioare. Unii pacienţi au nas, alţii n-au. Unii au în cap o idee, alţii şi-au pierdut-o, iar

Lexic, expresii

anchetă (f)	=	расследование *inquiry*
boală, boli (f)	=	болезнь; *illness*
frecvent, -ă, -i, -e	=	частый; *frequent*
a trata (ez)	=	лечить; *to treat*
statistică (f)	=	статистика *statistics*
depinde	=	зависит; *it depends*
printre	=	среди; *among*
unii... alţii...	=	одни... другие *some... others...*
rîs, -ete (n)	=	смех; *loughter*
gaură (f)	=	дырка; *hole*
a-şi lua picioarele la spinare	=	бежать во весь дух; *to take to one's heels*
a (se) sparge	=	разбиваться; *to break*
a-i sări muştarul	=	взбеситься *to fly off the handle*
a-i sări o doagă	=	винтика не хватает *to have a screw loose*
a i se suci gîtul	=	вывихнуть себе шею *to wring one's neck*
scînteie, scîntei (f)	=	искра; *sparkle*
cal, cai (n)	=	конь; *horse*
perete (m)	=	стена; *wall*
a vedea scîntei, a vedea cai verzi pe pereţi	=	нести околесицу, вздор; *to see red*
a avea nervii în pioneze	=	быть нервным *to be on edge*
lemn, -e (n)	=	дерево; *wood*
păr, peri (m)	=	волосы; *hair*
fir, -e (n)	=	волосинка; *hair(s)*
maniac, -i (m)	=	маньяк; *maniac*
a trage de păr	=	таскать за волосы *false, unnatural*
frînt, -ă, -i, -e	=	сломанный; *broken*
în genunchi	=	на коленях; *on one's knees*
rupt, -ă, -i, -e	=	разбитый; *broken*
mort (rupt de oboseală)	=	мёртвый от усталости; *dead tired*
umflat, -ă, -i, -e	=	надутый; *swollen*
putred, -ă, -i, -e	=	тленный; *rotten*
corupt, -ă, -i, -e	=	подкупленный; *corrupt*
în picioare	=	на ногах; *standing*
nas, -uri (n)	=	нос; *nose*
a fi cu ochii în patru	=	быть на чеку *to be on the watch*

D. Alte *verbe cu D. reflexiv*:

Другие глаголы с возвратными местоимениями в дат. п.

Ather verbs conjugated with pronouns in reflexive D:

	La imperativ:
a-și face o idee	Fă-ți o idee!
a-și da seama	Dă-ți seama!
a-și face sînge rău	Nu-ți face sînge rău!
a-și bate capul	Nu-ți bate capul!
a-și lua picioarele la spinare	Ia-ți picioarele la spinare!
a-și strica ochii	Nu-ți strica ochii!

5. Căutați D posesive în textul "Mortul vindecat"

Найдите в тексте возвратные местоимения с притяжательным значением в дат. п.

E. *Fonetică* Phonétique *Phonetics*

	Verbele	Les verbes	*The verbs*	
	a in*tra*,	a su*fla*,	a um*bla*,	etc.
→	(eu) intr*u*,	(eu) sufl*u*,	(eu) umbl*u*,	......

F. *Propoziția incidentă are topica inversă.*

Вводное предложение имеет обратный порядок слов:

Incidental clauses have inverted word order.

Ex.: Dacă înțeleg bine, intervine ***bolnavul***, voi muri vindecat.
– Mai tare, că n-aud, zice ***omul***.

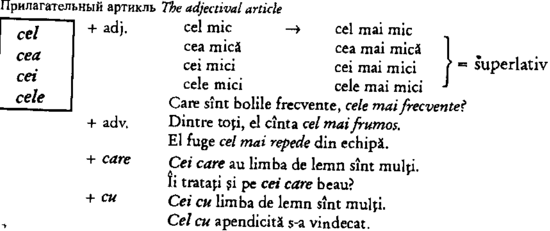
G.

unul	***altul*** ....
una	***alta*** ....
unii	***alții*** ....
unele	***altele*** ....

Ex.: ***Unul*** învață, ***altul*** se plimbă.
Unii înțeleleg, ***alții*** nu.

H. *Articolul adjectival*

Прилагательный артикль *The adjectival article*

cel / ***cea*** / ***cei*** / ***cele***	+ adj.	cel mic	→	cel mai mic
		cea mică		cea mai mică
		cei mici		cei mai mici
		cele mici		cele mai mici

} = superlativ

Care sînt bolile frecvente, *cele mai frecvente*?

+ adv. Dintre toți, el cînta *cel mai frumos*.
El fuge *cel mai repede* din echipă.

+ *care* *Cei care* au limba de lemn sînt mulți.
Îi tratați și pe *cei care* beau?

+ *cu* *Cei cu* limba de lemn sînt mulți.
Cel cu apendicită s-a vindecat.

alţii sînt cu ochii în patru. Vin şi bolnavi mintali care rîd ca nebunii, ori ca proştii; alţii, vicioşi, ling blide, înghit găluşte ori îşi fac sînge rău atunci cînd nu dau ortul popii. Unii sînt foc şi pară, ca să nu mai vorbim de *cei* înflăcăraţi de pasiuni. Îmi vin şi monştri, ori persoane care plîng cu lacrimi de crocodil, care au capul patrat, inima de piatră, ochii ieşiţi din cap, inima în palmă sau limba de viperă.

MJ: Sînteţi şi veterinar?

D: Nu prea. Măgarii şi vitele încălţate nu se pot vindeca. Cu toate acestea, îi tratez pe şobolanii de bibliotecă şi pe gîsculiţe.

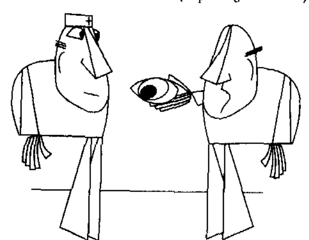
MJ: Îi trataţi şi pe *cei care* beau?

D: Le fac transfuzii, căci n-au în vene nici un pic de sînge. Şi le dau sînge rece sau sînge fierbinte. Depinde.

MJ: Îi costă scump transfuziile pe pacienţii dumneavoastră?

D: Nu foarte mult. Doar ochii din cap.

(după Eugen Ionescu)

mintal, -ă, -i, -e – умственный
nebun, -ă, -i, -e – сумасшедший; *mad*
prost, -ă, -i, -e – глупый; *silly*
vicios, -ă, -i, -e – порочный; *vicious*
a linge blide – прихлебатель *to sponge, flatter*
a înghiţi (ф) – глотать; *swallow*
găluşcă (f) – галушка
şte *dumpling*
sînge (m) – кровь; *blood*
a-şi face sînge rău – портить себе кровь, настроение; *to put to one's heart*
a de ortul popii – отдать богу душу *to kick the bucket*
a fi foc şi pară – дойтн до белого каления; *to fly into a rage*
înflăcărat,-ă,-i,-e – воспламенённый; *fiery*
monstru (m) – урод; *monster*
ş i
lacrimă (f) – слеза; *tear*
i
crocodil, -i (m) – крокодил; *crocodile*
patrat, -ă, -i, -e – квадратный; *square*
piatră (f) – камень; *stone*
e e
palmă (f) – ладонь; *palm*
e
viperă (f) – гадюка; *viper*
e
veterinar, -i (m) – ветеринар; *vet*
măgar, -i (m) – осёл; *ass, donkey*
vită (f) – скот; *cow*
e
cu toate acestea – всё-таки *nevertheless*
şobolan, -i (m) – крыса; *rat*
gîscă (f) – гусь; *goose*
şte
transfuzie (f) – трансфузия *transfusion*
i
venă (f) – вена; *vein*
nici un pic de – ни капельки *not a drop of*

5. Completați cu: *cel, cea, cei, cele*

Вставьте:
Fill in with:

a. Eu scriu............mai corect dintre toți.
b. Ea este............mai frumoasă.
c. Noi sîntem...........mai inteligenți!
d. Ele sînt............mai slabe la română.
e. El e ....mai tîmpit. *(Dar nu e frumos să spunem așa!)*
f. Ion vorbește.............mai bine românește.
g. Ioana vorbește............mai rău.
h. Noi locuim........... mai departe.
j. Cine se scoală..........mai devreme ajunge...........mai departe!
k. . . . . cu nasul roșu e Andrei.
l. . . . . cu coadă de cal e Rodica.
m. Bolnavul cu apendicită s-a vindecat, dar . . . . cu pneumonie, nu.
n. Pe medicul bătrîn îl cunosc, pe . . . . tînăr, nu.
o. Persoanele sensibile să nu se uite la filme de groază, ...cardiace, de exemplu.

I. *Întrebarea indirectă* are în general topică inversă.

В косвенном вопросе подлежащее вообще стоит после сказуемого.
In the indirect question, the subject comes after the verb.

Reportera a pus mai multe întrebări:
ce boli tratează ***medicul.***
unde consultă ***el.***
cum sînt ***bolnavii.***
de ce vin ***bolnavii*** la el.
cînd trebuie să ia (***ea***) aspirină.
cît de repede se vindecă ***pacienții.***
cît lucrează ***infirmierii.***
pe cine consultă ***medicul șef.***
cine este ***medicul de salon.***
care este ***specialitatea*** lui.
. . . .
Și ***dacă*** el e și medic veterinar.
dacă asistenta e punctuală.
dacă transfuziile îi costă scump pe pacienți.

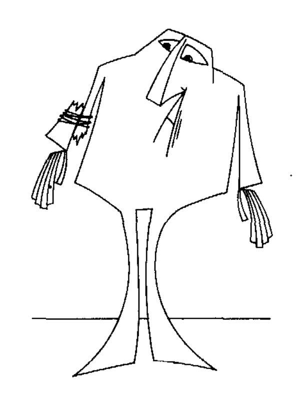
Lecția a douăzeci și patra

– Ce ți s-a întîmplat?

- Am căzut pe stradă.
- Am căzut la examen.
- Mi-am rupt mîna.
- Mi-e rău.
- Mă dor îngrozitor urechile.
- *Mi se* pare că nu mai văd.
- *Mi* s-a făcut rău și am căzut.

Lexic. Expresii

a (i) se întîmpla ceva	=	случаться с кем-н. что-н. *to happen (smth to smb)*
îngrozitor	=	ужасно *horrible*
a i se face rău	=	становиться плохо кому-н.; *to get sick*
a se speria	=	пугаться *to get frightened/ to be afraid*
a i se cuveni	=	причитаться по праву *to deserve*
a i se face...	=	захотеться кому-н.... *to get...*

- Nu *mi* s-a întîmplat nimic.

A. Unele *verbe* „se conjugă" cu *două pronume* astfel:

Некоторые глаголы "спрягаются" с двумя местоимениями так:
Certain verbs are "conjugated" with two pronouns, as follows:

a i se întîmpla

Prezent		*Perfect compus*		*Viitor literar*	
mi se	întîmplă	***mi s-***	a întîmplat	***mi se***	va întîmpla
ți se	întîmplă	***ți s-***	a întîmplat	***ți se***	va întîmpla
i se	întîmplă	***i s-***	a întîmplat	***i se***	va întîmpla
ni se	întîmplă	***ni s-***	a întîmplat	***ni se***	va întîmpla
vi se	întîmplă	***vi s-***	a întîmplat	***vi se***	va întîmpla
li se	întîmplă	***li s-***	a întîmplat	***li se***	va întîmpla

Viitor popular

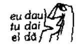
o să	***mi se***	întîmple
o să	***ți se***	întîmple
o să	***i se***	întîmple
o să	***ni se***	întîmple
o să	***vi se***	întîmple
o să	***li se***	întîmple

Alte verbe de acest tip:
Другие глаголы такого типа:
Other verbs of the same type:

- a i se părea
- a i se cuveni
- a i se face cald
- a i se face foame
- a i se face frig
- a i se face lene
- a i se face rău
- a i se face rușine
- a i se face sete
- a i se face somn
- a i se face dor de

1. Conjugați:

Проспрягайте *Conjugate:*

a. ***Mi se pare*** că am temperatură.
b. ***Mi se întîmplă*** să greșesc.
c. ***Mi se cuvine*** respect.
d. Cînd ***mi se face sete***, beau.
e. Cînd ***mi se face somn***, mă culc.
f. Cînd ***mi s-a făcut frig***, m-am îmbrăcat.
g. ***Mi s-a făcut dor*** și am venit.
h. ***Nu mi s-a întîmplat*** nimic rău.
i. Dacă stau la soare, ***o să mi se facă rău***.
j. Încă ***nu mi-e somn***, dar începe ***să mi se facă (să-mi fie)***.

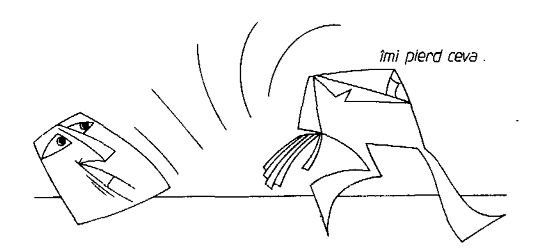
Vinerea mi se întîmplă întotdeauna ceva... mai rău:

sau întîrzii de la serviciu,
sau îmi pierd ceva,
sau uit să mă duc la întîlnire,
sau fac o gafă,
sau mă închid afară din casă,
sau ard ceva cînd calc,
sau pun sare în cafea,
sau sparg ceva (dar cioburile
aduc noroc!)
sau pun invers indigoul la
mașina de scris,
sau în loc de blondă, coafeza mă
vopsește roșcată,
sau ... etc. etc.

Lexic. Expresii

fiecare	-	каждый *every, each, everyone*
gafă (f) e	-	промах *blunder*
a arde	-	гореть *to burn*
a călca (ф)	-	гладить *to iron*
a sparge	-	разбивать *to break*
ciob, uri (n)	-	осколок *shards, broken glass*
invers	-	обратно *inside out*
indigo, -uri (n)	-	копирка *carbon paper*
în loc de	-	вместо *instead of*
coafeză (f) e	-	парикмахер *hairdresser*
roșcat, -ă, -i, -e	-	рыжий *red-haired*

Ce vi se întîmplă dumneavoastră?

B.

lune*a*	=	în fiecare luni
marțe*a*	=	în fiecare marți
miercure*a*	=	în fiecare miercuri
joi*a*	=	în fiecare joi
vinere*a*	=	în fiecare vineri
sîmbăta	=	în fiecare sîmbătă
duminica	=	în fiecare duminică
dimineaț*a*	=	în fiecare dimineață
ziu*a*	=	în timpul zilei
sear*a*	=	în fiecare seară, în timpul serii
noapte*a*	=	în fiecare noapte, în timpul nopții
primăvar*a*	=	în fiecare primăvară
var*a*	=	în fiecare vară
zilnic	=	în fiecare zi
săptămînal	=	în fiecare săptămînă
lunar	=	în fiecare lună
trimestrial	=	în fiecare trimestru
anual	=	în fiecare an

2. Răspundeți la întrebarea:
Ответьте на вопрос:
Answer the question:

Ce nu vă place să faceți lunea? (vinerea, sîmbăta, și duminica, dimineața, seara sau noaptea)

3. Completați:
Заполните:
Fill in:

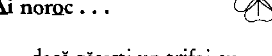

a. *Noaptea* mi se face . . . .
b. *Seara* pe la ora 10, mi se face . . . .

Superstiţii

Se zice că:

Ai noroc . . .

. . . dacă găseşti un trifoi cu patru foi,

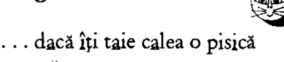
. . . dacă găseşti o potcoavă,

. . . dacă vezi un hornar,

. . . dacă spargi ceva,

. . . sau dacă eşti pur şi simplu norocos!

Ai ghinion. . .

. . . dacă îţi taie calea o pisică neagră,

. . . dacă ai de-a face cu cifra 13,

. . . dacă cineva îţi iese cu „gol" înainte,

. . . dacă te întorci din drum,

. . . sau dacă eşti pur şi simplu ghinionist!

Lexic. Expresii

superstiţie (f) i	=	суеверие; *superstition*
trifoi (m)	=	клевер *clover*
potcoavă (f) e	=	подкова *horseshoe*
hornar, -i (m)	=	трубочист *chimney sweep*
norocos, -ă, -i, -e	=	везучий *lucky*
ghinion (n) oa e	=	невезение *bad luck*
cale, căi (f)	=	путь *way*
pisică (f) i	=	кошка *cat*
a avea de-a face cu	=	иметь дело с... *to have (smth) to do with*
ghinionist (m) şti	=	неудачник *unlucky fellow*
a greşi (esc)	=	ошибаться *to be wrong*
a ieşi înaintea cuiva	=	выходить навстречу кому-л.; *to appear in front of*
a apăra (ф)	=	защищать *to protect*
a socoti (esc)	=	считать *to count*

Antonime

noroc (n)	≠	ghinion (n)
norocos, -ă, -i, -e	≠	ghinionist, -ă, -i, -e

Conversaţie:
Разговор:
Conversation:

Ce alte superstiţii cunoaşteţi? Le respectaţi? (De ce?)

c. *La prînz, pe la* ora 1, mi se face . . . .
d. Dacă mănînc prea gras și nu beau vin, mi se face . . . .
e. Cînd fac o gafă, mi se face . . . .

5. Citiți:
Прочитайте: *Read:*

a. ***Oricine*** poate greși.
b. Nu ***oricine*** poate face asta.
c. Trebuie să saluți ***pe oricine*** cunoști.
d. ***Orice*** mănînc, mi se face rău.
e. ***Oricui*** i se întîmplă să greșească.
f. Mi se pare că îl văd ***oriunde*** mă uit.
g. ***Oricît*** beau, mi-e tot sete.

C.

orice	= indiferent ***ce*** (n'importe quoi, *anything*)
oricine	= indiferent ***cine*** (n'importe qui, *anybody*)
oriunde	= indiferent ***unde*** (n'importe où, *anywhere*)
oricum	= indiferent ***cum*** (n'importe comment, *anyhow*)
oricît	= indiferent ***cît*** (n'importe combien, *no matter how much*)

6. Citiți:
Прочитайте: *Read.*

Declarație:

– Pot să fac ***orice*** pentru tine: să te apăr de ***oricine***, să cheltuiesc ***oricît***... Te iubesc ***oricum***!

Superstiție:

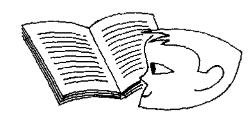
– De ce mi-ați socotit 14.000 lei cînd costă numai 13.000?
– Știți, 13 aduce ghinion...

Lecția a douăzeci și cincea

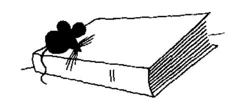
– Ce făceai cînd erai mic?

- Cînd *eram* la grădiniță, ***mă jucam*** aproape toată ziua. ***Fugeam*** și ***cădeam*** de foarte multe ori.

- Cînd *eram* elev, ***învățam*** în fiecare zi.

- Cînd *eram* student, ***îmi plăcea*** să citesc ore în șir. ***Mi se spunea*** „șoarece de bibliotecă". Îmi place și acum să citesc.

Lexic. Expresii

grădiniță (f)	–	детский сад *kindergarten*
școală (f)	–	школа *school*
a zăcea	–	лежать *to lie*
a-și bate joc de	–	издеваться над кем-л. *to make fun of*
a-și face rost	–	доставать *to procure, to get*
ore în șir	–	часами (подряд) *for hours, on end*
mi se spune	–	меня прозывают *they call me*
șoarece (m)	–	мышь *mouse*
jucărie (f)	–	игрушка *toy*

Atenție!

a juca fotbal
a juca baschet
a juca șah
a juca pocker
a juca la loto

Dar:
a se juca cu jucăriile

A. *Timpul imperfect* se formează astfel:

Образование имперфекта:

The Imperfect Tense is formed as follows:

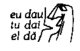
a învăța	*-am*	a *cădea*	*-eam*
a *fuma*	*-ai*	a *tăcea*	*-eai*
a *scrie*	*-a*	a *merge*	*-ea*
a *ști*	*-am*	a *face*	*-eam*
a *coborî*	*-ați*	a *citi*	*-eați*
a *hotărî*	*-au*	a *veni*	*-eau*

Ex. ***a învăța: învățam, învățai, învăța, învățam, învățați, învățau.***
a cădea: cădeam, cădeai, cădea, cădeam, cădeați, cădeau.

Verbul a fi:	eram, erai, era, eram, erați, erau
a avea:	aveam, aveai, avea, aveam, aveați, aveau
a da:	dădeam, dădeai, dădea, dădeam, dădeați, dădeau
a sta:	stăteam, stăteai, stătea, stăteam, stăteați, stăteau
a vrea:	voiam, voiai, voia, voiam, voiați, voiau

1. Conjugați la imperfect verbele:

Проспрягайте глаголы в имперфекте:
Conjugate the verbs in the Imperfect Tense:

a. a duce, a trece, a zice, a trimite, a spune, a răspunde, a zăcea, a vedea, a vorbi, a ști, a hotărî.
b. a *se* duce, a *se* scula, a *se* trezi
c. a-*și* aminti, a-*și* da seama, a-*și* imagina, a-*și* bate joc, a-*și* face rost
d. a-*i* plăcea, a-*i* trebui, a-*i* fi foame, a-*i* conveni
e. a-*l* durea, a-*l* interesa
f. a *i se* părea, a *i se* face sete, a *i se* întîmpla

Timpul imperfect exprimă:	a) o acțiune continuă (neterminată)
sau	b) o acțiune repetată în trecut.
Имперфект выражает:	а) непрерывное (незаконченное) действие
или	б) действие, повторяющееся в прошедшем.
The Imperfect Tense shows:	*a) an action in progress (unfinished)*
or	*b) a repeated past action*

Ex.:

a) Cînd am plecat, afară ***era*** soare. Cînd am ajuns, ***ploua***.
b) Cînd ***mergeam*** la facultate, am întîlnit-o pe Maria.
c) Cînd eram mic, ***mergeam*** la grădiniță în fiecare zi.
d) Cînd eram student, ***mîncam*** la cantină.

Plimbarea de duminică

De obicei, duminica ieşim undeva. Dacă este vreme bună, facem o plimbare. Duminica trecută am fost în grădina botanică. ***Era*** soare şi cald, în aer ***se simţea*** mirosul florilor, ***se auzea*** cîntecul păsărilor şi foşnetul frunzelor.

Cînd ***eram*** copil, ***ne plimbam*** ca şi acum, în fiecare duminică. Toată familia, cu mic cu mare, ***ştia*** că e ziua destinată unei mici excursii: ***plecam*** prin pădure, pe cîmp, peste dealuri sau de-a lungul rîului şi ***ne întorceam*** numai spre seară, pătrunşi de aer curat şi plini de bună dispoziţie.

Lexic. Expresii

grădină (f)	- сад *garden*
soare (m)	- солнце *sun*
aer (n)	- воздух; *air*
miros, -uri (n)	- запах *smell*
cîntec, -e (n)	- пение *song*
pasăre (f)	- птица *bird*
foşnet, -e (n)	- шелест *rustle*
frunză (f)	- лист - *leaf (leaves)*
ca (şi)	- как(и) *like*
destinat, -ă, -i, -e	- назначенный *dedicated*
prin	- по *through*
pădure (f)	- лес *forest*
cîmp, -uri (n)	- поле *field*
peste	- через *over*
deal, -uri (n)	- холм; *hill*
de-a lungul	- вдоль *by the side of, along*
spre	- к *towards*
a pătrunde	- пронизать *to penetrate, filled with*
bună dispoziţie	- хорошее настроение *(in) high spirits*

Antonime

bună dispoziţie	≠	rea dispoziţie
bine dispus	≠	rău / prost dispus
duminica trecută	≠	duminica viitoare

B. *Prepoziții, locuțiuni, adjective, adverbe:*

Предлоги, обороты, прилагательные, наречия:
Prepositions, phrases, adverbs, adjectives:

a. *Cu Ac.* с вин. п. *with the Ac.*
de, la, cu (≠ fără), pe (≠ sub), în (≠ din)
spre, despre, lîngă, în, printre, peste...

Ex. Plecam prin pădure, pe cîmp, peste dealuri.
Mergeam la rîu și ne întorceam spre seară,
plini de bună dispoziție.

b. *Cu G:* с род. п.: *with the G:*
de-a lungul (≠ de-a latul)
în fața (≠ în spatele)
contra (= împotriva)

Ex. Mergeam de-a lungul rîului, contra curentului.

c. *Cu D:* с дат. п.: *with the D:*
destinat, conform (= potrivit)
datorită (= mulțumită, grație)

C. *Diateza pasivă*

Страдательный залог *The Passive Voice*

verbul *a fi* +	Participiu acordat	*(+ de (către)...)*

Ex.: El ***este așteptat de (către)*** colegi. Ea ***este așteptată de*** colegi.
Ei ***sînt așteptați de*** colegi. Ele ***sînt așteptate de*** colegi.

2. Puneți la perfect compus, viitor și conjunctiv:

Поставьте в сложном прошедшем, в будущем и в сослагательном наклонении:
Put the verbs into the Compond Perfect, the Future and the Subjunctive:

a. ***Sînt așteptată*** la ora 5. b. Casa aceasta ***este*** bine ***construită***. c. Cartea aceasta ***este*** puțin ***citită*** de public. d. Ziarele de ieri ***au fost*** foarte ***cerute***. e. ***Sînteți neinformat!***

3.

Duminica e ziua destinată unei mici excursii.

duminica / unei mici excursii
sîmbăta / curățeniei și odihnei
vinerea / calculatorului și pescuitului
joia / lecturii în bibliotecă
miercurea / unei lucrări importante
marțea / Internetului
lunea / cumpărăturilor

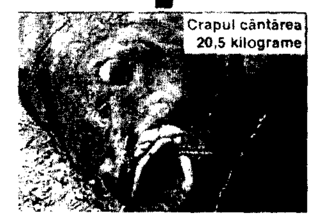
Cu ce ne ocupăm în timpul liber?

... Unii, cu pescuitul:

Lexic, expresii

a pescui (esc)	-	ловить; *to fish*
pescuit (n)	-	рыбалка; *fishing*
a cîntări (esc)	-	весить; *to weigh*
crap, -i (m)	-	карп; *carp*
a agăța (ф)	-	зацеплять; *to hang*
apus, uri (n)	-	закат солнца *sunset*
pește (m) i	-	рыба *fish*
a prinde	-	ловить; *to catch*
pescar, -i (m)	-	рыбак; *fisherman*
captură (f)	-	добыча; *capture*
lac, -uri (n)	-	озеро; *lake*
a (se) lupta (ф)	-	бороться; *to fight*
a scoate	-	вытащить *to take out*
mal, -uri (n)	-	берег; *bank, shore*
uriaș, -ă, -i, -e	-	огромный; *gigantic*

Crap «monstru»

Crapul cântărea 20,5 kilograme

Gheorghe Lăpușan a "agățat" luni, înainte de apusul soarelui, cel mai mare pește prins de pescarii clujeni în acest an: un crap de 20,5 kilograme. Captura a fost făcută în lacul Gheorgheni 3. Pescarul s-a "luptat" circa 15 minute pentru a scoate peștele la mal.

Întrebare:

Cîte kilograme cîntărea crapul uriaș?

4.

> cel mai mare ***pește prins de*** pescari =
> cel mai mare pește care ***a fost prins*** de (către) pescari

cel	pește	prins de pescari
cel	munte	văzut de noi
cea	excursie	făcută de voi
cea	pasăre	vînată de ei

5.

> Peștele a fost prins în rîu.

în rîu	în mijlocul rîului
pe mal	în fundul apei
la mal	în fața noastră

înainte de apusul soarelui
înainte de răsăritul soarelui

D. *Familii de cuvinte*

Гнёзда слов
Word family

	(a)	(b)	(c)
(pește)	a pescui	pescuit (ul)	pescar / iță
	a vîna	vînat (ul)	vînător
	a coase	cusut (ul)	croitor / easă
(grădină)	a grădinări	grădinărit (ul)	grădinar / easă
	a se plimba	plimbare / (a)	plibăreț / eață
	a face mîncare	mîncare / (a)	bucătar / easă
	a picta	pictură / (a)	pictor / iță
	a desena	desen (ul)	desenator / oare
	a juca cărți	joc (ul)	jucător / oare
	a citi	lectură / (a)	cititor / oare

6. a.Ce faci în timpul liber?
b. Cu ce te ocupi?
c. Ce ești?

Lecția a 26-a

Îmi duc ceasul la reparat

- – E greu *de reparat?*
  – E ușor *de reparat.*

- E ușor *de spus.*
  E greu *de făcut.*
  E greu *de înțeles.*
  E bine *de știut.*
  E interesant *de citit.*
  E departe *de mers pe jos.*

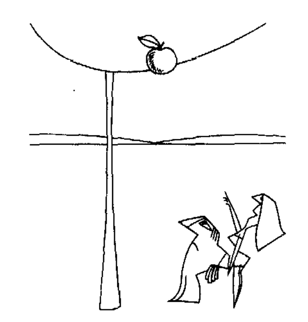
Ușor de zis,
greu de făcut!

- Nu-i greu de ghicit.
  Nu-i bine *de amînat.*
  Nu-i mult *de scris.*

Nu-i nimic de făcut!

Lexic. Expresii

greu (grea, grei, grele)	–	трудный *difficult*
ușor (ușoară, ușori, ușoare)	–	лёгкий *easy*
a ghici (esc)	–	гадать *to guess*
a amîna (ϕ)	–	откладывать *to postpone*
a repara (ϕ)	–	ремонтировать *to repair*
reparat (ul)	–	ремонт *(the) repair*
a tunde	–	подстригать *to cut one's hair*
(un) tuns (n)	–	стрижка *(a) haircut*
pe neașteptate pe nepregătite	–	неожиданно, без подготовки; *unexpectedly*
pe nemîncate	–	на голодный желудок *on an empty stomach*

A. ***Modul supin***, format din | prepoziție + participiu | se folosește în următoarele construcții:
Супин, образованный из | *предлога + причастие* | употребляется в следующих конструкциях:
The Supine mood, formed of | *preposition + participle* | *is used in the following constructions:*

| substantiv + supin |

существительное + супин
noun + supin

mașină de scris (= пишущая машинка; *typing machine*)
mașină de spălat (= стиральная машина; *washing machine*)
fier de călcat (= утюг, *iron*)
vacanță de neuitat (= незабываемые каникулы; *unforgettable holiday*)
problemă de rezolvat (= решаемый вопрос; *problem to solve*)

| adverb/expr. impers. + supin |

наречие/безличный оборот
adverb / impers. constr.

greu de reparat (= трудно ремонтировать; *difficult to mend*)
ușor de tradus (= легко переводить; *easy to translate*)
e bine de știut (= хорошо знать; *good to know*)
nu-i nimic de făcut (= ничего не надо делать; *you can't help it*)

| verb + supin |

глагол + супин
verb + supin

a avea de (= предстоит + инфинитив; *to have to...*)
Ex.: Am de citit. N-am nimic de făcut.
a fi de (= следует + инфинитив; *to be to...*)
Ex.: Ce este de făcut?
a termina de (= кончить...; *to finish...ing*)
a da la (= отдатав в, на...; *to have sth. done*)
a duce la (= отнести в, на...; *to send to...*)
a lua de la (= принести из, с...; *to get from...*)
a aduce de la (= принести из, с...; *to get from*)
a avea timp de (= распологать временем для...; *to have time to...*)
a se pregăti de (= готовиться к...; *to get ready to*)

| cu verb repetat |

с повторяющимся глаголом
with a repeated verb

Ex.: ***De citit***, am citit, dar ***de scris***, n-am scris nimic.
(= читать – читал, но писать – не писал;
As far as... ing is concerned,...)

| ca substantiv |

как существительное
as a noun

Ex.: Cît costă ***reparatul*** ceasului?
Cît costă ***un tuns***?
De fumat, mă doare capul.

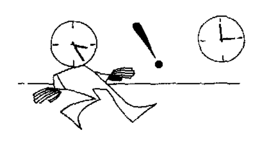
| locuțiuni adverbiale |

нарeчные обороты
adverbial phrases

pe neașteptate = fără să mă aștept
pe nemîncate = fără să mănînc
pe nepregătite = fără să mă pregătesc

Nu sînt priceput!

Nu mă pricep la nimic. Cînd mi se strică mașina *de scris*, chem reparatorul acasă. Cînd mi se strică fierul *de călcat*, îl duc *la reparat* în oraș. Cînd îmi întîrzie sau grăbește ceasul, la fel, îl duc *la reparat* sau *la reglat*, la ceasornicărie. Cînd mi-s murdare hainele, le duc *la curățat*, la curățătorie. Cînd nu-mi mai taie cuțitele de bucătărie, cuțitul de la mașina *de măcinat* carne sau foarfecele, atunci le duc *la ascuțit*, la tocilărie. Ș.a.m.d. Nu mă pricep nici *la cusut*, nici *la gătit*, la nimic! Ba mai mult! Parcă e ***un făcut***: cum pun mîna pe ceva, cum se strică, se sparge, se blochează... Sînt, așadar, nu numai ***un nepriceput***, ci chiar un „strică-tot"!

Lexic. Expresii

a se pricepe (la)	-	уметь *to know about smth, be good at*
a (se) strica (ф)	-	портиться *to be out of order*
a grăbi (esc)	-	спешить *to hurry, to be fast*
la fel	-	тоже *the same*
a regla (ez)	-	регулировать *to set (right)*
mi-s	-	îmi sînt
murdar, -, -i, -e	-	грязный *dirty*
a tăia (ф)	-	резать *to cut*
cuțit, -e (n)	-	нож *knife*
a măcina (ф)	-	молоть *to grind*
foarfece (m)	-	ножницы *scissors*
a ascuți (ф)	-	точить *to sharpen*
a coase (cos)	-	шить *to sew*
a (se) bloca (ez)	-	блокироваться *to block*
așadar	-	следовательно *so*
nu numai... ci și...	-	не только... но и *not only... but also*
chiar	-	даже *even*
(ne)priceput, -ă, -i, -e	-	(не)умелый *(in)capable*
material, -e (n)	-	материал *fabric*
lenjerie	-	бельё *linen, underwear*
a tivi (esc)	-	обрубать *to hem*
a strîmta (ez)	-	суживать *to tighten, take in*
a lungi (esc)	-	удлинять *to lengthen*
a mări (esc)	-	увеличивать *to enlarge*
pantofar, -i (m)	-	сапожник *shoemaker, cobbler*

1. Completați:

Заполните: Fill in:

a. Îmi repar ceasul la ***ceasornicărie.***
b. Cumpăr. . . . . de la ***florărie.***
c. Îmi iau . . . . de la ***tutungerie.***
d. Mănînc . . . . la ***cofetărie.***
e. Beau . . . . la ***ceainărie.***
f. Cumpăr. . . . . de la ***librărie.***
g. Îmi curăț . . . . la ***curățătorie.***

2. Dați exemple, folosind termenii:

Приведите примеры, используя слова:

Give examples, using the following terms:

hîrtie de scris, bon de decupat, mașină de cusut, fier de ondulat, praf de curățat, apă de băut, pastă de lipit, gumă de șters.

3. Completați:

Заполните: *Fill in:*

a. Rochia asta se curăță greu. = E ***greu de curățat.***
b. Materialul acesta se coase greu. = ...
c. Lenjeria se spală greu. = ...
d. Fusta asta se tivește ușor. = ...
e. Mărul acela e prea sus. = E . . . . de ajuns!

4. Formați propoziții similare cu:

Составьте предложения по образцу:

Make up sentences similar to:

a. Am terminat de scris.
b. Mai este ceva de făcut.
c. Aveți de plătit 20.000 de lei.
d. Îmi duc hainele la strîmtat.
e. Îmi dau rufele la spălat.
f. Îmi iau hainele de la curățat.

5. Cînd sînteți întrebați ce doriți...

- la coafor, cereți: – ***Un tuns,*** vă rog! (a tunde)
- la frizer, cereți: – ***Un bărbierit,*** vă rog! (a bărbieri)
- la ceasornicar, cereți: – ***Un reglat,*** vă rog! (a regla)
- la croitor, cereți ***lungitul*** unei fuste. (a lungi)
- la fotograf, cereți: – ***Un mărit,*** vă rog! (a mări) (sau ***mătitul*** unei fotografii).
- la pantofar, cereți ***reparatul*** unor sandale (cizme, papuci etc.) (a repara)

De închiriat

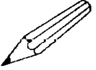
O vorbă franţuzească zice că mai-binele e adesea duşmanul binelui. Este foarte adevărat, însă omului nu-i trebuie binele, îi trebuie mai-binele: aceasta e raţiunea întregului progres al omenirii. Priviţi, la fiecare sf. Gheorghe şi sf. Dumitru, ce goană după mai-bine! Gîndesc că nicăieri nu se mută mai mult şi mai des lumea ca la Bucureşti... E natural – capitala trebuie să dea tonul progresului.

Doi amici ai mei, domnii George Marinescu şi Marin Georgescu, sînt proprietari fiecare a cîte o pereche de case în aceeaşi stradă. Amîndouă casele sînt absolut identice: acelaşi plan, aceleaşi încăperi zugrăvite la fel: în sfîrşit, două case gemene, imposibil de deosebit dacă una n-ar purta numărul 7 simplu şi cealaltă 7 bis. Au fost începute şi terminate de clădit deodată. După ce le-au ádus în stare de locuit, amîndoi proprietarii s-au mutat fiecare în proprietatea respectivă şi au stat, ca buni vecini, fiecare la sine şase luni, de la sf. Dumitru pînă la sf. Gheorghe. De la sf. Gheorghe, fiecare s-a hotărît să se mute şi să-şi

Lexic. Expresii

a închiria (ez)	–	снимать квартиру *to rent*
vorbă (f) e	–	слово, пословица *saying*
adesea; des	–	часто *often*
adevărat, -ă, -i, -e	–	правдивый *true*
raţiune (f) i	–	разум *reason*
omenire (f)	–	человечество *humanity*
sf. (= sfînt)	–	святой; *saint*
goană (f)	–	гонка *race, rush*
nicăieri	–	нигде *nowhere*
a se muta (ф)	–	переселяться *to move in /out*
amic, -i (m)	–	приятель *friend*
proprietar, -i (m)	–	хозяин *owner*
pereche (f) i	–	пара *pair*
acelaşi, aceeaşi, aceiaşi, aceleaşi	–	такой же *the same*
încăpere (f) i	–	помещение *room*
zugrăvi (esc)	–	белить *to paint*
geamăn, -ă, gemeni, -e	–	близнец *twin*
a deosebi (esc)	–	различать *to distinguish*
a clădi (esc)	–	строить *to build*
deodată	–	вдруг *at the same time*
stare (f)	–	состояние *situation*
proprietate (f) ăţi	–	собственность *property*

6. Completați:

Заполните: *Fill in:*

Am un scris foarte urît și greu de .... De aceea, prefer să scriu cu mașina de .... Din păcate, acum două zile s-a defectat și a trebuit s-o duc la .... Mi s-a spus că pot s-o iau de la .... peste cinci zile. Un .... nu costă mulți bani, dar costă mult timp. Cîteva zile n-o să mai pot .... nimic. Și am acum mai multe de .... : de.......... niște scrisori, de .... niște cursuri și de .... un articol din franceză în română. Sînt nu numai un............, dar și un demodat. Ce mai aștept? Doar sînt atîtea calculatoare de ....!

7. Căutați sinonime pentru cuvintele:

Подберите синонимы к словам:

Find synonyms for the following words:

vorbă; goană; lumea; a închiria; amic.

8. Formați verbe de la:

Образуйте глаголы от:

Form verbs from:

lung →	murdar →	mic → . . . .
larg →	curat →	strîmt → . . . .
mare →	limpede →	ud → . . . .

9. Puneți în discurs indirect:

Замените прямую речь косвенной речью:

Change into indirect speech:

Coafeza: – Ce doriți? Un tuns? Un vopsit?
Clienta: – Numai un tuns și un coafat, vă rog.
Am mult de așteptat?
Coafeza: – Mai am de făcut un permanent și un vopsit.
Mergeți, vă rog, la spălat. Mai este și acolo destul de așteptat.
Clienta: – De spălat, m-am spălat chiar azi dimineață.
Coafeza: – Atunci nu așteptați și cereți un simplu udat.

Rețetă:

Ca să nu mă plictisesc la coafor,
îmi iau de fiecare dată ceva de citit sau de tricotat!

dea casa cu chirie. De ce? De ce, de ne-ce, nu ştiu; dar ştiu că au pus fiecare bilet:

„De închiriat". Casele plăceau la toată lumea, dar preţul nu convenea.

– Mai jos nu putem! zicea d. Georgescu; mai bine rămînem noi în ele.

Ce-i de făcut?... Nimic mai lesne! S-au învoit să se mute d. Georgescu de la 7 la 7 bis, în casele d-lui Marinescu, iar d. Marinescu, de la 7 bis, în casele d-lui Georgescu, la 7 simplu...

(după Ion Luca Caragiale, *De închiriat*)

Lexic. Expresii

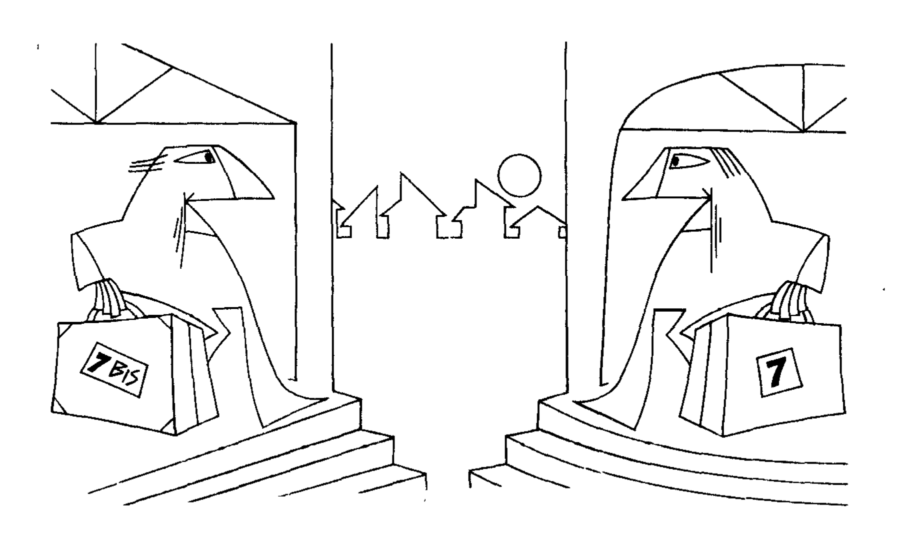
proprietate (f) ăţi	–	собственность *property*
vecin, -i (m)	–	сосед *neighbour*
chirie (f) i	–	квартплата *(house) rent*
lesne	–	легко *easy*
a se învoi (esc)	–	договариваться *to agree*

Sinonime

lesne	–	uşor
a se învoi	–	a se înţelege a cădea de acord
a da cu chirie	–	a închiria
a lua cu chirie	–	a închiria

Antonime

a da cu chirie ≠ a lua cu chirie

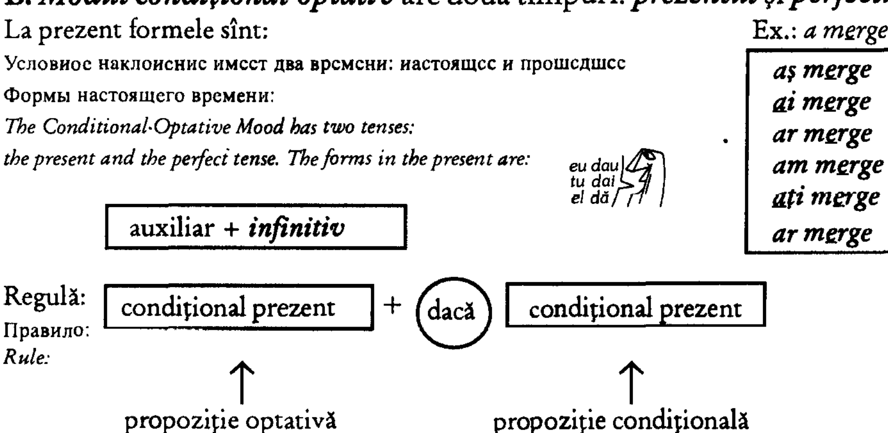
B. *Modul condiţional-optativ* are două timpuri: *prezentul* şi *perfectul*.

La prezent formele sînt:

Условиоc наклоиснис имсст два врсмсни: настоящсс и прошсдшсс

Формы настоящего времени:

The Conditional-Optative Mood has two tenses: the present and the perfect tense. The forms in the present are:

Ex.: ***Aş merge*** în excursie dacă ***ar fi*** timp frumos.
Casele domnilor Marinescu şi Georgescu ***ar fi*** imposibil de deosebit dacă una ***n-ar purta*** numărul 7 simplu şi cealaltă 7 bis.

9. Conjugaţi la condiţional prezent verbele:

Проспрягайте глаголы в иостоящем времени условного наклонения:

Conjugate the verbs in the Present Conditional:

a avea, a crede, a face, a veni, a sta, a coborî, a fi, a bea.

10. Atenţie la locul pronumelor! Daţi alte exemple!

Обратитс виимание на место местоимений! Приведите другие прнмеры!

Mind the place of the pronouns! Give other examples!

a. ***M***-aş duce în excursie dacă ar fi timp frumos.	(a ***se*** duce)
b. ***M***-ar durea capul dacă aş sta la soare.	(a-***l*** durea)
c. ***Mi***-aţi scrie dacă aş pleca?	(a scrie + ***D***)
d. ***Mi***-ar plăcea mai mult piesa dacă ar juca alt actor.	(a-***i*** plăcea)
e. Poate că ***mi***-aş aminti de ei dacă le-aş vedea fotografia.	(a-***şi*** aminti)
f. Aş recunoaşte-***o*** dacă aş vedea-o.	(a recunoaşte, a vedea + *Ac*)
g. ***L***-aş invita şi pe el.	(a invita + *Ac*)

– Am venit pentru mutat!

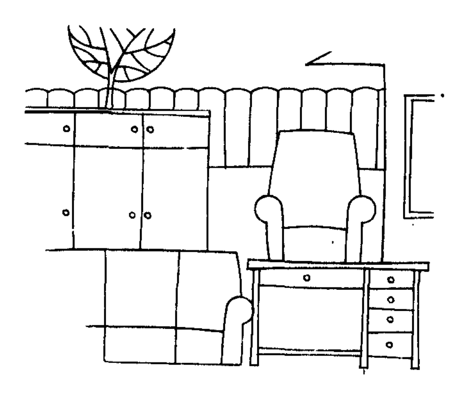
...Şi iacătă hamalii... Au sosit pentru mutat; adică pentru mutat, vorba vine; căci, de data asta nu ştiu cum s-a întîmplat, n-am avut noroc să ne mutăm... Dar în sfîrşit, tot putem zice că e ca o jumătate de mutat, şi poate chiar mai mult decît jumătate; fiindcă, după multe chibzuinţe în familie, am văzut că nu eram destul de bine aşezaţi şi ne-am hotărît să ne aşezăm mai bine; anume: în salon, odaia de dormit; în odaia de dormit, sufrageria; în birou, salonul, în sufragerie, camera servitorilor, în camera servitorilor, bucătăria, şi-n bucătărie biroul... Ei! cum putem fac această operaţie fără încurcătură? ... Foarte uşor ... le scoatem pe toate din casă în curte, şi pe urmă le băgăm din curte în casă, după planul cel nou...

Să-ncepem dar!...

(după I.L. Caragiale, *De închiriat*)

Lexic. Expresii

hamal, -i (m)	–	носильщик *porter*
vorba vine	–	так принято говорить *as it were; not a bit of it*
căci	–	так как *because, for*
de data asta	–	на этот раз *this time*
chiar	–	даже больше *even*
fiindcă	–	потому что *because*
chibzuinţă (f)	–	обдумывание *thought, cosideration*
anume	–	именно *that is to say, namely*
odaie, odăi	–	комната *room*
sufragerie (f) i	–	столовая *dining room*
birou, -ri (n)	–	рабочая комната *study*
servitor, -i (m)	–	слуга *servant*
încurcătură (f) i	–	затруднение *trouble*
a scoate	–	выносить *to take out*
curte (f) ţi	–	двор *yard*
a băga (φ)	–	вносить *to put inside*

C. *al, a, ai, ale*

Articolul genitival posesiv ***al, a, ai, ale*** se folosește în următoarele situații:
Генетивный притяжательный артикль употребляется в следующих ситуациях:
The possessive article in the Genitive is used in the following situations:

- Ceasul meu este acesta! – Ceas*ul* acesta e ***al*** meu!
  Cartea mea este aceasta! – Cate*a* aceasta e ***a*** mea!
  Ochelarii mei sînt aceștia! – Ochelar*ii* aceștia sînt ***ai*** mei!
  Cărțile mele sînt acestea! – Cărț*ile* acestea sînt ***ale*** mele!

- – Al cui e creionul acesta?
  – Al meu.

- prietenu*l* Mariei – un prieten ***al*** Mariei
  priesten*a* Mariei – o prietenă ***a*** Mariei
  prieteni*i* Mariei – doi prieteni ***ai*** Mariei
  prietene*le* Mariei – două prietene ***ale*** Mariei

- apartamentul domnului Georgescu
  apartamentul cel nou al domnului Georgescu

- proprietar a 3 case
  proprietar a cîte o pereche de case

a + numeral

D. *cel, cea, cei, cele*

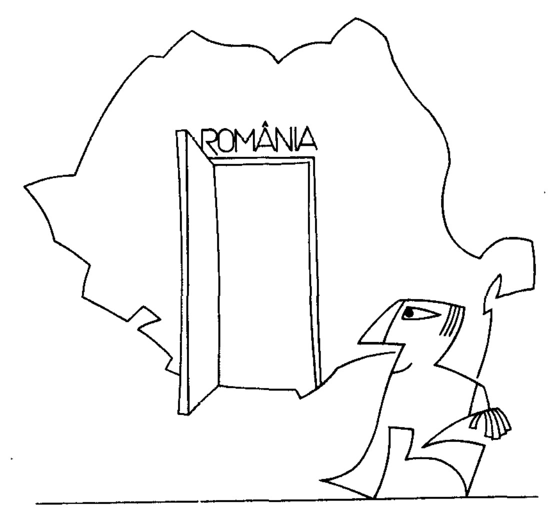
planul nou	=	planul cel nou
rochia nouă	=	rochia cea nouă
pantofii noi	=	pantofii cei noi
hainele noi	=	hainele cele noi

E. *celălalt, cealaltă, ceilalți, celelalte*

Ex.: celălalt plan
cealaltă rochie
ceilalți pantofi
celelalte haine

Lecția a 27-a

– Ce dorințe ai? Ce ai face?

– *Aş merge* la teatru.

– *Mi-aş cumpăra* o maşină.

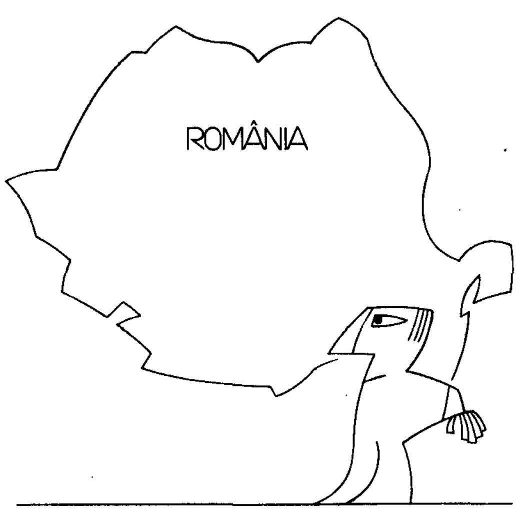
– *M-aş duce* în România.

– *Aş vrea* să stau acasă.

– *Mi-ar plăcea* să fii cu noi.

– Ce dorințe ai avut? Ce ai fi făcut?

– **Aş fi mers** la teatru.

– *Mi-aş fi cumpărat* o maşină.

– *M-aş fi dus* în România.

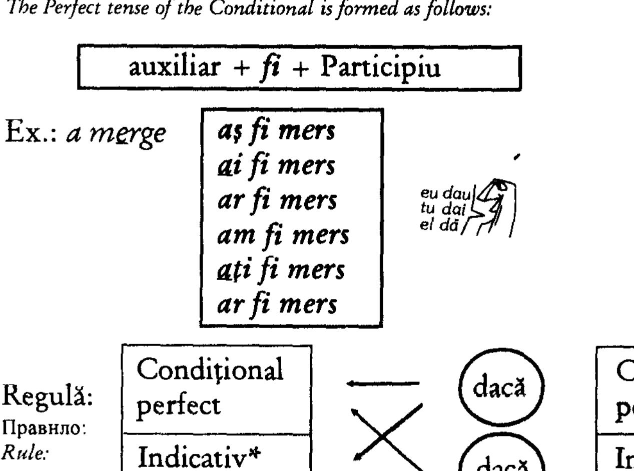
– *Aş fi vrut* să stau acasă.

– *Mi-ar fi plăcut* să fii cu noi.

A. Timpul *perfect* al modului *condițional se formează astfel:*

Прошедшее время условного наклонения образуется так:

The Perfect tense of the Conditional is formed as follows:

Regulă:
Правило:
Rule:

Condițional perfect		dacă	Condițional perfect
Indicativ* imperfect		dacă	Indicativ* imperfect

propoziție optativă
желательное предложение
optative clause

propoziție condițională
условное предложение
conditional clause

1. Transformați după model:

Переделайте по образцу:

Change according to the model:

> *Aș merge* la teatru, *dar n*-am bilet!
> *Aș merge* la teatru, *dacă aș avea* bilet.

> *Aș fi mers* la teatru, *dar n*-am avut bilet!
> *Aș fi mers* la teatru, *dacă aș fi avut* bilet!

a. *Aș merge* la teatru, dar *n*-am bilet.
b. *Mi-aș cumpăra* mașină, dar *n*-am bani destui.
c. *M-aș duce* în România, dar *nu* sînt în concediu.
d. *Aș vrea* să stau acasă, *nu* vreți și voi?
e. *Mi-ar plăcea* să fii cu noi. *Ai vrea* și tu?
f. *Ți-aș scrie*, dar *nu*-ți știu adresa.
g. *Aș lua* antinevralgic ... dar *nu* mă doare nimic!

* Indicativul imperfect are și valoare de condițional perfect

a) Cînd vrem să fim politicoşi...

Когда мы хотим быть вежливымн...

When we want to be polite...

Cînd vrem să fim politicoşi, chiar foarte politicoşi, folosim mult ***condiţionalul prezent:***

Для выражения вежливости употребляется настоящее время условного наклонения:

When we want to be polite we often use the Present Conditional:

În loc de:	spunem şi mai politicos:
Вместо:	говорят и более вежливо:
Instead of:	*we can use a more polite formula:*
Puteţi să........?	***Aţi putea*** să ....?
Vreţi să ....?	***Aţi vrea*** să ....?
Doriţi să ....?	***Aţi dori*** să ....?
Vă face plăcere să......?	***V-ar face plăcere*** să ....?
Vă interesează să .....?	***V-ar interesa*** să ....?

b) Cînd reproşăm cuiva ceva,

folosim mult **condiţionalul prezent şi perfect**, sau **indicativul imperfect**. Astfel:

Когда упрекают кого-н. в чём-н. часто употребляют настоящее и прошедшее времена условного наклонения или имперфект изъявительного наклонения. Так:

When we reproach somebody with something we use the Present and Perfect Conditional or the Imperfect tense of the Indicative. Thus:

În loc de:	spunem mai frumos:
Вместо:	говорят и более вежливо:
Instead of:	*it is more polite to say:*
- ***De ce*** ai întîrziat?	- ***Ai fi putut să nu întîrzii. (Puteai)***
- ***De ce*** nu mi-ai scris?	- ***Ai fi putut să-mi scrii. (Puteai)***
- ***De ce*** n-ai şters praful?	- ***Puteai*** să ştergi praful.
- ***De ce*** n-aţi mai stat?	- ***Puteaţi*** să mai staţi. Mai ***puteaţi*** sta. ***Aţi fi putut*** să mai staţi. ***Aţi*** mai ***fi putut*** sta!
- ***De ce*** nu eşti mulţumit?	- ***Ai putea*** fi mulţumit.

2. Cereți ceva, politicos, după modelele:
Попросите чего-н. вежливо по образцам:
Make a polite request according to the model:

a. ***Ați putea*** să-mi spuneți cît e ceasul?
b. ***Ați vrea*** să-mi dați sarea?
c. ***V-ar deranja*** dacă aș veni la dumneavoastră?

3. Invitați pe cineva politicos:
Пригласите кого-н. вежливо:
Make a polite invitation:

a. *V-ar face plăcere* să veniți cu noi?
b. **V-ar interesa** expoziția noastră?
c. ***Ați putea*** veni cu soția?

4. Reproșați ceva cuiva:
Упрекните кого-н. в чём-н.
Reproaching:

unui prieten
unui student
unei secretare
soției
soțului

a. De ce nu mi-ai spus? (= . . . .
b. De ce nu m-ai așteptat? (= . . . .
c. De ce nu ți-ai făcut exercițiul? (= . . . .
d. De ce n-ați învățat? (= . . . .
e. De ce nu m-ai anunțat? (= . . . .
f. De ce arde supa? (= . . . .
g. De ce nu ești mulțumit? (= . . . .

B. ***Model de cerere:***
Образец заявления:
Application model:

Directorului Cursurilor de vară
Universitatea din Cluj

Domnule Director,

Subsemnatul XY, domiciliat în . . . . (țara, adresa), vă rog să binevoiți a mă înscrie la cursurile de vară ale Universității din Cluj, nivel avansat. ***V-aș fi recunoscător dacă mi-ați putea trimite cît mai urgent documentația necesară.***

Cu mulțumiri și deosebită stimă,

XY.

(Atenție! Scrieți cererea fără accente!)

Poezii populare ... de dor

„*Codrule, codruțule*,
Deschide-ți cărările
Să-mi duci supărările“

Frunză verde măr uscat,
Astă-noapte m-am visat
Că mîndrul m-a sărutat.
M-am trezit și-am pipăit,
Și nimica n-am găsit:
Numai ***dorul*** inimii
Scris pe fața perinii,
Cu mătasa genelor
Și cu roua ochilor.

De n-ar fi...

De n-ar fi ochi și sprîncene,
N-ar mai fi păcate grele,
Dar ochi și sprîncene sînt,
Și păcate pe pămînt,
Ochii și sprîncenele,
Ele fac păcatele.

(după Lucian Blaga,
Antologie de poezie populară)

Lexic, expresii

dor, -uri	=	тоска; *longing*
codru (m) i	=	лес *forest*
cărare (f) ă i	=	тропинка *path*
supărare (f)	=	печаль; *sorrow*
frunză (f) e	=	лист; *leaf*
măr, meri (m)	=	яблоня; *apple tree*
uscat, -ă, -i, -e	=	сухой; *dry*
mîndru, -ă, -i, -e	=	любнмый; *lover*
a săruta (ф)	=	целовать *to kiss*
a pipăi	=	щупать; *to touch, feel*
față de perină	=	наволочка *pillow-case*
mătase (f) ă uri	=	шёлк *silk*
rouă (f)	=	роса; *dew*
de (nu)	=	dacă (nu)
sprînceană (f) e e	=	бровь *eyebrow*
păcat, -e (n)	=	грех *sin*
a cîștiga (ф)	=	зарабатывать *to win*
a se concentra (ez)	=	концентрнроваться *to concentrate*

Familie de cuvinte

dor – a dori – dorință

C. ***Diminutive*** **se formează cu:**

Уменьшительно – ласкательные суффиксы:

Diminutive forms add the following suffixes:

- uț	**- uță**
- el	**- ea**
- ic	**- ică**
	- iță

ș.a.

Ex.:

codru → codr***uț***

băiat → băieț***el***

fată → fet***iță***

tată → tăt***ic***

mamă → măm***ică***

D. În propoziția condițională, în loc de ***dacă + condițional*** se poate folosi ***conjunctivul (prezent, sau perfect).***

В условном предложении, вместо *dacă* + условное наклонение можно употреблять сослагательное наклонение (настоящее или прошедшее)

In the Conditional clause the Present or Perfect Subjunctives may be used instead of 'dacă + conditional'!

Conjunctiv perfect = ***să + fi + Participiu*** (invar)

Exemplu:

Prezent:

Să am bani destui, ***aș lua*** avionul.

= Dacă ***aș avea*** bani destui, ***aș lua*** avionul.

Perfect:

Să fi avut bani destui, ***aș fi luat*** avionul.

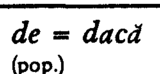
= Dacă ***aș fi avut*** bani destui, ***aș fi luat*** avionul.

= Dacă ***aveam*** bani destui, ***aș fi luat*** avionul.

5. Dați construcții sinonime pentru:

Приведите синонимические конструкции для:

Give synonymous constructions for:

a. Dacă îmi spuneai, veneam.
b. De nu telefona, nu aflam.
c. Dacă aș fi fost în locul lui, rămîneam.
d. M-ar fi durut gîtul dacă aș fi mîncat înghețată.
e. Cîștiga, dacă se concentra mai bine.
f. Să fi mîncat cît el, mi s-ar fi făcut rău.

chiar dacă = даже если *even if*

Ex.: Chiar dacă m-***ai invita***, (tot) ***n-aș veni***.
Chiar dacă m-***ai fi invitat***, (tot) ***n-aș fi venit***.

Vis

„...Aş vrea să plec, dar mă împiedică bagajele. Vreau să mi le iau cu mine.

Nu, îmi spune Z. Tu nu vrei de fapt să te eliberezi. Bagajele nu-s decît o scuză, un pretext. Căci bagajele sînt primele la care ai renunţa dacă ai dori cu adevărat emanciparea."

(după Eugen Ionescu, *Journal en miettes*, Mercure de France, 1967, p. 108)

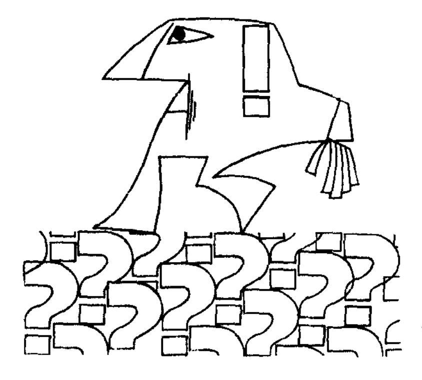
Lexic. Expresii

vis, -e (n)	=	сон *dream*
a împiedica (ф)	=	мешать *to stop (from)*
de fapt	=	фактически *in fact*
a se elibera (ez)	=	освобождаться *to get free*
nu-s	=	nu sînt
scuză (f) e	=	извинение; *excuse*
pretext, -e (n)	=	повод *pretext*
a renunţa (ф)	=	отказываться *to give up*
cu adevărat	=	действительно *really*
emancipare (f)	=	эмансипация *emancipation*
colac, -i (m)	=	калач *knot-shaped bread, French roll*
căsătorit, -ă, i, -e	=	женатый *married*
insulă (f) e	=	остров *island*
pustiu, pustie, pustii	=	пустынный *wild, uninhabited*
milionar, -ă, -i, -e	=	миллионер *millionnaire*

Temă:
Devoir:
Task:

Imaginaţi-vă ce aţi face dacă ...?

.... aţi fi căsătorit?
.... aţi fi necăsătorit?
.... aţi fi milionar?
.... aţi avea 5 copii?
.... aţi ajunge pe o insulă pustie?
.... aţi şti perfect româneşte?

Dacă se folosește și cu ***indicativul*** (***prezent, viitor, etc.***). Citiți proverbele:

Dacă употребляется и с изъявительным наклонением (настоящее, будущее время и т. д.). Прочитайте пословицы:

Dacă is also used with the Indicative mood (present, future etc.). Read the proverbs:

a. Dacă ai bani, ai prieteni și dușmani.
b. Dacă nu e colac, e bună și pîinea.
c. Dacă nu-i cap, vai de picioare!
d. Dacă dai, n-ai.

E. În cazul în care există ***două pronume***, ordinea lor este:

При наличии двух местоимений, порядок такой:

In case there are two pronouns, their order is:

pronume D + pronume Ac

Vreau să-***mi*** iau ***bagajele*** cu mine.
Vreau să ***mi le*** iau cu mine.
D Ac

7. Citiți:

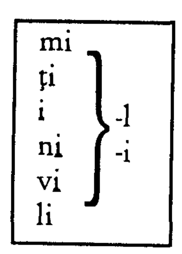
Прочитайте: *Read:*

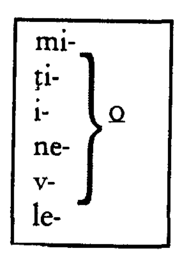

a. Dați-***mi înghețata!*** → Dați-***mi-o!***
b. Spuneți-***mi adevărul!*** → Spuneți-***mi-l!***
c. Vreau să-***ți*** dau ***cartea.*** → Vreau să ***ți-o*** dau!
d. ***Își*** cumpără singur ***hainele.*** → ***Și le*** cumpără singur.
e. ***Vă*** dau ***banii*** mîine. → ***Vi-i*** dau mîine.

Combinații:

Сочетания: *Combinations:*

Lexic. Expresii

confecție (f) i	-	готовое платье *ready-to-wear clothes*
jachetă (f) e	-	жакет *jacket*
(de) gală	-	выходной *gala, fency*
culoare deschisă	-	яркий цвет *light colour*
model, -e (n)	-	фасон *model*
a încerca (ф)	-	примерять *to try on*
a-i sta bine (rău)	-	идти хорошо, плохо *to look well upon, to become (smb)*
a-i fi strîmt	-	быть узким *to be tight*
umăr (m) e i	-	плечо *shoulder*
vernil	-	светло-зелённый *light green*
a i se potrivi (esc)	-	подходить; *to match*

Lecția a 28-a

Să recapitulăm... ce a spus X, Y, Z?

1. Transformați în discurs indirect:
Переделайте в прямую речь:
Change into indirect speech:

La confecții (dialog)

Vînzătoarea: – Bună ziua. Ce ați dori?

Clienta: – Bună ziua. Mi-ar trebui o jachetă de gală, de culoare deschisă.

Vînzătoarea: – Poftiți. Avem aici cîteva modele. Încercați-o ***pe aceasta***. E 46... Vă stă bine!

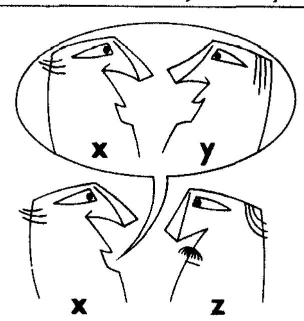
Clienta: – Da, îmi place. Dar ***mi-e*** puțin ***strîmtă*** la umeri. 48 nu aveți?... Și mi-ar plăcea albă.

Vînzătoarea: – Îmi pare rău, n-avem decît crem sau vernil. Poftiți, încercați-le!

Clienta: – Cea crem ***mi s-ar potrivi*** mai bine... Dar mi-e mică!

Vînzătoarea: – Încercați-o ***pe aceasta!***

Clienta: – Da, ***pe asta o*** iau!

La confecții
(discurs indirect)

. . . .

2. Răspundeți:

Ответьте: *Answer:*

Ce credeți *că vă stă bine* și ce nu?

A. La acuzativ, pronumele ***acesta, aceasta,... acela, aceea,...*** ca și articolele adjectivale ***cel, cea, cei, cele*** sînt precedate de ***pe*** și dublate de pronumele personal:

В вин. падеже, местоимениям *acesta, aceasta,...acela, aceea,...* как и указательным артиклям предшествует *pe* и эти местоимения дублируются личным местоимением.

*In the Accusative the pronouns **acesta, aceasta,... acela, aceea,...** as well as the adjectival articles **cel, cea, cei, cele,** are preceded by **pe** and doubled by a personal pronoun:*

Exemple:
Încercați-*o* ***pe aceasta!***
Alegeți-*l* ***pe acela!***
Alegeți-*l* ***pe cel alb!***
Cumpărați-*l* ***pe cel mai ieftin!***
etc.

B. Verbele ***a-i sta bine (rău), a-i fi bun (strîmt, larg, lung, mic, mare,... perfect), a i se potrivi*** etc.
Глаголы
The verbs

se conjugă ca verbul *a-i plăcea*.
спрягаются как глагол *a-i plăcea*
*are conjugated just like **a-i plăcea**.*

Exemplu:
Jacheta îmi ***stă*** bine
III sg.

Pantofii îmi ***stau*** bine.
III pl.

Lexic. Expresii

birou de informații	-	справочное бюро *information bureau*
(tren) rapid	-	скорый поезд *fast train*
nu-i așa?	-	не так ли? *isn't it?*
nici un	-	ни один *no*
(tren) accelerat	-	курьерский поезд *fast/ express (train)*
coadă (f) cozi	-	очередь *queue, line*

La biroul de informații
(dialog)

Dana: – La ce oră pleacă rapidul de București?

Funcționarul: – La 9,20, de la linia *a patra.*

Dana: – Oprește la Bușteni, nu-i așa?

Funcționarul: – A, nu! *Nici un* rapid *nu* oprește la Bușteni.

Dana: – *Nici* acceleratele *nu* opresc?

Funcționarul: – Ba da. Aveți unul peste cinci minute, de la linia *a doua.* Cumpărați bilete de la ghișeul 5.

3. Comentați proverbele:
Прокомментируйте пословицы:
Comment upon the provebs:

Cei din urmă vor fi *cei dintîi.*
Decît *codaș* la oraș, mai bine în satul tău *fruntaș.*

Înlocuiți cuvintele cursive prin sinonime!
Замените выражения другими синонимичными выражениями:
Replace the boldfaced words by synonyms:

La biroul de informații
(discurs indirect)

. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .

C. *Numeralul ordinal* are forme variabile în funcție de gen și număr, astfel:

Порядковое числительное изменяется по жанру и числу так:

The ordinal numeral has variable forms according to the gender and number, as follows:

prim(ul), primă(prima), primi(i), prime(le) (adj.)
întîi(ul), întîi(a), întîi(i), întîi(le) (adj.)
al** doi**lea**, **a** dou**a (adj., pron.)
al** trei**lea**, **a** trei**a
al** patru**lea**, **a** patr**a
...
al** n-**lea**, **a** n-**a
ultim(ul), ultimă(ultima), ultimi(i), ultime(le) (adj.)

al doilea II — primul I — al treilea III

Mai spunem:

cel dintîi = întîiul, primul	cel de-al doilea = al doilea
cea dintîi = întîia, prima .	.
.	.
.	.
.	cel din urmă = ultimul
	cea din urmă = ultima
(pron.)	(pron.)

Lexic. Expresii

a-i veni să	-	хотеться *to feel like*
a strănuta (ф)	-	чихать *to sneeze*
mușchi, mușchi (m)	-	мышца; *muscle*
a se înroși (esc)	-	краснеть *to get red*
a-i vîjîi urechile	-	шуметь в ушах *to have buzzing*
a tremura (ф)	-	дрожать *to tremble*
din cauza	-	из-за *because of*
febră (f)	-	лихорадка *fever*
termometru (n)	-	термометр *thermometer*
cîteodată	-	иногда *sometimes*
gripă (f)	-	грипп *influenza*
a (se) molipsi (esc)	-	заражаться *to catch*
vreun, vreo	=	какой-нибудь *some*

Formarea cuvintelor

roșu	→	a (se) înroși (esc)
negru	→	a (se) înnegri (esc)
verde	→	a (se) înverzi (esc)
galben	→	a (se) îngălbeni (esc)
vînăt	→	a (se) învineți (esc)
alb	→	a albi (esc)

4. Transformați dialogurile:

Преобразуйте диалоги:
Change the dialogues:

Spuneți ce vă doare?
(dialog)

Medicul: – Ce s-a întîmplat? Spuneți ce vă doare?

Pacientul: – Pînă ieri mă simțeam bine, n-aveam nimic, dar de ieri mă doare capul și îmi vine să strănut tot timpul.

Medicul: – Mușchii vă dor?

Pacientul: – Mă dor toți mușchii. Mi s-au înroșit ochii și mă ustură. Îmi vîjîie urechile, tremur.

Medicul: – Din cauza febrei. V-ați luat temperatura?

Pacientul: – Nu, nu mi-am luat-o.

Medicul: – Puneți-vă termometrul! Așa... Simptomele astea le-ați mai avut?

Pacientul: – Cîteodată, foarte rar, cînd eram copil și aveam gripă...

Medicul: – E cineva bolnav în familie? Probabil v-ați molipsit de la cineva.

Pacientul: – Posibil... de la vreun pacient de-al meu...

Medicul: – ?!...

Spuneți ce vă doare?
(discurs indirect)

. . . .

. . . .

. . . .

. . . .

. . . .

. . . .

. . . .

. . . .

. . . .

. . . .

. . . .

. . . .

. . . .

. . . .

. . . .

. . . .

. . . .

. . . .

. . . .

. . . .

D. Unele *prepoziții (locuțiuni prepoziționale)* cer cazul genitiv.

Некоторые предлоги (предложные обороты) требуют род. падежа

Certain prepositions (prepositional phrases require the use of the Genitive.

din cauza	-	из-за *because of*
contra împotriva	-	против *against*
înaintea în fața	-	перед *before*
în spatele în urma	-	за *behind*
deasupra	-	над *over*
dedesubtul	-	под *under*
la stînga	-	слева *to / on the left*
la dreapta	-	справа *to / on the right*
de-a lungul	-	вдоль *along*
de-a latul de-a curmezișul	-	поперёк *across*
în locul	-	вместо *instead of*
în jurul etc.	-	вокруг *around*

Ex.:
Tremur *din cauza* febrei.
Stai *în fața* mea!
Stai *în spatele* meu!

Lexic. Expresii

îndesat, -ă, -i, -e	-	крепкий, сбитый *full, thick*
a-i conveni	-	устраивать (кого-н.) *to suit*
Fie!	-	Пусть! *All right!*
a cîntări (esc)	-	взвешивать *to weigh*
sigur, -ă, -i, -e	-	конечно *sure*
a strecura (φ)	-	процеживать *to strain*
cuptor (n) oa e	-	духовка *oven*
pesmet (n)	-	толчёные сухари *fine bread crumbs*
frunză (f) e	-	лист *leaf*
castravete (m) ţi	-	огурец *cucumber*
grădinar, -i (m)	-	садовник *gardner*
castană (e) e	-	каштан *chestnut*
mîţă (f) e	-	кошка *cat*
oală (f) e	-	кастрюля *pot*

Sinonime

mîţă (f) - pisică (f)

5. Comentaţi proverbele:

Прокомментируете пословицы:
Comment upon the Proverbs:

Nu vinde castraveţi grădinarului!
Scoate castanele din foc cu mîna altuia.
Nu cumpăra mîţa-n sac!
Nu-ţi băga nasul unde nu-ţi fierbe oala!

La piaţă (dialog)

Anca: – Cu cît daţi conopida?
Ţăranca: – Cu 2000 de lei kilogramul.
Anca: – Cu 1500 n-o daţi? Nu-i prea îndesată...
Ţăranca: – Cu 1700, dacă vă convine.
Anca: – Fie. Cîntăriţi-mi bucăţile astea două!

Acasă, în bucătărie (dialog)

Anca: – Conopida *se fierbe?*
Mama: – Sigur. *Trebuie fiartă* cu sare cam 10 minute. *Se strecoară*, apoi *trebuie pusă* la cuptor, cu unt, smîntînă şi pesmet. Nu-i greu de gătit, chiar dacă n-ai mai făcut niciodată...
Anca: – Aş vrea s-o fac eu, dacă mă laşi...
Mama: – Sigur că te las. Întîi curăţ-o de frunze, apoi spal-o şi pune-o la fiert.

La piaţă
(discurs indirect)

. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .

Acasă în bucătărie
(discurs indirect)

. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .

E. *Pasivul:*
Страдательный залог:
The passive:

Trebuie să fie fiartă.

se poate reduce la:
можно сводить к:
can be reduced to:

Trebuie fiartă.
Se fierbe.

6. Transformaţi la fel:
Переделайте таким же образом:
Make the same changes with:

Untul ***trebuie să fie topit.*** → . . . . .
. . . .
Merele ***trebuie să fie curăţate.***→. . .
. . . .
Sarea ***trebuie să fie pusă.*** → . . . . . .
. . . .
Cartofii ***trebuie să fie scoşi.***→ . . . .
. . . .
etc.

F.

şi ... şi ...	≠	***nici ... nici ... nu ...***

Ex.: ***Şi*** rapidele, ***şi*** acceleratele opresc la Buşteni.
Nici rapidele, ***nici*** acceleratele ***nu*** opresc la Buşteni.

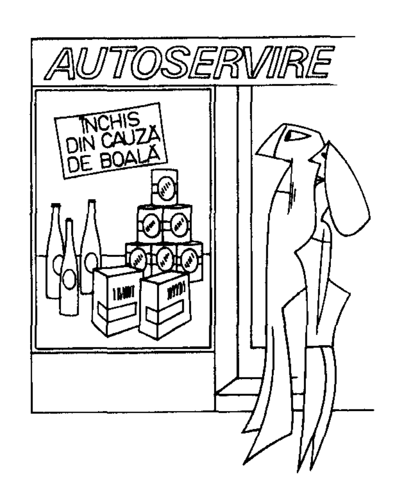
Eliptic: ***Şi*** acceleratele opresc la Buşteni.
Nici acceleratele ***nu*** opresc la Buşteni.G.

Lecția a 29-a

Din ce cauză ai întîrziat?

Lexic		
a se pierde	-	теряться *to lose one's way*
a (se) produce	-	происходить, производить *to produce, to happen*
accident, -e (n)	-	катастрофа; *accident*

- *Din cauză că* m-am trezit tîrziu.
- *Din cauza* copiilor.
- *Fiindcă* n-a sunat ceasul.
- *Pentru că* n-a venit autobuzul.
- *Deoarece* a fost pană de curent.
- Mi s-a stricat mașina.
- *Din cauze multiple...!*
- *Din cauze obiective!*

Uneori cînd magazinul e închis, scrie pe un bilet: ***Închis din cauză de boală.***

A. a. ***Cauza*** se exprimă în limba română prin conjuncții și locuțiuni conjuncționale (***fiindcă, deoarece, din cauză că, din pricină că, pentru că***) sau prin locuțiuni prepoziționale: ***din cauza*** + Genitiv, ***din pricina*** + Genitiv sau ***din cauză de*** + Acuzativ.

Причина выражается при помощи союзов и союзных оборотов (*fiindcă, deoarece, din cauză că, din pricină că, pentru că*) или предложных оборотов: *din cauza* + род. п., *din pricina* + род. п. sau *din cauză de* + вин. п.

*Cause is expressed in Romanian by means of conjunctions or conjunction phrases. (**fiindcă**...) or by means of prepositional phrases **din cauza** + Genitive... (see above).*

1. Răspundeți la întrebări:

Ответьте на вопросы:

Answer the questions:

a. ***Din ce cauză*** nu știi bine românește?
b. ***Din ce cauză*** ai rămas acasă?
c. ***De ce*** n-ai mai așteptat?
d. ***De ce*** te-ai pierdut?
e. ***Din ce pricină*** ești supărat?
f. ***Din pricina cui*** ai căzut la examen? Din pricina mea?
g. ***Din cauza cui*** s-a produs accidentul?

2. Puneți o expresie cauzală potrivită:

Употребите подходящее причинное выражение:

Insert a suitable causal phrase:

a. Accidentul de ieri s-a produs . . . . amîndouă mașinile aveau viteză prea mare.
b. N-am venit . . . . n-am fost invitat.
c. Te iert . . . . n-ai vrut.
d. . . . . voastră, noi a trebuit să mai așteptăm.
e. Îl doare stomacul . . . . fumatului excesiv.

b. Construcțiile cu supin, cum sînt: ***de fumat, de nedormit, de nemîncat, de prea mult băut, de mers pe jos*** etc. pot avea și sens cauzal.

Конструкции с супином как: *de fumat, de nedormit, de nemîncat, de prea mult băut, de mers pe jos* и т. д. могут иметь и причинное значение.

*Supine constructions such as: **de fumat, de nedormit, de nemîncat, de prea mult băut, de mers pe jos** etc. may have a causal meaning as well.*

Ex.: De atîta ***mers pe jos,*** mă dor picioarele.

Din ziare:

Circulaţia

În săptămîna 21-27 mai a.c. s-au înregistrat în întreaga ţară 174 de accidente de circulaţie soldate cu 62 de morţi şi 142 de răniţi, precum şi 3 avarii cu pagube materiale importante.

Cele mai multe dintre accidente ***s-au datorat***:

– ***traversării*** pietonilor prin alte locuri decît cele permise (62 de accidente, cu 15 morţi şi 48 de răniţi, dintre care 14 evenimente cu 4 morţi şi 10 răniţi s-au comis ***din cauza nesupravegherii*** copiilor);

– ***nerespectării*** regimului de viteză (23 de accidente cu 9 morţi şi 24 de răniţi);

– ***neatenţiei*** în conducere (19 accidente, cu 10 morţi şi 13 răniţi);

– **consumului** de alcool, care a cauzat 10 accidente (2 morţi şi 8 răniţi);

– ***depăşirii*** neregulamentare (11 accidente, cu 7 morţi şi 15 răniţi).

– ***oboselii*** sau ***adormirii*** la volan (9 accidente cu 3 decedaţi şi 16 răniţi).

(după *România Muncitoare*, 30 mai 1990, p. l)

Lexic. Expresii

ziar, -e (n)	– газета	*newspaper*
circulaţie (f)	– движение	*traffic*
a.c	– anul curent	
a înregistra (ez)	– отмечать	*to register*
a se solda cu	– завершаться	*to end (in)*
mort, moartă, morţi, moarte	– мёртвый	*dead*
rănit, -ă, -i, -e	– раменный	*injured*
precum şi	– как и	*as well as*
avarie (f) i	– авария	*accident*
pagubă (f) e	– ущерб	*damage*
a se datora (ez)	– иметь причиной	*to be due to*
pieton, -i (m)	– пешеход	*pedestrian*
a comite	– совершать	*to commit*
(ne)supraveghere*	– (не)наблюдение	*(lack of) attention*
(ne)respectare	– (не)соблюдение	*(non) observance*
viteză (f) e	– скорость	*speed*
consum, -uri (n)	– потребление алкоголя	*consumption*
a cauza (ez)	– причинять	*to cause*

3. Explicați sensul construcțiilor subliniate:

Объясните значение подчёркнутых конструкций:

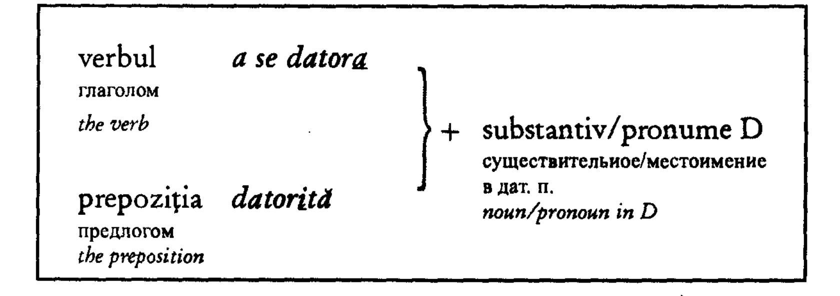
Explain the meaning of the underlined constructions:

a. ***De fumat***, mă doare capul. . . . .
b. ***De atîta mers pe jos***, mă dor picioarele. . . . .
c. ***De prea mult băut***, am căzut sub masă. . . . .
d. Amețesc ***de nemîncat***. . . . .
e. Mi-e rău ***de căldură***. Crăp ***de căldură***. . . . .
f. Mor ***de frică***, mor ***de foame*** . . . .
g. Mă dor ochii ***de fum*** și ***de praful*** de pe stradă. . . . .

c. ***Cauza*** se mai exprimă și prin:

Причина выражается и:

Cause may also be expressed by:

4. Transformați în expresii sinonime:

Переделайте в синонимические выражения:

Change into synonymous expressions:

Accidentele au avut loc ***datorită***:

- ***traversării*** pietonilor prin locuri nepermise;
- ***nerespectării*** vitezei reglementare;
- ***neatenției***;
- ***consumului*** de alcool;
- ***depășirii*** neregulamentare;
- ***oboselii*** sau ***adormirii*** la volan.

Coaste rupte din cauza priorităţii

Un taximetrist al firmei clujene "City Taxi" şi-a fracturat patru coaste în urma unui accident rutier petrecut duminică noaptea. În jurul orei 23.40, Ştefan Dan Moldovan, de 31 de ani, a intrat cu autoturismul Dacia 1310, cu numărul de înmatriculare CJ-05-SBT, în intersecţia dintre străzile Iazului şi Bucureşti. Deoarece taximetristul nu a acordat prioritate de dreapta, maşina sa a fost lovită în plin de un camion marca MAN, cu numărul de înmatriculare CJ-44-SEX, condus regulamentar de clujeanul Konyves Josif, de 44 de ani.

Ştefan Moldovan a fost internat în stare gravă la Clinica de Chirurgie I, cu diagnosticul traumatism cranio-cerebral, contuzie toracică, fractură a coastelor 3, 4, 5 şi 6 şi multiple leziuni. Din fericire, taximetristul nu avea clienţi. **(O.P.)**

Taximetristul nu a acordat prioritate de dreapta

Citiţi textul cu ajutorul dicţionarului!

5. Deschideți parantezele:

Откройте скобки:

Open the brackets:

Vedeam ceva în față, pe (drum), dar nu puteam opri mașina ca să mă uit mai bine ce era, din cauza (alte mașini) care veneau în urma (eu). Eram înaintea (5 mașini mici) și (5 camioane), în plină autostradă. Eram, deci, blocat de cei de după (eu). Am claxonat să se oprească cei din față. Probabil că ei nu și-au dat seama. Deodată, m-am trezit în fața (o mașină oprită) de-a latul (șoseaua). Nu știu cum a ajuns acolo. Era chiar mașina din fața (eu) care, ajungînd în fața (obiectul căzut) pe (șosea), a trebuit să frîneze brusc. Probabil că nu l-a obsevat dinainte. Noroc că am avut timp să opresc. Nu știu ce s-ar fi întîmplat cu (eu) dacă aveam viteza nebună (cei) dinaintea (eu). Mai mult ca sigur, aș fi făcut accident!

B. *Nominativ* Им. п. *Nominative*	***Genitiv-dativ*** Род. п. – дат. п. *Genitive-Dative*
cel	*celui*
cea	*celei*
cei, cele	*celor*

alt băiat	= *altul*	*altui* băiat	= *altuia*
altă fată	= *alta*	*altei* fete	= *alteia*
alți băieți	= *alții*	*altor* băieți	= *altora*

C. Mașina care este *la* stînga (*unde* este?)
= mașina *de la* stînga (*care* mașină?)

unde? (Где? *where?*)

verb + *la...*
în...

mașina care este *în* față (*unde* este?)
= mașina *din* față (*care* mașină?)

care? (Который?... *which?*)

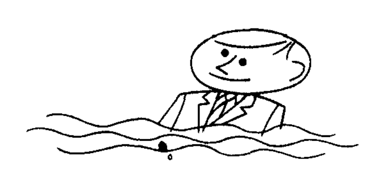
substantiv + *de la*
din

Cauze şi... cauze...

I. – Sorine, de unde ai tu bani?
– Bunica mi i-a dat.
– Pentru ce?
– M-a trimis să cumpăr timbre... Dar ştii, mamă, n-a fost nevoie de timbre ***fiindcă*** am introdus scrisoarea în cutie cînd nu era nimeni prin apropiere.

II. *Mama:* – Ionel, poţi să te duci la rîu, dar să nu te scalzi, ***că*** apa e foarte rece.
Ionel: – N-avea grijă mamă, am să mă scald îmbrăcat.

III. X: – Tot mai căutaţi cîinele?
Y: – Da!
X: – ***De ce*** nu daţi un anunţ la ziar?
Y: – Ce folos? Cîinele tot nu ştie să citească!

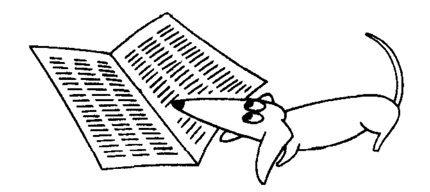
(după *Arca lui Noe*, martie 1990)

Lexic. Expresii

a introduce	–	опускать *to introduce*
rîu, -ri (n)	–	река *river*
a se scălda (φ)	–	купаться *to swim*
N-avea grijă!	–	Не беспокойся! *Don't worry!*
tot mai...	–	всё ещё *to keep... ing*
anunţ, -uri (n)	–	объявление *advertisment*
Ce folos?	–	Что толку? *What's the use?*

Sinonime

a introduce	–	a băga
în apropiere	–	aproape
Ce folos?	–	La ce bun?

6. Povestiți anecdotele în discurs indirect!

Перескажите анекдоты, используя прямую речь!

Retell the anecdotes in indirect speech!

Cauze și.. cauze...

I. ....
....
....
....
....

II. ....
....
....
....
....

III. ....
....
....
....
....

7. Puneți în loc de „că", „pentru că":

Замените *că* оборотом *pentru că*:

Replace „că" by „pentru că":

a. – Să nu te scalzi, *că* apa e foarte rece.
b. – De ce n-ai venit?
   – *Că* n-am fost invitat.
c. – Nu te grăbi, *că* nu-i urgent.
d. – Repetați, vă rog, *că* n-am înțeles.
e. – Ce ați spus? *Că* n-am auzit.

Lecţia a 30-a

Mergînd încet, departe ajungi

• *Mergînd* pe jos, ai *ajunge* mai tîrziu.

(= *cînd/dacă* mergi)

(= *dacă* ai merge)

• *Mergînd* pe jos, *am ajuns* mai tîrziu.

(= *pentru că* am mers)

• Putem discuta *mergînd*.

(= *în timp ce* mergem)

• *Te văd zilnic mergînd* la părinţi.

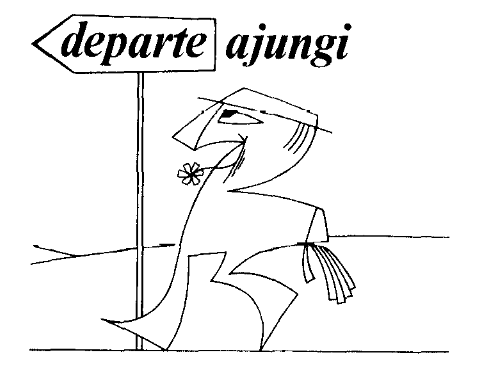
(= *cum* mergi)

Gramatică

Lexic

curbă (f)	–	поворот
e		*curve*
a parca (parchez)	–	парковать
		to park
a lovi (esc)	–	ударять
		to hit

Mergînd pe jos,

A. ***Modul gerunziu*** se recunoaşte după terminaţiile:

Деепричастие можно узнавать по окончаниям:
The Present Participle (gerunziu) *can be recognized by the endings:*

	-înd	sau		**-ind**
	Infinitiv	*Gerunziu*	*Infinitiv*	*Gerunziu*
I.	a pleca a cînta	- plec***înd*** - cînt***înd***	a studia a veghea	- studi***ind*** - vegh***ind***
II.	a tăcea a vedea	- tăc***înd*** - văz***înd***		
III.	a merge a face a crede a trimite	- merg***înd*** - făc***înd*** - crez***înd*** - trimiț***înd***	a scrie	- scri***ind***
IV.	a coborî a hotărî	- cobor***înd*** - hotăr***înd***	a privi	- priv***ind***
	a avea a bea a vrea a lua a da	- av***înd*** - b***înd*** - vr***înd*** - lu***înd*** - d***înd***	a fi a ști	- fi***ind*** - ști***ind***

a. Gerunziul poate avea sens ***temporal,*** sens ***condițional,*** sens ***cauzal*** sau sens ***modal.***

Деепричастие имеет временное, условное, причинное или модальное значения.
The Present Participle may have a temporal meaning, a conditional meaning, a causal meaning or a modal meaning.

1. Transformați gerunziul:

Переделайте деепричастие:
Change the present participle (gerunziu):

a. Accidentul s-a produs ***vrînd*** să ia o curbă.→. . . . ***cînd a vrut / voia*** . . .
b. Accidentul s-a produs ***trecînd*** strada. → . . . .
c. ***Parcînd,*** aş fi lovit o altă maşină. → . . . .
d. ***Oprindu-se,*** a făcut accident. → . . . .
e. ***Nefiind*** atent, a făcut accident. → . . . .

Citiți din ghidul României:

...Maramureșul este ***nu numai*** o regiune bogată în priveliști de o rară frumusețe, ***dar și*** o zonă în care se află păduri întinse de brad, molid, stejar și fag, cu o faună căutată de vînători: urși, cerbi carpatini, mistreți ș.a. ***Mai*** sînt pășuni, ape tămăduitoare, iar în adîncuri, aur și argint, ***ca și*** alte metale valorificate în industrie.

Lexic. Expresii

nu numai..., dar și...	-	не только... но и *not only... but also...*
bogat, -ă, -i, -e	-	богатый *rich*
priveliște (f) i	-	зрелище *view*
se află	-	находится *there is (are)*
întins, -ă, -i, -e	-	обширный *large*
brad (m) zi	-	ель *fir tree*
molid (m) zi	-	пихта *spruce fir*
stejar, -i (m)	-	дуб *oak*
fag, -i (m)	-	бук *beech*
faună (f)	-	фауна *fauna*
vînător, -i (m)	-	охотник *hunter*
urs (m) și	-	медведь *bear*
cerb, -i (m)	-	олень *stag*
mistreț, -i (m)	-	дикий кабан *wild boar*
pășune (f) i	-	пастбище *pasture*
tămăduitor, -e, -i	-	целебный *healing*
adînc, -uri (n)	-	глубокий *underground*
aur (n)	-	золото *gold*
argint (n)	-	серебро *silver*
formă (f) e	-	форма *form*
relief, -uri (n)	-	рельеф; *relief*
ca și	-	как и *as well as*
a valorifica (φ)	-	превращать в ценность *to turn to account*

b. *Forma negativă a gerunziului:*

Отрицательная форма деепричастия;
The negative form of the present participle (gerunziu):

fiind	- *ne*fiind
mîncînd	- *ne*mîncînd etc.

Pronumele în dativ sau acuzativ se așază după verb:
Местоимение в дат. п. или в вин. п. ставится после глагола:
The pronoun in the Dative or Accusative is placed after the verb:

scriind	scriindu-*ți* (a scrie + D)
așteptînd	așteptîndu-*te* (a aștepta + Ac.)
oprind	oprindu-*se* (a se opri)
amintind	amintindu-*mi* (a-și aminti)
părînd	părîndu-*mi-se* (a i se părea)

2. *Transformați în gerunziu:*

Переделайте в деепричастие:
Change into the present participle (gerunziu):

a. Mi s-a întîmplat ***cînd am vrut*** să iau o curbă.
b. ***Pentru că nu sînt*** specialist, nu mi-am spus părerea.
c. Oamenii se uitau ***și comentau.***
d. ***Pentru că nu-mi place*** vinul roșu, nu beau.
e. ***Pentru că*** grăsimile ***îmi fac rău***, nu mănînc gras.
f. ***Dacă aș fi învățat***, aș fi trecut la examen.
g. ***Dacă aș merge*** cu avionul, aș ajunge mai repede.
h. ***Deoarece m-am dus*** singură în excursie, m-am plictisit.
i. Învăț ***și ascult*** muzică ***în același timp.***
j. Nu te-am auzit ***cînd ai intrat.***
k. Îmi place să te ascult ***cum vorbești.***

3. Inlocuiți expresiile din text cu altele sinonime (v. D).

Замените выражения из текста другими синонимичными выражениями (смотри D).
Replace the phrases in the text with synonyms (see D).

Localnicii dovedesc un simţ artistic deosebit. Păşind, de pildă, pragul unei case ţărăneşti din Maramureş, ai impresia că te afli într-un muzeu de artă populară. „Camera mare", îndeosebi, este împodobită cu ţesături, cu obiecte casnice lucrate artistic din lemn.

Maramureşenii sînt meşteri iscusiţi în prelucrarea lemnului. În satele lor se întîlnesc vechi biserici din lemn, adevărate monumente de artă arhitecturală, care încîntă privirea cu linia lor zveltă, cu o surprinzătoare armonie a proporţiilor...

(după *România. Ghid turistic*, Ed. Meridiane, Bucureşti, 1967).

Sinonime

localnic (m)	-	autohton (m)
regiune	-	zonă
deosebit	-	special
	-	excepţional
a dovedi	-	a demonstra
de pildă	-	de exemplu
îndeosebi	-	mai ales
	-	în special

Lexic. Expresii

localnic, -i (m)	-	местный житель *native*
a dovedi (esc)	-	доказывать *to prove*
deosebit, -ă, -i, -e	-	особеный *outstanding*
a păşi (esc)	-	шагать *to pass*
de pildă	-	например *for instance*
prag, uri (n)	-	порог *threshold*
îndeosebi	-	особсннo *especially*
a împodobi (esc)	-	украшать *to decorate*
ţesătură (f)	-	ткань *fabric*
ceramică (f)	-	керамнка *ceramics*
casnic, -ă, -i, -e	-	домашнний *household*
meşter, -i (m)	-	мастер *master, craftsman*
iscusit, -ă, -i, -e	-	умелый *skilful*
a încînta (φ)	-	очаровывать *to delight*
zvelt, -ă, -i, -e	-	стройный *slender*
surprinzător, -e, -i, -e	-	поразнтельный *surprising*
iepure (m)	-	заяц *hare, rabbit*
oaie, oi (f)	-	овца *sheep*
lup, -i (m)	-	волк *wolf*
uscătură (f)	-	хворост *dry wood*
gard, uri (n)	-	забор *fence*
circ (n)	-	цирк *circus*
leu (m)	-	лев; *lion*

4. Explicați gerunziul:

Объясните деепричастие:

Explain the participle (gerunziu):

a. M-aș reface mai repede ***stînd*** în pat.
b. ***Avînd*** mașină, îți poți rezolva mai repede treburile.
c. ***Avînd*** mașină, ai putea merge mai des la părinți.
d. ***Învățînd***, ai fi trecut la examen.
e. ***Nemaiputînd*** să lucrez, am preferat să mă culc.
f. ***Povestind***, timpul trece mai repede.
g. Înveți mai repede o limbă ***vorbind***.
h. ***Stînd*** în România, e nevoie să înveți românește.
i. ***Crezînd*** că nu mai veniți, nu v-am mai așteptat.
j. Îmi place să citesc ***ascultînd*** muzică.
k. ***Scriindu-mi din timp***, voi putea programa totul mai bine.

5. Priviți o hartă și spuneți unde se află diferite orașe sau regiuni din România.

C. *Formele de relief* sînt: *Apele* sînt

Formele de relief	*Apele*	
cîmpia	***curgătoare*** (care curg)	pîrîu, pîraie (n)
podișul		rîu, rîuri (n)
dealul		fluviu, fluvii (n)
muntele		
	stătătoare (care stau)	lac, lacuri (n)
		mare, mări (f)
		ocean, oceane (n)

6. Încercați să spuneți cum se poate ajunge

- de la Constanța la Baia Mare
- de la Craiova la Iași
- de la Timișoara la București
- din Maramureș în Oltenia
- din Moldova în Transilvania
- din România în Franța

Pe unde se trece?

pe + în = ***prin***

Voronețul

De la Gura Humorului, continuînd să înainteze spre Cîmpulung Moldovenesc, călătorul va întîlni în stînga drumului o ramificație care îl va purta după 3 kilometri la mănăstirea Voroneț.

Domnitorul Ștefan cel Mare a înălțat în 1488 această mănăstire de dimensiuni reduse, dar de mare valoare artistică. Capodoperă a stilului arhitectonic moldovenesc, ea a fost supranumită de specialiștii străini „Capela Sixtină a României", pentru coloritul și execuția frescelor interioare și exterioare, păstrate în cea mai mare parte în forma inițială. Frescele exterioare, de o mare strălucire, au fost executate de iscusiți meșteri zugravi moldoveni din secolul al XVI-lea...

(După *România. Ghid turistic*, Ed. Maridiane, București, 1967)

Lexic. Expresii

monument, -e (n)	-	памятник *monument*
a înainta (ez)	-	продвигаться *to advance*
călător, -i (m)	-	путешественник *traveller*
ramificație (f)	-	разветвление *fork*
a purta, (port)	-	водить, приводить *take (you) to*
domnitor, -i (m)	-	господарь *ruler, prince*
a înălța (ф)	-	воздвигать *to raise*
dimensiune (f)	-	пропорция *dimension*
redus, -ă, -i, -e	-	маленький, малый *reduced*
valoare (f)	-	ценность *value*
capodoperă (f)	-	шедевр *masterpiece*
a supranumi (esc)	-	прозывать *to call, to nickname*
colorit-uri (n)	-	колорит *colour (ing)*
execuție (f)	-	изготовление *execution*
frescă, fresce (f)	-	фреска *fresco*
a păstra (ez)	-	сохранять *to preserve*
strălucire (f)	-	блеск *brilliance*
zugrav, -i (m)	-	маляр, иконописец *painter*

D.

și...	*și...*
nu numai...,	*ci și...*
nu numai...,	*dar și...*
..........,	*ca și...*
pe lîngă...,	*și...*
atît....,	*cît și...*

7. Transformați după model:

oamenii care trăiesc *la* țară = oamenii *de la* țară
urșii care trăiesc *în* pădure = urșii *din* pădure
bisericile care se găsesc *în* Maramureș = ...
casele care se află *la* sate = ...
aurul care se găsește *în* mine = ...
lemnul care se găsește *în* pădure = ...
leii care se folosesc *la* circ = ...
metalele care zac *în* adîncuri = ...
muncitorii care lucrează *în* industrie= ....
Muzeul de Artă care se află *la* Cluj = ...
mănăstirile care se află *în* nordul Moldovei = ...
familia care locuiește *lîngă* noi = ...

8. Temă:

Faceți o descriere geografică a țării dumneavoastră!

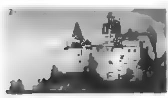
Proverbe:

Promite marea cu sarea.
Nu vinde pielea ursului *din* pădure!
Cine fuge după doi iepuri nu prinde nici unul.
A dat oaia în paza lupului.
Nu e pădure fără uscături.
Înalt ca bradul, prost ca gardul.
Prost ca lemnul.
Apa trece, pietrele rămîn.
Tăcerea e de aur.

Lecția a 31-a

Oare unde, cine, ce, când?

	Lexic. Semantică
♦ **Unde *o fi fiind* castelul lui Vlad Țepeș?** *O fi fiind în sud?*	(= Mă întreb unde *este* castelul) (= Oare *este* în sud?)
♦ **Unde *o fi* castelul lui Vlad Țepeș?** În nordul țării?	(= Mă întreb unde *este* castelul?) (= Oare *este* în nordul țării?)
♦ **Cine *o fi fost* Dracula?** Vlad Țepeș?	(= Mă întreb cine *a fost* Dracula?) (= Oare *a fost* Vlad Țepeș?)

A. ***Modul prezumtiv*** exprimă necunoașterea unui fapt (în interogația parțială):
Гипотетическое наклонение выражает незнание одного факта (в частичном вопросе):
The Presumptive Mood shows ignorance of a fact (in partial interrogation):

Ex.: Unde *o fi (fiind)* castelul lui Vlad Țepeș? (= Mă întreb/nu știu unde este castelul lui Vlad Țepeș.)
sau o presupunere, o bănuială, o „prezumție" (în interogații totale sau în propoziții declarative).
или подозрение, "предположение" (в полных вопросах или в декларативных предложениях).
or supposition, suspicion, „presumption" (in total interrogation or in statements).
Ex.: *O fi (fiind)* în sud (?) (= Bănuiesc că este în sud.)

Formele prezumtivului sînt:
Формы гипотетического наклонения: *The forms of the presumptive are:*

Prezent	*Perfect*
Viitor literar + Gerunziu	*Viitor literar + Participiu*

Ex.: a merge

voi fi mergînd	voi fi mers
vei fi mergînd	vei fi mers
va fi mergînd	va fi mers
vom fi mergînd	vom fi mers
veți fi mergînd	veți fi mers
vor fi mergînd	vor fi mers

Popular, la persoana a 3-a se folosesc formele:
В просторечье, для III-его лица употребляют формы:
In the 3rd person the following colloquial forms are used:

sg.	o fi mergînd	o fi mers
pl.	or fi mergînd	or fi mers

La verbul ***a fi***, gerunziul poate lipsi:
Для глагола *быть*, деепричастие может отсутствовать:
The present participle (gerunziu) *may be omitted with the verb TO BE.*

o fi fiind = o fi

1. Transformați ca în model:

a. Oar *e* în nord? – *O fi (fiind)* în nord?
b. Oare *e* departe? – . . . .
c. Oare *e* departe? – . . . .
d. Oare ***a mers*** cu trenul? – . . . .
e. Oare *se întoarce?* . . . .
f. Oare ***s-a dus?*** . . . .
g. Oare ***își amintește*** de mine? . . . .
h. Oare ***și-a amintit*** de mine? . . . .

Între legendă şi istorie: Vlad Ţepeş

Negustorul străin

Pe cînd domnea în Ţara Românească Vlad Ţepeş, trecu prin ţară, venind din Transilvania, un mare negustor florentin ce avea cu el marfă şi bani foarte mulţi.

Cum ajunse la Tîrgovişte, capitala ţării pe atunci, negustorul se duse îndată la palatul domnesc şi ceru lui Vlad Ţepeş slujitori ca să-l păzească şi pe el şi marfa şi banii ce-i avea.

Ţepeş porunci atunci să lase marfa şi banii în piaţă, iar el să vină să doarmă la palat.

Neguţătorul, neavînd ce face, se supuse poruncii domneşti, dar peste noapte cineva, trecînd pe lîngă căruţa cu marfă, luă din bani 160 de galbeni.

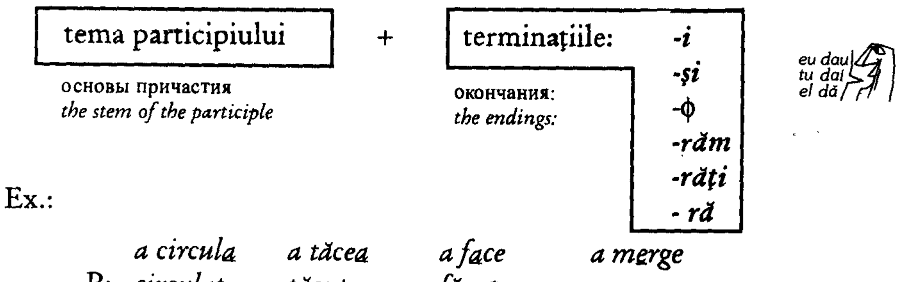
A doua zi, dis-de-dimineaţă, neguţătorul se duse la căruţă, găsi marfa cum o lăsase, dar din bani lipseau 160 de galbeni. Se duse la Domn şi-i spuse lipsa banilor. Domnul îi porunci să n-aibă nici o grijă, căci se vor găsi îndată şi banii şi hoţul. Porunci să pună din vistierie banii la loc, însă cu unul mai mult.

Lexic. Expresii

a domni (esc)	-	господствовать *to reign*
negustor, -i (m)	-	купец; *merchant*
marfă, mărfuri (f)	-	товар; *marchandise*
îndată	-	сейчас *in no time*
palat, -e (n)	-	дворец; *palace*
domnesc, -ă, -i	-	господский *princely, kingly*
slujitor, -i (m)	-	слуга; *servant*
a păzi (esc)	-	сторожить *to watch, guard*
a porunci (esc)	-	приказывать *to order*
a lăsa (las)	-	оставлять *to let*
a se supune	-	подчиняться *to subdue*
poruncă (f)	-	приказ; *command*
domn, -i (m)	-	господарь; *king*
căruţă (f)	-	телега; *cart*
galben, -i (m)	-	золотая монета *gold coin*
lipsă (f)	-	отсутствие *shortage*
grijă (f)	-	забота *worry*
hoţ, -i (m)	-	вор; *thief*
vistierie (f)	-	казначейство *treasury*
a pune la loc	-	возвращать *to put in its place*

A. Timpul ***perfect simplu*** se foloseşte mai mult în istorii şi în povestiri. El se formează de la:

Простое прошедшее время употребляется больше в историях и в повествованиях. Оно образуется от:
The Simple Perfect Tense is used mainly in narrations and stories. It is formed using:

Ex.:

	a circula	*a tăcea*	*a face*	*a merge*
P:	*circulat*	*tăcut*	*făcut*	*mers*
	circula***i***	tăcu***i***	făcu***i***	merse***i***
	circula***şi***	tăcu***şi***	făcu***şi***	merse***şi***
	circulă	tăcu	făcu	merse
	circula***răm***	tăcu***răm***	făcu***răm***	merse***răm***
	circula***răţi***	tăcu***răţi***	făcu***răţi***	merse***răţi***
	circula***ră***	tăcu***ră***	făcu***ră***	merse***ră***

	a veni	*a coborî*
P:	*venit*	*coborît*
	veni***i***	coborî***i***
	veni***şi***	coborî***şi***
	veni	coborî
	veni***răm***	coborî***răm***
	veni***răţi***	coborî***răţi***
	veni***ră***	coborî***ră***

Verbe neregulate: Неправильные глаголы: *Irregular verbs:*

a fi		*a avea*		*a sta*	*a da*	*a vrea*	*(a voi)*
fusei	(fui)	avusei	(avui)	stătui	dădui	vrui	(voii)
fuseşi	(fuşi)	avuseşi	(avuşi)	stătuşi	dăduşi	vruşi	(voişi)
fuse	(fu)	avuse	(avu)	stătu	dădu	vru	(voi)
fuserăm	(furăm)	avuserăm	(avurăm)	stăturăm	dădurăm	vrurăm	(voirăm)
fuserăţi	(furăţi)	avuserăţi	(avurăţi)	stăturăţi	dădurăţi	vrurăţi	(voirăţi)
fuseră	(fură)	avuseră	(avură)	stătură	dădură	vrură	(voiră)

Ex.: Cînd ***ajunse*** la Tîrgovişte, negustorul ***se duse*** la palat şi ***ceru*** lui Ţepeş slujitor de pază (= ***a ajuns, s-a dus, a cerut***)

Oamenilor din capitală le porunci să caute îndată pe hoţ, că de nu-l vor găsi pe hoţ, va pierde toată cetatea.

Neguţătorul, mergînd din nou la căruţă, numără banii, o dată, de două ori şi a treia oară, şi cu mirare găsi toţi banii însă cu un galben mai mult. De unde o fi apărut?

Se înapoie atunci la Domn şi îi spuse:

– Stăpîne, am aflat toţi banii, însă cu un galben mai mult.

În acel moment fu adus şi hoţul. Atunci Ţepeş spuse negustorului:

– Du-te în pace; dacă nu mi-ai fi mărturisit galbenul cel de prisos, aş fi poruncit să te puie şi pe tine împreună cu acest hoţ în ţeapă.

Aşa se purta Ţepeş cu supuşii săi, cei credincioşi şi cei necredincioşi.

(Mihail Popescu, *Legende istorice ale românilor din cronicari*, Bucureşti, 1932, pp. 16-18)

Lexic. Expresii

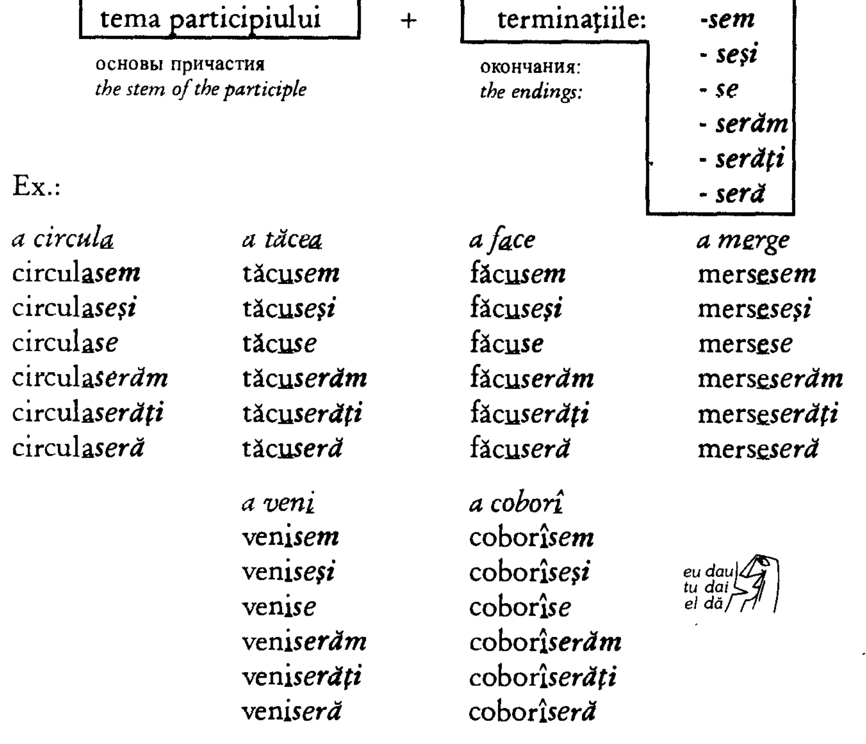
a pierde	-	потерять *to lose*
cetate (f) ăţi	-	крепость *city, fortress*
cu mirare	-	с удивлением *with amazement*
a se înapoia (ez)	-	возвращаться *to return*
stăpîn, -i (m)	-	хозяин; *master*
a afla (u)	-	узнавать; *to find*
în pace	-	спокойно, мирно *in peace*
a mărturisi (esc)	-	признаваться *to confess*
de prisos	-	лишний *redundant*
ţeapă, ţepe (f)	-	заострённый кол *stake*
a se purta (port)	-	вести себя *to behave*
supus (m) şi	-	подчинённый *subject*
credincios, -ă, -i, -e	-	верный; *faithful*

B. ***Mai mult ca perfectul*** exprimă anterioritatea în trecut și se folosește mai rar în limba curentă. Se formează de la:

Предпрошедшее время выражает предшествование в прошлом и употребляется редко в разговорной речи. Образуется от:

The Past Perfect shows anteriority as referred to the past and it is rarely used in colloquial speech. It is formed using:

tema participiului + terminațiile: ***-sem, -seși, -se, -serăm, -serăți, -seră***

основы причастия — окончания:

the stem of the participle — *the endings:*

Ex.:

a circula	*a tăcea*	*a face*	*a merge*
circula***sem***	tăcu***sem***	făcu***sem***	merse***sem***
circula***seși***	tăcu***seși***	făcu***seși***	merse***seși***
circula***se***	tăcu***se***	făcu***se***	merse***se***
circula***serăm***	tăcu***serăm***	făcu***serăm***	merse***serăm***
circula***serăți***	tăcu***serăți***	făcu***serăți***	merse***serăți***
circula***seră***	tăcu***seră***	făcu***seră***	merse***seră***

a veni	*a coborî*
veni***sem***	coborî***sem***
veni***seși***	coborî***seși***
veni***se***	coborî***se***
veni***serăm***	coborî***serăm***
veni***serăți***	coborî***serăți***
veni***seră***	coborî***seră***

Verbe neregulate:

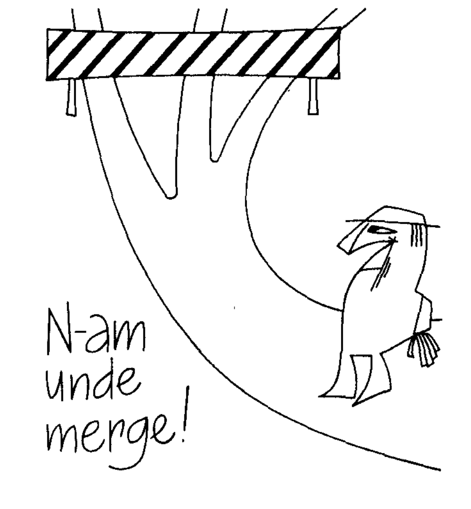
Неправильные глаголы: *Irregular verbs:*

a fi	*a avea*	*a sta*	*a da*	*a vrea*	*(a voi)*
fusesem	avusesem	stătusem	dădusem	vrusem	(voisem)
fuseseși	avuseseși	stătuseși	dăduseși	vruseși	(voiseși)
fusese	avusese	stătuse	dăduse	vruse	(voise)
fuseserăm	avuseserăm	stătuserăm	dăduserăm	vruserăm	(voiserăm)
fuseserăți	avuseserăți	stătuserăți	dăduserăți	vruserăți	(voiserăți)
fuseseră	avuseseră	stătuseră	dăduseră	vruseră	(voiseră)

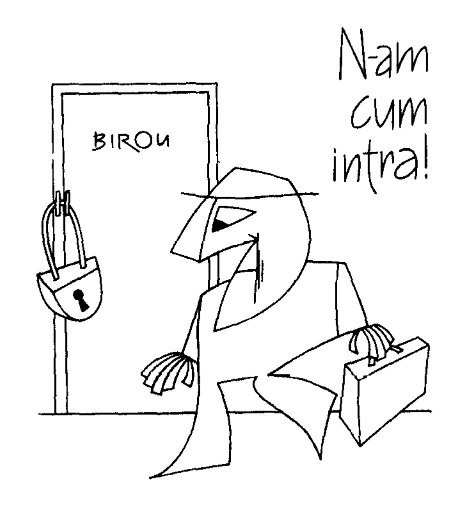
Ex.: Negușătorul se duse la căruță și găsi marfa cum ***o lăsase.*** (= a lăsat-o mai devreme)

Lecţia a 32-a

Ai ce face?

- N-am *ce* face
- N-am *unde* merge.
- N-am *cu ce* scrie.
- N-am *cu cine* vorbi.
- N-am *cînd* veni.
- N-am *cum* intra.

A. *Infinitivul*

Неопределённая форма *The infinitive*

a. Construcția

Конструкция

The construction

a avea +	pronume relativ adverb	+ Infinitiv (fără *a*)

este foarte frecventă în limba română.

очень частая в румынском языке

is quite frequent in Romanian.

(a face)	Ai ***ce*** face?	(= Ai ce să faci?)
(a merge)	Ai ***unde*** merge?	(= Ai unde să mergi?)
(a dormi)	Aveți ***unde*** dormi?	(= Aveți unde să dormiți?)
(a sta)	N-aveți ***unde*** sta?	(= Nu aveți unde să stați?)
(a scrie)	N-ai ***cu ce*** scrie?	(= N-ai cu ce să scrii?)
(a vorbi)	N-am ***cu cine*** vorbi.	(= N-am cu cine să vorbesc.)
(a veni)	N-am ***cînd*** veni la voi.	(= N-am cînd să vin la voi.)
(a anunța)	N-am ***cum*** te anunța.	(= N-am cum să te anunț.)

b. Infinitivul se folosește mult după ***pentru*** (cu sens final) și ***înainte de*** (cu sens temporal de anterioritate).

Неопределённая форма часто употребляется после *pentru* (с целевым значением) и после *înainte de* (с временным значением предшествоввния)

*The infinitive is often used after **pentru** (final meaning) and **înainte de** (with temporal meaning of anteriority).*

Ex.: 1. ***Pentru a înțelege*** foarte bine un text, trebuie să-l citiți de mai multe ori.
2. ***Pentru a-i găsi***, ne-au trebuit două zile.
3. ***Înainte de a mînca***, spălați-vă pe mîini.
4. Gîndește-te de două ori ***înainte de a vorbi***.
5. ***Înainte de a-i spune*** adevărul, pregătește-o puțin!

1. Transformați, folosind infinitivul:

Переделайте, используя неопределённую форму:

Change the senteces using the infinitive:

a. În Anglia ***n-am cu cine*** să vorbesc românește.
b. ***Ai unde*** să stai la Cluj?
c. ***N-avem cum*** să vă întîlnim astăzi.
d. ***Pentru ca să*** nu uiți, fă-ți un semn la batistă.
e. ***Ca să*** poți vorbi românește, trebuie să faci multe exerciții.
f. Nu luați aspirină ***înainte de*** mîncare!
g. ***Înainte de*** plecare, treceți pe la noi!

Nu mai am ce face!

Nu mai *am ce face!* Am terminat de învățat tot ce era de învățat: substantive, verbe, pronume, tot ce era mai greu în română. Le am pe toate în degetul mic!

Nu mai *am* nici *ce scrie*, căci am rezolvat toate exercițiile din cartea asta! *Ce citi* cred că *am:* urmează cîteva texte pe care sper să le înțeleg singur, fără profesor. Cu toate că sînt texte mai grele, unele literare, altele populare, istorice etc. O să văd.

Cel mai rău este că, după ce termin cartea, *n-o să am cu cine vorbi*. În România încă n-am prieteni și, deci, chiar dacă *aș avea unde merge, n-am la cine merge*. Aș vrea să pot sta într-o familie de români și să vorbesc tot timpul românește. Altfel, o să uit tot ce am învățat. Și ar fi păcat!

Așadar, deocamdată n-am de ales decît să citesc ce a mai rămas de citit, pînă la...

.

.

.

.

Sfîrșit!

Lexic. Expresii

deget, -e (n)	-	палец *finger*
căci	-	потому что *for, because*
a rezolva (ф)	-	решать *to solve*
a urma (ez)	-	следовать *to follow*
cîțiva, cîteva	-	несколько *some*
a spera (ф)	-	надеяться *to hope*
cu toate că	-	хотя *although*
a ploua	-	идёт дождь *to rain*
deci	-	итак *so, therefore*
altfel	-	иначе *otherwise*
(E) păcat!	-	Жаль! *(It's a) pity!*
așadar	-	следовательно *so*
deocamdată	-	пока *for the moment*
N-am de ales/încotro	-	Для меня нет выбора. *I have no choice.*
nu... decît...	-	не... только, не... кроме *no(t)... but...*
sfîrșit (n)	-	конец *end*

Sinonime

a avea în degetul cel mic	-	a ști foarte bine
a sta	-	a locui
deocamdată	-	pînă una-alta
	-	pentru moment

2. Puneți la forma negativă, după model.

Поставьте в отрицательной форме по образцу:

Use the negative form according to the model:

a. Am *și* ce scrie *și* ce citi.
N-am ***nici*** ce scrie, ***nici*** ce citi.

b. Avem *și* unde dormi *și* unde mînca.

. . . .

c. Am cu cine vorbi *și* românește *și* englezește.

. . . .

d. Am *și* cum intra *și* cum ieși de acolo.

. . . .

B. ***Concesia*** se exprimă cu ajutorul expresiilor:

Уступка выражается при помощи оборотов:

Concession is expressed by means of the expressions:

- ***cu toate că*** + verb
- ***deși*** + verb
- ***cu tot (toată...)*** + subst.
- ***cu toate acestea*** + propoziție

Ex.: ***Cu toate că*** plouă, plecăm în excursie.
Deși plouă, plecăm în excursie.
Cu toată ploaia, plecăm în excursie.
Plouă și e frig. ***Cu toate acestea***, plecăm în excursie.

C. ***Concluzia*** se exprimă cu ajutorul expresiilor:

Заключение выражается при помощи оборотов:

Conclusions are expressed by means of the following expressions:

	deci,	
vb_1,	***așadar,***	vb_2
	în concluzie,	

Ex.: În România încă n-am prieteni, ***deci*** n-am la cine merge și cu cine vorbi românește. ***Așadar,*** deocamdată n-am încotro: voi citi ce a mai rămas de citit.

3. Conjugați la perfect simplu și mai mult ca perfect verbele:

a cere, a trece, a zice, a scrie, a alege, a rămîne, a cădea, a putea, a vedea, a ști, a fuma, a termina, a vorbi, a fugi.

Eminescu despre limba română

„...Această parte netraductibilă a unei limbi formează adevărata ei zestre de la moși-strămoși, ***pe cînd*** partea traductibilă este comoara gîndirii omenești în genere. ***Precum*** într-un sat ne bucurăm toți de oarecari bunuri, cari sunt ale tuturor și a nimănui, ulițí, grădini, piețe, ***tot astfel*** și în republica limbelor sunt drumuri bătute cari sunt a tuturor – adevărata avere proprie o are ***însă*** cineva acasă la sine;

iar acasă la dînsa limba românească este o bună gospodină și are multe de toate“.

(Eminescu, mss. 2257, fila 242)

Despre a doua comoară a limbilor

Prima este comoara gîndirii omenești în genere, partea traductibilă, spune Eminescu, ***a doua*** este „partea de la moși-strămoși, partea netraductibilă“. ***Dar*** este și aceasta o *comoară*, ***adică*** poartă cu ea bunuri și frumuseți care sclipesc pentru toți.

Lexic. Expresii

despre	–	о *about*
traductibil, -ă, -i, -e	–	переводимый *translatable*
a forma (ez)	–	образовывать *to form*
adevărat, -ă, -i, -e	–	настоящий *true*
zestre (f)	–	наследство *dowry*
strămoși, -i (m)	–	предки *ancestor*
pe cînd	–	в то время как *while*
comoară (f) o i	–	сокровище *treasure*
gîndire (f) i	–	мышление *thinking*
precum	–	ровно как *as*
a se bucura de (ф)	–	радоваться *to enjoy*
oarecare	–	какой-нибудь *some*
bun, -uri (n) avere (f) i	–	имение *goods, fortune*
uliță (f) e	–	улица *street*
tot astfel	–	таким же образом *it the same way*
propriu, proprie, proprii	–	собственный *own*
iar	–	и *and, but*
gospodină (f) e	–	хозяйка *housewife*
adică	–	то есть *that is*
a sclipi (esc)	–	блестеть *to glitter*

3. Înlocuiți expresiile cursive cu sinonimele lor:

Замените синонимами выражения, написанные курсивом:

Replace the bold faced expressions with synonyms:

a. Partea netraductibilă a unei limbi este adevărata ei zestre, ***pe cînd*** partea traductibilă aparține omenirii întregi. (***însă, dar, iar***)

b. Precum (1) într-un sat ne bucurăm de bunurile tuturor, ***tot astfel*** (2), de bogăția limbilor ne bucurăm cu toții. ***Însă*** (3) adevărata avere o are fiecare acasă la sine. ***Iar*** (4) limba română are acasă la ea multe comori.

(1) *la fel cum...* (2) *tot așa ...* (3) *dar...* (4) *și...*
așa cum... *la fel...*

c. ***Prima*** (1), partea traductibilă, este comoara gîndirii în general. ***A doua*** (2) este partea netraductibilă.

(1) ***cea dintîi...*** (2) ***cea de-a doua...***
întîia... ***cealaltă...***
una... ***alta***

d. ***Că*** (1) s-a născut pe pămîntul tău ***ori*** (2) a căzut ca o sămînță din lumea altora, un cuvînt este, ***pînă la urmă*** (3), o ființă specifică.

(1) ***indiferent dacă...*** (2) ***sau...*** (3) ***la urma urmei...***
n-are importanță dacă... ***de fapt***

D. Observați următoarele diferențe dintre *limba contemporană* și *limba lui Eminescu:*

Заметьте следующие различия между современным языком и языком Эминеску:

Note the following differences between contemporary language and Eminescu's language:

în general	în genere
care	cari
oarecare	oarecari
ulițe	uliți
limbilor	limbelor
sînt	sunt
ale tuturora	a tuturor
ea	dînsa
limba română	limba românească

De aceea, cînd o scoți la lumină, oricine ar trebui să se bucure de ea. Acesta și este lucrul minunat cu limbile naturale, că pînă la urmă orice se poate traduce în orice limbă; se pot traduce cărți întregi, se traduc poeme, gînduri, se pot traduce chiar expresii tipice. *Dar* nu se poate traduce cîte un cuvînt.

Un cuvînt e un arbore. *Că* s-a născut pe pămîntul tău *ori* a căzut ca o sămînță din lumea altora, un cuvînt este, ***pînă la urmă***, o făptură specifică. A prins rădăcini în limba țării tale, s-a hrănit din ploile ei, a crescut și s-a resfirat sub un soare ce nu e nicăieri același, ***iar*** așa cum este nu poate fi lesne mutat din loc, transplantat, tradus...

(Constantin Noica, *Creație și frumos în rostirea românească*, Ed. Eminescu, București, 1973. p. 7)

Lexic. Expresii

de aceea	-	поэтому *that's why*
lumină (f)	-	свет *light*
poem, -e (n)	-	поэма *poem*
gînd, -uri (n)	-	мысль *thought*
arbore (m)	-	дерево *tree*
pînă la urmă	-	в конце концов *finally*
sămînță (f)	-	семя *seed*
făptură (f)	-	существо *being*
a prinde	-	пустить корни *to catch*
rădăcină (f)	-	корень *root*
a se hrăni (esc)	-	кормиться *to feed (oneself)*
ploaie, ploi (f)	-	дождь *rain*
a crește	-	расти *to grow (up)*
a se răsfira (ф) (a se resfira)	-	разветвляться *to spread*
soare (m)	-	солнце *sun*

Sinonime

a forma (ez)	-	a constitui (ф)
adevărat, -ă, -i, -e	-	veritabil, -ă, -i, -e
precum	-	așa cum
tot astfel	-	la fel
zestre	-	avere - bunuri
a purta	-	a duce
a sclipi	-	a străluci
făptură (f)	-	ființă (f)
nicăieri	-	niciunde

E. În limba română, *locul* obişnuit al *adjectivului* este *după* substantiv.

Aşezat *înaintea* substantivului, adjectivul are rol emfatic şi preia articolul de la substantiv.

В румынском языкс, прилагатсльное стонт, как правило, после существнтельного. Перед существнтельным, оно имсет эмфатическую роль и получает артикль от существительного.

In Romanian, the usual place of the adjective is after the noun. If placed before the noun it has an emphatic role and takes the article of the noun.

Ex.:	student(ul) ***bun***	- ***bun(ul)*** student
	o gospodină ***bună***	- o ***bună*** gospodină
	zestre(a) ***adevărată***	- ***adevărata*** zestre
	avere(a) ***adevărată***	- ***adevărata*** avere
	avere(a) ***proprie***	- ***propria*** avere

F. Să recapitulăm *forme, expresii şi construcții specifice limbii române:*

Повторнм формы, выражсния и конструкции спсцифическис румынскому языку.

Let's repeat specific Romanian forms, expressions and constructions:

- genul neutru la substantive (***un*** caiet, ***două*** caiete)
- articolul hotărît enclitic (caiet***ul***, carte***a***)
- articolul genitival-posesiv (ziua de naştere ***a*** Mariei)
- articolul adjectival (***cel*** roşu, ***cea*** roşie)
- prepoziție + substantiv nearticulat (***pe*** masă)
- forme verbale care nu au nevoie de pronume personal (***mergi*** = tu mergi)
- verbe „pronominale" de tipul: ***a-i plăcea, a-l durea, a-şi aminti, a se spăla, a i se părea***
- verb$_1$ + verb$_2$ cojunctiv (vreau ***să plec***)
- modul prezumtiv (***o fi plecat?***)
- supinul (am ***de făcut***, maşină ***de spălat***, greu ***de spus*** etc.)
- dativul posesiv (***îmi*** spăl hainele)
- dublarea dativului şi a acuzativului personal (***îi*** scriu ***lui Radu; îl*** văd ***pe Radu***)

4. Ce alte construcții specifice ați remarcat?

Какие другис спсцифичсскис конструкции вы замсти?

What other specific constructions have you come across?

Citiți-le cu sau fără dicționar!

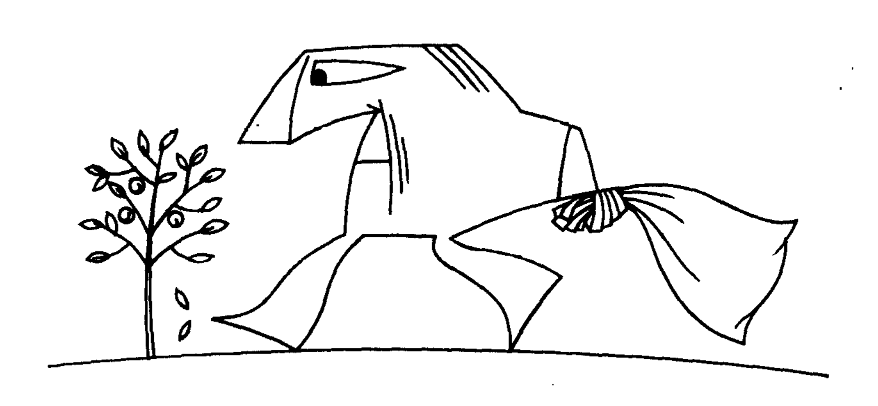
* Folosiți un dicționar mare!

Proverbe cu ... imperativ

Ce poți face astăzi, *nu lăsa* pe mîine!
Ce ție nu-ți place, altuia *nu face!*

Mergi încet, că ajungi departe!
Bate fierul cît e cald!
Vezi mama, apoi *ia* fata!
Gîndește întîi, apoi vorbește!
Gîndește-te de două ori înainte de a vorbi!
Întinde-te cît ți-e plapuma!
Întîi *judecă-te* pe tine și apoi *judecă* pe altul!
Spune-mi cu cine te însoțești, ca să-ți spun cine ești!

Cine n-are bătrîni, *să-și cumpere!*
Să-ți iei nevastă pe potriva ta!
La pomul lăudat *să nu te duci* cu sacul!

Din ziare:

MICA PUBLICITATE

ÎNCHIRIERI

* Dau în chirie 2 camere. Telefon 18-16-92.

* Închiriez cameră mobilată pentru doi studenţi, cartier Andrei Mureşanu. Telefon 44-14-14.

* Student caut pentru închiriere garsonieră. Telefon 11-42-64.

* Medici căutăm garsonieră (apartament) central (Pata, Zorilor). Cămin A 3, cam. 35. Telefon 71-14-05, orele 16-19.

* Închiriez apartament de 2 camere în cartierul Mănăştur. Informaţii telefon 54-71-34.

* Medic, caut pentru închiriat garsonieră mobilată. Informaţii la telefon 88-21-51, orele 21-22.

VÎNZĂRI-CUMPĂRĂRI

*Vînd Dacia 1300, fabricaţie 1982. Telefon 24-67-53 (14657)

* Vînd maşină de cusut Singer. Str. Napoca nr. 9 ap. 5.

MATRIMONIALE

* O mătuşă caută pentru nepoata sa, de 21 de ani, serioasă, drăguţă, posesoare de autoturism, tînăr corespunzător, de preferinţă ofiţer. Informaţii: căsuţa poştală 22, Oficiul poştal nr. 4 Alba Iulia.

* Pensionar văduv, sănătos, doresc cunoştinţă pentru convieţuire înţeleaptă cu doamnă singură, între 55-68 ani, sănătoasă. Asociata să posede 2-3 camere spaţioase, apropiere centru, etaj I-II sau parter. Prefer camerele proprietate, dispunînd de suma necesară pentru cumpărarea jumătăţii valorii. Mă împac şi cu altă naţionalitate. Întîlnirile în faţa Catedralei ortodoxe, între orele 17-18, începînd cu data de 24 iunie 1993, zilnic.

* Domnişoară intelectuală doresc cunoştinţă intelectual ortodox, educaţie principii. telefon 31-80-82, orele 9-11.

* 47/1,70/70, tandru, experimentat, caută parteneră senzuală, fără prejudecăţi. C.P. 12-850.

CRONICĂ POLIŢISTĂ

De la începutul anului şi pînă în prezent au fost furate 85 de automobile, motociclete şi motorete. Sînt de negăsit 21 de motorete şi 3 autoturisme. Acestea din urmă poartă numerele de înmatriculare 5-Cj-840 (seria motor 876382, Dacia bleu), 2-Cj-1325 (seria motor 016035, Dacie 1300).

Vremea

Vremurile sînt cum sînt, DAR VREMEA?

În sfîrşit, luna lui Cuptor a început să fie din ce în ce mai caldă, apropiindu-se de valorile normale pentru aceste zile ale anului. Căldura din ultimul timp a determinat temperaturi ridicate în majoritatea regiunilor: frecvent s-au atins şi depăşit 30° în vestul, sudul şi sud-vestul ţării, temperaturi ce definesc zilele de vară. Dimineaţa valorile minime nu au coborît decît accidental sub 12°C în nordul ţării şi în depresiuni. Ploile căzute în ultimile zile au afectat mai ales zonele de deal şi de munte din Carpaţii Orientali şi Meridionali.

În ultima săptămînă a lunii iulie (25-31 VII), apreciem că vremea nu va diferi prea mult de cea din zilele trecute. Astfel, în Banat, Oltenia şi Muntenia va predomina o vreme în general frumoasă, ce cerul mai mult senin. Şansele de ploaie sînt reduse în primele zile, apoi vor fi condiţii de aversă de scurtă durată. Valorile termice vor fi cuprinse între 30-36°C cele maxime, şi între 15° şi 20°C cele minime. În Crişana, şansele de ploaie sînt ceva mai mari, mai ales în zonele deluroase şi de munte, iar regimul termic mai scăzut cu 2-3°C. În Maramureş, în nordul Moldovei şi al Transilvaniei, cerul va fi variabil, şi pe alocuri vor cădea averse de ploaie cu deosebire în cursul după-amiezelor. Temperaturile maxime vor fi cuprinse între 24 şi 30°C, iar cele minime între 8° şi 14°C. În centrul şi sudul Moldovei, precum şi în Dobrogea, va fi mai cald, iar ploile mult mai puţine.

Pe litoral, în primele zile va fi frumos şi cald. În a doua parte a intervalului, o masă de aer uşor mai rece asociată cu nebulozitate va

deteriora puţin aspectul vremii, dar nu de natură să nemulţumească turiştii care, sperăm, se simt bine în concediu. atît în apă, cît şi în aer, temperaturile vor fi ... suportabile.

(din „Flacăra" I/30 din iulie 1990, p. 16.)

CEL MAI, CEA MAI, CEI MAI ...

- Cel mai vechi tablou din lume a fost pictat acum 3500 de ani. El a fost executat în anul 1500 î.e.n. Acest tablou a fost descoperit pe insula Thira, din Marea Egee. Tabloul reprezintă un pescar care duce peşte.

- Prima transfuzie de sînge de la un animal la om a fost făcută în anul 1667, de către medicul şi fizicianul francez Jean Baptiste Denis (1625-1704) şi anatomistul englez Richard Lower. Noţiunea de incompabilitate nefiind cunoscută la vremea aceea, transfuzia s-a soldat cu moartea pacientului. De altfel, în literatura medicală sînt citate multe cazuri de acest fel.

- Primul român care a fost declarat licenţiat „in artibus" al Universităţii din Praga, la 5 martie 1410, a fost Paul de Molda, din oraşul Baia.

- Cel mai grandios monument natural al continentului american de nord, probabil şi cel mai extraordinar din lume, îl constituie binecunoscutul Grand Canyon (Marele Chei-Marele Canion). El reprezintă superlativul ca mărime şi frumuseţe dintre toate „cheiurile" existente pe pămînt. Acesta este „opera" măreaţă a marelui fluviu Colorado, care, treavesînd uriaşul Platou Central al S.U.A., l-a tăiat de-a lungul a aproape 500 de km, la adîncimea de peste 1600 de metri.

- Cel mai iubit sport din lume este jocul cu mingea, cu care chinezii, indienii, egiptenii şi europenii se mai desfată şi astăzi.

- Cel mai longeviv mire din lume este Lomback Sakdijack, din Indonezia, care la 110 ani şi-a sărbătorit cea de-a şaptea căsătorie, la care au luat parte 100 de nepoţi.

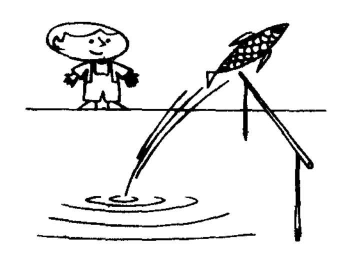
- Cele mai multe limbi şi dialecte dintre toate ţările din lume se vorbesc în India. În India există peste 1500 de limbi şi dialecte, din

care 500 nu pot fi clasificate. 87% din populaţia Indiei (490 de milioane) vorbeşte una dintre cele 14 limbi menţionate în constituţia ţării. Dintre acestea, peste 30% vorbesc limba hindi.

- Prima carte de bucate din lume semnată de o analfabetă, Mado Coloma, a apărut în anul 1969, în Spania. Adevărul este că autoarea cărţii, în vîrstă de 77 de ani, era bucătăreasă neîntrecută, însă din cauză că nu ştia să scrie, a dictat reţetele culinare unui amic. Cartea s-a bucurat de un succes uriaş.

- Cele mai multe recorduri dintre toţi peştii de apă dulce sînt realizate de păstrăv. El înoată cel mai repede, înaintînd cu o viteză de 31 km/h; face cele mai înalte salturi din apă, circa 60 cm; femela de păstrăv depune cele mai multe ouă (icre) 1000-1500 de milione, care, raportate la greutatea corpului său, reprezintă 23,5% din greutatea sa.

(din „Tribuna", 1750, 5 iulie 1990, p. 5.)

POVEŞTI

RIDICHEA

A sădit moşul o ridiche.

Şi a crescut ridichea mare de tot.

A încercat moşul să smulgă ridichea din pămînt: a tras ce a tras, dar de scos nici vorbă s-o scoată.

A chemat-o moşul pe babă, să-l ajute. Baba trăgea de moş, moşul trăgea de ridiche : trăgea ei şi tot trăgeau, dar de scos n-o puteau scoate.

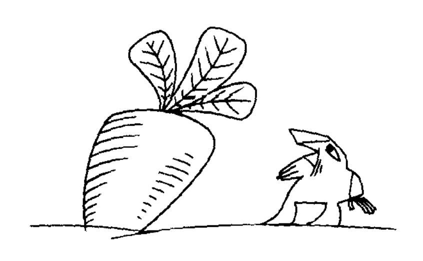
A chemat-o baba pe nepoţică. Nepoţica trăgea de babă, baba trăgea de moş, moşul de ridiche: trăgeau ei şi tot trăgeau, dar de scos n-o puteau scoate.

L-a chemat nepoţica pe Grivei. Cîinele trăgea de nepăţică, nepoţica de babă, baba de moş, moşul de ridiche: trăgeau ei şi tot trăgeau, dar n-o puteau scoate.

A chemat-o Grivei pe pisică. Pisica trăgea de cîine, cîinele de nepoţică, nepoţica de babă, baba de moş, moşul de ridiche: trăgeau ei şi tot trăgeau, dar de scos n-o puteau scoate.

L-a chemat pisica pe şoricel. Şoricelul trăgea de pisică, pisica de Grivei, Grivei de nepoţică, nepoţica de babă, baba de moş, moşul de ridiche: au tras şi au tras şi .... au scos ridichea!

(*Poveste populară rusă* după Ed. Malis Moscova,
Ed. Ion Creangă, Bucureşti, 1983)

URSUL PĂCĂLIT DE VULPE

Era o dată o vulpe, vicleană ca toate vulpile. Ea umblase o noapte întreagă după hrană și nu găsise nicăieri.

Șezînd vulpea cu botul întins pe labele dinainte, îi vine miros de pește.

Atunci ea ridică puțin capul și, uitîndu-se la vale, în lungul drumului, zărește venind un car tras de doi boi. „Bun! gîndește vulpea." Iaca hrana pe care o așteptam!

Carul apropiindu-se de vulpe, țăranul ce mîna boii o vede și, crezînd că-i moartă cu adevărat, zice:

„Ti!... ce frumoasă cațaveică am să fac nevestei mele din blana ăstui vulpoi..."

Zicînd așa, apucă vulpea de după cap și, tîrînd-o pînă la car, o aruncă deasupra peștelui. Apoi strigă la boi să pornească, și boii pornesc.

Însă, cum au pornit boii, vulpea a început să împingă peștele jos din car. După ce hoața de vulpe a aruncat din car o mulțime de pește pe drum, sare și ea din car și cu mare grabă începe a strînge peștele de pe drum.

După ce l-a strîns grămadă, îl ia, îl duce la vizuina sa și începe a-l mînca, că tare-i era foame.

Tocmai cînd începuse a mînca, iaca vine la dînsa ursul.

– Bună ziua, cumătră! Ti! Dar ce de pește ai! Dă-mi și mie, că tare mi-e poftă!

– Ia mai pune-ți pofta-n cui, că nu pentru tine am muncit eu. Dacă ți-e așa de foame, du-te și înmoaie-ți coada în baltă, ca mine, și vei avea pește să mănînci!

– Învață-mă, te rog, cumătră, că eu nu știu cum se prinde pește!

– Ascultă cumetre: vrei să mănînci pește? Du-te deseară la balta de la marginea pădurii, vîră-ți coada-n apă și stai pe loc, fără să te

mişti, pînă spre ziuă, atunci trage tare şi ai să scoţi o mulţime de peşte!

Ursul, nemaizicînd nici o vorbă, aleargă-n fuga mare la băltoaca din marginea pădurii şi-şi vîră-n apă toată coada.

În acea noapte începuse a bate un vînt rece, şi apa din băltoacă îngheţă şi prinde coada ursului ca într-un cleşte. Ursul, nemaiputînd de durere şi de frig, smuceşte din toată puterea şi, sărmanul urs, în loc să scoată peşte, rămîne fără coadă!

(după Ion Creangă, *Ursul păcălit de vulpe*,
Ed. I. Creangă, Bucureşti, 1987)

LEGENDĂ

ŞTEFAN VODĂ şi LUPOAICA

După ce s-a născut Ştefan Vodă, părinţii, cari pe vremea aceea erau domni mari, să duseră la sfat şi copilul rămase acasă cu argaţii. Ştefan, care abia fiind de un an, era mai zdravăn decît alţii de cinci ani, o luă raita prin grădină după strugurași. Mergînd încoace şi încolo prin tufişuri, să* pierdu.

O lupoaică, care-şi alăpta puii chiar în fundul grădinii, mirosindu-i a carne de om, să* duse în struguraştină şi dădu cu ochii de el. Îl văzu frumos şi sprinten şi i să* făcu milă văzîndu-l că, în nepriceperea lui, în loc să fugă, să* duse la ea cu mîinile întinse şi, apucînd-o de ţîţe, fiindu-i dor de lapte dulce, începu să sugă. Lupoaica îl lăsă pînă să* sătură, apoi luîndu-l de după cap, îl duse în cuibul unde-i erau puii.

Părinţii abia pe înserate băgară de seamă că Ştefan nu-i ca-n palmă. Deci ce era de făcut? Îl căutară. Dar ia băiatul dacă ai de unde. Copilul părea c-a intrat în fundul pămîntului. A doua zi îl aflară în pădure sugînd ţîţă alăturea cu puii de lup.

Oamenii, auzind de această întîmplare, fiecare îşi zicea că din Ştefan are să să* facă om mare. (...)

(după *Fost-au acest Ştefan-Vodă*
Ed. Junimea, Iaşi, 1984, p. 11)

* să (pop.) = se

CUGETĂRI

LUCIAN BLAGA

CUGETĂRI

În copilărie, cînd am văzut întîia oară nişte nuferi pe undele unui lac, nu credeam că sunt flori cari* cresc din apă, ci-mi închipuiam că nişte flori se oglindesc de pe ţărm în lac. Atîtea flori cresc din apele tăcute ale sufletului şi-şi dezvelesc petalele pe luciul conştiinţei noastre: *ele cresc din noi,* dar noi le credem oglindiri din lumea din afară.

*

Cunoaştem plante, cari* atunci cînd înfloresc, au o mireasmă atît de pătrunzătoare, încît din apropiere displac. Pentru ca să le guşti parfumul eşti invitat să te depărtezi.

*

Nu se revarsă toate rîurile în mare, – unele se pierd cu totul în nisipul pustiurilor.

*

Se spune că păsări călătoare, cari* trec noaptea în cîrduri peste oraş, se zăpăcesc de lumina ce-o împrăştie acesta în întuneric, şi pînă în zori tot dau ocol oraşului neştiind încotro; instinctele noastre mari şi mici sunt* ca aceste păsări: lumina conştiinţei le dezorientează.

*

Cînd urăşti pe cineva, întreabă-te dacă are vreun înţeles, cînd iubeşti însă pe cineva, nu întreba dacă are vreun înţeles.

*

Atîţia* pomi, pe cari vînturi năpraznice nu-i pot frînge, se rup sub greutatea propriului lor rod.

*

Şi stelele cad? Nu-i adevărat: nici o stea care cade nu e dintre acelea cari strălucesc şi s-au văzut vreo dată pe bolta cerească.

*

Dacă în unele locuri răsare soarele mai curînd, aceasta nu înseamnă că acolo ziua durează mai mult decît în alte părţi.

*

Cu greutatea trecutului ne-am obişnuit ca şi cu greutatea atmosferei: nici n-am putea exista fără de ea.

*

STUDIUL PROVERBULUI:

(...) Cunoaştem proverbe româneşti cari prin fineţea lor par cuvinte dintr-o conversaţie spirituală, ce are loc mai mult între nişte zei rustici decît între săraci. Avem proverbe cari sunt biciuri de foc şi proverbe cari înainte de a se preface în cuvinte au fost flori. Unele, discrete, deschid orizonturi metafizice. Altele sunt surîsuri desprinse dintr-o tragică resemnare în faţa vieţii. Unele au urîtul obicei al dascălilor cari moralizează. Altele un umor izbăvitor de tristeţe. Adîncime, joc, grotesc, întîlneşti la fiecare pas, dacă nu la orice ţăran, atunci în belşugul de înţelepciune al acelui ţăran fără de nume, sinteză rezumativă a geniului unui întreg popor, rămas aproape acelaşi prin cel puţin zece veacuri. (...)

(din L. Blaga, *Zări şi etape*, E.P.L., Bucureşti, 1968, pp. 11-32 şi 317)

* În acest text *cari, sunt* şi *atîţia* se folosesc pentru *care, sînt* şi *atîţia.*

EMIL CIORAN

PE CULMILE DISPERĂRII

Insatisfacție totală

Ce blestem o fi pe capul unora de a nu se simți bine nicăieri? Nici cu soare nici fără soare, nici cu oameni, și nici fără oameni. A nu cunoaște ceea ce înseamnă buna dispoziție, iată un lucru impresionanat. (...)

A nu mai fi om

Tot mai mult mă conving că omul este un animal nefericit, abandonat în lume, silit să-și găsească o modalitate proprie de viață, așa cum natura n-a mai cunoscut înaintea lui. (...)

*

(...) Numai întîia iubire are valoare. Cine a dus-o pînă la capăt, cine a trăit toate formele și farmecele ei, acela poate să afirme că nu e certat cu Eros. (...)

*

(...) – Pentru ce nu scriu femeile? Fiindcă ele pot plînge oricînd.

*

– Cîte mii de celule nervoase mă costă fiecare gînd?
Iată întîia întrebare ce trebuie să și-o pună un gînditor existențial și organic, un gînditor viu.

*

– Eu nu am idei, ci obsesii. Idei poate avea oricine. Nimeni nu s-a prăbuşit din cauza ideilor.

*

– Defectul tuturor oamenilor este că *aşteaptă* să trăiască, deoarece n-au curajul fiecărei clipe. De ce n-am pune în fiecare moment atîta pasiune şi atîta ardoare, încît fiecare clipă să devină un absolut, o eternitate? (...)

(după E. Cioran, *Pe culmile disperării*,
Ed. Humanitas, Bucureşti, 1990)

TEXTE LITERARE

SCHIȚE

Ion Luca CARAGIALE

La poștă

Un domn către impegat: – Mă rog n-a venit vreo scrisoare pentru mine?
Impiegatul: Nu... Dar de unde era să vă vie[1]?
Domnul: Știu eu?... de la cineva...
Impiegatul: Nu.
Domnul: Bine. (*Pleacă*).
Impiegatul: (*scoțînd capul pe fereastră*): Mă rog...
Domnul: (*întorcîndu-se*): Poftim...
Impiegatul: Dar... cum vă cheamă pe dv.?...
Domnul: Ion Popescu.
Impiegatul: Îmi pare bine... Fiți sigur că vă vom anunța îndată ce va sosi ceva.
Domnul: Mersi.
Impiegatul: Pentru puțin. (*Își retrage capul*).
Domnul: Îndatorat. Vă salut. (*Pleacă*).
Impiegatul: (*scoțînd iar capul*): Mă rog...
Domnul: (*întorcîndu-se*): Poftim...
Impiegatul: Dar... unde ședeți dv...?
Domnul: La mătușe-mea[2].
Impiegatul: Mersi... (*Își retrage capul*).
Domnul: Pentru puțin. Salutare.

(*Moftul român*, 1893)

[1] trebuie să vă vină
[2] mătușă-mea

Petițiune[1]

– Ce afacere ai?
– Ce afacere?
– Da, ce afacere?
– Am dat o petițiune... vreu să știu ce s-a făcut. Să-mi dați un număr.
– Nu ți s-a dat un număr cînd ai dat petiția?
– Nu.
– De ce n-ai cerut?
– N-am dat-o eu.
– Da' cine?
– Am trimis-o prin cineva.
– Cînd? În ce zi?
– Acum vreo două luni...
– Nu știi cam cînd?
– Știu eu...
– Cum nu știi? Cum te cheamă pe d-ta?
– Nae Ionescu.
– Ce cereai în petiție?
– Eu, nu ceream nimic.
– Cum?
– Nu era petiția mea.
– Da a cui?
– A unui prietin[2].
– Care prietin?
– Unul Ghiță Vasilescu.

[1] formă mai veche pentru *petiție* (= cerere)
[2] *prietin* pentru *prieten*

- Ce cerea în ea?
- El nu cerea nimic.
- Cum nu cerea nimic?
- Nu cerea nimic; nu era petiţia lui.
- Da' a cui?
- A unei mătuşi a lui... Ştia că viu[3] la Bucureşti şi mi-a dat-o să o duc eu.
- Cum o cheamă pe mătuşa lui d. Ghiţă?
- Nu ştiu.
- Nu ştii nici ce cerea...
- Ba, mi se pare că cerea...
- Ce?
- Pensie.

Impiegatul, ieşindu-şi din caracter[4] şi zbierînd:
- Domnule, aici este Regia Monopolurilor! Aici nu se primesc petiţii pentru pensii. Du-te la pensii, acolo se primesc petiţii pentru pensii!
- Aşa? La pensii, care va să zică?

(*Universul*, 1900)

[3] *viu* pentru *vin*
[4] Caragiale foloseşte *a-şi ieşi din caracter* pentru *a-şi ieşi din fire* (= a se enerva)

Mitică

– Mitcă... şi mai cum?

– E destul atîta: Mitică – de vreme ce şi dumneata îl cunoşti tot aşa de bine ca şi mine. Fireşte că trebuie să-l cunoaştem: îl întîlnim atît de des – în prăvălii, pe stradă, pe jos, în tramvai (...) pe bicicletă, în vagon, în restaurant, la Gambrinus – în fine pretutindeni.

Mitică este Bucureşteanul *par excellence.* Şi fiindcă Bucureştii sunt un mic Paris, şi Mitică, se-nţelege, este un mic parizian.

El nu e nici tînăr, nici bătrîn, nici frumos, nici urît, nici prea-prea, nici foarte-foarte; e un băiat potrivit în toate; dar ceea ce-l distinge, ceea cel face să aibă un caracter marcat este spiritul lui original şi inventiv.

Mitică este omul care pentru fiecare ocaziune[1] a vieţii, găseşte un cuvînt de spirit la moment, şi pentru asta simpaticul parizian al Orientului este foarte căutat şi plăcut în societate. Mitică are o magazie, un arsenal, o comoară de vorbe, de întrebări, de răspunsuri, cari fac deliciile celor ce au fericirea să-l cunoască.

Mai cu seamă pe provinciali, micul nostru perizian îi *epatează* cu verva lui scînteietoare.

(...) Exemple...

Cînd n-are tutun, îţi cere... o ţigară... suvenir.

*

Cînd merge să se-mprumute cu bani:

– Unde ai plecat, Mitică?

– La vînătoare de lei (...)

*

[1] Azi spunem *ocazie.*

La restaurant:
- Iaurt ai? întreabă el.
- Este...
- Dă-mi vreo cîţiva centimetri. (...)
- Cînd pleacă pe jos, te invită:
- Hai, să te iau în dreapta. (...)

*

Ai cerut o bere şi o laşi să-i treacă puţin spuma; Mitică zice:
- Bea-ţi berea, că se răceşte. (...)

*

Al dracului Mitică!

(după Ion Luca Caragiale, *Momente şi schiţe*, Ed. Tineretului, Bucureşti, 1966, p. 80-88).

Mi-ţi-i, ni- vi- li, ...

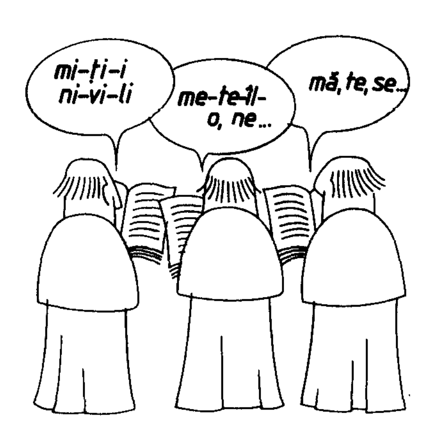
Ion Creangă, un foarte popular scriitor român, scria în 1882, în „Amintiri din copilărie“, cum se învăţa gramatica la şcoala de... popi:

„(...) Ş-apoi se învăţa carte acolo, nu glumă. Unii cîntau la psaltire pînă ce răguşeau ca măgarii, alţii dintr-o răsuflare spuneau cu ochii închişi pronumele de dativ şi acuzativ din gramatica lui Măcărescu.

– Mi-ţi-i, ni-vi-li, me-te-îl-o, ne-ve-i-le; me-te-îl-o, ne-ve-i-le, mi-ţi-i, ni-vi-li.

Unii dondăneau ca nebunii, pînă-i apuca ameţeala; alţii citeau într-un muget pînă le pierea vederea; cei mai mulţi umblau bezmetici şi stăteau pe gînduri şi oftau din greu: cumplit meşteşug de tîmpenie, Doamne fereşte!“

(după Ion Creangă, *Amintiri...*)

MIHAI EMINESCU:

Fiind băiet[1] păduri cutreieram

Fiind băiet păduri cutreieram
Şi mă culcam ades lîngă izvor,
Iar braţul drept, sub cap eu mi-l puneam
S-aud cum apa sună-ncetişor:
Un freamăt lin trecea din ram în ram
Şi un miros venea adormitor.

... Pe frunze-uscate sau prin naltul[2] ierbii
Părea c-aud venind în cete cerbii.

Alături teiul vechi mi se deschise:
Din el ieşi o tînără crăiasă,
Plutea în lacrimi ochii-i plini de vise,
Cu fruntea ei într-o maramă deasă,
Cu ochii mari, cu gura-abia închisă,
Ca-n somn încet-încet pe frunze pasă[3],
Călcînd pe vîrful micului picior,
Veni alături, mă privi cu dor.

Şi ah, era atîta de frumoasă,
Cum numa-n vis o dată-n viaţa ta
Un înger blînd cu faţa radioasă,
Venind din cer se poate arăta;
Iar părul blond şi moale ca mătasa
Grumazul alb şi umerii-i vădea[4].
Prin hainele de tort subţire, fin,
Se vede trupul ei cel alb deplin.

[1] băiat
[2] înaltul
[3] păşeşte
[4] arăta

Revedere

– „Codrule, codruţule,
Ce mai faci, drăguţule,
Că de cînd nu ne-am văzut
Multă vreme a trecut
Şi de cînd m-am depărtat,
Multă lume am îmblat.“[1]

–„Ia eu fac ce fac de mult,
Iarna viscolu-l ascult,
Crengile-mi rupîndu-le,
Apele-astupîndu-le,
Troienind cărările
Şi gonind cîntările;
Şi mai fac ce fac de mult,
Vara doina mi-o ascult
Pe cărarea spre izvor
Ce le-am dat-o tuturor,
Împlîndu-şi[2] cofeile,
Mi-o cîntă femeile!“
. . . .

(după M. Eminescu, *Poezii*,
E.L., Bucureşti, 1963)

[1] umblat
[2] umplîndu-şi

GEORGE TOPÎRCEANU

Gelozie

Dacă nu ne-am fi-ntîlnit
(Absolut din întîmplare),
Tu pe altul oarecare
Tot aşa l-ai fi iubit.

Dacă nu-ţi ieşeam în drum
Ai fi dat cu bucurie
Altuia străin, nu mie,
Mîngîierile de-acum.

Ai avea şi vreun copil
Care, poate (idiotul?)
Ar fi semănat în totul
Cu-acel tată imbecil.

Dar aşa... ce lucru mare
Că-ntr-o zi ne-am întîlnit
Şi că-s foarte fericit,
Absolut din întîmplare?

Toamna în parc

Cad grăbite pe aleea
Parcului cu flori albastre
Frunze moarte, vorba ceea,
Ca iluziile noastre.

Prin lumina estompată
De mătasa[1] unui nor,
Visătoare trece-o fată
C-un plutonier major.

Rumen de timiditate
El se uită-n jos posac
Ea priveşte foi uscate
Sub pantofii mici de lac.

Şi-ntr-o fină discordanţă
Cu priveliştea sonoră,
Merg aşa, cam la distanţă,
El major şi ea minoră...

(după G. Topîrceanu, *Migdale amare,*
Versuri umoristice şi fanteziste,
Ed. „Cartea Românească", Bucureşti, 1931)

[1] mătasea

LUCIAN BLAGA

Autoportret

Lucian Blaga e mut ca o lebădă.
În patria sa
zăpada făpturii ţine loc de cuvînt.
Sufletul lui e căutare,
în mută, seculară căutare,
de totdeauna,
şi pînă la cele din urmă hotare.

El caută apa din care bea curcubeul.
El caută apa,
din care curcubeul
îşi bea frumuseţea şi nefiinţa.

Stihuitorul

Chiar şi atunci cînd scriu stihuri originale
nu fac decît să tălmăcesc.
Aşa găsesc că e cu cale, (...)
Traduc întotdeauna. Traduc
în limba românească
un cîntec pe care inima mea
mi-l spune, îngînat suav, în limba ei.

Spune-o încet, n-o spune tare

Spune-o încet, n-o spune tare.
Iată-aceştia suntem noi.
Cînd e singur fiecare,
Sufletele nu-s în noi.

Stăm alături, eu şi tu?
Sufletele noastre sunt în noi,
Cînd suntem doi,
Altfel nu.

(după L. Blaga, *Poezii*, E.L. Bucureşti, 1966)

TUDOR ARGHEZI

Giuvaere

Zi cu zi, îmi faci cadou,
puică galbenă, un ou,
Şi nici n-ai avut habar
Că-mi laşi zilnic în cuibar,
Parcă lunecat din cer,
Dintr-o stea, un giuvaer.
În uimirea mea adîncă,
Uit că oul se mănîncă
Şi mă uit, mărire ţie!
Ca la o minunăţie.
Ăsta-i oul de găină?
Ăsta-i ochiul pe slănină?
Ăsta s-a vîndut pe piaţă
Ieri şi azi de dimineaţă?

Puică, ouăle matale
Nu le capeţi pe parale,
Că sînt lucruri geniale,
Aoleu, ce proastă eşti!
Nici măcar nu te gîndeşti.

(după T. Arghezi, *Stihuri pestriţe*,
Ed. Tineretului, Bucureşti, 1960)

MARIN SORESCU

Indigo

Noaptea cineva-mi pune pe uşă
Un indigo imens,
Şi tot ce gîndesc apare, instantaneu,
Şi pe partea de dinafară a uşii. (...)

Alchimie

Nouăzeci şi nouă de elemente,
Adunaţi-vă, combinaţi-vă, legaţi-vă,
Şi daţi-mi fericirea. (...)

La lecţie

De cîte ori sînt scos la lecţie
Răspund anapoda
La toate întrebările.

– Cum stai cu istoria?
Mă întreabă profesorul.
– Prost, foarte prost,
Abia am încheiat o pace trainică
Cu turcii.

– Care e legea gravitaţiei?
– Oriunde ne-am afla,
Pe apă sau pe uscat,
Pe jos sau în aer,
Toate lucrurile trebuie să ne cadă
În cap.

– Pe ce treaptă de civilizaţie
Ne aflăm?
– În epoca pietrei neşlefuite,
Întrucît singura piatră şlefuită

Care se găsise,
Inima,
A fost pierdută.

– Ştii să faci harta marilor noastre speranţe?
– Da, din baloane colorate.
La fiecare vînt puternic
Mai zboară cîte un balon.

Din toate astea se vede clar
C-o să rămîn repetent
Şi pe bună dreptate.

Întrebare

Ce zi e azi?
Luni?
Dar luni a fost
Săptămîna trecută.

Marţi?
Marţi a fost tot anul trecut
A fost marţi ca popa.

Miercuri?
Secolul trecut, după cîte ştiu,
A căzut într-o miercuri.

Joi?
Într-o joi a fost arată
Cartagina,
Într-o joi a fost arsă
Biblioteca din Alexandria.
Imposibil să nu fi trecut
Nici o zi de atunci.

Vineri? Sîmbătă?
Eu am mai auzit odată
De zilele astea,
Nu-mi umblaţi cu poveşti.

Poate Duminică?
Timpul dinaintea genezei
Se numea duminică.
Îmi aduc bine aminte.

Dumnezeule, toate zilele *au fost*
Nu ne-a mai rămas nici o zi
Nouă.

Dedublare

Noaptea cineva umblă cu hainele mele
Şi mi le poartă.
Dimineaţa observ pe pantofi noroi proaspăt,
Cine-o fi semănînd la umblat cu mine?

De la o vreme a început
Să-mi îmbrace şi gîndurile.
Cînd mă trezesc nu le mai găsesc niciodată
Unde le-am pus.

Sînt uzate, obosite, cu cearcăne în jurul ochilor,
Se cunoaşte că cineva a gîndit cu ele
Toată noaptea.

Cine s-o fi potrivit la suflet cu mine?

Hoții

Aveam o poezie care nu mă lăsa să dorm
Și am trimis-o la țară
La un bunic.

La urmă am scris alta.
Și i-am trimis-o mamei
S-o păstreze în pod.

Am mai scris după aceea vreo cîteva
Și, cu strîngere de inimă, le-am încredințat rudelor,
care și-au dat cuvîntul c-o să aibă grijă de ele!

Și tot așa, pentru fiecare poezie nouă,
S-a găsit cîte un om care să mi-o primească.
Pentru că fiecare prieten al meu
Are la rîndul său un prieten.
Atît de bun încît să-i încredințeze taina.

Așa că nici eu nu mai știu acum
Unde mi se află cutare vers
Și, în caz că mă calcă hoții,
Oricît de mult m-ar schingiui,
Tot n-o să le pot spune mai mult, decît
Că ele sînt la loc sigur,
În țara asta.

Recapitulare

Pe planeta Marte
Viaţa cade-ntr-o joi.

Pe lună - într-o vineri
După amiază,
Aşa cam pe înserate,
Nu prea distingi mare lucru.

În Venus - miercurea,
În Saturn - marţea şi lunea.
Două zile, pentru că mereu scapă
Printre nenorocitele alea de inele.

În Pluto viaţa cade
Sîmbăta,
Cînd, în general nu se trăieşte.

Numai Pămîntul a avut noroc
De Duminică.
Mai iese lumea pe stradă,
Mai fumează,
Se îmbracă mai cu grijă
Şi nici nu se munceşte cine ştie ce.

(după M. Sorescu, *Norii,* Ed. „Scrisul Românesc", Craiova, 1978)

Schemă și indice de gramatică

posesiv: ***meu, mea, mei, mele*** ***nostru, noastră, noştri, noastre*** 135
tău, ta, tăi, tale ***vostru, voastră, voştri, voastre***
său, sa, săi, sale ***lor, lor, lor, lor***
demonstrativ * de apropiere: ***acest, această, aceşti, aceste*** + substantiv 173
substantiv + ***acesta, aceasta, aceştia, acestea*** 173
* de depărtare: ***acel, acea, acei, acele*** + substantiv 173
substantiv + ***acela, aceea, aceia, acelea*** 173
nehotărît: ***alt, altă, alţi, alte*** 231; ***tot, toată, toţi, toate*** 145
negativ: ***nici un, nici o*** 147

PRONUMELE

personal:	N	*eu*	*tu*	*el*	*ea*	*noi*	*voi*	*ei*	*ele* 27	
	G			*lui*	*ei*				*lor*	*lor*
	D	*mie*	*ţie*	*lui*	*ei*	*nouă*	*vouă*	*lor*	*lor*	
		-mi	*-ţi*	*-i*	*-i*	*-ne*	*-vă*	*-le*	*-le*	
		mi-	*ţi-*	*i-*	*i-*	*ne-*	*v-*	*le-*	*le-*	

65, 69, 107, 117, 133, 135, 173 „Dativul posesiv" 135

Ac	*pe mine*	*pe tine*	*pe el*	*pe ea*	*pe noi*	*pe voi*	*pe ei*	*pe ele*
	mă	*te*	*îl*	*o*	*ne*	*vă*	*îi*	*le*
	m-	*te-*	*l-*	*-o*	*ne-*	*v-*	*i-*	*le-*
	-mă	*-te*	*-l*	*-o*	*-ne*	*-vă*	*-i*	*-le*

141, 149, 179
Forme de politeţe: ***dumneavoastră*** 27
„*Tu*", „*noi*" impersonal 181

reflexiv:	D	*îmi*	*îţi*	*îşi*	*îşi*	*ne*	*vă*	*îşi*	*îşi*
		mi-	*ţi-*	*şi-*	*şi-*	*ne-*	*v-*	*şi-*	*şi-*
		-mi	*-ţi*	*-şi*	*-şi*	*-ne*	*-vă*	*-şi*	*-şi*

133, 135, 185 „Dativul posesiv" 135

A	*mă*	*te*	*se*	*se*	*ne*	*vă*	*se*	*se*
	m-	*te-*	*s-*	*s-*	*ne-*	*v-*	*s-*	*s-*
	-mă	*-te*	*-se*	*-se*	*-ne*	*-vă*	*-se*	*-se*

147, 149 Reflexiv impersonal *se* 105
2 pronume 167, 189, 217,
posesiv: ***al meu, a mea, ai mei, ale mele*** 209
demonstrativ: *de apropiere: ***acesta, aceasta, aceştia, acestea*** 173, 219
*de depărtare: ***acela, aceea, aceia, acelea*** 173, 219
interogativ-relativ: ***cine*** 26, 65, 117, 249; ***ce*** 28, 249 ***care*** 145, 185, 231
nehotărît: ***cineva*** 117
orice 193; ***oricine*** 193
unul, una... 47; ***unul... altul...*** 185
altul, alta, alţii, altele 185
celălalt, cealaltă, ceilalţi, celelalte 209
negativ: ***nimic, nimeni*** 144, 150
nici unul, nici una 144, 147, 220

NUMERAL *cardinal* 19, 39, 48, 82, 144
ordinal 145, 221

Cheia exercițiilor

L0 **3.** cincizeci și cinci, șaizeci și trei, șaizeci și șase, șaptezeci și doi, șaptezeci și șapte, optzeci și patru, optzeci și opt, nouăzeci și șase, nouăzeci și șapte, trei sute douăzeci, trei sute treizeci și trei, patru sute zece, patru sute douăzeci și cinci, cinci sute șaptezeci, cinci sute optzeci și cinci, șase sute șase, șase sute șaizeci și șase, șapte sute șaisprezece, șapte sute nouăzeci, opt sute optzeci și nouă, opt sute nouăzeci și nouă, nouă sute treizeci și șase, nouă sute șaizeci și trei, patru mii, cinci mii, două mii trei sute douăzeci, trei mii șapte sute optzeci și doi, patru mii cincizeci, cinci mii o sută șaizeci și patru, șapte sute treizeci de mii, o sută unsprezece mii, trei sute șaptezeci de mii cinci sute, un milion trei sute cincizeci de mii, două milioane, trei milioane zece mii.

L1 **6. 1)** unu: unsprezece, o sută, o sută unu, o sută unsprezece, o mie, o mie o sută, o mie zece, o mie o sută zece, o mie o sută unsprezece. **2)** doi: doisprezece, douăzeci, douăzeci și doi, două sute, două sute doi, două sute douăzeci, două sute douăzeci și doi, două mii, două mii două sute douăzeci și doi. **3)** trei: treisprezece, treizeci, treizeci și trei, trei sute, trei sute treizeci, trei sute treizeci și trei, trei mii, trei mii treizeci și trei. **4)** patru: paisprezece, patruzeci, patruzeci și patru, patru sute, patru sute patru, patru sute patruzeci, patru sute patruzeci și patru, patru mii patru, patru mii patru sute patruzeci și patru; treizeci și șapte, șaptezeci și trei, trei sute doi, cinci sute șaptezeci și patru, o sută cinci, o sută cincizeci, o sută cincisprezece, optzeci și doi, douăzeci și opt, optsprezece, opt sute optzeci și doi, șapte sute treizeci și trei, șase sute optzeci și patru, opt sute șaizeci și patru, o mie nouă sute nouăzeci și șase, douăzeci de mii, două sute de mii, două milioane, două milioane două sute douăzeci și două de mii, patru milioane cinci sute de mii, zece milioane, un milion șaptezeci și cinci de mii.

L2 **7.** (Ei) sînt ingineri. **c.** (Ei) sînt elevi. **d.** (Voi) sînteți studenți? **e.** (Voi) sînteți ziariști? **f.** Sînteți chimiști? **g.** Sîntem muncitori. **h.** Nu sîntem funcționari. **i.** Sînt vînzători. **j.** Sînt vînzătoare. **k.** Sîntem chimiste. **l.** Nu sîntem studente. **m.** Sînteți ziariste?

L3 **1.** douăsprezece fix; douăsprezece și cincisprezece minute (și un sfert); șase și cinci minute; paisprezece și patruzeci și cinci (trei fără un sfert);

șaptesprezece și treizeci de minute (cinci și jumătate); patru și treizeci de minute (patru și jumătate); șapte fix; șapte și cincizeci de minute (opt fără zece); douăsprezece și patruzeci și cinci de minute (unu fără un sfert); zece și douăzeci și cinci de minute; treisprezece și cincisprezece minute (unu și un sfert); unu și treizeci și cinci de minute; trei și trei minute; trei și douăsprezece minute; douăzeci și patru (douăsprezece noaptea); patru și cincizeci și cinci de minute (cinci fără cinci). **4.** astăzi este luni, trei iulie, o mie nouă sute optzeci și nouă; joi, treisprezece februarie, o mie nouă sute nouăzeci; duminică, patru octombrie o mie nouă sute șaptezeci și cinci; miercuri, treizeci mai, o mie nouă sute nouăzeci și șase; sîmbătă, douăzeci și patru aprilie, o mie nouă sute optzeci; marți, cincisprezece ianuarie o mie nouă sute optzeci și trei; vineri, opt iunie, două mii.

L4 7. Poșta este pe bulevardul 1 Decembrie, lîngă cinematograful „Dacia". Restaurantul „Dunărea" este pe strada Dunării, colț cu strada Dacia. Cofetăria „Diana" este pe bulevardul 1 Decembrie, colț cu strada Carpați. Universitatea este pe Bulevardul 1 Decembrie, colț cu strada Horea.„Unirea" este între strada Horea și strada Dacia. Farmacia numărul treizeci și opt este pe strada Carpați, lîngă cofetăria „Diana". Cinematograful „Dacia" este pe strada Dacia, colț cu bulevardul 1 Decembrie. Hotelul „Carpați" este pe bulevardul 1 Decembrie, colț cu strada Mică și cu strada Carpați. Hotelul „Dunărea" este lîngă restaurantul „Dunărea", pe strada Dunării.

L5 **6.** Domnul și doamna Mărgineanu sînt din Brașov. Acum ei sînt la București și caută hotelul „Astoria". Pe stradă, domnul Mărgineanu întreabă unde este hotelul. Ei merg înainte, apoi la dreapta. Domnul Mărgineanu cere o cameră pentru două persoane, dar nu sînt camere libere. Ei merg la hotelul „Continental". Acolo sînt camere libere la etajul doi. Ei au camera numărul 23. Băiatul merge cu ei. Ei n-au multe bagaje, au numai două valize.

L6 **2. a.** Noi facem mîncare. Voi ce faceți? **b.** Noi mergem la restaurant. Voi unde mergeți? c. Noi comandăm vin roșu. Voi ce comandați? **d.** Noi căutăm ieșirea. Voi ce căutați? **e.** Noi ieșim pe aici. Voi pe unde ieșiți? **f.** Astăzi plătim noi. Voi plătiți mîine. **4. a.** (Eu) fac mîncare, (tu) faci mîncare, (el, ea) face mîncare, (noi) facem mîncare, (voi) faceți mîncare, (ei, ele) fac mîncare. **b.** (Eu) mănînc mult, (tu) mănînci mult, (el, ea) mănîncă mult, (noi) mîncăm mult, (voi) mîncați mult, (ei, ele) mănîncă mult. **c.** (Eu) caut o carte bună, (tu) cauți o carte bună, (el, ea) caută o carte bună, (noi) căutăm o carte bună, (voi) căutați o carte bună, (el, ea) caută o carte bună, (noi) căutăm o carte

bună, (ei, ele) caută o carte bună. **d.** (Eu) intru în restaurant, (tu) intri în restaurant, (el, ea) intră în restaurant, (noi) intrăm în restaurant, (voi) intrați în restaurant, (ei, ele) intră în restaurant. **e.** (Eu) ies din restaurant, (tu) ieși din restaurant, (el, ea) iese din restaurant, (noi) ieșim din restaurant, (voi) ieșiți din restaurant, (ei, ele) ies din restaurant. f. (Eu) lucrez și duminica, (tu) lucrezi și duminica, (el, ea) lucrează și duminica, (noi) lucrăm și duminica, (voi) lucrați și duminica, (ei, ele) lucrează și duminica. **g.** (Eu) stau la masă, (tu) stai la masă, (el ea) stă la masă, (noi) stăm la masă, (voi) stați la masă, (ei, ele) stau la masă. **5.** (Eu) intru și caut o masă liberă. Stau la masă, chem ospătarul și comand mîncarea și băutura. Apoi mănînc și beau. Dacă sînt amator de dulciuri, mănînc și ceva dulce. După aceea, beau o cafea, iar dacă sînt fumător, fumez. Cînd termin, chem din nou ospătarul, cer nota de plată și plătesc. După ce plătesc, ies din restaurant. (TU) intri și cauți... (EL, EA) intră și caută... (VOI) intrați și căutați... (Ei, ELE) intră și caută...

L7 2 1) Îmi place ciocolata, îți place ciocolata, îi place ciocolata, ne place ciocolata, vă place ciocolata, le place ciocolata. 2) idem. 3) Nu-mi place mîncarea, nu-ți place mîncarea, nu-i place mîncarea, nu ne place mîncarea, nu vă place mîncarea, nu le place mîncarea. 4) Îmi plac prăjiturile, îți plac prăjiturile, îi plac prăjiturile, ne plac prăjiturile, vă plac prăjiturile, le plac prăjiturile. 5) idem. 6) Nu-mi plac macaroanele, nu-ți plac macaroanele, nu-i plac macaroanele, nu ne plac macaroanele, nu vă plac macaroanele, nu le plac macaroanele. 7) Îmi place la voi, îți place la voi, îi place la voi, ne place la voi, vă place la voi, le place la voi. 8) Nu-mi place limba română, nu-ți place limba română, nu-i place limba română, nu ne place limba română, nu vă place limba română, nu le place limba română. 9) Îmi place aici, îți place aici, îi place aici, ne place aici, vă place aici, le place aici. 10) idem.

L8 4. **b.** Vreau să dorm. Vrei să dormi? Vrem să dormim. Vreți să dormiți? **c.** Vreau să mănînc. Vrei să mănînci? Vrem să mîncăm. Vreți să mîncați? **d.** Vreau să stau. Vrei să stai? Vrem să stăm. Vreți să stați? **e.** Nu vreau să stau. Nu vrei să stai? Nu vrem să stăm. Nu vreți să stați? **f.** Vreau să vorbesc. Vrei să vorbești? Vrem să vorbim. Vreți să vorbiți? **g.** Nu vreau să tac. Nu vrei să taci? Nu vrem să tăcem. Nu vreți să tăceți? **h.** Eu vreau să fumez. Tu vrei să fumezi? Noi vrem să fumăm. Voi vreți să fumați? **5.** – Dați-mi alt pahar, vă rog! Dați-mi altă farfurie vă rog! Dați-mi alte sticle de bere, vă rog! (Aduceți-mi alte sticle de bere, vă rog!) Aduceți-mi alți cartofi, vă rog! (Aduceți-mi altă porție de cartofi, vă rog!) **6.** Lucia, Alina și Mihai sînt colegi. Într-o zi, în vacanță, ei merg la restaurant. Pentru că le place friptura, toți mănîncă

friptură. Ei beau vin roșu și bere. Apoi mănîncă înghețată, beau cafea, iar Mihai fumează. După ce plătesc, ies din restaurant.

L9 **1.** aș mînca, aș bea, aș chema, aș cere, aș plăti, aș fuma. **2.** paisprezece; cincisprezece; nouăsprezece; douăzeci și unu. **5. m.** student, studentul, studenți, studenții; bărbat, bărbatul, bărbați, bărbații; profesor, profesorul, profesori, profesorii; inginer, inginerul, ingineri, inginerii; muncitor, muncitorul, muncitori, muncitorii; băiat, băiatul, băieți, băieții; unchi, unchiul, unchi, unchii; ochi, ochiul, ochi, ochii; pui, puiul, piu, puii; frate, fratele, frați, frații; munte, muntele, munți, munții; dinte, dintele, dinți, dinții; castravete, castravetele, castraveți, castraveții; **f.** studentă, studenta, studente, studentele; profesoară, profesoara, profesoare, profesoarele; ingineră, inginera, inginere, inginerele; muncitoare, muncitoarea, muncitoare, muncitoarele; casă, casa, case, casele; masă, masa, mese, mesele; fată, fata, fete, fetele; băutură, băutura, băuturi, băuturile; friptură, friptura, fripturi, fripturile; sală, săli, sala, sălile; bere, berea, beri, berile; carte, cartea, cărți, cărțile; mîncare, mîncarea, mîncăruri, mîncărurile; sare, sarea, săruri, sărurile; carne, carnea, cărnuri, cărnurile; brînză, brînza, brînzeturi, brînzeturile; pînză, pînza, pînzeturi, pînzeturile; farfurie, farfuria, farfurii, farfuriile; librărie, librăria, librării, librăriile; tutungerie, tutungeria, tutungerii, tutungeriile; forărie, florăria, florării, florăriile; lecție, lecția, lecții, lecțiile; familie, familia, familii, familiile; femeie, femeia, femei, femeile; cheie, cheia, chei, cheile; baie, baia, băi, băile; ploaie, ploaia, ploi, ploile; cafea, cafeaua, cafele, cafelele; măsea, măseaua, măsele, măselele; perdea, perdeaua, perdele, perdelele; stea, steaua, stele, stelele; pijama, pijamaua, pijamale, pijamalele; sarma, sarmaua, sarmale, sarmalele; zi, ziua, zile, zilele; vin, vinul, vinuri, vinurile; pix, pixul, pixuri, pixurile; radio, radioul, radiouri, radiourile; fruct, fructul, fructe, fructele; pașaport, pașaportul, pașapoarte, pașapoartele; caiet, caietul; caiete, caietele; timbru, timbrul, timbre, timbrele; ghișeu, ghișeul, ghișee, ghișeele; muzeu, muzeul, muzee, muzeele; nume, numele, nume, numele. **6. a.** Dacă dai, n-ai. **b.** Ce ție nu-ți place, altuia nu face! **c.** Noi sîntem studenți. Avem ore în fiecare zi de la 8 pînă la 12. Învățăm limba română. Nu ne place pentru că e grea. Acum facem pauză, nu mai facem exerciții. **7. a.** Da, merg. Da, fac, Da, întreb. Da, cer. **b.** Nu, nu citesc. Nu, nu doresc. Nu, eu nu plătesc. **c.** Da, vreau să citesc. Da, vreau să găsesc. Da, vreau să plătesc. Da, vreau să dau. Da, vreau să stau. Da, vreau să am. **8.** Voi nu doriți? Voi nu beți? Voi nu vreți? Voi nu doriți? Voi nu plecați? **9. b.** El bea un suc, dar ei nu beau. **c.** El stă lîngă fereastră, dar ei nu stau acolo. **d.** El merge la școală, dar ei nu merg. **e.** El înțelege,dar ei nu înțeleg. **f.** El face

sport, dar ei nu fac. **g.** El mănîncă ceva, dar ei nu mănîncă. **h.** El intră la secretariat, dar ei nu intră. **i.** El vorbește englezește, dar ei nu vorbesc. **j.** El citește chinezește, dar ei nu citesc. **k.** El dorește o cafea, dar ei nu doresc. **l.** El lucrează aici, dar ei nu lucrează aici. **m.** El fumează, dar ei nu fumează. **n.** Lui îi place, dar lor nu le place. **10. b.** Prietenul meu întreabă unde vreau să merg. **c.** Secretara întreabă ce doresc. **d.** portarul întreabă unde vreau să merg. **e.** Chelnerul întreabă ce doresc să mănînc. **f.** Profesorul întreabă cine sînt. **g.** Clientul întreabă cît costă. **h.** Ion întreabă cînd merg la film. **i.** Maria întreabă dacă îmi plac. **11. a.** Îmi place ceaiul cald, dar nu-mi place rece. Îți place ceaiul cald, dar nu-ți place rece. Îi place ceaiul cald, dar nu-i place rece. Ne place ceaiul cald, dar nu ne place rece. Vă place ceaiul cald, dar nu vă place rece. Le place ceaiul cald, dar nu le place rece. **b.** idem. **c.** Nu-mi plac prăjiturile, dar îmi place înghețata. Nu-ți plac prăjiturile, dar îți place înghețata. Nu ne plac prăjiturile, dar ne place înghețata. Nu vă plac prăjiturile, dar vă place înghețata. Nu le plac prăjiturile, dar le place înghețata. **d.** Nu-mi place cafeaua, dar îmi plac bomboanele. Nu-ți place cafeaua, dar îți plac bomboanele. Nu-i place cafeaua, dar îi plac bomboanele. Nu ne place cafeaua, dar ne plac bomboanele. Nu vă place cafeaua, dar vă plac bomboanele. Nu le place cafeaua, dar le plac bomboanele. **e.** Nu-mi ajung banii, dar mîncarea îmi ajunge. Nu-ți ajung banii, dar mîncarea îți ajunge. Nu-i ajung banii, dar mîncarea îi ajunge. Nu ne ajung banii, dar mîncarea ne ajunge. Nu vă ajung banii, dar mîncarea vă ajunge. Nu le ajung banii, dar mîncarea le ajunge. Nu-mi place fumul de țigară. Nu fumez. Nu-ți place fumul de țigară. Nu fumezi. Nu-i place fumul de țigară. Nu fumează. Nu ne place fumul de țigară. Nu fumăm. Nu vă place fumul de țigară. Nu fumați. Nu le place fumul de țigară. Nu fumează. **12. a.** Ți-e foame? **b.** Vă e este? **c.** Ți-e somn. **d.** Vă e rău. **e.** Mi-e cald. **f.** Ne e frig. **13. a.** Mănînc două prăjituri. **b.** E ora două și un sfert. **c.** Stau la etajul doi. **d.** doi. **e.** doi. **f.** doi/două **g.** două, doi **h.** două **i.** două. **15. a.** Sîntem studenți. **b.** Vreți să învățați românește? **c.** Ele beau (două) cafele. **d.** Ei beau multe beri. **e.** Cafelele sînt bune. **f.** Vinurile roșii sînt bune. **g.** Lor nu le plac cărțile. **h.** Lor le e foame. **12.** *a pleca:* plec, pleci, pleacă, plecăm, plecați, pleacă,; *a întreba:* întreb, întrebi, întreabă, întrebăm, întrebați, întreabă; *a aștepta:* aștept, aștepți, așteaptă, așteptăm, așteptați, așteaptă; *a încerca:* încerc, încerci, încearcă, încercăm, încercați, încearcă; *a lega:* leg, legi, leagă, legăm, legați, leagă; *a îmbrăca:* îmbrac, îmbraci, îmbracă, îmbrăcăm, îmbrăcați, îmbracă; *a împăca:* împac, împaci, împacă, împăcăm, împăcați, împacă; *a băga:* bag, bagi, bagă, băgăm, băgați, bagă; *a căsca:* casc, caști, cască, căscăm, căscați, cască; *a căuta:* caut, cauți, caută, căutăm, căutați, caută; *a sări:* sar, sari, sare, sărim, săriți, sar; *a*

apărea: apar, apari, apare, apărem, apăreți, apar; *a cădea:* cad, cazi, cade cădem, cădeți, cad; *a curăța:* curăț, cureți, curăță, curățăm, curățați, curăță; *a spăla:* spăl, speli, spală, spălăm, spălați, spală; *a apăsa:* apăs, apeși, apasă, apăsăm, apăsați, apasă; *a vărsa:* vărs, verși, varsă, vărsăm, vărsați, varsă; *a purta:* port, porți, poartă, purtăm, purtați, poartă; *a putea:* pot, poți, poate, putem, puteți, pot; *a întoarce:* întorc, întorci, întoarce, întoarcem, întoarceți, întorc; *a stoarce:* storc, storci, stoarce, stoarcem, stoarceți, storc; *a coborî:* cobor, cobori, coboară, coborîm, coborîți, coboară; *a omorî:* omor, omori, omoară, omorîm, omorîți, omoară; *a mirosi:* miros, miroși, miroase, mirosim, mirosiți, miros.

L10 1. *a urî (ăsc)*: urăsc, urăști, urăște, urîm, urîți, urăsc; *a omorî* (ф): omor, omori, omoară, omorîm, omorîți, omoară. 3. **a.** Pot sta cît trebuie. Poți sta cît trebuie. Poate sta cît trebuie. Putem sta cît trebie. Puteți sta cît trebuie. Pot sta cît trebuie. **b.** Pot merge mulți kilometri pe jos. Poți merge... Poate merge... Putem merge... Puteți merge... Pot merge... **c.** Pot hotărî și singur. Poți hotărî și singur. Poate hotărî și singur/ă. Putem hotărî și singuri. Puteți hotărî și singuri. Pot hotărî și singuri/e. **d.** Pot începe chiar acum. Poți începe... Poate începe... Putem începe... Puteți începe... Pot începe... **e.** Pot cădea dacă nu sînt atent. Poți cădea dacă nu ești atent. Poate cădea dacă nu este atent/ă. Putem cădea dacă nu sîntem atenți. Puteți cădea dacă nu sînteți atenți. Pot cădea dacă nu sînt atenți/e. **f.** Nu pot opri aici. Nu poate opri aici. Nu putem opri aici. Nu puteți opri aici. Nu pot opri aici. **g.** Nu pot sta mult în picioare. Nu poți sta... Nu poate sta... Nu putem sta... Nu puteți sta... Nu pot sta... **h.** Nu pot bea țuică. Nu poți bea... Nu poate bea... Nu putem bea... Nu puteți bea... Nu pot bea...

L11 1. Ieri n-am cumpărat nimic. Ieri n-ai cumpărat nimic. Ieri n-a cumpărat nimic. Ieri n-am cumpărat nimic. Ieri n-ați cumpărat nimic. Ieri n-au cumpărat nimic. 4. **a.** Am învățat românește. **b.** Am vrut să cumpăr ceva. **c.** El a cerut mere. **d.** Ea a întrebat ceva. **e.** Ai fost cu ei? **f.** Nu ai stat (n-ai stat) aici? **g.** Ați fumat? **h.** Am lucrat mult. **i.** N-am mîncat încă. **î.** N-am mîncat încă. **j.** Am băut o bere. **k.** Am putut sta pînă la ora 8. **l.** Am făcut ce am putut. **m.** Am făcut ce am putut. **n.** N-ați spus nimic? **o.** N-ai spus nimic? **p.** N-am înțeles. **r.** Cine a hotărît? **s.** Cîte ore ați dormit? **ș.** A vorbit românește. **t.** Au vorbit englezește. **ț.** Ce ai citit? **u.** Unde ai fost? **v.** Ce ai avut?. **x.** Ana a avut mașină. **z.** Ion a băut țuică. 5. Lui Ion îi place țuica. Mariei nu-i place țuica. Mie îmi plac merele. Ție îți plac strugurii. Lui îi place Clujul. Ei îi place Timișoara. Nouă ne place sportul. Vouă vă place spaniola. Lor le plac fetele. Lor le plac magazinele. 6. **a.** Merele sînt mai bune decît perele. **b.** Ion

este mai înalt decît Radu. **c.** Supa a fost mai bună decît felul doi. **d.** Lecția a 11-a a fost mai grea decît lecția a 10-a.

L12 **3.** Cum spunem? Cum scriem? Cum traducem? Cum citim? Cum facem? Cum cerem? Cum întrebăm? Cum răspundem? Cum salutăm?

L13 **4. a.** Îmi trebuie dicționar. **b.** Lui Radu nu-i trebuie nimic. **c.** Ce îți trebuie? **d.** Ce trebuie să faci? **e.** Nu trebuie să fac nimic. **f.** Trebuie să înveți ceva? **5. b.** Gătesc numai acasă. **c.** Fac numai gimnastică. **d.** Îmi trebuie numai 10 minute. **e.** Se vede numai ea. **9.** luăm, dăm; dăm, luăm. **10.** *eu*: iau; dau; dau, iau; *tu:* iei, dai; dai, iei; *el:* ia, dă; dă, ia; *voi:* luați, dați; dați, luați; *ei:* iau, dau; dau, iau.

L14 **3.** Scrieți unor prieni? Nu, unor prietene. Scrieți unor colegi? Nu, unor colege. Scrieți unor verișori? Nu, unor verișoare. Scrieți unor băieți? Nu, unor fete. Scrieți unor nepoți, Nu, unor nepoate. **5.** fraților mei, verișorilor mei, unchilor mei, nepoților mei, cumnaților mei, fiilor mei. **7.** colegei mele de cameră; fiicei mele, acasă; surorii mele, la țară; nepoatei mele, în sat; unei rude, la Cluj.

L15 **2.** *a fuma(ez):* voi fuma, vei fuma, va fuma vom fuma, veți fuma, vor fuma; o să fumez, o să fumezi, o să fumeze, o să fumăm, o să fumați, o să fumeze; *a lucra (ez):* voi lucra, vei lucra, va lucra, vom lucra, veți lucra, vor lucra; o să lucrez, o să lucrezi, o să lucreze, o să lucrăm, o să lucrați, o să lucreze; *a studia (ez):* voi studia, vei studia, va studia, vom studia, veți studia, vor studia, o să studiez, o să studiezi, o să studieze, o să studiem, o să studiați, o să studieze; *a suna (ϕ):* voi suna, vei suna, va suna, vom suna, veți suna, vor suna; o să sun, o să suni, o să sune, o să sunăm, o să sunați, o să sune; *a termina (ϕ):* voi termina, vei termina, va termina, vom termina, veți termina, vor termina; o să termin, o să termini, o să termine, o să terminăm, o să terminați, o să termine; *a tăcea:* voi tăcea, vei tăcea, va tăcea, vom tăcea, veți tăcea, vor tăcea; o să tac, o să taci, o să tacă, o să tăcem, o să tăceți, o să tacă; *a cădea:* voi cădea, vei cădea, va cădea, vom cădea, veți cădea, vor cădea; o să cad, o să cazi, o să cadă, o să cădem, o să cădeți, o să cadă; *a vedea:* voi vedea, vei vedea, va vedea, vom vedea, veți vedea, vor vedea; o să văd, o să vezi, o să vadă, o să vedem, o să vedeți, o să vadă; *a putea:* voi putea, vei putea, va putea, vom putea, veți putea, vor putea; o să pot, o să poți, o să poată, o să putem, o să puteți, o să poată; *a merge:* voi merge, vei merge, va merge, vom mereg, veți merge, vor merge; o să merg, o să mergi, o să meargă, o să mergem,

o să mergeți, o să meargă; *a face:* voi face, vei face, va face, vom face, veți face, vor face; o să fac, o să faci, o să facă, o să facem, o să faceți, o să facă; *a scrie:* voi scrie, vei scrie, va scrie, vom scrie, veți scrie, vor scrie; *a citi (esc):* voi citi, vei citi, va citi, vom citi, veți citi, vor citi; o să citesc, o să citești, o să citească, o să citim, o să citiți, o să citească; *a vorbi (esc):* voi vorbi, vei vorbi, va vorbi, vom vorbi, veți vorbi, vor vorbi; o să vorbesc, o să vorbești, o să vorbească, o să vorbim, o să vorbiți, o să vorbească; *a dormi (ϕ):* voi dormi, vei dormi, va dormi, vom dormi, veți dormi, vor dormi; o să dorm, o să dormi, o să doarmă, o să dormim, o să dormiți, o să doarmă; *a ieși (ϕ):* voi ieși, vei ieși, va ieși, vom ieși, veți ieși, vor ieși; o să ies, o să ieși, o să iasă, o să ieșim, o să ieșiți, o să iasă; *a hotărî (ăsc):* voi hotărî, vei hotărî, va hotărî, vom hotărî, veți hotărî, vor hotărî; o să hotărăsc, o să hotărăști, o să hotărască, o să hotărîm o să hotărîți, o să hotărască; *a coborî (ϕ):* voi coborî, vei coborî, va coborî, vom coborî, veți coborî, vor coborî; o să cobor, o să cobori, o să coboare, o să coborîm, o să coborîți, o să coboare. **3.** să-mi/să îmi; să-ți/ să îți; să ne; să vă, să le. **4. b.** Ei îți vor explica tot. **c.** Maria vă va comunica adresa. **d.** Petre ne va aduce vești. **e.** Îi voi da banii. **f.** Le vei trimite cartea? **g.** Nu va veni nimeni. **h.** Nu îți voi da nimic. (Nu-ți voi da nimic). **5. b.** ... și telefonează din nou la 8. **c.** ...să-l scriu din nou.

L16 1. **a.** discută; continuă; continuă; repetă; **b.** lucrează; telefonează; treversează, studiază; fotografiază; **c.** să aștepte; să întrebe; să încerce; **d.** să învețe; învață; spală; să spele; **e.** să cumpere; cumpără; să cumpere; **f.** să spună; să zică; să facă; să vină; **g.** să înțeleagă; să priceapă; să creadă; să ceară; **h.** să citească; să vorbească; să călătorească; să plătească; să mulțumească. **2. a.** Vreau să fiu student. **b.** Trebuie să fim acasă. **c.** Trebuie să avem răbdare. **d.** Fratele meu dorește să facă sport. **e.** Fratelui meu îi place să învețe limbi străine. **f.** Merg să-i telefonez imediat. **g.** Părinții pot să-mi telefoneze în fiecare zi. **h.** Radu știe să vorbească franțuzește. **i.** Mariei nu-i place să doarmă la hotel. **j.** Ei trebuie să bea ceai. **k.** Andrei vrea să știe românește. **5. a.** Voi veni mîine. **b.** Îți voi scrie. **c.** Vă vom scrie. **d.** Nu va ști nimeni nimic. **e.** Veți vedea un film bun. **f.** Familiaa Popescu va avea musafiri desearǎ. **h.** Nu-ți voi da nimic. (Nu îți voi da nimic). **i.** Nu-ți va da nimic. (Nu îți va da nimic).

L17 2. **a.** Mi-am cumpărat o rochie. Îmi voi cumpăra o rochie. O să-mi cumpăr o rochie. Vreau să-mi cumpăr o rochie. **b.** Mi-am luat un palton. Îmi voi lua un palton. O să-mi iau un palton. Vreau să-mi iau un palton. **c.** Mi-am dorit o mașină. Îmi voi dori o mașină. O să-mi doresc o mașină. **d.** Nu mi-am dorit nimic. Nu-mi voi dori nimic. (Nu îmi voi dori nimic). N-o

să-mi doresc nimic. **B.** *a-și aminti:* îmi amintesc, îți amintești, își amintește, ne amintim, vă amintiți, își amintesc (prezent); mi-am amintit, ți-ai amintit, și-a amintit, ne-am amintit, v-ați amintit, și-au amintit (perfect compus); îmi voi aminti, îți vei aminti, își va aminti, ne vom aminti, vă veți aminti, își vor aminti (viitor literar); o să-mi amintesc, o să-ți amintești, o să-și amintească, o să ne amintim, o să vă amintiți, o să-și amintească, (viitor popular); *a-și aduce aminte:* îmi aduc aminte, îți aduci, aminte, își aduce aminte, ne aducem aminte, vă aduceți aminte, își aduc aminte, (prezent); mi-am adus aminte, ți-ai adus aminte, și-a adus aminte (perfect compus); îmi voi aduce aminte, îți vei aduce aminte, își va aduce aminte, ne vom aduce aminte, vă veți aduce aminte, își vor aduce aminte (viitor literar); o să-mi aduc aminte, o să-ți aduci aminte, o să-și aducă aminte, o să ne aducem aminte, o să vă aduceți aminte, o să-și aducă aminte (viitor popular); *a-și imagina:* îmi imaginez, îți imaginezi, își imaginează, ne imaginăm, vă imaginați, își imaginează, (prezent); mi-am imaginat, ți-ai imaginat, și-a imaginat, ne-am imaginat, v-ați imaginat, și-au imaginat, (perfect compus); îmi voi imagina, îți vei imagina, își va imagina, ne vom imagina, vă veți imagina, își vor imagina (viitor literar); o să-mi imaginez, o să-ți imaginezi, o să-și imagineze, o să ne imaginăm, o să vă imaginați, o să-și imagineze (viitor popular); *a-și închipui:* îmi închipui, îți închipui, își închipie, ne închipuim, vă închipuiți, își închipuie (prezent); mi-am închipuit, ți-ai închipuit, și-a închipuit, ne-am închipuit, v-ați închipuit, și-au închipuit, (perfect compus); îmi voi închipui, îți vei închipui, își va închipui, ne vom închipui, vă veți închipui, își vor închipui (viitor literar); o să-mi închipui, o să-ți închipui, o să-și închipuie, o să ne închipuim, o să vă închipuiți, o să-și închipuie (viitor popular). **3. a.** Nu mi-am amintit nimic. **b.** Ce ți-ai închipuit, că am plecat? **c.** Nu ne-am cumpărat nimic de aici. **d.** Nu v-ați amintit de Ion? **e.** Maria nu și-a adus aminte de voi. **f.** Ei nu și-au imaginat ce frumos e (a fost) aici. **g.** Cum v-ați închipuit România? **4.** Îmi spăl cămașa. Îți speli cămașa. Își spală cămașa. Ne spălăm cămășile. Vă spălați cămășile. Își spală cămășile. **5. a.** Eu îți spăl cămașa ta. **b.** Tu îmi speli cămașa mea? **c.** Eu mi-am pierdut o mănușă de-a mea. **d.** V-ați găsit ochelarii dumneavoastră/voștri? e. Maria își caută papucii ei. **f.** Maria îmi caută papucii mei. **6. a.** Îmi place să merg singur prin oraș. Îți place să mergi singur... Îi place să meargă singur/ă... Ne place să mergem singuri/e... Vă place să mergeți singuri/e... Le place să meargă singuri/e... **b.** Îmi fac singur cumpărăturile. Îți faci singur cumpărăturile. Își face singur/ă cumpărăturile. Ne facem singuri/e cumpărăturile. Vă faceți singuri/e cumpărăturile. Își fac singuri/e cumpărăturile. **c.** Nu-mi permit să pierd vremea. Nu-ți permiți să pierzi

vremea. Nu-și permite să piardă vremea. Nu ne permitem să pierdem vremea. Nu vă permiteți să pierdeți vremea. Nu-și permit să piardă vremea. **d.** Îmi place să-mi spăl singură lucrurile. Îți place să-ți speli singură lucrurile. Îi place să-și spele singură lucrurile. Ne place să ne spălăm singure lucrurile. Vă place să vă spălați singure lucrurile. Le place să-și spele singure lucrurile. **e.** Vreau să-mi cumpăr ceva. Vrei să-ți cumperi ceva. Vrea să-și cumpere ceva. Vrem să ne cumpărăm ceva. Vreți să vă cumpărați ceva. Vor să-și cumpere ceva. **f.** Mi-am pierdut fularul. Ți-ai pierdut fularul. Și-a pierdut fularul. Ne-am pierdut fularele. V-ați pierdut fularele. Și-au pierdut fularele. **g.** Nu mi-am făcut tema. Nu ți-ai făcut tema. Nu și-a făcut tema. Nu ne-am făcut tema. Nu v-ați făcut tema. Nu și-au făcut tema. **h.** De obicei cînd îmi caut ochelarii, sînt... pe nas!... cînd îți cauți ochelarii... cînd își caută ochelarii... cînd ne căutăm ochelarii... cînd vă căutați ochelarii.. cînd își caută ochelarii...

L18 **6. b.** Mă poți aștepta? **c.** Mă poți căuta? **d.** Mă poți chema? **e.** Nu mă poți întreba? **f.** Mă poți duce cu mașina? **7.** (El) mă duce cu mașina lui. (Ele) mă duc cu mașina lor. (Ei) mă duc cu mașina lor. (Eu) te duc cu mașina mea. (Tu) mă duci cu mașina ta. (Noi) îi ducem cu mașina noastră. (Voi) le duceți cu mașina voastră. **10.a.** îl **b.** o **c.** o **d.** îl **e.** le **f.** le **g.** îi **h.** îl. **13.** nici un; nici o; nici un; nici o. **14. b.** a călători. **c.** a ajunge.

L19 **1.** *a se scula:* mă scol, te scoli, se scoală, ne sculăm, vă sculați, se scoală (prezent); m-am sculat, te-ai sculat, s-a sculat, ne-am sculat, v-ați sculat, s-au sculat (perfect compus); mă voi scula, te vei scula, se va scula, ne vom scula, vă veți scula, se vor scula (viitor literar); o să mă scol, o să te scoli, o să se scoale, o să ne sculăm, o să vă sculați, o să se scoale (viitor popular); *a se spăla:* mă spăl, te speli, se spală, ne spălăm, vă spălați, se spală (prezent); m-am spălat, te-ai spălat, s-a spălat, ne-am spălat, v-ați spălat, s-au spălat (perfect compus); mă voi spăla, te vei spăla, se va spăla, ne vom spăla, vă veți, spăla, se vor spăla (viitor literar); o să mă spăl, o să te speli, o să se spele, o să ne spălăm, o să vă spălați, o să se spele (viitor popular); *a se pieptăna:* mă pieptăn, te piepteni, se piaptănă, ne pieptănăm, vă pieptănați, se piaptănă (prezent); m-am pieptănat, te-ai pieptănat, s-a pieptănat, ne-am pieptănat, v-ați pieptănat, s-au pieptănat, (perfect compus); mă voi pieptăna, te vei pieptăna, se va pieptăna, ne vom pieptăna, vă veți pieptăna, se vor pieptăna (viitor literar); o să mă pieptăn, o să te piepteni, o să se pieptene, o să ne pieptănăm, o să vă pieptănați, o să se pieptene (viitor popular); *a se îmbrăca:* mă îmbrac, te îmbraci, se îmbracă, ne îmbrăcăm, vă îmbrăcați, se îmbracă (prezent); m-am îmbrăcat, te-ai îmbrăcat, s-a îmbrăcat, ne-am îmbrăcat,

v-ați îmbrăcat, s-au îmbrăcat (perfect compus); mă voi îmbrăca, te vei îmbrăca, se va îmbrăca, ne vom îmbrăca, vă veți îmbrăca, se vor îmbrăca (viitor literar); o să mă îmbrac, o să te îmbraci, o să se îmbrace, o să ne îmbrăcăm, o să vă îmbrăcați, o să se îmbrace (viitor popular); *a se încălța:* mă încalț, te încalți, se încalță, ne încălțăm, vă încălțați, se încalță (prezent); m-am încălțat, te-ai încălțat, s-a încălțat, ne-am încălțat, v-ați încălțat, s-au încălțat (perfect compus); mă voi încălța, te vei încălța, se va încălța, ne vom încălța, vă veți încălța, se vor încălța (viitor literar); o să mă încalț, o să te încalți, o să se încalțe, o să ne încălțăm, o să vă încălțați, o să se încalțe, (viitor popular); *a se așeza:* mă așez, te așezi, se așază, ne așezăm, vă așezați, se așază (prezent); m-am așezat, te-ai așezat, s-a așezat, ne-am așezat, v-ați așezat, s-au așezat (perfect compus); mă voi așeza, te vei așeza, se va așeza, ne vom așeza, vă veți așeza, se vor așeza (viitor literar); o să mă așez, o să te așezi, o să se așeze, o să ne așezăm, o să vă așezați, o să se așeze (viitor popular); *a se duce:* mă duc, te duci, se duce, ne ducem, vă duceți, se duc (prezent); m-am dus, te-ai dus, s-a dus, ne-am dus, v-ați dus, s-au dus (perfect compus); mă voi duce, te vei duce, se va duce, ne vom duce, vă veți duce, se vor duce (viitor literar); o să mă duc, o să te duci, o să se ducă, o să ne ducem, o să vă duceți, o să se ducă (viitor popular); *a se întoarce:* mă întorc, te întorci, se întoarce, ne întoarcem, vă întoarceți, se întorc (prezent); m-am întors, te-ai întors, s-a întors, ne-am întors, v-ați întors, s-au întors (perfect compus); mă voi întoarce, te vei întoarce, se va întoarce, ne vom întoarce, vă veți întoarce, se vor întoarce (viitor literar); o să mă întorc, o să te întorci, o să se întoarcă, o să ne întoarcem, o să vă întoarceți, o să se întoarcă (viitor popular); *a se culca:* mă culc, te culci, se culcă, ne culcăm, vă culcați, se culcă (prezent); m-am culcat, te-ai culcat, s-a culcat, ne-am culcat, v-ați culcat, s-au culcat (perfect compus); mă voi culca, te vei culca, se va culca, ne vom culca, vă veți culca, se vor culca (viitor literar); o să mă culc, o să te culci, o să se culce, o să ne culcăm, o să vă culcați, o să se culce (viitor popular). **2. a.** Nu-mi place să mă grăbesc. Nu-ți place să te grăbești. Nu-i place să se grăbească. Nu ne place să ne grăbim. Nu vă place să vă grăbiți. Nu le place să se grăbească. **b.** Vreau să mă gîndesc puțin. Vrei să te gîndești puțin. Vrea să se gîndească puțin. Vrem să ne gîndim puțin. Vreți să vă gîndiți puțin. Vor să se gîndească puțin. **c.** Trebuie să mă duc undeva. Trebuie să te duci undeva. Trebuie să se ducă undeva. Trebuie să ne ducem undeva. Trebuie să vă duceți undeva. Trebuie să se ducă undeva. **d.** Am vrut să mă culc, dar n-am putut. Ai vrut să te culci, dar n-ai putut. A vrut să se culce, dar n-a putut. Am vrut să ne culcăm, dar n-am putut. Ați vrut să vă culcați, dar n-ați putut. Au vrut să se culce, dar n-au putut. **e.** Doresc să mă consult cu cineva. Dorești să te consulți cu cineva. Dorește să

se consulte cu cineva. Dorim să ne consultăm cu cineva. Doriți să vă consultați cu cineva. Doresc să se consulte cu cineva. **f.** Mă voi așeza la masa de lîngă fereastră. Te vei așeza... Se va așeza... Ne vom așeza... Vă veți așeza... Se vor așeza... **g.** O să mă îmbrac pentru teatru. O să te îmbraci pentru teatru. O să se îmbrace pentru teatru. O să ne îmbrăcăm pentru teatru. O să vă îmbrăcați pentru teatru. O să se îmbrace pentru teatru. **6. b.** nu o aud (n-o aud) **c.** Mi-e somn... **d.** Te duci? **e.** Vrei să te duc...? **f.** Pot să-ți beau cafeaua ta? **g.** să-mi beau cafeaua... **h.** Îți amintești... **7. b.** Cui? – Vouă. **c.** Pe cine? – Pe voi. **d.** Cui? – Vouă. **e.** Cui? – Mie. **f.** Pe cine? – Pe voi. **g.** Cui? – Lui (Ei). **h.** Pe cine? – Pe ei. **p.** *150 Temă.* (El) *Își începe ziua cu o cafea.* Dimineața îl trezește deșteptătorul. Trebuie să sune mult și foarte aproape de el că să-l audă. E un mare somnoros. După ce în sfîrșit se scoală, întîi își bea cafeaua ca să se trezească de tot, mănîncă și numai după aceea se duce în baie să se spele și să se îmbrace. Cînd mașina îi e stricată și trebuie să meargă pe jos sau cu metroul, întîrzie întotdeauna. Dar nu îi mai spune nimeni nimic. S-au plictisit de el. S-a plictisit și șeful!

L20 **1. a.** Dacă puteți să stați, stați, vă rog! Dacă puteți să tăceți, tăceți vă rog! Dacă puteți să faceți, faceți, vă rog! Dacă puteți să mergeți, mergeți, vă rog! Dacă puteți să vorbiți, vorbiți vă rog! Dacă puteți să hotărîți, hotărîți, vă rog! **b.** Dacă nu puteți să stați, nu stați! Dacă nu puteți să tăceți, nu tăceți! Dacă nu puteți să faceți, nu faceți! Dacă nu puteți să mergeți, nu mergeți! Dacă nu puteți să vorbiți, nu vorbiți! dacă nu puteți să coborîți, nu coborîți! Dacă nu puteți să hotărîți, nu hotărîți! **c.** Dacă puteți să mă iertați, iertați-mă! Dacă puteți să mă întrebați, întrebați-mă! Dacă puteți să mă căutați, căutați-mă! Dacă puteți să mă însoțiți, însoțiți-mă! Dacă puteți să mă credeți, credeți-mă! **d.** Dacă nu-mi puteți spune, nu-mi spuneți! Dacă nu-mi puteți telefona, nu-mi telefinați! Dacă nu-mi puteți promite, nu-mi promiteți! Dacă nu mă puteți crede, nu mă credeți! Dacă nu mă puteți chema, nu mă chemați! Dacă nu-mi puteți explica, nu-mi explicați! Dacă nu mă puteți duce, nu mă duceți! **e.** Sculați-vă! Nu vă sculați! Îmbrăcați-vă! Nu vă îmbrăcați! Dezbrăcați-vă! Nu vă dezbrăcați! Așezați-vă! Nu vă așezați! Culcați-vă! Nu vă culcați! Plimbați-vă! Nu vă plimbați! Duceți-vă! Nu vă duceți! Gîndiți-vă! Nu vă gîndiți! Pregătiți-vă! Nu vă pregătiți! Întoarceți-vă! Nu vă întoarceți! Apropiați-vă! Nu vă apropiați! **f.** Nu mîncați! Nu mînca! Nu intrați! Nu intra! Nu tăceți! Nu tăcea! Nu spuneți! Nu spune! Nu deschideți! Nu deschide! Nu citiți! Nu citi! Nu coborîți! Nu coborî! **g.** Nu mă căutați! Nu mă căuta! Nu mă uitați! Nu mă uita! Nu mă conduceți! Nu mă conduce! Nu mă contraziceți! Nu mă contrazice! Nu mă priviți! Nu mă privi! Nu mă

urîți! Nu mă urî! **h.** Nu-mi scrieți! Nu-mi scrie! Nu-mi spuneți! Nu-mi spune! Nu-mi ziceți! Nu-mi zice! Nu-mi cereți! Nu-mi cere! Nu-mi explicați! Nu-mi explica! Nu-mi dați! Nu-mi da! Nu-mi răspundeți! Nu-mi răspunde! **i.** Nu vă gîndiți! Nu te gîndi! Nu vă pregătiți! Nu te pregăti! Nu vă așezați! Nu te așeza! Nu vă întoarceți! Nu te întoarce! Nu vă sculați! Nu te scula! **j.** Dacă poți să cauți, caută! Dacă poți să înveți, învață! Dacă poți să intri, intră! Dacă poți să repeți, repetă! Dacă poți să mănînci, mănîncă! Dacă poți să urci, urcă! Dacă poți să încerci, încearcă! Dacă poți să cobori, coboară! **k.** Vrei să lucrezi? Lucrează! Vrei să telefonezi? Telefonează! Vrei să notezi? Notează! Vrei să corectezi? Corectează! Vrei să studiezi? Studiază! Vrei să fotografiezi? Fotografiază! **l.** De ce nu răspunzi? Răspunde! De ce nu începi? Începe! De ce nu ceri? Cere! De ce nu deschizi? Deschide! De ce nu trimiți? Trimite! **m.** Dacă îți place să vorbești, vorbește! Dacă îți place să muncești, muncește! Dacă îți place să privești, privește! Dacă îți place să depășești, depășește! Dacă îți place să gătești, gătește! Dacă îți place să călătorești, călătorește! **n.** Nu vrei să dormi? Dormi, te rog! Nu vrei să fugi? Fugi, te rog! Nu vrei să ieși? Ieși, te rog!

L21 1. **b.** Arătați-mi, vă rog! **c.** Explicați-mi, vă rog! **d.** Spuneți-mi, vă rog! **e.** Deschideți-mi, vă rog! **f.** Răspundeți-mi, vă rog! **g.** Trimiteți-mi, vă rog! **h.** Promiteți-mi, vă rog! **i.** Povestiți-mi, vă rog! **j.** Citiți-mi, vă rog! **2. b.** Întrebați-mă! Întreabă-mă! Nu mă întrebați! Nu mă întreba! **c.** Chemați-mă! Cheamă-mă! Nu mă chemați! Nu mă chema! **d.** Invitați-mă! Invită-mă! Nu mă invitați! Nu mă invita! **e.** Căutați-mă! Caută-mă! Nu mă căutați! Nu mă căuta! **f.** Credeți-mă! Crede-mă! Nu mă credeți! Nu mă crede! **g.** Priviți-mă! Privește-mă! Nu mă priviți! Nu mă privi! **3. b.** Nu te îmbrăca! Nu vă îmbrăcați! Îmbracă-te! Îmbrăcați-vă! **c.** Nu te așeza! Nu vă așezați! Așază-te! Așezați-vă! **d.** Nu te plimba! Nu vă plimbați! Plimbă-te! Plimbați-vă! **e.** Nu te uita! Nu vă uitați! Uită-te! Uitați-vă! **f.** Nu te culca! Nu vă culcați! Culcă-te! Culcați-vă! **g.** Nu te duce! Nu vă duceți! Du-te! Duceți-vă! **h.** Nu te gîndi! Nu vă gîndiți! Gîndește-te! Gîndiți-vă! **4. b.** Dă-mi biletul! Dă-mi-l! **c.** Dă-mi cartea! Dă-mi-o! **d.** Dă-mi bricheta! Dă-mi-o! **e.** Dă-mi pantofii! Dă-mi-i! **f.** Dă-mi ochelarii! Dă-mi-i! **g.** Dă-mi scrisorile! Dă-mi-le! **h.** Dă-mi ziarele! Dă-mi-le! **5. a.** Fă...! **b.** Desfă...! **c.** Refă...! **d.** Du...! **e.** Adu...! **f.** Condu-l...! **g.** Redu...! **h.** Zi... nu te contrazice! **i.** Vino...! **j.** Revino...! **6.** Curăță... Curăță... Spală...Spală... Spală... Mătură...Urcă... Sapă... Termină... Consultă... Uită... Ascultă... Lucrează... Fumează... Notează... Apelează... Scrie... Șterge... Șterge... Deschide... Frige... Gătește... Vorbește... Citește... Chiulește... Cucerește... Încălzește... Prăjește... Taci... Rîzi... Plimbă-te... Scoală-te...

Piaptănă-te... Spală-te... Îmbracă-te... Așază-te... Întoarce-te... Întîlnește-te.. Pregătește-te... Spune-mi... Răspunde-mi... Mulțumește-mi... Explică-mi... Arată-mi... Dă-mi... Dă-mi... Dă-mi... Cheamă-mă... Anunță-mă... Caută-mă... Așteaptă-mă... Întreabă-mă... Prezintă-mă... Sărută-mă... Iartă-mă... Scuză-mă... Laudă-mă...

L22 **2. b.** Ion îi spune Mariei că o așteaptă la el. **c.** Ion îi spune Mariei că este frumoasă. **d.** Ion îi spune Mariei că o iubește. **e.** Ion îi spune Mariei să întrebe la secretariat. **f.** Ion îi spune Mariei să-l întrebe pe Dan. **g.** Ion o roagă pe Maria să îl aștepte (Ion îi spune Mariei să îl aștepte). **h.** Ion o roagă pe Maria să vină a doua zi. **i.** Ion o roagă pe Maria să treacă pe la el (Ion îi spune Mariei să treacă pe la el). **j.** Ion o roagă pe Maria să-i scrie pe adresa aceea (Ion îi spune Mariei să-i scrie pe adresa aceea). **k.** Ion o roagă pe Maria să nu se ducă acolo (Ion îi spune Mariei să nu se ducă acolo). **l.** Ion îi spune Mariei să se ducă unde vrea. **3. b.** Maria îl întreabă pe Ion dacă mănîncă cartofi prăjiți. **c.** Maria îl întreabă pe Ion unde îi este mașina. **d.** Maria îl întreabă pe Ion dacă este căsătorit. **e.** Maria îl întrabă pe Ion dacă îi plac copiii. **f.** Maria îl întreabă pe Ion de ce nu mai stă. **g.** Maria îl întreabă pe Ion unde pleacă. **h.** Maria îl întreabă pe Ion unde se duce fără ea. **i.** Maria îl întreabă pe Ion cînd se întoarce. **j.** Maria îl întreabă pe Ion dacă o mai iubește. **k.** Maria îl întreabă pe Ion dacă o să-i mai scrie. **l.** Maria îl întreabă pe Ion cu cine se căsătorește.

L23 **1. a.** Ieri m-a durut capul, dar azi nu mă mai doare. Ieri te-a durut capul, dar azi nu te mai doare. Ieri l-a durut capul, dar azi nu îl (nu-l) mai doare. Ieri a durut-o capul, dar azi nu o (n-o) mai doare. ieri ne-a durut capul, dar azi nu ne mai doare. Ieri v-a durut capul, dar azi nu vă mai doare. Ieri i-a durut capul, dar azi nu îi (nu-i) mai doare. Ieri le-a durut capul, dar azi nu le mai doare. **b.** Sînt sănătos. Nu mă supără nimic. Ești sănătos. Nu te supără nimic. Este sănătos. Nu îl (nu-l) supără nimic. Este sănătoasă. Nu o (n-o) supără nimic. Sîntem sănătoși. Nu ne supără nimic. Sînteți sănătoși. Nu vă supără nimic. Sînt sănătoși. Nu îi (nu-i) supără nimic. Sînt sănătoase. Nu le supără nimic. **c.** Nu-mi place cînd mă ustură ochii. Nu-ți place cînd te ustură ochii. Nu-i place cînd îl ustură ochii (pe el). Nu-i place cînd o ustură ochii (pe ea). Nu ne place cînd ne ustură ochii (pe noi). Nu vă place cînd vă ustură ochii (pe voi). Nu le place cînd îi ustură Ochii (pe ei). Nu le place cînd le ustură ochii (pe ele) **d.** Mă pasionează muzica. Te pasionează muzica. Îl pasionează muzica (pe el). O pasionează muzica (pe ea). Ne pasionează muzica. Vă pasionează muzica. Îi pasionează muzica (pe ei). Le pasionează muzica (pe ele). **e.** (Pe mine) mă interesează fetele. (Pe tine) te interesează

fetele. (Pe el) îl interesează fetele. (Pe noi) ne interesează fetele. (Pe voi) vă interesează fetele. (Pe ei) îi interesează fetele. **f.** Pe mine nu mă interesează romanele polițiste. Pe tine nu te interesează romanele polițiste. Pe el nu îl interesează... Pe ea nu o interesează... Pe noi nu ne interesează... Pe voi nu vă interesează... Pe ei nu îi interesează... Pe ele nu le interesează... **g.** Cînd înot cu capul sub apă, mă ustură ochii. Cînd înoți cu capul sub apă, te ustură ochii. Cînd înoată cu capul sub apă, îl ustură ochii (pe el). Cînd înoată cu capul sub apă, o ustură ochii (pe ea). Cînd înotăm cu capul sub apă, ne ustură ochii. Cînd înotați cu capul sub apă, vă ustură ochii. Cînd înoată cu capul sub apă, îi ustură ochii (pe ei).Cînd înoată cu capul sub apă, le ustură ochii (pe ele). **h.** Pun alcool. Dacă mă pișcă, suflu. Pui alcool. Dacă te pișcă, sufli. Pune alcool. Dacă îl pișcă (pe el), suflă. Pune alcool. Dacă o pișcă (pe ea), suflă. Punem alcool. Dacă ne pișcă, suflăm. Puneți alcool. Dacă vă pișcă, suflați. Pun alcool. Dacă îi pișcă (pe ei), suflă. Pun alcool. Dăcă le pișcă (pe ele) suflă. **i.** Lumina puternică m-a deranjat totdeauna... te-a deranjat..., l-a deranjat (pe el)..., a deranjat-o (pe ea)..., ne-a deranjat..., v-a deranjat..., i-a deranjat (pe ei)..., le-a deranjat (pe ele)... **j.** Pe mine mă cheamă Dana Ionescu. Înainte m-a chemat Popescu. Pe tine te cheamă... Înainte te-a chemat... Pe ea o cheamă... Înainte a chemat-o... **k.** Numele meu e Andreescu. Mă numesc Andreescu. Numele tău e... te numești... Numele lui e... Se numește... Numele ei e... Se numește... Numele nostru e... Ne numim... Numele vostru e... Vă numiți... Numele lor este... Se numesc... **3.** Pe la medici. Un proverb românesc spune: Decît înțelept ofticos, mai bine măgar sănătos. Perfect! Dar dacă nu sîntem „măgari sănătoși", trebuie să umblăm pe la medici: – dacă ne dor dinții, mergem la dentist (sau la stomatolog); – Dacă ne ustură ochii, mergem la oftamolog: – Dacă ne dor oasele, ne ducem la reumatolog: iar dacă ne supără inima, mergem la cardiolog. Dacă, însă, Doamne ferește, facem o criză de apendicită, navem încotro și ne ducem la chirurgie, la urgență... ș.m.d. **5. a.** cel **b.** cea **c.** cei **d.** cele **e.** cel **f.** cel **g.** cel **h.** cel **i.** cel **j.** cel, cel **k.** cel **l.** cea **m.** cel **n.** cel **o.** cele.

L24 **1. a.** Mi se pare că am temperatură. Ți se pare că ai temperatură. I se pare că are temperatură. Ni se pare că avem temperatură. Vi se pare că aveți temperatură. Li se pare că au temperatură. **b.** Mi se întîmplă să greșesc. Ți se întîmplă să greșești. I se întîmplă să greșească. Ni se întîmplă să greșim. Vi se întîmplă să greșiți. Li se întîmplă să greșească. **c.** Mi se cuvine respect. Ți se cuvine respect. I se cuvine respect. Ni se cuvine respect. Vi se cuvine respect. Li se cuvine respect. **d.** Cînd mi se face sete, beau. Cînd ți se face sete bei. Cînd i se face sete, bea. Cînd ni se face sete bem. Cînd vi se face sete, beți.

Cînd li se face sete, beau. **e.** Cînd mi se face somn, mă culc. Cînd ți se face somn, te culci. Cînd i se face somn. se culcă. Cînd ni se face somn, ne culcăm. Cînd vi se face somn, vă culcați. Cînd li se face somn, se culcă. **f.** Cînd mi s-a făcut frig, m-am îmbrăcat. Cînd ți s-a făcut frig, te-ai îmbrăcat. Cînd i s-a făcut frig, s-a îmbrăcat. Cînd ni s-a făcut frig, ne-am îmbrăcat. Cînd vi s-a făcut frig, v-ați îmbrăcat. Cînd li s-a făcut frig, s-au îmbrăcat. **g.** Mi s-a făcut dor și am venit. Ți s-a făcut dor și ai venit. I s-a făcut dor și a venit. Ni s-a făcut dor și am venit. Vi s-a făcut dor și ați venit. Li s-a făcut dor și au venit. **h.** Nu mi s-a întîmplat nimic rău. Nu ți s-a întîmplat nimic rău. Nu i s-a întîmplat nimic rău. Nu ni s-a întîmplat nimic rău. Nu vi s-a întîmplat nimic rău. Nu li s-a întîmplat nimic rău. **i.** Dacă stau la soare, o să mi se facă rău. Dacă stai la soare, o să ți se facă rău. dacă stă la soare, o să i se facă rău. Dacă stăm la soare, o să ni se facă rău. Dacă stați la soare, o să vi se facă rău. Dacă stau la soare, o să li se facă rău. **j.** Încă nu mi-e somn, dar începe să mi se facă (să-mi fie). Încă nu ți-e somn, dar începe să ți se facă (să-ți fie). Încă nu i-e somn, dar începe să i se facă (să-i fie). Încă nu ne e somn, dar începe să ni se facă (să ne fie). Încă nu vă e somn, dar începe să vi se facă (să vă fie). Încă nu le e somn, dar începe să li se facă (să le fie).

L25 **1.a.** *a duce:* duceam, duceai, ducea, duceam, duceați, duceau; *a trece:* treceam, treceai, trecea, treceam, treceați, treceau, *a zice:* ziceam, ziceai, zicea, ziceam, ziceați, ziceau; *a trimite:* trimiteam, trimiteai, trimitea, trimiteam, trimiteați, trimiteau; *a spune:* spuneam, spuneai, spunea, spuneam, spuneați, spuneau; *a răspunde:* răspundeam, răspundeai, răspundea, răspundeam, răspundeați, răspundeau; *a zăcea:* zăceam, zăceai, zăcea, zăceam, zăceați, zăceau; *a vedea:* vedeam, vedeai, vedea, vedeam, vedeați vedeau; *a vorbi:* vorbeam, vorbeai, vorbea, vorbeam, vorbeați, vorbeau; *a ști:* știam, știai, știa, știam, știați, știau; *a hotărî:* hotăram, hotărai, hotăra, hotăram, hotărați, hotărau; b. *a se duce:* mă duceam, te duceai, se ducea, ne duceam, vă duceați, se duceau; *a se scula:* mă sculam, te sculai, se scula, ne sculam, vă sculați, se sculau; *a se trezi:* mă trezeam, te trezeai, se trezea, ne trezeam, vă trezeați, se trezeau; c. *a-și da seama:* îmi dădeam seama, îți dădeai seama, își dădea seama, ne dădeam seama, vă dădeați seama, își dădeau seama; *a-și imagina:* îmi imaginam, îți imaginai, își imagina, ne imaginam, vă imaginați își imaginau; *a-și bate joc:* îmi băteam joc, îți băteai joc, își bătea joc, ne băteam joc, vă băteați joc, își băteau joc; *a-și face rost:* îmi făceam rost, îți făceai rost, își făcea rost, ne făceam rost, vă făceați rost, își făceau rost; **d.** *a-i plăcea:* îmi plăcea, îți păcea, îi plăcea, ne plăcea, vă plăcea, le plăcea: *a-i trebui:* îmi trebuia, îți trebuia, îi trebuia, ne trebuia, vă trebuia, le trebuia; *a-i fi foame:* îmi era

foame, îți era foame, îi era foame, ne era foame, vă era foame, le era foame; *a-i conveni:* îmi convenea, îți convenea, îi convenea, ne convenea, vă convenea, le convenea; e. *a-l durea:* mă durea, te durea, îl durea (pe el), o durea (pe ea), ne durea, vă durea, îi durea (pe ei), le durea (pe ele); *a-l interesa:* mă interesa, te interesa, îl interesa (pe el), o interesa (pe ea), ne interesa, vă interesa, îi inetresa, (pe ei), le interesa (pe ele); f. *a i se părea:* mi se părea, ți se părea, i se părea, ni se părea, vi se părea, li se părea; *a i se face sete:* mi se făcea sete, ți se făcea sete, i se făcea sete, ni se făcea sete, vi se făcea sete, li se făcea sete; *a i se întîmpla:* mi se întîmpla, ți se întîmpla, i se întîmpla, ni se întîmpla, vi se întîmpla, li se întîmpla. **3. a.** Am fost așteptată la ora 5. Eram așteptată la ora 5. Voi fi așteptată... O să fiu așteptată... Vreau să fiu așteptată... **b.** Casa aceasta a fost bine construită..., era bine construită..., va fi bine construită..., o să fie bine construită..., trebuie să fie bine construită. **c.** Cartea aceasta era puțin citită..., a fost puțin citită..., va fi puțin citită..., o să fie puțin citită... Ziarele de ieri erau foarte cerute... **e.** Erați neinformat! Ați fost neinformat! Veți fi neinformat! O să fiți neinformat! Vreți să fiți neinformat?

L26 **1. b.** flori. **c.** țigări; tutun; chibrituri... **d.** prăjituri; înghețată;... dulciuri... **e.** ceai. **f.** cărți. **g.** hainele. **3. b.** E greu de cusut. **c.** E greu de spălat. **d.** E ușor de tivit. **e.** E greu de ajuns. **6.** Am un scris foarte urît și greu de citit (descifrat). De aceea, prefer să scriu cu mașina de scris. Din păcate, acum două zile s-a defectat și a trebuit s-o duc la atelierul de reparații. Mi s-a spus că pot s-o iau de la reparat peste cinci zile. Un reparat nu costă mulți bani, dar costă mult timp. Cîteva zile n-o să mai pot lucra nimic. Și am acum mai multe de făcut: de scris niște scrisori, de copiat niște cursuri și de tradus un articol din franceză în română. Sînt nu numai un nepriceput, dar și un demodat. Ce mai aștept? Doar sînt atîtea calculatoare de cumpărat! **7.** proverb: fugă; oamenii; a lua cu chirie (a da în chirie); prieten. **8.** a lungi (esc), a lărgi (esc), a mări (esc), a murdări (esc), a curăți (ф), a curăța (ф), a limpezi (esc), a micșora (ez), a strîmta (ez), a uda (ф). **9.** Coafeza o întreabă pe clientă dacă dorește un tuns sau un vopsit. Clienta îi răspunde că dorește numai un tuns și un coafat și întreabă dacă are mult de așteptat. Coafeza îi explică că mai are de făcut un permanent și un vopsit și o roagă să meargă la spălat, pentru că mai este și acolo destul de așteptat. Clienta îi spune că de spălat s-a spălat chiar în dimineața aceea. Coafeza îi spune atunci să nu aștepte și să ceară un simplu udat. **10.** *a avea:* aș avea, ai avea, ar avea, am avea, ați avea, ar avea, *a crede:* aș crede, ai crede, ar crede, am crede ați crede, ar crede; *a face:* aș face, ai face, ar face, am face, ați face, ar face; *a veni:* aș veni, ai veni, ar veni, am veni, ați veni, ar veni; *a sta:* aș sta, ai sta, ar sta, am sta, ați sta, ar sta; *a coborî:* aș

coborî, ai coborî, ar coborî, am coborî, ați coborî, ar coborî; *a fi:* aș fi, ai fi, ar fi, am fi, ați fi, ar fi; *a bea:* aș bea, ai bea, ar bea, am bea, ați bea, ar bea.

L27 1. **b.** Mi-aș cumpăra mașină, dar n-am bani destui. Mi-aș cumpăra mașină dacă aș avea bani destui. Mi-aș fi cumpărat mașină, dar n-am avut bani destui. Mi-aș fi cumpărat mașină dacă aș fi avut bani destui. **c.** M-aș duce în România, dar nu sînt în concediu. M-aș duce în România dacă aș fi în concediu. M-aș fi dus în România, dar n-am fost în concediu. M-aș fi dus în România dacă aș fi fost în concediu. **d.** Aș vrea să stau acasă, dar nu vreți și voi. Aș vrea să stau acasă dacă ați vrea și voi. Aș fi vrut să stau acasă, dar n-ați vrut și voi. Aș fi vrut să stau acasă dacă ați fi vrut și voi. Mi-ar plăcea să fii cu noi. Ai vrea și tu? Mi-ar plăcea să fii cu noi dacă ai vrea și tu. Mi-ar fi plăcut să fii cu noi. Ai fi vrut și tu? Mi-ar fi plăcut să fii cu noi dacă ai fi vrut și tu. **f.** Ți-aș scrie, dar nu-ți știu adresa. Ți-aș scrie dacă ți-aș ști adresa. Ți-aș fi scris, dar nu ți-am știut adresa. Ți-aș fi scris dacă ți-aș fi știut adresa. **g.** Aș lua antinevralgic, dar nu mă doare nimic. Aș lua antinevralgic dacă m-ar durea ceva. Aș fi luat antinevralgic, dar nu m-a durut nimic. Aș fi luat antinevralgic dacă m-ar fi durut ceva. **4. a.** De ce nu mi-ai spus? = Puteai să-mi spui! Ai fi putut să-mi spui! **b.** De ce nu m-ai așteptat? = Puteai să mă aștepți! Ai fi putut să mă aștepți! M-ai fi putut aștepta!... **c.** De ce nu ți-ai făcut exercițiul? = Trebuia să-ți faci exercițiul! Ai fi putut să-ți faci exercițiul! Ți-ai fi putut face exercițiul!... **d.** De ce n-ai învățat? = Trebuia să înveți! Puteai să înveți! Ai fi putut învăța! Ai fi putut să înveți!... **e.** De ce nu m-ai anunțat? = Ar fi trebuit să mă anunți! Trebuia să mă anunți! Mă puteai anunța!... **f.** De ce arde supa? = Putea să nu ardă supa! Ar fi putut să nu ardă supa!... **g.** De ce nu ești mulțumit? = Ai putea să fii mulțumit! Ai putea fi mulțumit! Ar trebui să fii mulțumit! **5. a.** Dacă îmi spuneai, veneam. = Dacă mi-ai fi spus, aș fi venit. Dacă mi-ai fi spus, veneam. Dacă îmi spuneai, aș fi venit. Să-mi fi spus, veneam. Să-mi fi spus, aș fi venit. **b.** De nu telefona, nu aflam. = Dacă n-ar fi telefonat, n-am fi aflat. Să nu fi telefonat, nu aflam... **c.** Dacă aș fi fost în locul lui, rămîneam. = Dacă eram în locul lui, rămîneam. Dacă aș fi fost în locul lui, aș fi rămas. Să fi fost în locul lui, aș fi rămas... **d.** M-ar fi durut gîtu dacă aș fi mîncat înghețată. = M-ar fi durut gîtul dacă mîncam înghețată. Mă durea gîtul dacă mîncam înghețată. M-ar fi durut gîtul să fi mîncat înghețată. **e.** Cîștiga, dacă se concentra mai bine. = Ar fi cîștigat, dacă s-ar fi concentrat mai bine. Să se fi concentrat mai bine, cîștiga... **f.** Să fi mîncat cît el, mi s-ar fi făcut rău. = Dacă aș fi mîncat cît el, mi s-ar fi făcut rău. Dacă mîncam cît el, mi se făcea rău.

L28 1. *La confecții.* Vînzătoarea o salută pe clientă și o întreabă ce ar dori. Clienta îi răspunde (la salut) și îi spune că i-ar trebui o jachetă de gală, de culoare deschisă. Vînzătoarea îi oferă să vadă cîteva modele și îi arată una pe care să o încerce. Îi spune că este numărul 46 și că îi stă bine. Clienta îi spune că îi place, dar că îi e puțin strîmtă la umeri. O întreabă dacă nu are numărul 48 și îi mai spune că i-ar plăcea (să fie) albă. Vînzătoarea îi spune că îi pare rău, dar n-au decît crem sau vernil și o invită pe clientă să le încerce. Cumpărătoarea îi spune că cea crem i s-ar potrivi mai bine, dar că îi e mică. Vînzătoarea îi oferă atunci să încerce alta. Clienta se hotărăște să o ia pe aceea. *La biroul de informații.* Dana îl întreabă pe funcționar la ce oră pleacă rapidul de București. Funcționarul îi răspunde că la ora 9,20, de la linia a patra. Dana îl întreabă dacă oprește la Bușteni. Funcționarul îi răspunde că nici un rapid nu oprește la Bușteni. Dana îl întreabă atunci dacă nici acceleratele nu opresc. Funcționarul îi răspunde că acceleratele opresc și îi spune că are unul cinci minute mai tîrziu, de la linia a doua. Îi spune să cumpere bilete de la ghișeul 5. Dana îi spune atunci lui Mihai să fugă repede să ia bilete. Mihai îi spune Danei să se ducă pe peron pentru că el vine imediat (și că vine și el imediat). 4. *Spuneți ce vă doare?* Medicul îl întreabă pe pacient ce s-a întîmplat și îl roagă să-i spună ce îl doare. Pacientul îi răspunde că pînă cu o zi înainte se simțea bine și n-avea nimic, dar că de atunci îl doare capul și îi vine să strănute tot timpul. Medicul îl întreabă pe pacient dacă îl dor mușchii. Acesta îi răspunde că îl dor toți mușchii, că i s-au înroșit ochii și îl ustură, că îi vîjîie urechile și tremură. Medicul îi explică că este din cauza febrei și îl întreabă dacă și-a luat temperatura. Pacientul îi răspunde că nu și-a luat-o. Medicul îi dă să-și pună termometrul și îl întreabă dacă simptomele acelea le-a mai avut. Pacientul îi răspunde că le-a mai avut cîteodată, foarte rar, cînd era copil și avea gripă. Medicul îl întreabă dacă e cineva bolnav în familie pentru că probabil s-a molipsit de la cineva. Pacientul îi răspunde că probabil s-a molipsit de la vreun pacient de-al lui. *La piață.* Anca o întreabă pe țărancă cu cît dă conopida. Țăranca îi răspunde că o dă cu 2000 de lei kilogramul. Anca o întreabă dacă nu o dă cu 1500 pentru că nu-i prea îndesată. Țăranca îi propune să i-o dea cu 1700 de lei, dacă îi convine și Ancăi. Anca este de acord și o roagă să-i cîntărească două bucăți pe care le-a ales. *Acasă, în bucătărie.* Anca o întreabă pe mama ei dacă conopida se fierbe. Mama îi răspunde că trebuie fiartă cu sare cam 10 minute, că după aceea se strecoară și apoi trebuie pusă la cuptor cu unt, smîntînă și pesmet. Îi explică că nu-i greu de gătit, chiar dacă n-a mai făcut niciodată. Anca îi spune că ar vrea s-o facă ea, dacă o lasă. Mama îi spune că o lasă și îi explică să o curețe întîi de frunze, apoi s-o spele și s-o pună la fiert. 6. Untul trebuie să fie topit. = (Se topește). Merele trebuie să fie curățate.

= Merele trebuie curățate... (Se curăță...). Sarea trebuie să fie pusă. = Sarea trebuie pusă (Se pune). Cartofii trebuie să fie scoși. = Cartofii trebuie scoși. (Se scot).

L29 **2.a.** Accidentul de ieri s-a produs pentru că amîndouă mașinile aveau viteză mare. **b.** N-am venit deoarece n-am fost invitat. **c.** Te iert fiindcă n-ai vrut. **d.** Din cauza voastră, noi a trebuit să mai așteptăm. **e.** Îl doare stomacul din cauza fumatului excesiv. **3. a.** De fumat mă doare capul. = din cauza fumatului, din cauză că fumez, cînd fumez; **b.** De atîta mers pe jos, mă dor picioarele. = din cauza mersului pe jos, din cauză că am mers atîta pe jos; **c.** De prea mult băut, am căzut sub masă. = din cauza băutului, din cauză că am băut prea mult. **d.** Amețesc de nemîncat. = cînd nu mănînc, din cauză că n-am mîncat. **e.** Mi-e rău de căldură. = din cauza căldurii **f.** Mor de frică, mor de foame. = din cauza fricii, din cauza foamei; pentru că mi-e frică, pentru că mi-e foame **g.** Mă dor ochii de fum și de praful de pe stradă. = din cauza fumului și a prafului de pe stradă. 4. din cauza traversării..., a nerespectării..., a neatenției, a consumului de alcool, a depășirii..., a oboselii sau a adormirii la volan; din cauză că pietonii traversează prin locuri nepermise, că șoferii nu respectă viteza reglementară, sînt neatenți, consumă alcool, depășesc neregulamentar, sînt obosiți sau adorm la volan. **5.** pe drum; din cauza altor mașini; în urma mea; înaintea a 5 mașini mici și a două camioane; cei de după mine; în fața unei mașini oprite de-a latul șoselei; mașina din fața mea; în fața obiectului căzut pe șosea; cu mine; viteza nebună a celor din fața mea. **6.** ***Cauze și... cauze...*** **I.** Mama îl întreabă pe Sorin de unde are bani. Sorin îi răspunde că bunica i i-a dat. Mama îl întreabă pentru ce i i-a dat. Sorin îi spune că bunica l-a trimis să cumpere timbre, dar că n-a fost nevoie de timbre fiindcă a introdus scrisoarea în cutie cînd nu era nimeni prin apropiere. **II.** Mama îi spune lui Ionel că poate să se ducă la rîu, dar să nu se scalde pentru că apa e foarte rece. Ionel îi spune mamei să n-aibă grijă, pentru că are să se scalde îmbrăcat! **III.** îl întreabă pe Y dacă tot mai caută cîinele. Y îi confirmă că da. X îl întreabă atunci de ce nu dă un anunț la ziar. Y îl întreabă ce folos ar avea, deoarece cîinele nu știe să citească. **7. a.** Să nu te scalzi, pentru că apa e foarte rece. **b.** – De ce n-ai venit? – Pentru că n-am fost invitat. **c.** – Nu te grăbi, pentru că nu-i urgent. **d.** – Repetați, vă rog, pentru că n-am înțeles. **e.** – Ce ați spus? Pentru că n-am auzit.

L30 **1.a.** Accidentul s-a produs vrînd să ia o curbă. (= cînd voia să ia o curbă) **b.** Accidentul s-a produs trecînd strada. (= cînd trecea strada). **c.** Parcînd, a lovit o altă mașină. (= cînd a parcat). **d.** Oprindu-se, a făcut acci-

dent. (= cînd s-a oprit, pentru că s-a oprit). **e.** Nefiind atent, a făcut accident. (= pentru că n-a fost atent). **2. a.** Mi s-a întîmplat vrînd să iau o curbă. **b.** Nefiind specialist, nu mi-am spus părerea. **c.** Oamenii se uitau comentînd. **d.** Neplăcîndu-mi vinul roșu, nu beau. **e.** Grăsimile făcîndu-mi rău, nu mănînc gras. **f.** Învățînd, aș fi trecut la examen. **g.** Mergînd cu avionul, aș ajunge mai repede. **h.** Ducîndu-mă singură, m-am plictisit. **i.** Învăț ascultînd muzică. **j.** Nu te-am auzit intrînd. **k.** Îmi place să te ascult vorbind. **3.** Maramureșul este *și* o regiune bogată în priveliști de o rară frumusețe, *și* o zonă în care... / Maramureșul este o regiune bogată în priveliști de o rară frumusețe, *ca și o* zonă în care... / Maramureșul este *pe lîngă* o regiune bogată în priveliști de o rară frumusețe, *și* o zonă în care ... / Maramureșul este *atît* o regiune bogată în priveliști de o rară frumusețe, *cît și* o zonă în care...; ... sînt *nu numai* pășuni, ape tămăduitoare, iar în adîncuri aur și argint, *dar și* alte metale valorificate în industrie. / ... sînt *pe lîngă* pășuni, ape tămăduitoare, iar în adîncuri aur și argint, *și* alte metale valorificate în industrie. **4. a.** M-aș reface mai repede dacă aș sta în pat. **b.** Cînd ai mașină, îți poți rezolva mai repede treburile. c. Dacă ai avea mașină, ai putea merge mai des la părinți. **d.** Dacă ai fi învățat, ai trecut la examen. **e.** Pentru că n-am mai putut să lucrez, am preferat să mă culc. f. Cînd povestești, timpul trece mai repede. **g.** Înveți mai repede o limbă dacă vorbești (cînd vorbești). **h.** Dacă stai în România, e nevoie să înveți românește. (Pentru că stai...). **i.** Pentru că am crezut că nu mai veniți, nu v-am așteptat. **j.** Îmi place să citesc cu muzică (și să ascult muzică). (Îmi place, cînd citesc, să ascult muzică). **k.** Dacă îmi vei scrie (îmi scrii) din timp, voi putea programa totul mai bine. **7.** bisericile din Maramureș; casele de la sate; aurul din mine; lemnul din pădure; leii de la circ; metalele din adîncuri; muncitorii din industrie; Muzeul de Artă de la Cluj; mănăstirile din nordul Moldovei; familia de lîngă noi.

L31 **1. b.** O fi (fiind) departe? c. O fi mergînd cu trenul? **d.** O fi mers cu trenul? **e.** S-o fi întorcînd? **f.** S-o fi dus? **g.** Și-o fi amintind de mine? **h.** Și-o fi amintit de mine?

L32 **1. a.** n-am cu cine vorbi **b.** ai unde sta **c.** n-avem cum vă întîlni **d.** pentru a nu uita **e.** pentru a putea f. înainte de a mînca **g.** înainte de a pleca **2. b.** N-avem nici unde dormi, nici unde mînca. **c.** N-am cu cine vorbi nici românește, nici englezește. **d.** N-am nici cum intra, nici cum ieși de acolo. **3.** *a cere:* cerui, ceruși, ceru, cerurăm, cerurăți, cerură; cerusem, ceruseși, ceruse, ceruserăm, ceruserăți, ceruseră; *a trece:* trecui, trecuși, trecu, trecurăm, trecurăți, trecură; trecusem, trecuseși, trecuse, trecuserăm, trecuserăți,

trecuseră; *a zice:* zisei, ziseși, zise, ziserăm, ziserăți, ziseră; zisesem, ziseseși, zisese, ziseserăm, ziseserăți, ziseseră; *a scrie:* scrisei, scriseși, scrise, scriserăm, scriserăți, scriseră; scrisesem, scrisesești, scrisese, scriseserăm, scriseserăți, scriseseră; *a alege:* alesei, aleseși, alese, aleserăm, aleserăți, aleseră; alesesem, aleseseși, alesese, aleseserăm, aleseserăți, aleseseră; *a rămîne:* rămăsei, rămăseși, rămase, rămaserăm, rămaserăți, rămaseră; rămăsesem, rămăseseși, rămăsese, rămăseserăm, rămăseserăți, rămăseseră; *a cădea:* căzui, căzuși, căzu, căzurăm, căzurăți, căzură; căzusem, căzuseși, căzuse, căzuserăm, căzuserăți, căzuseră; *a putea:* putui, putuși, putu, puturăm, puturăți, putură; putusem, putuseși, putuse, putuserăm, putuserăți, putuseră; *a vedea:* văzui, văzuși, văzu, văzurăm, văzurăți, văzură; văzusem, văzuseși, văzuse, văzuserăm, văzuserăți, văzuseră; *a ști:* știui, știuși, știu, știurăm, știurăți, știură; știusem, știuseși, știuse, știuserăm, știuserăți, știuseră; *a fuma:* fumai, fumași, fumă, fumarăm, fumarăți, fumară; fumasem, fumaseși, fumase, fumaserăm, fumaserăți, fumaseră; *a termina:* terminai, terminași, termină, terminarăm, terminarăți, terminară; terminasem, terminaseși, terminase, terminaserăm, terminaserăți, terminaseră; *a vorbi:* vorbii, vorbiși, vorbi, vorbirăm, vorbirăți, vorbiră; vorbisem, vorbiseși, vorbise, vorbiserăm, vorbiserăți, vorbiseră; *a fugi:* fugii, fugiși, fugi, fugirăm, fugirăți, fugiră; fugisem, fugiseși, fugise, fugiserăm, fugiserăți, fugiseră.

LEXIC GENERAL

A.

a! interj. = ах! *oh!*
ac, ace s.n. = игла; *needle*
acasă adv. = дома (домой); *at home*
accelerat (tren ~), accelerate s.n. = курьерский поезд; *fast train*
accentuat, accentuată, accentuați, accentuate adj. = ударный; *stressed*
accident, accidente s.n. = катастрофа; *accident*
acea (v. **acel(a)**)
aceea (v. **acel(a)**)
aceea (de ~) loc. adv. = поэтому; *that's why*
aceeași (v. **același**)
acei (a) (v. **acel(a)**)
aceiași (v. **același**)
acel(a), acea (aceea) acei(a) acele(a) adj., pron. = тот; *that (one)*
același, aceeași, aceiași, aceleași adj., pron. = такой же; *the same*
acele(a) (v. **acel(a)**)
aceleași (v. **același**)
acolo adv. = там (туда); *there*
acum adv. = сейчас (теперь); *now*
acum o săptămînă = неделю тому назад; *a week ago*
adesea adv. = часто; *often*
adevărat-ă, -i, -e adj. = настоящий,; *true;* **(cu ~)** loc. adv. истинный: *really*
adică adv. = то есть; *that is*
adînc (-ă, -i) adv., adj. = глубокий; *deep(ly)*
adormi (ф) vb. = засыпать; *to fall asleep*
adresă, adrese s.f. = адрес; *address*
aduce vb. = приносить; *to bring*
adult, adultă, adulți, adulte adj. = взрослый; *adult*
aduna (ф) vb. = собирать, экономить; *to save*
aer s.n. = воздух; *air*
afară adv. = на дворе, вне; *outside*
afla (a (se) ~) (u) (eu (mă) aflu) vb. = находиться; *to find*
aici adv. = тут, здесь; *here*
ajunge vb. = приходить, приезжать; *to arrive, to reach*
ajunge (a-i ~) (îmi ajunge) vb. = мне хватит; *to be enough*
ajuns (de ~) loc. adv. = достаточно; *enough*
alaltăieri adv. = позавчера; *the day before yesterday*
alb, -ă, -i, -e adj. = белый; *white*
alcool, alcooluri s.n. = алкоголь; *alcohol*
alege vb. = выбирать; *to choose*
alerga (ф) vb. = бегать; *to run*
ales (a avea de ~) (eu am de ales) loc. vb. = быть должным выбрать; *to have to choose*
aliment, alimente s.n. = продукт питания; *food*
alimentar, -ă, -i, -e (magazin s.f. = продовольственный магазин; *food store*
alt, altă, alți, alte adj. = другой; *other*
altă dată loc. adv. = другой раз; *some other time*
altădată adv. = когда-то; *in formes days*
altfel adv. = по-другому; *otherwise*
amabil, -ă, -i, -e adj. = любезный; *kind, gentle*
amabilitate, amabilități s.f = любезность; *amiability*
amator, amatoare, amatori, amatoare adj., s. = любитель; *amateur, fond of*

amesteca (ф) vb. = мешать; *to mix*
ameți (esc) vb. = лишаться чувств; *to become dizzy*
amic, amici s.m. = друг; *friend*
aminti (a (-și ~)) (esc) (eu (îmi) amintesc) vb. = вспоминать; *to remember*
amintire, amintiri s.f. = воспоминание, сувенир; *memory*
amîna (ф) vb. = откладывать; *to postpone*
amîndoi, amîndouă adj., pron. = оба; *both*
an, ani s.m. = год; *year*
anchetă, anchete s.f. = расследование; *inquiry*
Anglia s.f. = Англия; *England*
anotimp, anotimpuri s.n. = время года; *season*
antinevralgic, antinevralgice s.n. = лекарство от головной боли; *pain killer*
anume adv., adj. = именно; *namely; certain*
anunț, anunțuri s.n. = объявление; *announcement*
anunța (ф) vb. = объявлять; *to announce*
aparat, aparate s.n. = аппарат; *apparatus*
apă, ape s.f. = вода; *water*
apăra (ф) = защищать; *to defend*
apărea (eu apar) vb. = появляться; *to appear*
apăsa (ф) vb. = нажимать; *to press*
apela (ez) vb. = обращаться к; *to appeal*
apoi adv. = потом; *then*
aprilie s.m. = апрель; *April*
aproape (de) adv. = близко (к); *near (by)*
apropia (a (se ~)) (eu (mă) apropii) vb. = приближаться; *to approach*
aprovizionare s.f. = снабжение; *supply*
apuca (a-l ~ amețeala) (mă apucă amețeala) loc. vb. = быть подверженным головокружениям; *to feel giddy*
arăta (ф) vb. = показывать; *to show*
arbore, arbori s.m. = дерево; *tree*
arde vb. = гореть; *to burn*
ardei, ardei s.m. = стручковый перец; *green pepper*
argint s.n. = серебро; *silver*
armată, armate s.f. = армия; *army*
armă, arme s.f. = оружие; *weapon, arm*
arunca (ф) vb. = бросать; *to throw*
asculta (ф) vb. = слушать; *to listen to*
ascuți (ф) (eu ascut) vb. = точить; *to sharpen*
aseară adv. = вчера вечером; *last night*
asemenea (de ~) loc. adv. = также; *similary*
aspirină s.f. = аспирин; *aspirin*
asta (v. **ăsta**)
astăzi adv. = сегодня; *today*
astea (v. **ăsta**)
astfel (tot ~) loc. adv. = таким же образом; *in this way*
așa adv. = так; *so* **nu-i ~?** = не так ли; *isn't it?* **așa și așa** = так и сяк; *so so*
așadar adv. = следовательно; *therefore*
așeza (a (se) ~) (ф) (eu (mă) așez) vb. = садиться; *to sit down, to put*
aștepta (ф) vb. = ждать; *to wait*
așteptare, așteptări s.f. = ожидание; *waiting*
atent (**atentă, atenți, atente**) adv., adj. = внимательный; *attentive*
atenție, atenții s.f. = внимание; *attention*
atît(a) (**atîta, atîți(a), atîtea**) adv./adj. = такой, столько, настолько;; *so*

much; **atît... cît și** loc. adv. так как; *not only ... but also*
atunci adv. = тогда; *then*
august s.m. = август; *August*
aur s.n. = золото; *gold*
autobuz, autobuze s.n. = автобус; *bus*
autoservire, autoserviri s.f. = самообслуживание; *self service*
auzi (ф) (**eu aud**) vb. = слышать; *to hear*
avarie, avarii s.f. = авария; *damage*
avea vb. ner. = иметь; *to have*
avea de-a face cu (**eu am de-a face cu**) loc. vb. = иметь дело с; *to have (smth.) to do with*
avea nevoie de (**eu am nevoie de**) loc. vb. = нуждаться в; *to need*
avere, averi s.f. = имение; *good*
aversă, averse s.f. = ливень; *shower*
avion, avioane s.n. = самолёт; *plane*
azi adv. = сегодня; *today*

Ă

ăsta, asta, ăștia, astea adj. pron. = этот, эти (просторечные формы); *this, these (colloquial forms)*

B

ba adv. **ba da** = нет, о да, конечно; ; *oh yes;* **ba nu** = вовсе нет;; *oh no;* **ba mai mult** = больше того; *even more*
babă, babe s.f. = старушка, баба; *old woman*
bagaj, bagaje s.n. = багаж; *luggage*
baie, băi s.f. = ванная комната; *bath (room)*
ban, bani s.m = деньги; *money*
banană, banane s.f. = банан; *banana*
bar, baruri s.n. = бар; *bar*
bate vb. = стучать, бить; *to beat, to knock, to type*
băga (ф) (**eu bag**) vb. = вносить; *to put in*
băiat, băieți s.m. = мальчик; *boy*
bătrînețe s.f. = старость; *old age*
băutură, băuturi s.f. = напиток; *drink*
bea (**eu beau**) vb.ner. = пить; *to drink*
bec, becuri s.n. = лампочка; *electric bulb*
bere, beri s.f. = пиво; *beer*
bețiv, bețivi s.m. = пьяница; *drunkard*
bezmetic, -ă, -i, -e adj., s. = бестолковый; *giddy*
bicicletă, biciclete s.f. = велосипед; *bicycle*
bijuterie, bijuterii s.f. = бижутерия; *jewel*
bilet, bilete s.n. = билет; *ticket*
bilețel, bilețele s.n. = записка, записочка; *note*
bine adv. = хорошо; *well*
birou, birouri s.m. = бюро; *office* ~ **de schimb** письменный стол; *exchange office*
biscuit, biscuiți s.m. = бисквит; *biscuit*
bîlbîi (**a se** ~) (ф) (**eu mă bîlbîi**) vb. = заикаться; *to stammer*
bîlbîit, bîlbîiți s.m. = заика; *stammerer*
bloca (**a** (**se**) ~) (**eu** (**mă**) **blochez**) vb. = блокировать(ся); *to block, to shut off*
blond, blondă, blonzi, blonde adj., s. = белокурый; *blond*
boală, boli s.f. = болезнь; *illness*
bogat, bogată, bogați, bogate adj. = богатый; *rich*
bolnav, -ă, -i, -e adj. = больной; *ill*
borcan, borcane s.n. = банка; *jar*
brad, brazi s.m. = ель; *fir tree*
brînză, brînzeturi s.f. = сыр; *cheese*

brichetă, brichete s.f. = зажигалка; *lighter*
bronza (a se ~) (ez) (eu mă bronzez) vb. = загорать; *to get a tan*
bucată, bucăți s.f. = кусок; *piece*
bucătărie, bucătării s.f. = кухня; *kitchen*
bucura (a se ~ (de)) (ф) (eu mă bucur) vb. = радоваться; *to enjoy*
București s.m. = Бухарест; *Bucharest*
bucureșten, bucureșteni s.m. = житель Бухареста; *Bucharester*
bucureștean, bucureșteană, bucureșteni, bucureștene adj. = бухарестский; *from Bucharest*
bucureșteancă, bucureștence s.f. = жительница Бухареста; *Bucharester*
buletin, buletine s.n. = паспорт; *identity card*
bun, -ă, -i, -e adj. = хороший; *good* **a-i fi ~ (mi-e bun)** loc. vb. мне подходит; *to fit*
bun, bunuri s.n. = благо; *goods*
bun simț s.n. = здравый смысл; *common sense*
burtă, burți s.f. = живот; *belly*

C

ca (și) adv. = как и; *like, as*
cafea, cafele s.f. = кофе; *coffee*
caiet, caiete s.n. = тетрадь; *exercise book*
cal, cai s.m. = конь; *horse*
cald, caldă, calzi, calde adj. = тёплый; *warm* **a-i fi ~ (mi-e cald)** loc. vb. мне жарко; *to be warm*
cale, căi s.f. = путь; *way*
cam adv. = приблизительно; *approximately, rather*
cameră, camere s.f. = комната; *room*
cap, capete s.n. = голова; *head*
capitală, capitale s.f. = столица; *capital*
capodoperă, capodopere s.f. = шедевр; *masterpiece*
car, care s.n. = повозка; *cart*
cardinal, -ă, -i, -e adj. = кардинальный, количественный; cardinal
care adj., pron. = который; *which*
carne, cărnuri s.f. = мясо; *meat*
carnet, carnete s.n. = блокнот; *notebook*
carte, cărți s.f. = книга; *book*
cartof, cartofi s.m. = картофель; *potato*
ca (...) să... loc. conj. = чтобы; *(in order) to*
casă, case s.f. = дом; *house*
castană, castane s.f. = каштан; *chestnut*
castravete, castraveți s.m. = огурец; *cucumber*
cauza (ez) vb. = причинять; *to cause*
cauză, cauze s.f. = причина; *cause* **din ~** loc. prep. из-за; *because of*
că conj. = что; *that*
căci conj. = потому что; *because*
căciulă, căciuli s.f. = шапка; *cap*
cădea (eu cad) vb. = падать; *to fall*
călca (ф) (eu calc) vb. = гладить; *to iron, to step on*
călător, călători s.m. = путешественник; *traveller*
călători (esc) vb. = путешествовать; *to travel*
călătorie, călătorii s.f. = путешествие; *trip, travel*
cămașă, cămăși s.f. = рубашка; *shirt*
cărare, cărări s.f. = тропинка; *path*
căruță, căruțe s.f. = телега; *cart*
căsători (a (se) ~) (esc) (eu (mă) căsătoresc) vb. = жениться; *to marry*

căsătorie, căsătorii s.f. = женитьба; *marriage*
căsca (eu casc) vb. = зевать; *to yawn*
către prep. = к; *towords*
căuta (ф) (eu caut) vb. = искать; *to look for*
ce pron., adj. = что; *what, which*
cea (v. cel)
ceai, ceaiuri s.n. = чай; *tea*
cealaltă (v. celălalt)
ceapă, cepe s.f. = лук; *onion*
ceea ce pron. = то что; *what, which*
cei (v.cel)
ceilalți (v. celălalt)
cel, cea, cei, cele art., adj. = именно тот, та, те (перед прилагательным); *the... (one(s))*
celălalt, cealaltă, ceilalți, celelalte adj., pron. = другой, другие; *the other (s)*
celelalte (v. celălalt)
central, -ă -i, -e adj. = центральный; *central*
cer, ceruri s.n. = небо; *sky*
ceramică s.f. = керамика; *ceramics*
cerb, cerbi s.m. = олень; *stag*
cerceta(ez) vb. = исследовать, изучать; *to search*
cere vb. = просить; *to ask (for)*
cetate, cetăți s.f. = крепость; *fortress, city*
cetățean, cetățeni s.m. = гражданин; *citizen*
ceva pron. = что-нибудь; *something*
cheie, chei s.f. = ключ; *key*
chelner, chelneri s.m. = официант; *waiter*
cheltui (esc) vb. = тратить; *to spend*
chema (ф) vb. = вызывать; *to call*
chema (a-l ~) (mă cheamă) vb. = звать (меня зовут); *to be called*
chiar adv. = именно, даже; *even, just*
chibrit, chibrituri s.n. = спички; *match*
chibzuință s.f = обдумывание; *thinking*
chiflă, chifle s.f. = булочка; *(French) roll*
chimist, chimiști s.m. = химик; *scientific chemical*
China s.f. = Китай; *China*
chinez, chinezi s.m. = китаец; *Chinaman*
chinez, -ă, -i ,-e adj. = китайский; *Chinese*
chinezește adv. = по-китайски; *Chinese*
chinezoaică, chinezoaice s.f. = китаянка; *Chinese woman*
chirie, chirii s.f. = квартплата; *rent*
chirugie, chirurgii s.f. = хирургия; *surgery*
chiuli (esc) vb. = удирать с занятий; *cut classes, play truant*
cifră, cifre s.f. = цифра; *figure*
cinci num. = пять; *five*
cincisprezece num. = пятнадцать; *fifteen*
cincizeci num. = пятьдесят; *fifty*
cinspe num. = пятнадцать; *fifteen*
cine pron. = кто; *who*
cinematograf, cinematografe s.n. = кинотеатр; *cinema*
cioară, ciori s.f. = ворона; *crow*
ciob, cioburi s.n. = осколок; *piece, fragment, shard, broken glass*
ciocolată, ciocolate s.f. = шоколад; *chocolate*
circ, circuri s.n. = цирк; *circus*
circulație, circulații s.f. = (уличное) движение; *traffic*
citi (esc) vb. = читать; *to read*

cizmă, cizme s.f. = сапог; *boot, jackboot*
cîine, cîini s.m. = собака; *dog*
cîmp, cîmpuri s.n. = поле; *field*
cînd adv. = когда;; *when* **de ~?** loc. adv. с каких пор; ; *how long?* **pe ~ (?)** в то время, на когда; *while, when?*
cînta (ф) vb. = петь; *to sing*
cîntări (esc) vb. = весить, взвешивать; *to weigh*
cîntec, cîntece s.n. = песня; *song*
cîrnat, cîrnați s.m. = колбаса; *sausage*
cîștiga (ф) vb. = зарабатывать; *to win*
cît, cîtă, cîți, cîte adj., pron. = сколько; *how much/many*
Cît e ceasul? = Который час?; *What time is it?*
Cît costă? = Сколько стоит?; *How much does it cost?*
cîteodată adv. = иногда; *sometimes*
Cît timp? = Сколко времени?; *How much time? How long?*
cîtva, cîtăva, cîțiva, cîteva adj., pron. = несколько; *some*
clădi (esc) vb. = строить; *to build*
client, clienți s.m. = клиент; *client*
clipă, clipe s.f. = мгновение; *moment*
coadă, cozi s.f. = хвост, очередь; *queue*
coafeză, coafeze s.f. = парикмахер; *haidresser*
coafor s.n. = парикмахерская; *hairdresser's*
coase (eu cos) vb. = шить; *to sew*
coborî (ф) vb. = спускаться; *to get down, to get off*
codaș, -ă, -i, -e adj. = отстающий; *last*
cofetărie, cofetării s.f. = кондитерская; *confectioner's*
cojoc, cojoace s.n. = дублёнка; *sheepskin coat*
colac, colaci s.m. = калач; *knot-shaped bread, French roll*
coleg, colegi s.m. = коллега; *colleague, mate*
colora (ez) vb. = красить; *to colour*
colorit, colorituri s.n. = колорит; *colour(ing)*
comanda (ф) vb. = заказывать; *to order*
comite vb. = совершать; *to commit*
comoară, comori s.f. = сокровище; *treasure*
compune vb. = сочинять; *to compose*
comunica (ф) vb. = сообщать; *to communicate*
concediu, concedii s.n. = отпуск; *holiday(s)*
concentra (a (se) ~) (ez) (eu (mă) concentrez) vb. = концентрировать(ся); *to concentrate (on)*
concert, concerte s.n. = концерт; *concert*
conduce vb. = провожать; *to accompany, to drive*
confecție, confecții s.f. = готовое платье; *ready-to-wear clothes*
conferință, conferințe s.f. = конференция; *conference*
conopidă, conopide s.f. = цветная капуста; *cauliflower*
conservă, conserve s.f. = консерв; *tin*
constitui (a (se) ~) (ф) vb. = составлять; *to constitute*
consulta (a se) (ф) (eu (mă) consult) vb. = советоваться; *to consult*
consum, consumuri s.n. = потребление; *consumption*
contra prep., adv. = против; *against*
contrazice vb. = противоречить; *to contradict*
conveni (a-i ~) (îmi convine) vb. = устраивать кого-н.; *to be convenient*

conversație, conversații s.f. = разговор, беседа; *conversation*
convorbire, convorbiri s.f. = собеседование; *conversation*
copil, copii s.m. = ребёнок; *child*
copilărie, copilării s.f. = детство; *childhood*
corecta (ez) vb. = исправлять; *to correct*
Coreea s.f. = Корея; *Korea*
coreean, coreeni s.m. = кореец; *Koreean*
coreean, coreeană, coreeni, coreene adj. = корейский; *Korean*
coreeancă, coreence s.f. = кореянка; *Korean woman*
corn, cornuri s.n. = рожок; *croissant*
corupt, coruptă, corupți, corupte adj. = подкупный; *corrupt*
covrig, covrigi s.m. = бублик; *pretzel*
crede vb. = верить; думать; *to believe*
credincios, credincioasă, credincioși, credincioase adj. = верный, верующий; *faithful*
creion, creioane s.n. = карандаш; *pencil*
crește (eu cresc) vb. = расти; *to grow*
criză, crize s.f. = кризис; *crisis*
crocodil, crocodili s.m. = крокодил; *crocodile*
cu prep. = с; *with*
cu adevărat loc. adv. = действительно; *indeed*
cu toate că loc. conj. = хотя, несмотря на то что; *although*
cuceri (esc) vb. = покорять; *conquer*
culca (a se ~) (ф) (eu mă culc) vb. = ложиться спать; *to go to bed*
culcare s.f. = укладывание спать; *going to bed*
culoare, culori s.f. = цвет; *colour*
cum adv. = как; *how*
Cum de...? = Как это может быть?; *How come...?*
cumnat, cumnați s.m. = шурин, зять; *brother-in-law*
cumpăra (ф) vb. = покупать; *to buy*
cumpărare, cumpărări s.f. = купля; *shopping*
cumpărător, cumpărători s.m. = покупатель; *buyer*
cumpărături (a face ~) (eu fac cumpărături) loc. vb. = делать покупки; *to go shopping*
cumplit, cumplită, cumpliți, cumplite adj. = ужасный; *terrible*
cunoaște (eu cunosc) vb. = знать, познать; *to know*
cunoștință, cunoștințe s.f. = знание, знакомство; *aquaintance, knowledge*
cuprinde vb. = охватывать, включать; *to include*
cuptor, cuptoare s.n. = духовка; *oven*
curat, curată, curați, curate adj. = чистый; *clean*
curăța (ф) vb. = чистить, убирать; *to clean*
curățenie s.n. = чистота; **a face ~** faire le ménage; *to do the cleaning*
curbă, curbe s.f. = поворот; *curve*
curge vb. = течь; *to flow*
curînd (pe ~) (loc.) adv. = вскоре; *(see you) soon*
curs, cursuri s.n. = занятие; *course*
curte, curți s.f. = двор; *yard, court*
cutie, cutii s.f. = коробка; *box*
cuțit, cuțite s.n. = нож; *knife*
cuveni (a (i) se ~) ((mi) se cuvine) vb.impers. = причитаться; *to be due*

D

da adv. = да; *yes*
da (eu dau) vb.ner. = давать; *to give*

da (a ~ de) loc. vb. = находить; *to find*
da (a-şi ~ seama) (îmi dau seama) loc. vb. = отдавать себе отчёт; *to realize*
da telefon (eu dau telefon) loc. vb. = звонить по телефону; *to phone, to call up*
dac, -ă, -i, -e adj. = житель Дакии; *inhabitant of Dacia*
Dacia s.f. = название старой территории Румынии; *the name of the Romanian teritory in ancient times*
dacă conj. = если; *if*
Danemarca s.f. = Дания; *Denmark*
danez, daneză, danezi, daneze adj., s. = датский; *Danish, Dane, Danish woman*
dată, date s.f. = число **de data asta** loc. adv. на этот раз; *this time* **o ~ cu** loc. adv. одновременно с; *at the same time*
datora (ez) vb. = быть должным кому-н; *to owe*
Daţi-mi! = Дайте мне!; *Give me! (pl. or polite form)*
Dă-mi! = Дай мне! *Give me! (sg.)*
de prep. = из, с, от, на; *of*
de (= dacă) conj. = если; *if*
de aceea loc. conj. = поэтому; *that's why*
deal, dealuri s.n. = холм; *hill*
de-a lungul loc. prep./adv. = вдоль; *along*
de data asta loc. adv. = на этот раз; *this time*
de fapt loc. adv. = фактически; *in fact*
deceda (ez) vb. = скончаться; *to die*
decembrie s.m. = декабрь; *December*
deci adv. = следовательно; *so (that)*
de cînd? loc. adv. = с каких пор; *since when? how long?*
decît (nu... ~) loc. adv. = не ... только; *not... but...*
declara (ф) vb. = заявление; *to declare*
defect, defectă, defecţi, defecte adj. = испорченный; *out-of-order*
deget, degete s.n. = палец; *finger*
deja adv. = уже; *already*
de la prep. = с, из, от; *from*
de obicei loc. adv. = обычно; *usually*
deoarece conj. = потому что; *because*
deocamdată adv. = пока; *meanwhile*
deosebi (a (se) ~) (esc) (eu (mă) deosebesc) vb. = отличаться; *to distinguish*
deosebit, deosebită, deosebiţi, deosebite adj. = особенный; *outstanding*
departe (de) adv. = далеко (от); *far (from)*
depăşi (esc) vb. = опережать, превышать; *to overtake*
depăşire, depăşiri s.f. = опережение, превышение; *overtaking*
depinde vb. = зависеть; *to depend*
deranja (ez) vb. = беспокоить; *to disturb, to trouble*
des adv. = часто; *often*
desăvîrşire, desăvîrşiri s.f. = совершенство; *perfection*
de seamă loc. adj. = важный; *important*
deseară adv. = сегодня вечером; *this evening, tonight*
deschide vb. = открывать; *to open*
deschis, deschisă, deschişi, deschise adj. = открытый; *open*
desigur adv. = конечно; *of course*
despre prep. = о; *about*
destinat, destinată, destinaţi, destinate adj. = назначенный; *destined (to)*

destul (destulă, destui, destule) adv., adj. = достаточный; *enough*
deşteptător (ceas ~) s.n. = будильник; *alarm clock*
de tot loc. adv. = совсем; *completely*
dezmembra (a (se) ~) (ez) vb. = расчленяться; *to dismember, to fall apart*
dezvolta (a (se) ~) (ф) (eu (mă) dezvolt) vb. = развиваться; *to develop*
diagnostic. diagnostice s.n. = диагноз; *diagnosis*
dicţionar, dicţionare s.n. = словарь; *dictionary*
dimineaţă, dimineţi s.f = утро; *morning*
din prep. = из; *from* **din cauza** loc. prep. из-за; *because of* **din cauză că** loc. conj. от того что; *because* **din nou** loc. adv. снова; *again* **din pricina** loc. prep. из-за; *because of*
dinte, dinţi s.m. = зуб; *tooth*
dintre prep. = из, с, от; *from*
discuta (ф) vb. = разговаривать; *to discuss*
dispoziţie (bună ~) s.f. = хорошее настроение; *high spirits*
distilat, distilată, distilaţi, distilate adj. = дистилированный; *distilled*
doamnă, doamne s.f. = госпожа, дама; *lady, madam*
Doamne fereşte! = Господи упаси!; *God forbid!*
doctor, doctori s.m. = врач; *doctor*
doi, două num. = два, две; *two*
doisprezece, douăsprezece num; = двенадцать; *twelve*
doişpe num. = двенадцать; *twelve*
dolar, dolari s.m. = доллар; *dollar*
domeniu, domenii s.n. = область; *domain*
domn, domni s.m. = господин; *mister, sir, gentleman, king*
domnesc, domnească, domne;ti adj. = господский; *royal*
domni (esc) = господствовать, править; *to reign*
domnitor, domnitori s.m. = господарь; *ruler, king*
dondăni (esc) vb. = бормотать; *to mutter*
dori (esc) vb. = желать; *to wish*
dormi (ф) vb. = спать; *to sleep*
douăzeci num. = двадцать; *twenty*
dovedi (esc) vb. = доказывать; *to prove*
dreapta (la ~) loc. prep. adv. = направо; *on/at the right (side)*
drog, droguri s.n. = наркотик; *drug*
drum, drumuri s.n. = дорога; *road*
duce vb. = нести, везти; *to carry*
duce (a se ~) (eu mă duc) vb. = идти; *to go*
dulap, dulapuri s.n. = шкаф; *cupboard, wardrobe*
dulce, dulci adj. = сладкий; *sweet*
dulciuri s.n. = сладости; *sweets*
duminică, duminici adv., s.f. = воскресенье; *Sunday*
dumneata pron. = ты (вежливая форма); *you (polite form)*
dumneavoastră pron. = вы (вежливая форма); *you (very polite form)*
după prep. = потом;; *after* **după aceea** loc. adv. после того как; *after that* **după ce** loc. conj. после того как; *after* **după-masă** adv., s.f. после обеда; *afternoon*
durea (a-l ~) (mă doare) vb. = болеть (у кого-н. что-н.); *to ache*
durere, dureri s.f. = боль; *pain*
duşman, duşmani s.m. = враг; *enemy*

E

ea pron. = она; *she*

egal (-ă, -i, -e) adv., adj. = равный; *equal(ly)*

ei pron. = они (м.р.); *they, them (m)*

el pron. = он; *he, him*

ele pron. = они (ж.р.); *they, them (f)*

electronic, -ă, -i, -e adj. = электронный; *electronic*

elev, elevi s.m. = ученик; *school-boy*

elevă, eleve s.f. = ученица; *school-girl*

elibera (ez) vb. = освобождать; *to free*

Elveția s.f. = Швейцария; *Switzerland*

elvețian, elvețieni s.m. = швейцарец; *Swiss*

elvețian, elvețiană, elvețieni, elvețiene adj. = швейцарский; *Swiss*

elvețiancă, elvețience s.f. = швейцарка; *Swiss (woman)*

emancipare, emancipări s.f. = эмансипация; *emancipation*

englez, englezi s.m. = англичанин; *Englishman*

englez, engleză, englezi, engleze adj. = английский; *English*

englezește adv. = по-английски; *English*

englezoaică, englezoaice s.f. = англичанка; *Englishwoman*

est s.n. = восток; *east*

etaj, etaje s.n. = этаж; *floor, storey*

eu pron. = я; *I, me*

eventual (-ă, -i, -e) adv./adj. = возможный; *possible/possibly*

evident (evidentă, evidenți, evidente) adv., adj. = явный, явно; *obvious(ly)*

examen, examene s.n. = экзамен; *exam*

execuție, execuții s.f. = выполнение; *execution*

exercițiu, exerciții s.n. = упражнение; *exercise*

expansiune, expansiuni s.f. = экспансия, расширение; *expansion*

expedia (ez) vb. = отправлять; *to send*

explica (ф) vb. = объяснять; *to explain*

explicație, explicații s.f. = объяснение; *explanation*

F

face vb. = делать; *to do* **a (-și ~ rost de) ((îmi) fac rost de)** loc. vb. доставать; *to get (hold of)*

facultate, facultăți s.f. = факультет; *faculty*

fag, fagi s.m. = бук; *beech*

familie, familii s.f. = семья; *family*

fapt (de ~) loc. adv. = фактически; *in fact*

farmacie, farmacii s.f. = аптека; *chemist's*

fasole s.f. = фасоль; *bean*

fată, fete s.f. = девушка; *girl*

față, fețe s.f. = лицо; **în ~** перёд; *in front of*

faună s.f. = фауна; *fauna*

făină s.f. = мука; *flour*

făptură, făpturi s.f. = существо; *being*

fără prep. = без; *without*

febră, febre s.f. = горячка; *fever*

februarie s.m. = февраль; *February*

fel (ce ~ de?) = какой сорт?; *what kind of?*

felicitare, felicitări s.f. = поздравление; *congratulation (card)*

felie, felii s.f. = ломтик; *slice*

fereastră, ferestre s.f. = окно; *window*

fes, fesuri s.n. = феска; *fez*

fetiță, fetițe s.f. = девочка; *little girl*

fi (eu sînt) vb.ner. = быть; *to be*

ficat s.m. = печень; *liver*
fie conj. = или; *or*
fiecare adj., pron. = каждый; *each, every (one)*
fierbe vb. = варить; *to boil*
fiert, fiartă, fierți, fierte adj. = варёный; *boiled*
fiică, fiice s.f. = дочь; *daughter*
fiindcă conj. = потому что; *because*
film, filme s.n. = фильм; *movie, film*
fiolă, fiole s.f. = ампула; *phial*
fir, fire s.n. = нитка; *thread*
fiu, fii s.m. = сын; *son*
fix (fixă, ficși, fixe) adv., adj. = неподвижно(ый); *sharp, exactly*
floare, flori s.f. = цветок; *flower*
florărie, florării s.f. = цветочный магазин; *flower boutique*
foame (a-i fi ~) (mi-e foame) loc. vb. = быть голоден; *to be hungry*
foarfece, foarfece s.n. = ножницы; *scissors*
foarte adv. = очень; *very*
foc, uri s.n. = огонь; *fire*
folos (Ce ~?) = Что толку? *What's the use?*
folosi (esc) vb. = использовать; *to use*
forma (ez) vb. = образовывать; *to form*
formă, forme s.f. = форма; *form*
formular, formulare s.n. = бланк; *form*
formulă, formule s.f. = формула; *formula*
foșnet, foșnete s.n. = шорох; *rustle*
fotocopia (ez) vb. = фотокопиять; *to photocopy*
fotograf, fotografi s.m. = фотограф; *photographer*
fotografia (ez) vb. = фотографировать; *to take photographs*
fotografie, fotografii s.f. = фотография; *photograph*
francez, francezi s.m. = француз; *Frenchman*
francez, franceză, francezi, franceze adj. = французский; *French*
Franța s.f. = Франция; *France*
franțuzește adv. = по-французски; *French*
franțuzoaică, franțuzoaice s.f. = француженка; *French woman*
franzelă, franzele s.f. = булка; *French bread*
frate, frați s.m. = брат; *brother*
frecvent, frecventă, frecvenți, frecvente adj. = частый; *frequent*
frescă, fresce s.f. = фреска; *fresco*
frig (a-i fi ~) (mi-e frig) loc. vb. = мне холодно; *to be cold*
frige vb. = жарить; *to fry*
fript, friptă, fripți, fripte adj. = жареный; *fried, roasted*
friptură, fripturi s.f. = жаркое; *roast meat*
frînt, frîntă, frînți, frînte adj. = разбитый от усталости; *broken*
fruct, fructe s.n. = фрукты; *fruit*
frumos (frumoasă, frumoși, frumoase) adv., adj. = красиво(ый); *beautiful(ly)*
fruntaș, -ă, -i, -e adj. = передовой, главный; *first*
frunză, frunze s.f. = лист; *leaf*
fular, fulare s.n. = шарф; *muffler*
fuma (ez) vb. = курить; *to smoke*
fumător, fumătoare, fumători, fumătoare adj., s. = курящий; *smoker*
funcționa (ez) vb. = работать; *to function*
funcționar, funcționari s.m. = служащий; *employee*

funcționară, funcționare s.f. = служащая; *office worker*
fund s.n. = дно; *bottom*
fustă, fuste s.f. = юбка; *skirt*

G

gafă, gafe s.f. = промах; *blunder*
gală (de ~) = праздничный; *gala, full dress*
galben, galbeni s.m. = жёлтый; *gold coin*
gară, gări s.f. = вокзал; *railway station*
gard, garduri s.n. = забор; *fence, wall*
garnitură, garnituri s.f. = гарнир; *garnish (ing)*
gata adj., adv. = готовый; *ready*
gaură, găuri s.f. = дырка; *hole*
găluscă, găluște s.f. = галушка; *dumpling*
găsi (esc) vb. = находить; *to find*
găti (esc) vb. = готовить; *to cook*
geamăn, geamănă, gemeni, gemene adj., s. = близнецы; *twin*
general, -ă, -i, -e adj. = общий; *general;* **în general** вообще; *generally*
genunchi, genunchi s.m. = колено; *knee*
Germania s.f. = Германия; *Germany*
german, germani s. = немец; *German*
german, -ă, -i, -e adj. = немецкий; *German*
ghici (esc) vb. = гадать; *to guess*
ghid, ghiduri s.n. = разговорник; *guide*
ghinion, ghinioane s.n. = невезение; *bad luck*
ghinionist, ghinionistă, ghinioniști, ghinioniste adj., s. = невезучий; *unlucky (one)*
gînd, gînduri s.n. = мысль; *thought, idea*
gîndi (a (se) ~) (eu (mă) gîndesc) vb. = думать; *to think*
gîndire, gîndiri s.f. = мышление; *thinking*
gînduri (a sta pe ~) (eu stau pe gînduri) loc. vb. = размышлять; *to be thinking*
gîscă, gîște s.f. = гусь; *goose*
gît, gîturi s.n. = горло; *throat, neck*
glumă, glume s.f. = шутка; *joke*
goană, goane s.f. = гонка; *pursuit*
gospodărie, gospodării s.f. = хозяйство; *housekeeping*
gospodină, gospodine s.f. = хозяйка; *housewife, lady of the house*
gram, grame s.n. = грамм; *gram*
grav, (-ă, -i, -e) adv., adj. = тяжело(ый); *grave(ly), serious(ly)*
grăbi (a se ~) (esc) (eu mă grăbesc) = спешить; *to hurry*
grădinar, grădinari s.m. = садовник; *gardner*
grădină, grădini s.f. = сад; *garden*
grădiniță (de copii), grădinițe s.f. = детский сад; *kindergarten*
greață (a-i fi ~) (mi-e greață) loc. vb. = тошнота, мне тошно; *to feel sick*
grec, greci s.m. = грек; *Greek*
Grecia s.f. = Греция; *Greece*
grecesc, grecească, grecești adj. = греческий; *Greek*
grecește adv. = по-гречески; *Greek*
grecoaică, grecoaice s.f. = гречанка; *Greek woman*
greșeală, greșeli s.f. = ошибка; *mistake*
greși (esc) vb. = ошибаться; *to make a mistake*
greu (grea, grei, grele) adv., adj. = трудно(ый); *difficult, heavy*

grijă (a avea ~) (eu am grijă) loc. vb. = заботиться; *to take care of*
gripă, gripe s.f. = грипп; *influenza*
gros, groasă, groși, groase adj. = толстый; *thick*
gură, guri s.f. = рот; *mouth*

H
hai! interj. = давай!; *come!*
haină, haine s.f. = одежда; *clothes, clothing*
hamal, hamali s.m. = носильщик; *porter*
hartă, hărți s.f. = карта; *map*
hîrtie, hîrtii s.f. = бумага; *paper*
hornar, hornari s.m. = трубочист; *chimney sweep*
hotărî (a (se) ~) (ăsc) (eu (mă) hotărăsc) vb. = решать(ся); *to decide*
hotel, hoteluri s.n. = гостиница; *hotel*
hoț, hoți s.m. = вор; *thief*
hrăni (a (se) ~) (esc) (eu (mă) hrănesc) vb. = питать(ся); *to feed*

I
ianuarie s.m. = январь; *January*
iar adv., conj. = снова, а; *again, and, but*
iară (v. iar)
iarăși adv. = опять; *again*
iarna adv. = зимой; *in winter*
iarnă, ierni s.f. = зима; *winter*
idee (a-și face o ~) (îmi fac o idee) loc. vb. = составить себе представление; *to get an idea about*
ieftin, -ă, -i, -e adj. = дешёвый; *cheap*
ierta (ϕ) vb. = прощать; *to apologise*
ieși (ϕ) (eu ies) vb. = выходить; *to go out* **~înaintea cuiva (ϕ)** loc. vb. идти навстречу кому-н.; *to meet (with)*
imagina (a (-și) ~) (ez) (îmi imaginez) vb. = воображать себе; *to imagine*
impecabil (-ă, -i, -e) adv., adj. = (безупрёчно(ый); *impeccable*
impune (a (se) ~) (eu (mă) impun) vb. = импонировать; *to impose*
indigo, indigouri s.n. = копирка; *carbon paper*
influența (ez) vb. = влиять; *to influence*
influență, influențe s.f. = влияние; *influence*
informație, informații s.f. = справка; *information*
inginer, ingineri s.m. = инженер; *engineer*
inimă, inimi s.f. = сердце; *heart*
injectabil, -ă, -i, -e adj. = инъекционный, вливающийся; *injectable*
injecție, injecții s.f. = инъекция; *injection*
instituție, instituții s.f. = учреждение; *institution*
insulă, insule s.f. = остров; *island*
intensifica (ϕ) vb. = усиливать; *to intensify*
interes, interese s.n. = интерес; *interest*
interesa (a-l ~) (mă interesează) vb. = интересовать; *to be interested (in)*
interesa (a se ~) (mă interesez) vb. = интересоваться; *to ask about*
interveni (ϕ) (eu intervin) vb. = хлопотать, вмешиваться; *to intervene*
interviu, interviuri s.n. = интервью; *interview*
intra (u) (eu intru) vb. = входить; *to enter*
introduce vb. = включать; *to introduce*
invazie, invazii s.f. = нападение; *invasion*

invers (inversă, inverşi, inverse) adv., adj. = обратно(ый); *inverse(ly), inverted*
iscusit, iscusită, iscusiţi, iscusite adj. = искусный; *skilful*
Italia s.f. = Италия; *Italy*
italian, italieni s.m. = итальянец; *Italian*
italian, italiană, italieni, italiene adj. = итальянский; *Italian*
italiancă, italience s.f. = итальянка; *Italian (woman)*
italieneşte adv. = по-итальянски; *Italian*
iubi (esc) vb. = любить; *to love*
iulie s.m. = июль; *July*
iunie s.m. = июнь; *June*
izolat, izolată, izolaţi, izolate adj. = изолированный; *isolated*

Î

îmbătrîni (esc) vb. = стареть; *to grow old*
îmbolnăvi (a se ~) (esc) (eu mă îmbolnăvesc) vb. = заболевать; *to get sick*
îmbrăca (a (se) ~) (ф) (eu mă îmbrac) vb. = одеваться; *to put on, to dress (oneself)*
Îmi pare bine. = Я рад *I am glad.*
Îmi pare rău. = Мне жаль. *I am sorry.*
Îmi place. = Мне нравится; *I like (it)*
împăca (a se ~) (ф) (eu mă împac) vb. = примиряться; *to reconcile*
împăcare, împăcări s.f. = примирение; *reconciliation*
împiedica (a (se) ~) (ф) (eu (mă) împiedic) vb. = спотыкаться; *to impede, to stumble*
împodobi (esc) vb. = украшать; *to decorate*
în prep. = в; *in*
înainta (ez) vb. = продвигаться; *to advance*
înainte adv. = раньше; *before, forward*
înaintea prep. = перед; *before, in front of*
înainte de loc. prep. = до; *before*
înainte (tot ~) loc. adv. = всё вперёд; *straight ahead*
înapoia (a se ~)(ф)(eu mă înapoiez) vb. = возвращаться; *to return*
înălţa (a (se) ~) (ф) (eu (mă) înalţ) vb. = подниматься; *to raise, to rise*
încă adv. = ещё; *yet, more*
încă (nu...) loc. adv. = нет ещё; *not yet*
încălţa (a (se) ~) (ф) (eu (mă) încalţ) vb. = обуваться; *to put on one's shoes*
încălţăminte s.f. = обувь; *footwear*
încălzi (esc) vb. = согревать; *to heat, warm*
încăpere, încăperi s.f. = помещение; *room*
încă o dată loc adv. = ещё раз; *once again*
începe vb. = начинать; *to begin*
începînd cu loc. prep. = начиная с; *beginning with*
încerca (ф) vb. = пробовать, примерять; *to try*
încet adv. = тихо; *slowly, easy*
încet-încet adv. = по-тихоньку; *step by step*
închide vb. = закрывать; *to close*
închipui (a-şi ~) (ф) (eu îmi închipui) vb. = представлять себе; *to imagine*
închiria (ez) vb. = снимать квартиру; *to rent*
încînta (ф) vb. = восхищать; *to delight*
încotro? adv. = куда? *where?*

încotro (a nu avea ~) loc. adv. = быть в безвыходном положении; *to have no choice*
încurcătură, încurcături s.f. = затруднение, путаница; *trouble*
îndată adv. сейчас; *immediately, soon*
îndeosebi adv. = особенно; *particularly, especially*
îndesat, îndesată, îndesați, îndesate adj. = сбитый, крепкий; *full*
îndrepta (a (se) ~ (spre)) (ф) (eu (mă) îndrept) vb. = направляться; *to direct (oneself) to*
înființa (ez) vb. = основывать; *to found*
înflăcărat, înflăcărată, înflăcărați, înflăcărate adj. = воспламенённый; *fiery*
înflori (esc) vb. = расцветать; *to bloom*
înfloritor, înfloritoare, înfloritori, înfloritoare adj. = расцветающий; *flourishing*
înghețată, înghețate s.f. = мороженое; *ice-cream*
înghiți (ф)(eu înghit) vb. = глотать; *to swallow*
îngrijorat, îngrijorată, îngrijorați, îngrijorate adj. = озабоченный; *worried*
îngrozi (a se ~) (esc) (eu mă îngrozesc) vb. = ужаснуться; *to be frightened*
îngrozitor (îngrozitoare, îngrozitori, îngrozitoare) adv., adj. = ужасно(ый); *dreadful(ly)*
înlocui (esc) vb. = замещать; *to replace*
înnora (Se înnorează.) vb. = покрываться тучами; *to cloud over*
înnorare, înnorări s.f. = облачность; *clouding over*
înota (ф) vb. = плавать; *to swim*
înregistra (ez) vb. = зарегистрировать; *to record*
însă conj. = но; *but*
înseamnă că = это значит, что; *it means (that)*
înseamnă (ce ~?) = Что значит?; *What does it mean?*
însoți (esc) vb. = сопровождать; *to accompany*
întemeia (ez) vb. = основывать; *to found*
întineri (esc) vb. = молодеть; *to get young*
întins, întinsă, întinși, întinse adj. = обширный, широкий; *stretched, extensive*
întîi num. = первый; *the first* **mai ~** loc. adv. первый; *first*
întîlni (esc) vb. = встречать; *to meet*
întîmpla (a (i) se ~ ceva) ((mi) se întîmplă) vb. = случаться кому-н. что-н.; *to happen*
întîrzia (i) (eu întîrzii) vb. = опаздывать; *to be late*
întoarce (a se ~) (eu mă întorc) vb. = возвращаться; *to return*
între prep. = между, среди; *between, among*
întreba (ф) vb. = спрашивать; *to ask*
întrebare, întrebări s.f. = вопрос; *question*
întreg, întreagă, întregi adj. = целый; *entire*
înțelege vb. = понимать; *to understand*
înțelept, înțeleaptă, înțelepți, înțelepte adj., s. = мудрый; *wise (man)*
învăța (ф) vb. = учить; *to learn*
învățămînt s.n. = образование; *education*

înverzi (esc) vb. = зеленеть; *to turn green*
învoi (esc) vb. = разрешать; *to permit*

J
jachetă, jachete s.f. = жакет; *jacket*
joc, jocuri s.n. = игра; *play*
joi adv. = четверг; *Thursday*
jos adv. = внизу; *down*
juca (a se ~) (ф) (eu (mă) joc) = играть; *to play*
jumătate, jumătăți s.f. = половина; *half*

K
kilogram, kilograme s.n. = килограмм; *kilogram(me)*
kilometru, kilometri s.m. = километр; *kilometre*

L
la prep. = в, на; *at, to*
labă, labe s.f. = лапа; *paw, foot*
lacăt, lacăte s.n. = замок; *padlock*
lacrimă, lacrimi s.f. = слеза; *tear*
lactate (produse ~) s.f. = молочные продукты; *dairy produce*
La mulți ani! = Многие лета! *Happy birthday! Cheers!*
lapte s.m. = молоко; *milk*
larg, largă, largi adj. = широкий; *large, wide*
lăsa (ф) (eu las) vb. = оставлять; *to let*
lăuda (ф)(eu laud) vb. = хвалить; *to boast*
lega (ф) vb. = связывать; *to tie*
legitimație, legitimații s.f. = документ, пропуск; *licence*
legumă, legume s.f. = овощи; *vegetable*
lemn, lemne s.n. = дрова; *wood*
lene (a-i fi ~) (mi-e lene) loc. vb. = лень, мне лень; *to be idle*
lenjerie, lenjerii s.f. = бельё; *underwear, linen*
lesne adv. = легко; *easily*
leu, lei s.m. = лев; *lion, leu – Romanian monetary unit*
leucoplast, leucoplaste s.n. = пластырь; *plaster*
liber (-ă, -i, -e) adv., adj. = свободно(ый); *free(ly)*
librărie, librării s.f. = книжный магазин; *book-shop*
limbă, limbi s.f. = язык; *tongue, language*
linge vb. = облизывать; *to lick*
lipsă, lipse s.f. = отсутствие, недостаток; *shortage*
listă, liste s.f. = список; *list*
literă, litere s.f. = буква; *letter*
litoral, litoraluri s.n. = побережье; *sea coast*
lîngă prep. = около; *near*
loc, locuri s.n. = место; *place* **în loc de** loc. prep. вместо; *instead of*
local, -ă, -i, -e adj. = местный; *local*
localnic, localnici s.m. = местный житель; *native*
locui (esc) vb. = жить; *to live*
lovi (esc) vb. = ударять; *to strike*
lua (eu iau) vb.ner. = брать; *to take*
lucra (ez) vb.. = работать; *to work*
lucrare, lucrări s.f. = работа; *work (ing)*
lucru, lucruri s.n. = работа, вещь; *work, thing*
lume, lumi s.f. = мир; *world, people*
lumină, lumini s.f. = свет; *light*
lună (luni) s.f. = луна, месяц; *moon, month*
lung, lungă, lungi adj. = длинный; *long*
lungi (esc) vb. = удлинять; *to lengthen*

lungul (de-a ~) loc. prep../adv. = вдоль; *along*
luni adv., s.f. = понедельник; *Monday*
lup, lupi s.m. = волк; *wolf*

M

macaroană, macaroane s.f. = макароны; *macaroni*
magazin, magazine s.n. = магазин; *shop*
maghiar, -ă, -i, -e adj., s. = венгерский; *Hungarian*
mai s.m. = май; *May*
mai adv. = больше; *more*
mamă, mame s.f. = мать; *mother*
maniac, maniaci s.m. = маньяк; *maniac*
mare, mari adj. = большой; *big, great*
marfă, mărfuri s.f. = товар; *goods*
maro adj. invar. = коричневый; *brown*
martie s.m. = март; *March*
marţi adv., s.f. = вторник; *Tuesday*
masă, mese s.f. = стол; *table*
maşină, maşini s.f. = машина; *car*
material, materiale s.n. = материал; *material*
maxim, -ă, -i, -e adj. = максимальный; *maximum*
măcina (ф) **(eu macin)** vb. = молоть; *to grind*
măgar, măgari s.m. = осёл; *donkey, ass*
mălai s.n. = кукурузная мука; *maize flour*
mămăligă mămăligi s.f. = мамалыга; *maize porridge*
mănăstire, mănăstiri s.f. = монастырь; *monastery*
mănuşă, mănuşi s.f. = перчатка; *glove*
măr, mere s.n. = яблоко; *apple*
măr, meri s.m. = яблоня; *apple-tree*
mări (esc) vb. = увеличивать; *to enlarge*
mărturisi (esc) vb. = признавать(ся); *to confess*
mărunt, măruntă, mărunţi, mărunte adj. = мелкий; *small, tiny* **bani mărunţi** s.m. мелочь; *change*
măsură, măsuri s.f. = мера; *measure*
mătase, mătăsuri s.f. = шёлк; *silk*
mătura (ф) vb. = мести; *to sweep*
mea (v. meu)
meci, meciuri s.n. = матч; *match*
medic, medici s.m. = врач; *doctor*
medicament, medicamente s.n. = лекарство; *medicine*
mei (v. meu)
mele (v. meu)
meniu, meniuri s.n. = меню; *menu*
merge vb. = идти; *to go*
meşter, meşteri s.m. = мастер; *artisan*
meşteşug, meşteşuguri s.n. = ремесло; *trade, craft*
meu (al ~), mea (a ~), mei (ai ~), mele (ale ~) adj., pron. = мой, моя, моё, мои; *my, mine*
mezel, mezeluri s.n. = колбасные изделия; *sausages, cooked pork meats*
mic, mică, mici adj. = маленький; *small*
mic, mici s.m. = маленькая колбаска; *small*
mie, mii s.f. = тысяча; *thousand*
miercuri adv., s.f. = среда; *Wednesday*
migrator, migratoare, migratori, migratoare adj., s. = кочевой; *migratory*
milion, milioane s.n. = миллион; *million*
milionar, milionară, milionari, milionare adj., s. = миллионер; *millionaire*
mintal, -ă, -i, -e adj. = умственный; *mental*

minunat, minunată, minunați, minunate adj. = чудесный; *wonderful*
minut, minute s.n. = минута; *minute*
mirare s.f. = удивление; *amazement*
miros, mirosuri s.n. = запах; *smell*
mirosi (ф) vb. = пахнуть; *to smell*
mistreț, mistreți s.m. = дикий кабан; *wild boar*
mîine adv. = завтра; *tomorrow* **pe ~** до завтра; *see you tomorrow*
mîini (v. mînă)
mînă, mîini s.f. = рука; *hand*
mînca (eu mănînc) vb.ner. = есть, кушать; *to eat*
mînca (a-l ~ (pielea)) (mă mănîncă (pielea)) vb. = чесаться; *to itch*
mîncare, mîncăruri s.f. = еда; *food*
mîndru, mîndră, mîndri, mîndre adj., s. = гордый; любимый; *proud, fair*
mîță, mîțe s.f. = кошка; *cat*
moarte, morți s.f. = смерть; *death*
mod, moduri s.n. = образ, манера; *way, manner*
model, modele s.n. = образец, модель; *model*
molid, molizi s.m. = пихта; *spruce fir*
molipsi (a se ~) (esc) (eu mă molipsesc) vb. = заражаться; *to be infected by*
moment, momente s.n. = момент; *moment*
monstru, mon;tri s.m. = чудовище; *monster*
monument, monumente s.n. = памятник; *monument*
morcov, morcovi s.m. = морковь; *carrot*
mort, moartă, morți, moarte adj., s. = мёртвый; *dead (person)*
moș, moși s.m. = старик; *old man*
motocicletă, motociclete s.f. = мотоцикл; *motorcycle*
muget, mugete s.n. = мычание; *low (ing)*
mult (multă, mulți, multe) adv., adj. = много; *much, many*
mulțime, mulțimi s.f. = толпа; *crowd*
Mulțumesc! = Спасибо!; *Thank you!*
mulțumi (esc) vb. = благодарить; *to thank*
munci (esc) vb. = работать; *to work*
muncitor, muncitori s.m. = рабочий; *worker*
munte, munți s.m. = гора; *mountain*
murat, murată, murați, murate adj. = солёный, квашеный; *pickled*
murdar, -ă, -i, -e adj. = грязный; *dirty*
murdări (esc) vb. = засорять; *to soil*
muri (ф) (eu mor) vb. = умирать; *to die*
musafir, musafiri s.m. = гость; *guest*
muscă, muște s.f. = муха; *fly*
mușchi, mușchi s.m. = мышца; *muscle*
muta (a (se) ~) (ф) (eu (mă) mut) vb. = переселяться, переехать; *to move (to)*
muzică, muzici s.f. = музыка; *music*

N

N-are importanță! = Не имеет значения!; *It doesn't matter!*
nas, nasuri s.n. = нос; *nose*
naște (a (se) ~) (ф) (eu (mă) nasc) vb. = родиться; *to give birth to, to be born*
natură, naturi s.f. = природа; *nature*
N-aveți pentru ce! = Не за что!; *Don't mention it!*
neamț, nemți adj., s.m. = немец; *German*

nebun, -ă, -i, -e adj., s. = сумасшедший; *mad*
nebunie, nebunii s.f. = сумасшествие; *madness*
negru, neagră, negri, negre adj. = чёрный; *black*
negustor, negustori s.m. = купец; *merchant*
nemțește adv. = по-немецки; *German*
nemțoaică, nemțoaice adj., s.f. = немка; *German (woman)*
nepoată, nepoate s.f. = внучка, племянница; *niece, grand-daughter*
nepot, nepoți s.m. = внук, племянник; *nephew, grandson*
nepriceput, nepricepută, nepricepuți, nepricepute adj., s. = неумелый; *clumsy, unskilful*
nevastă, neveste s.f. = жена; *wife*
nevoie (a avea ~ de) (eu am nevoie) loc. vb. = нуждаться; *to need*
nicăieri adv. = нигде, никуда; *nowhere, anywhere*
nici adv. = ни; *not even*
nici o (nici una), nici un(ul) adj., pron. = никакой; *no, no one, none*
nimeni pron. = никто; *nobody, anybody*
nimic pron. = ничто; *nothing*
noapte, nopți s.f. = ночь; *night*
noi pron. = мы; *we*
noiembrie s.m. = ноябрь; *November*
nor, nori s.m. = облако; *cloud*
nord s.n. = север; *north*
noroc s.n. = везучесть; *luck*
norocos, norocoasă, norocoși, norocoase adj., s. = везучий; *lucky*
noroi, noroaie s.n. = грязь; *mud*
nostru (al ~), noastră (a ~), noștri (ai ~), noastre (ale ~) adj., pron. = наш, наша, наше, наши; *our(s)*
nota (ez) vb. = записывать; *to put down*
notă, note s.f. = отметка, заметка; **~ de plată** счёт; *bill*
nou, nouă, noi adj. = новый, neuf; *new* **din nou** loc. adv. снова; *again*
nouă num. = девять; *nine*
nouăsprezece num. = девятнадцать; *nineteen*
nouășpe num. = девятнадцать; *nineteen*
nouăzeci num. = девяносто; *ninety*
nuc, nuci s.m. = грецкий орех (дерево); *walnut (tree)*
nucă, nuci s.f. = грецкий орех (плод); *nut*
Nu-i așa? = Не так ли? *Isn't it?*
nul, -ă, -i, -e adj. = нулевой; *zero, null*
numai adv. = только; *only*
numai (nu ~ ...ci și...) loc. adv. = не только... но и; *not only... but also...*
număr, numere s.n. = число; *number*
număra (ф) vb. = считать; *to count*
nume, nume s.n. = имя; *name*
numeros, numeroasă, numeroși, numeroase adj. = многочисленный; *numerous*
numi (a (se) ~) (esc) (eu (mă) numesc) vb. = звать; меня зовут; *to name, to be called*

O

o art. = одна; *a, an*
oaie, oi s.f. = овца; *sheep*
oală, oale s.f. = кастрюля; *pot*
oarecare adj., pron. = какой-нибудь, какой-то; *some, a certain*
oaspete, oaspeți s.m. = гость; *guest*
obicei, obiceiuri s.n. = обычай, usage; *habit*
obicei (de ~) loc. adv. = обычно; *usually*

obligație, obligații s.f. = обязанность; *obligation*
oboseală, oboseli s.f. = усталость; *tiredness*
obosit, obosită, obosiți, obosite adj. = усталый; *tired*
obositor, obositoare, obositori, obositoare adj. = утомительный; *tiresome*
ochi, ochi s.m. = глаз(а); *eye*
octombrie s.m. = октябрь; *October*
ocupa (a se ~ (cu)) (ф) (eu mă ocup) vb. = заниматься; *to be occupied (with)*
odaie, odăi s.f. = комната; *room*
odihnă, odihne s.f. = отдых; *rest*
odihni (a se ~) (esc) (eu mă odihnesc) vb. = отдыхать; *to rest*
oferi (ф) vb. = предоставлять; *to offer*
ofta (ez) vb. = охать; *to sigh*
ofticos, ofticoasă, ofticoși, ofticoase adj. = чахоточный; *consumptive*
oltean, olteană, olteni, oltene adj. = происходящий из Олтении; *Oltenian*
oltean, olteni s.m. = житель Олтении; *Oltenian*
olteancă, oltence s.f. = жительница Олтении; *Oltenian (woman)*
Oltenia s.f. = Олтения; *Oltenia*
om, oameni s.m. = человек, люди; *man, human being, people*
omenie s.f. = любезность, человечность; *kindness*
omorî (ф) vb. = убивать; *to kill*
onorariu, onorarii s.n. = гонорар; *fee*
opri (a (se) ~) (esc) (eu (mă) opresc) vb. = останавливаться; *to stop*
opt num. = восемь; *eight*
optsprezece num. = восемнадцать; *eighteen*
optspe num. = восемнадцать; *eighteen*
optzeci num. = восемьдесят; *eighty*
oraș, orașe s.n. = город; *town, city*
oră, ore s.f = час; *hour*
ordonat, ordonată, ordonați, ordonate adj. = аккуратный; *tidy, neat, orderly*
ori conj. = или; *or*
orice pron. = любой, всякий; *anything*
oricine pron. = любой, всякий; *anyone*
oricînd adv. = всегда, когда угодно; *(at) any time*
oricum adv. = как угодно; *anyhow*
oriunde adv. = где угодно; *anywhere*
os, oase s.n. = кость; *bone*
ospătar, ospătari s.m. = официант; *waiter*
ovăz s.m. = овёс; *oat*

P

pace s.f. = мир; *peace*
pagubă, pagube s.f. = ущерб; *damage*
pahar, pahare s.n. = стакан; *glass*
paișpe num. = четырнадцать; *fourteen*
palat, palate s.n. = дворец; *palace*
palmă, palme s.f. = ладонь; *palm*
pană, pene s.f. = перо, перья; *feather*; **~ de curent** электрическая авария; *electricity cut*
pansament, pansamente s.n. = повязка; *dressing*
pantalon, pantaloni s.m. = брюки; *trousers*
pantof, pantofi s.m. = туфля; *shoe*
pantofar, pantofari s.m. = сапожник; *shoemaker*
papuc, papuci s.m. = башмак; *slipper*
parafă, parafe s.f. = параф; *seal*
pară, pere s.f. = груша; *pear*
parca (ez) (eu parchez) vb. = парковать; *to park*

parcă adv. = будто; *it seems*
parte, părți s.f. = часть; *part*
pasăre, păsări s.f. = птица; *bird*
pasiona (a-l ~) (mă pasionează) vb. = увлекаться; *to be passionately fond of*
pastilă, pastile s.f. = таблетка; *tablet*
paşaport, paşapoarte s.n. = паспорт; *passport*
pat, paturi s.n. = кровать; *bed*
patru num. = четыре; *four*
patruzeci num. = сорок; *forty*
pauză, pauze s.f. = перерыв; *break*
pază, paze s.f. = охрана; *guard*
păcat, păcate s.n. = грех; *sin*
pădure, păduri s.f. = лес; *forest*
pămînt, pămînturi s.n. = земля; *earth*
păr, peri s.m. = груша (дерево), волосы; *hair*
părea (a-i ~ bine) (îmi pare bine) loc. vb. = мне очень приятно; *to be glad*
părea (a-i ~ rău) (îmi pare rău) loc. vb. = мне очень жаль; *to be sorry*
părea (a (i se) ~) (mi se pare) vb. = казаться (кому-н. что-н.); *to seem*
păşi (esc) vb. = ступать; *to step*
păstra (ez) vb. = хранить, экономить; *to keep*
păşune, păşuni s.f. = пастбище; *pasture*
pătrat, pătrată, pătrați, pătrate adj. = квадратный; *square*
pătrunde vb. = проникать; *to pen-etrate*
păzi (esc) vb. = охранять; *to watch, guard*
pe prep. = на; *on*
pe cînd loc. adv. = в то время; *as, while*
pe jos loc. adv. = пешком; *on foot*
Pe mîine! = До завтра! *See you tomorrow!*
pentru prep. = для; *for*
pentru că loc., conj. = потому что; *because*
pereche, perechi s.f. = пара; *pair*
perete, pereți s.m. = стена; *wall*
perină, perini s.f. = подушка; *pillow, cushion*
persoană, persoane s.f. = лицо; *person*
pesmet, pesmeți s.m. = сухари, толчёные сухари; *rusk*
peste prep. = над, через; *over*
peste o săptămînă = через неделю; *a week from now*
peşte, peşti s.m. = рыба; *fish*
pianist, pianişti s.m. = пианист; *pianist*
piatră, pietre s.f. = камень; *stone*
piață, piețe s.f. = базар; *market* **a face piața** loc. vb. делать покупки на базаре; *to go shopping*
picătură, picături s.f. = капля; *drop*
picior, picioare s.n. = нога; *foot, leg* **în picioare** loc. adv. на ногах, стоя; *standing*
picta (ez) vb. = писать красками; *to paint*
pictor, pictori s.m. = художник; *painter*
piele piei s.f. = кожа; *skin*
pieptăna (a (se) ~) (ϕ) (eu mă pieptăn) vb. = причёсываться; *to comb (one's hair)*
pieptene, piepteni s.m. = расчёска; *comb*
pierde (ϕ) vb. = терять; *to destroy*
pierde (a (se) ~) (eu (mă) pierd) vb. = теряться; *to lose, to be lost*
pierdere, pierderi s.f. = потеря; *loss*
pieri (ϕ) vb. = гибнуть, исчезать; *to perish*
piesă, piese s.f. = пьеса; *piece*
pieton, pietoni s.m. = пешеход; *pedestrian*

pildă (de ~) loc. adv. = например; *for example*
pipăi (φ) vb. = щупать; *to touch, feel*
pisică, pisici s.f. = кошка; *cat*
pişca (φ) vb. = щипать, жечь; *to pinch*
pix, pixuri s.n. = шариковая ручка; *ball pen*
pîine, pîini s.f. = хлеб; *bread*
pînă prep. = до; *till, until;* **pînă la urmă** loc. adv. до; *at last, finally*
pîrîu, pîraie s.n. = ручей; *stream, brook*
plajă, plaje s.f. = пляж; *beach*
plată, plăţi s.f. = плата; *pay(ment)*
plăcea (a-i ~) (îmi place) vb. = нравиться; *to like*
plăcere (cu ~) loc. adv. = с удовольствием; *with pleasure*
plăcut, plăcută, plăcuţi, plăcute adj. = приятный; *pleasant*
plăti (esc) vb. = платить; *to pay*
pleca (φ) vb. = уходить, уезжать; *to leave*
plecare, plecări s.f. = уход, отъезд; *departure*
plictisi (a (se) ~) (esc) (eu (mă) plictisesc) vb. = скучать; *to bore, to be bored*
plimba (a (se) ~) (φ) (eu (mă) plimb) vb. = гулять; *to take for a walk, to go for a walk*
plimbare, plimbări s.f. = прогулка; *walk (ing)*
plin, -ă, -i, -e adj. = полный; *full*
plînge (φ) vb. = плакать; *to cry*
ploaie, ploi s.f. = дождь; *rain*
ploua (Plouă.) vb.impers. = идёт дождь; *to rain (It is raining).*
poem, poeme s.n. = поэма; *poem*
poftă, pofte s.f. = аппетит; *appetite, mind (to)*
Poftă bună! = Приятного аппетита!; *Enjoy your meal!*
Poftiţi! = Пожалуйста!; *Here you are!*
poiană, poieni s.f. = поляна; *glade*
poimîine adv. = послезавтра; *the day after tomorrow*
politicos (politicoasă, politicoşi, politicoase) adv., adj. = вежливо(ый); *polite(ly)*
poliţist, poliţistă, poliţişti, poliţiste adj. = полицейский, полицай; *police (man, woman)*
popă, popi s.m. = поп, prêtre; *priest*
popular, -ă, -i, -e adj. = народный; *popular, folk(lore)...*
porc, porci s.m. = свинья; *pig*
poruncă, porunci s.f. = приказ; *order, command*
porunci (esc) vb. = приказывать; *to order*
poştă, poşte s.f. = почта; *post (office)*
potcoavă, potcoave s.f. = подкова; *horseshoe*
potrivi (a (i) se ~) ((mi) se potriveşte) vb. = подходить, мне подходит; *to fit, to suit*
potrivit, potrivită, potriviţi, potrivite adj. = подходящий; *adequate, suitable*
prag, praguri s.n. = порог; *threshold*
prăji (esc) vb. = жарить; *to fry*
prăjitură, prăjituri s.f. = пирожное; *cake*
prea adv. = слишком; *too*
precum (şi) loc. adv. = как и; *as well as*
prefera (φ) vb. = предпочитать; *to prefer*
pregăti (a (se) ~) (esc) (eu (mă) pregătesc) vb. = готовить(ся); *to prepare*
pregătire, pregătiri s.f. = приготовление; *preparation*

prelucrare, prelucrări s.f. = переработка; *transformation*
pretext, pretexte s.n. = повод; *pretext*
preț, prețuri s.n. = цена; *price*
prezenta (ф)(eu prezint) vb. = представлять; *to present*
pricepe vb. = понимать, comprendre; *to understand*
pricepe (a se ~ la) (eu mă pricep la) vb. = уметь; *to be skilled in smth.*
priceput, pricepută, pricepuți, pricepute adj. = умелый; *skilled*
prieten, prieteni s.m. = друг; *(male) friend*
prietenă, prietene s.f. = подруга; *(female) friend*
primăvara adv. = весной; *in spring*
primăvară, primăveri s.f. = весна; *spring*
primi (esc) vb. = получать; *to receive*
prin prep. = через, по; *through*
prinde vb. = ловить; *to catch*
printre prep. = среди, между; *among*
prisos (de ~) loc. adv. = лишний; *redundant*
priveliște, priveliști s.f. = зрелище; *sight, view*
privi (esc) vb. = смотреть; *to watch, to look at...*
proaspăt, proaspătă, proapeți, proaspete adj. = свежий; *fresh*
produce (a (se) ~) vb. = производить, выпускать; *to produce, to take place*
profesoară, profesoare s.f. = преподавательница; *teacher*
profesor, profesori s.m. = преподаватель; *teacher*
progresa (ez) vb. = прогрессировать; *to progress*
promite vb. = обещать; *to promise*
proprietar, proprietari s.m. = собственник, хозяин; *owner, holder*
proprietate, proprietăți s.f. = собственность; *property*
propriu, proprie, proprii adj. = собственный; *proper, own*
prost, proastă, proști, proaste adj. = глупый; *silly, stupid*
proverb, proverbe s.n. = пословица; *proverb*
psaltire, psaltiri s.f. = псалтырь; *Psalter*
pui, pui s.m. = цыплёнок; *chicken*
punct, puncte s.n. = пункт; *full stop, point*
pune vb. = ставить; *to put, to lay* **a ~ la loc** класть; *to put in its place*
purta (ф) (eu port) vb. = носить; *to wear, to carry*
purta (a se ~) (ф) (eu mă port) vb. = вести себя; *to behave*
pustiu, pustie, pustii adj. = пустынный; *wild*
putred, putredă, putrezi, putrede adj. = гнилой; *rotten*
puțin (-ă, -i, -e) adv., adj. = мало; *a little*

R

raion, raioane s.n. = отдел; *department*
ramificație, ramificații s.f. = разветвление; *ramification; fork*
rapid (tren ~) s.n. = скорый поезд; *express (train)*
rar (-ă, -i, -e) adv., adj. = часто(ый); *rare(ly)*
rațiune, rațiuni s.f. = разум; *reason*
răbdare s.f. = терпение; *patience*
răcoare s.f. = прохлада; *coolness*
răcoros, răcoroasă, răcoroși, răcoroase adj. = прохладный; *cool, fresh*

rădăcină, rădăcini s.f. = корень; *root*
răguşi (esc) vb. = хрипнуть; *to become hoarse*
rămîne vb. = оставаться; *to remain*
rănit, rănită, răniţi, rănite adj., s. = раненный; *wounded, injured*
răsfira (a (se) ~) (ф) vb. = разветвляться; *to disperse, to unfold*
răspunde vb. = отвечать; *to answer*
răspuns, răspunsuri s.n. = ответ; *answer*
răsuflare, răsuflări s.f. = дыхание; *breath*
rău, rele s.n. = зло; *bad*
rău (rea, răi, rele) adv., adj. = плохой; *bad(ly)* **a-i fi rău (mi-e rău)** loc. vb. становиться дурно кому-н.; *to be sick* **a i se face rău (mi se face rău)** loc. vb. становиться дурно кому-н.; *to feel sick*
realitate, realităţi s.f. = действительность; *reality*
recomanda (ф) vb. = рекомендовать; *to recommend*
recomandat, recomandată, recomandaţi, recomandate adj. = заказное (письмо), рекомендованный; *recommended, registered*
recompensă, recompense s.f. = награда; *reward*
redus, redusă, reduşi, reduse adj. = сокращённый; *reduced*
reface (a (se) ~) (eu (mă) refac) vb. = выздоравливать; *to do again, to recover*
refuza (ф) = отказывать; *to refuse*
rege, regi s.m. = король; *king*
regiune, regiuni s.f. = область; *region*
regla (ez) vb. = регулировать; *to set (right)*
regreta (ф) vb. = жалеть; *to regret*
regulamentar (-ă, -i, -e) adv., adj. = регламентарный; *according to regulations*
regulă, reguli s.f. = правило; *rule*
reînfiinţa (ez) vb. = вновь основывать; *to re-establish*
relief, reliefuri s.n. = рельеф; *relief*
renumit, renumită, renumiţi, renumite adj. = знаменитый; *famous*
renunţa (ф) vb. = отказываться; *to giv up*
repara (ф) vb. = ремонтировать; *to mend*
repede adv. = быстро; *quikly*
repeta (ф) vb. = повторять; *to repeat*
repezi (a se ~) (ф) **(eu mă reped)** vb. = сбегать, набрасываться; *to run for, to dash*
respectare, respectări s.f. = соблюдение; *respecting*
respiraţie, respiraţii s.f. = дыхание; *breathing*
rest, resturi s.n. = остаток, сдача; *rest*
restaurant, restaurante s.n. = ресторан; *restaurant*
retrage (a (se) ~) (eu mă retrag) vb. = уходить, отступать; *to withdraw*
reţetă, reţete s.f. = рецепт; *recipe, prescription*
revedere (La ~!) = До свидания!; *Goodbye!*
reveni (ф) **(eu revin)** vb. = возвращаться; *to come back* **a-şi ~ (eu îmi revin)** vb. приходить в себя; *to come to one's senses*
rezolva (ф) vb. = решать; *to solve*
ridica (ф) vb. = поднимать; *to raise*
ridicat, ridicată, ridicaţi, ridicate adj. = поднятый; *high*
rinichi, rinichi s.m. = почка; *kidney*
rîde vb. = смеяться; *to lough*
rîs, rîsete s.n. = смех; *loughter*

rîu, rîuri s.n. = река; *river*
roman, romane s.n. = роман; *novel*
român, română, români, române adj. = румынский; *Romanian*
român, români s.m. = румын; *Romanian*
româncă, românce s.f. = румынка; *Romanian (woman)*
românesc, românească, românești adj. = румынский; *Romanian*
românește adv. = по-румынски; *Romanian*
România s.f. = Румыния; *Romanian*
roșcat, roșcată, roșcați, roșcate adj. = рыжий; *reddish*
roșie, roșii s.f. = помидор(ы); *tomato*
roșu, roșie, roșii adj. = красный; *red*
rotund, rotundă, rotunzi, rotunde adj. = круглый; *round*
rouă s.f. = роса; *dew*
rudă, rude s.f. = родственник; *relative*
rupe (a (se) ~) vb. = разорвать(ся); *to tear, to be torn*
rupt, ruptă, rupți, rupte adj. = разорванный; *broken, torn*
rus, ruși s.m. = россиянин: *Russian*
rus, rusă, ruși, ruse adj. = русский; *Russian*
rusește adv. = по-русски; *Russian*
Rusia s.f. = Россия; *Russia*
rusoaică, rusoaice s.f. = россиянка; *Russian (women)*
rușine s.f. = стыд; *shame;* **a-i fi ~ (mi-e rușine)** мне стыдно; *to be ashamed;* **a i se face ~ (mi se face rușine)** мне становиться стыдно; *to get ashamed*

S

sa (v. său)
sac, saci s.m. = мешок; *bag*
sală, săli s.f. = зал, аудитория; *hall*
sale (v. său)
saluta (ф) vb. = приветсвовать; *to greet*
sare, săruri s.n. = соль; *salt*
sarma, sarmale s.f. = голубец; *minced meat and rice rolled in cabbage leaves*
sat, sate s.n. = деревня; *village*
sau conj. = или; *or*
săi (v. său)
sămînță, semințe s.f. = семя; *seed*
sănătos, sănătoasă, sănătoși, sănătoase adj. = здоровый; *healthy*
săpa (ф)(eu sap) vb = копать; *to dig*
săptămînă, săptămîni s.f. = неделя; *week*
sări (ф) (eu sar) vb. = прыгать; *to jump*
săruta (ф) vb. = целовать; *to kiss*
său (al ~), sa (a ~), săi (ai ~), sale (ale ~) adj., pron. = его, её, их; свой, своя, своё, свои; *his, her, its*
scălda (a (se) ~) (ф) (eu (mă) scald) vb. = купать(ся); *to bathe*
schimba (ф) vb. = менять, обменять; *to change*
scînteie, scîntei s.f. = искра; *sparkle*
sclipi (esc) vb. = блестеть; *to shine, to glitter*
scoate vb. = вынимать, вытаскивать; *to take out*
scrie (u) (eu scriu) vb. = писать; *to write*
scriitor, scriitori s.m. = писатель; *writer*
scrisoare, scrisori s.f. = письмо; *letter*
scula (a (se) ~) (ф) (eu (mă) scol) vb. = вставать; *to wake, to get up*
scump (-ă, -i, -e) adv. = дорогой; *expensive*
scund, scundă, scunzi, scunde adj. = низкий; *short*

scuza (ф) vb. = извинять; *to apologise*
scuză, scuze s.f. = извинение; *excuse*
seama (a-și da ~) (îmi dau seama) loc. vb. = отдавать себе отчёт; *to realise*
seamă (de ~) loc. adj. = важный; *important*
seară, seri s.f. = вечер; *evening*
secol, secole s.n. = век; *century*
secret, secrete s.n. = секрет; *secret*
secretar, secretari s.m. = секретарь; *secretary*
secretară, secretare s.f. = секретарь; *secretary*
secretariat, secretariate s.n. = секретариат; *secretariat*
septembrie s.m. = сентябрь; *September*
serios, serioasă, serioși, serioase adj. = серьёзный; *serious*
servi (**esc**) vb. = обслуживать; *to serve*
servitor, servitori s.m. = слуга; *servant*
sete (a-i fi ~) (mi-e sete) loc. vb. = испытывать жажду; *to be thirsty*
sfert, sferturi s.n. = четверть; *quarter*
sfînt, sfinți s.m. = святой; *saint*
sfîrșit, sfîrșituri s.n. = конец; *end* **în sfîrșit** loc. adv. наконец; *at last, finally*
sigur (-ă, -i, -e) adv., adj. = точный, уверенный; *sure(ly)*
simplu, simplă, simpli, simple adj. = простой; *simple*
simptom, simptome s.n. = симптом; *symptom*
simți (a (se) ~) (ф) (eu (mă) simt) vb. = чувствовать (себя); *to feel*
sincer, -ă, -i, -e adj. = искренний; *sincere*
singur, -ă, -i -e adj. один, сам; *alone*
sirop, siropuri s.n. = сироп; *syrup*
sîmbătă (pl. sîmbete) adv., s.f. = суббота; *Saturday*
sînge s.m. = кровь; *blood*
slab (-ă, -i, -e) adv., adj. = слабо(ый), худой; *weak(ly)*
slujitor, slujitori s.m. = служитель; *servant*
smîntînă s.f. = сметана; *fresh/sour cream*
snoavă, snoave s.f. = анекдот, шутка; *short comic folk tale*
soacră, soacre s.f. = свекровь; тёща; *mother-in-law*
socru, socri s.m. = свёкр; тесть; *fother-in-law*
soare, sori s.m. = солнце; *sun*
socoti (**esc**) vb. = считать; *to calculate*
solda (a se ~) (se soldează cu) vb. = завершаться чем-либо; *to end in*
solid, solidă, solizi, solide adj. = солидный; *solid*
somn (a-i fi ~) (mi-e somn) loc. vb. = мне хочется спать; *to be sleepy*
somnoros, somnoroasă, somnoroși, somnoroase adj. = сонный; *sleepy*
sonerie, sonerii s.f. = звонок; *bell*
soră, surori s.f. = сестра; *sister*
sosi (**esc**) vb. = приходить, приезжать; *to arrive*
sosire, sosiri s.f. = приход, приезд; *arrival*
soț, soți s.m. = муж; *husband*
soție, soții s.f. = жена; *wife*
Spania s.f. = Испания; *Spain*
spaniol, spanioli s.m. = испанец; *Spaniard*
spaniol, -ă, -i, -e adj. = испанский; *Spanish*
spanioloaică, spanioloaice s.f. = испанка; *Spanish woman*
sparge vb. = разбивать; *to break*
spate s.m. = спина; *back* **în spate** loc. adv. за позади; *behind*

spăla (a (se) ~) (φ) (**eu** (**mă**) **spăl**) vb. = мыть(ся); *to wash (oneself)*
spera (φ) vb. = надеяться; *to hope*
speria (a (se) ~) (i) (**eu** (**mă**) **sperii**) vb. = пугать(ся); *to frighten*, *to get frightened*
spre prep. = к; *to, towards*
sprînceană, sprîncene s.f. = бровь; *eyebrow*
spune vb. = сказать; *to say*
sta (u) (**eu stau**) vb. = стоять сидеть; *to stay* **a-i ~ bine** (**îmi stă bine**) loc. vb. мне идёт, мне подходит; *to suit* **a ~ pe gînduri** loc. vb. размышлять; *to be thinking, to be meditating*
stabili (**esc**) vb. = устанавливать; *to establish*
stare, stări s.f. = положение, состояние; *state*
stat, state s.n. = государство; *state*
statistică, statistici s.f. = статистика; *statistics*
stație, stații s.f. = остановка, станция; *station*
stăpîn, stăpîni s.m. = хозяин; *master*
steril, -ă, -i, -e adj. = стерильный; *sterile*
sticlă, sticle s.f. = бутылка; *bottle*
stinge vb. = гасить; *to put out*
stîng, -ă, -i adj. = левый; *left* **la stînga** loc. adv. налево; *to/on the left*
stoarce vb. = выжимать, отжимать; *to squeeze (out), to exhaust, to wring*
stomac, stomacuri s.n. = желудок; *stomach*
străin, străină, străini străine adj., s. = иностранный, иностранец; *stange(r), foreign(er)*
străinătate (**în** ~) s.f. = зарубежье; *abroad*
strălucire, străluciri s.f. = блеск; *shining*
strămoș, strămoși s.m. = предок; *ancestor*
strănuta (φ) vb. = чихать; *to sneeze*
strecura (φ) (**eu strecor**) vb. = процеживать; *to strain*
strica (φ) vb. = портить, ломать; *to spoil, to destroy*
stricat, stricată, stricați, stricate adj. = испорченный, повреждённый; *spoilt, out of order*
strîmt (**a-i fi** ~) (**mi-e strîmt**) loc. adv. = быть узок, узка, узко; *to be tight*
strîmta (**ez**) vb. = суживать; *to make tight (er)*
strugure, struguri s.m. = виноград; *grapes*
student, studenți s.m. = студент; *student*
studentă, studente s.f. = студентка; *student*
studia (**ez**) vb. = учиться, изучать; *to study*
studiu, studii s.n. = изучение; *study*
sub prep. = под; *under*
suc, sucuri s.n. = сок; *juice*
suci (**esc**) vb. = вывихивать, закручивать; *to twist*
sud s.n. = юг; *south*
suedez, suedeză, suedezi, suedeze adj., s. = шведский, швед; *Swedish, Swede*
Suedia s.f. = Швеция; *Sweden*
suficient (**suficientă, suficienți, suficiente**) adv., adj. = достаточно(ый); *enough*
sufla (u) (**eu suflu**) vb. = сдувать, дышать; *to blow*
sufragerie, sufragerii s.f. = столовая; *dining room*
suna (φ) vb. = звонить; *to ring*
supă, supe s.f. = суп; *soup*
supăra (a (se) ~) (φ) (**eu** (**mă**) **supăr**) vb. = сердиться; *to make angry, to get upset*
supăra (**a-l** ~) (**mă supără**) vb. = беспокоить, болеть у кого-н. что-н.; *to upset, to annoy*

superstiție, superstiții s.f. = суеверие; *superstition*
supranumi (a (se) ~) (esc) vb. = прозывать; *to call, to nickname*
supraveghere, supravegheri s.f. = наблюдение, надзор; *supervision*
surprinzător, surprinzătoare, suprinzători, surprinzătoare adj. = поразительный; *surprising*
supune (a se ~)(**en mă supun**) vb. = подчиняться; *to subdue*
supus, supuși s.m. = подчинённый, покорный; *subject*

Ș

șaisprezece num. = шестнадцать; *sixteen*
șaișpe num. = шестнадцать; *sixteen*
șaizeci num. = шестьдесят; *sixty*
șapte num. = семь; *seven*
șaptesprezece num. = семнадцать; *seventeen*
șapteșpe num. = семнадцать; *seventeen*
șaptezeci num. = семьдесят; *seventy*
șase num. = шесть; *six*
școală, școli s.f. = школа; *school*
ședea vb. = сидеть; *to sit*
șef, șefi s.m. = начальник; *chief*
și conj. = и; *and*
și adv. = тоже; *also, more*
șir (**ore în** ~) = часами; *hours on end*
șoarece, șoareci s.m. = мышь; *mouse*
șobolan, -i s.m. = крыса; *rat*
ștampilă, ștampile s.f. = штемпель; *seal*
șterge vb = вытирать; *wipe, erase*
șuncă s.f. = ветчина; *bacon*

T

ta (**v. tău**)
tacîm, tacîmuri s.n. = набор ложек, вилок, ножей; *cover, cutlery*
tale (**v. tău**)
tare (**tari**) adv. = твёрдо(ый); *strong(ly)*
tată, tați s.m. = отец; *father*
tăcea (**eu tac**) vb. = молчать; *to keep silent*
tăi (**v. tău**)
tăia (ф) (**eu tai**) vb. = резать; *to cut*
tămăduitor, tămăduitoare, tămăduitori, tămăduitoare adj. = целебный; *healing*
tău (**al** ~), **ta** (**a** ~), **tăi** (**ai** ~), **tale** (**ale** ~) adj., pron. = твой, твоя, твоё, твои; *your(s)*
teatru, teatre s.n. = театр; *theatre*
tehnician, tehnicieni s.m. = техник; *technician*
telefon, telefoane s.n. = телефон; *telephone*
telefona, (**ez**) vb. = звонить по телефону; *to phone*
telegramă, telegrame s.f. = телеграмма; *telegram*
telemea s.f. = болгарская брынза, солёный овечий сыр; *salt cheese, feta cheese*
temă, teme s.f. = задание; *homework*
temperatură, temperaturi s.f. = температура; *temperature*
terasă, terase s.f. = совсем; *terrace*
teritoriu, teritorii s.n. = территория; *territory*
termina (ф) vb. = кончать; *to finish*
termometru, termometre s.n. = термометр; *thermometer*
timbra (**ez**) vb. = клеить марку; *to stamp*
timp, timpuri s.n. = время; *time*
timp (**ar fi** ~ **ul** (**să...**)!) = пора; *It is high time!*
tinerețe s.f. = молодость; *youth*
tipic, -ă, -i, -e adj. = типичный; *typical*
tivi (**esc**) vb. = подшивать; *to hem*

tîmpenie, tîmpenii s.f. = притупление; глупость; *stupidity*
tînăr, tînără, tineri, tinere adj. = молодой; *young*
tîrziu adv. = поздно; *late*
toamna adv. = осенью; *in autumn*
toamnă, toamne s.f. = осень; *autumn*
toate (cu ~ că) loc. conj. = несмотря на то, что; *although*
tocilărie, tocilării s.f. = точильная мастерская; *grinder's shop*
tocmai adv. = как раз; *just*
tot, toată, toți, toate adj. = весь; *all* **de tot** loc. adv. совсем; *completely* **tot astfel** loc. adv. таким же образом; *the same* **tot mai...** loc. adv. всё ещё; *more*
total (în ~) loc., adv. = всего; *in all*
totdeauna adv. = всегда; *always*
totul (cu ~) loc. adv. = совсем; *completely*
tot(uși) adv. = всё-таки; *however, nevertheless*
tradiție, tradiții s.f. = традиция; *tradition*
traduce vb. = переводить; *to translate*
traducere, traduceri s.f. = перевод; *translation*
traductibil, -ă, -i, -e adj. = переводимый; *translatable*
trage vb. = тянуть; *to pull*
tramvai, tramvaie s.n. = трамвай; *tram*
transfuzie, transfuzii s.f. = трансфузия; transfusion
trata (ez) vb. = лечить; *to treat*
traversa (ez) vb. = переходить; *to pass*
traversare, traversări s.f. = переход; *crossing*
trăi (esc) vb. = жить; *to live*
trebui (trebuie să...) vb. = надо; *must*
trebui (a-i ~) (îmi trebuie) vb. = нуждаться; *to need*
trece vb. = проходить; *to pass*
trecut, trecută, trecuți, trecute adj. = прошлый; *past*
trecut (în ~) loc. adv. = в прошлом; *in the past*
trei num. = три; *three*
treisprezece num. = тринадцать; *thirteen*
treișpe num. = тринадцать; *thirteen*
treizeci num. = тридцать; *thirty*
tremura (ф) (eu tremur) vb. = дрожать; *to tremble*
trimite vb. = отправлять; *to send*
troleibuz, troleibuze s.n. = троллейбус; *trolleybus*
tu pron. = ты; *you*
tur, tururi s.n. = тур; *tour*
turc, turci s.m. = турк; *Turk*
turcesc, turcească, turcești adj. = турецкий; *Turkish*
turcește adv. = по-турецки; *like a Turk, Turkish*
Turcia s.f. = Туркия; *Turkey*
turcoaică, turcoaice s.f. = турчанка; *Turkish woman/girl*
tuse s.f. = кашель; *cough*
tutun s.n. = табак; *tobacco*
tutungerie, tutungerii s.f. = табачный киоск; *tobacconist's (shop)*

Ț

țară, țări s.f. = страна; *country* **la țară)** в деревне; *in the country*
țăran, țărani s.m. = крестьянин; *countryman*
țărancă, țărănci s.f. = крестьянка; *country woman*
țeapă, țepe s.f. = заострённый кол; *stake*

țesătură, țesături s.f. = ткань; *fabric*
țigară, țigări s.f. = сигарета; *cigarette*
ține vb. = держать; *to hold* **~ piept** loc. vb. противостоять кому-либо; *to withstand*
țuică, țuici s.f. = самогон из слив; *plum brandy*

U

uita (ф) vb. = забывать; *to forget*
uita (a se ~)(ф)(**eu mă uit**) vb. = смотреть; *to look at*
uliță, ulițe s.f. = улица; *lane*
umăr, umeri s.m. = плечо; *shoulder*
umbla (u) (**eu umblu**) vb. = ходить; *to go*
umflat, umflată, umflați, umflate adj. = надутый; *swollen*
un art. = один; *a, an*
unchi, unchi s.m. = дядя; *uncle*
unde adv. = где; *where*
undeva adv. = где-нибудь; *somewhere*
Ungaria s.f. = Венгрия; *Hungary*
ungur, unguri s.m. = венгр; *Hungarian*
ungurește adv. = по-венгерски; *Hungarian*
unguroaică, unguroaice s.f. = венгерка; *Hungarian (woman)*
unitar (**-ă, -i, -e**) adv., adj. = унитарный; *unitary*
universitate, universități s.f. = университет; *university*
unsprezece num. = одиннадцать; *eleven*
unșpe num. = одиннадцать; *eleven*
unt s.n. = сливочное масло; *butter*
unu num. = один; *one*
unul... altul... pron. = один... другой; *one... another...*
ura (**ez**) vb. = желать; *to wish*
urca (ф) vb. = подниматься; *to mount, to climb*
ureche, urechi s.f. = ухо; *ear*
urgent (**-ă, -i, -e**) adv., adj. = срочно(ый); *urgent*
urî (**esc**) vb. = ненавидеть; *to hate*
urma (**ez**) vb. = следовать; *to follow*
următor, următoare, următori, următoare adj. = следующий; *next*
urs, urși s.m. = медведь; *bear*
uscat, uscată, uscați, uscate adj. = сухой; *dry*
ustura (**a-l ~**) (**mă ustură**) vb. = щипать, жечь; *to sting*
ușor (**ușoară, ușori, ușoare**) adv., adj. = легко(ий); *easy, easi(ly)*

V

vacanță, vacanțe s.f. = каникулы; *holidays*
valiză, valize s.f. = чемодан; *suitcase*
valoare, valori s.f. = ценность; *value*
valorifica (ф) vb. = превращать в ценности; *to turn to account*
vamă, vămi s.f. = таможня; *customs*
vapor, vapoare s.n. = пароход; *ship*
vara adv. = летом; *in summer*
vară, veri s.f. = лето; *summer*
variabil, -ă, -i, -e adj. = изменчивый; *changing*
varză, verze s.f. = капуста; *cabbage*
vărsa (ф) vb. = выливать; *to pour (out), spill*
vecin, vecină, vecini, vecine adj., s. = сосед, соседний; *neighbouring, neighbour*
vedere, vederi s.f. = открытка; *picture postcard*
veioză, veioze s.f. = ночник; *table lamp*
venă, vene s.f. = вена; *vein*
veni (ф) (**eu vin**) vb. = приходить, приезжать; *to come*
veni (**a-i ~**) (**îmi vine să...**) vb. = желать... , захотеть...; *to feel like*
verde, verzi adj. = зелёный; *green*

verişoară, verişoare s.f. = двоюродная сестра; *cousin*
verişor, verişori s.m. = двоюродный брат; *cousin*
vernil adj. = светло-зелёный; *light green*
vest s.n. = запад; *west*
veste, veşti s.f. = новость; *news*
vestit, vestită, vestiţi, vestite adj. = знаменитый; *famous*
veterinar, -i (medic ~) adj. = ветеринарный врач; *vet*
viaţă, vieţi s.f. = жизнь; *life*
vicios, vicioasă, vicioşi, vicioase adj. = порочный; *vicious*
viitor, viitoare, viitori, viitoare adj. = будущий; *future*
viitor (în ~) = в будущем; *in (the) future*
vin, vinuri s.n. = вино; *wine*
vinde (eu vînd) vb. = продавать; *to sell*
vindeca (ф) vb. = вылечивать; *to cure*
vineri adv., s.f. = пятница; *Friday*
viperă, vipere s.f. = гадюка; *viper*
vis, vise/visuri s.n. = сон; *dream*
vistierie, vistierii s.f. = казначейство; *treasury*
vită, vite s.f. = скот; *cattle* **carne de ~** s.f. = говядина; *beef*
viteză, viteze s.f. = скорость; *speed*
viză, vize s.f. = виза; *visa*
vîjîi (a-i ~ urechile) (îmi vîjîie urechile) vb. = шумит в ушах; *to have a buzzing in one's ears*
vînătă, vinete s.f. = баклажан; *eggplant*
vînător, vînători s.m. = охотник; *hunter*
vînt s.n. = ветер; *wind*
vînzare, vînzări s.f. = продажа; *sales*
vînzătoare, vînzătoare s.f. = продавщица; *saleswoman*
vînzător, vînzători s.m. = продавец; *salesman*
voi pron. = вы; *you*
volan, volane s.n. = баранка; *(steering) wheel*
vopsi (esc) vb. = красить; *to paint*
vorbă, vorbe s.f. = слова; *word*
Vorba vine! = Так принято говорить! *As it were!*
vorbi (esc) vb. = говорить; *to speak*
vostru (al ~), voastră (a ~), voştri (ai ~), voastre (ale ~) adj., pron. = ваш, ваша, ваше, ваши; *your(s)*
vrabie, vrăbii s.f. = воробей; *sparrow*
vrea (eu vreau) vb. = хотеть; *to want*
vreme, vremuri s.f. = время, эпоха; *time, age, weather*
vreo adv. = приблизительно; *some, any*
vreun adv. = какой-нибудь; *some, any*

Z

zahăr s.n. = сахар; *sugar*
zăcea (eu zac) vb. = лежать; *to lie*
zbura (ф) **(eu zbor)** vb. = летать; *to fly*
zece num. = десять; *ten*
zestre, zestre s.f. = приданое; *dowry*
zgardă, zgărzi s.f. = ошейник; *dog collar*
zi, zile s.f. = день; *day*
ziar, ziare s.n. = газета; *newspaper*
ziarist, ziarişti s.m. = журналист; *journalist*
zice vb. = говорить, сказать; *to say*
zonă, zone s.f. = зона; *zone*
zugrav, zugravi s.m. = маляр; *house painter*
zugrăvi (esc) vb. = окрашивать стены; *to paint*
zvelt, zveltă, zvelţi, zvelte adj. = стройный; *slender*